

Kuusikko-
työryhmä

Kuuden suurimman kaupungin varhaiskasvatuksen palvelut ja kustannukset vuonna 2022

Esipuhe

Kuusikko-työssä vertaillaan kuutoskaupunkien (Helsinki, Espoo, Vantaa, Turku, Tampere ja Oulu) aikuissosiaalityötä ja toimeentulotukea, lastensuojelua, päihde- ja mielenterveyspalveluja, vammaisten palveluja, vanhusten palveluja sekä varhaiskasvatusta. Kaupunkien edustajista koostuvat eri palvelukokonaisuuksien asiantuntijaryhmät tuottavat vuosittain tilastollisia raportteja asiakasmääristä, suoritteista, henkilöstöstä ja kustannuksista.

Kuutostyö alkoi vuonna 1994, jolloin Helsinki, Espoo ja Vantaa päättivät alkaa toteuttaa vertailuja sosiaali- ja terveyspalveluista sekä niiden kustannuksista. Turku ja Tampere tulivat mukaan vertailuihin vuonna 1996, minkä jälkeen ryhmä nimettiin Viisikoksi. Vertailu-raportteja alettiin julkaista omassa julkaisusarjassaan vuonna 1999. Kuusikko-yhteistyö alkoi vuonna 2002, kun Oulu liittyi kuudenneksi jäseneksi ryhmään. Kuusikko-työ alkoi varhaiskasvatuksen, toimeentulotuen sekä vanhusten palvelujen vertailulla, mutta ajan myötä mukaan on tullut uusia palvelukokonaisuuksia.

Kuusikko-tiedonkeruu sisältää sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta ainoastaan osan kustannuksista ja toimintatiedoista. Sosiaali- ja terveyspalvelut muodostavat omanlaisensa kokonaisuuden, jossa erityisesti sosiaalipalvelut ovat vahvasti limittyneet toisiinsa. Kunta voi panna esimerkiksi ehkäiseviin toimintamuotoihin, mutta ehkäisevään työhön laitettut resurssit eivät näy välttämättä Kuusikko-raportoinnissa.

Raporttien tarkoituksena on palvella ensisijaisesti kuntien päättäjiä, ja ne ovat yksi väline toiminnan ohjaamiseen. Kuusikko-raportit nostavat esiin eroavaisuuksia, jotka vaativat tarkempaa analyysia. Tavoitteena ei ole vertailla esimerkiksi omien ja ostopalvelujen kustannuksia. Omien ja ostopalvelujen tiedonkeruu poikkeaa merkittävästi esimerkiksi asiakasmaksujen, vuokrien, tilaamiseen liittyvien kustannusten ja hallinnon vyörytysten osalta. Kunnan omaa tuotantoa voi verrata toisen kunnan omaan tuotantoon, mutta omien ja ostopalvelujen tiedot eivät ole vertailukelpoisia, koska ne sisältävät eri kustannuseriä.

Kuusikko-raporttien tiedot asiakasmääristä, suoritteista, henkilöstöstä ja kustannuksista on pääasiassa koottu kuntien omista tietojärjestelmistä ja tilinpäätöksistä. Kuusikko-työn keskiössä on työryhmissä tehtävä määrittelytyö, jonka ansiosta kerättävät tiedot saatetaan mahdollisimman vertailukelpoiksi. Määrittelytyö on välttämätöntä, sillä palvelut poikkeavat kuntien välillä nimikkeiltään ja sisällöiltään, ja ne on organisoitu hallinnollisesti eri tavoin. Lisäksi kunnilla on käytössä toisistaan poikkeavia tietojärjestelmiä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että tieto, joka yhdessä kunnassa saadaan automaattisesti, voi toisessa kunnassa vaatia paljon manuaalista työtä tai sitä ei ole edes mahdollista saada. Määrittelytyössä täytyy huomioida myös kuntien erilaiset kirjaamiskäytännöt. Vertailutyön pitkän historian avulla on kuitenkin saavutettu hyvä taso vertailtavuudessa.

Kuusikko-yhteistyön lisäksi tilastotietoja kuntien sosiaali- ja terveyspalveluista tuotetaan monilla tahoilla, kuten Tilastokeskuksessa, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksessa sekä Suomen Kuntaliitossa. Kuusikko-tiedonkeruun ja raportoinnin erityispiirteet liittyvät yhdessä sovittuihin määritelmiin ja sopimukseen tietosisällöstä, suorite- ja taloustietojen yhdistämiseen yhteen raporttiin, palvelua koskevien tietojen kattavuuteen ja pyrkimykseen tietojen vertailukelpoisuuden yksityiskohtaiseen arviointiin. Lisäksi edellisen vuoden tietoja käsittelevät raportit ilmestyvät yleensä nopeammalla aikataululla kuin valtakunnalliset yhteenvedot.

Kuuden suurimman kaupungin
varhaiskasvatuksen
palvelut ja kustannukset
vuonna 2022

Kuusikko-työryhmän julkaisusarja

2342-1983 (painettu)

2342-1991 (verkkajulkaisu)

Edita Prima Oy 2023, Helsinki

Tekijät		
Varhaiskasvatuksen Kuusikko-työryhmä, koonnut Nora Tanner		
Nimike		
Kuuden suurimman kaupungin varhaiskasvatuksen palvelut ja kustannukset vuonna 2022		
Julkaisija (toimiala tai laitos)	Julkaisu-aika	Sivumäärä, liitteet
Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala Espoon kasvun ja oppimisen toimiala Vantaan kasvatuksen ja oppimisen toimiala Turun kasvatus- ja opetustoimi Tampereen kaupungin sivistyspalvelut Oulun sivistys- ja kulttuuripalvelut	6/2023	52 s. + 69 s. liitteitä
Sarjanimike	Osanumero	
Kuusikko-työryhmän julkaisusarja	2/2023	
ISSN-numero	Kieli	
2342-1983 (painettu) 2342-1991 (verkkójulkaisu)	Suomi	
Tiivistelmä		
<p>Kuutoskaupungeissa oli vuoden 2022 lopussa yhteensä 110 316 varhaiskasvatuksesta lasta. Lasten lukumäärä väheni edellisvuodesta Espoota luukuunottamatta kaikissa kuutoskaupungeissa. Vaikka varhaiskasvatuksesta lasten määrä väheni kuutoskaupungeissa edellisvuodesta, muun kielisten lasten määrä kasvoi kaikissa kaupungeissa. Kuutoskaupunkien (pl. Vantaa) varhaiskasvatuksesta lapsista 82,1 prosenttia oli varhaiskasvatuksessa ja kerhotoiminnassa vuonna 2022. Vantaan vuoden 2022 lapsimääriä koskevat tiedot eivät ole saatavilla asiakastietojärjestelmän vaihtumisen vuoksi.</p> <p>Kuutoskaupunkien (pl. Vantaa) kunnallisissa päiväkodeissa oli vuoden 2022 lopussa yhteensä 60 705 lasta. Kunnallisessa perhepäivähoidossa varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä jatkoi vähenemistään.</p> <p>Kuutoskaupunkien päiväkodeissa oli vuoden 2022 lopussa 14 612 työntekijää, joka oli 2,7 prosenttia enemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön (ilman varahenkilöitä) osuus henkilöstöstä oli 88,8 prosenttia.</p> <p>Varhaiskasvatusjärjestelmän kokonaiskustannukset olivat yli 1,3 miljardia euroa vuonna 2022. Varhaiskasvatuksen järjestämisen kokonaiskustannukset kasvoivat vuonna 2022 kuutoskaupungeissa 5,2 prosenttia vuoteen 2021 verrattuna. Palveluiden järjestämisen kokonaiskustannusten kehitykseen vaikutti muun muassa palvelutarpeen muutokset, palkankorotukset ja yleinen kustannustason nousu.</p> <p>Kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannukset olivat yhteensä 1,06 miljardia euroa (81% kokonaiskustannuksista). Kuutoskaupunkien (pl. Vantaa) kunnallisissa päiväkodeissa järjestetyn varhaiskasvatuksen kokonaiskustannukset laskennallista lasta kohden olivat vuoden 2022 lopussa 11 674 euroa. Yleisenä kehityssuuntana kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannuskehityksessä on ollut kaupunkien välisten kustannuserojen kaventuminen.</p>		
Asiasanat		
Kuusikko, kuutoskaupungit, kaupunkivertailu, kustannukset, varhaiskasvatus		
Tiedustelut	Jakelu	
Työryhmän jäsenet, liite 5	www.kuusikkokunnat.fi	

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	11
1.1	Varhaiskasvatuksen muutokset lainsäädännön valossa	13
2	VARHAISKASVATUSIKÄINEN VÄESTÖ KUUTOSKAUPUNGEISSA	16
3	VARHAISKASVATUKSEN PALVELUJÄRJESTELMÄ	19
3.1	Varhaiskasvatusikäisten sijoittuminen varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmään.....	19
3.1.1	Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus	21
3.1.2	Esiopetus	22
3.1.3	Avoin varhaiskasvatustoiminta	23
3.2	Varhaiskasvatuksen kokonaiskustannukset.....	24
4	KUNNALLINEN VARHAISKASVATUS	26
4.1	Varhaiskasvatus kunnallisessa päiväkodissa	26
4.1.1	Lapset	26
4.1.2	Henkilöstö	26
4.1.3	Kustannukset.....	30
4.2	Varhaiskasvatus kunnallisessa perhepäivähoidossa	34
4.3	Lapsen tukeminen varhaiskasvatuksessa	35
5	YKSITYINEN VARHAISKASVATUS	41
5.1	Yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteli	42
5.2	Yksityisen hoidon tuki	43
5.3	Kunnan ostopalveluna hankkima varhaiskasvatus.....	43
6	LASTEN KOTIHOIDON TUKEA	44
7	YHTEENVETO	46
	LÄHTEET	51
	Liite 1 Talousanalyysi kuutoskaupunkien kustannusmuutoksista vuonna 2022	53
	Liite 2 Lasten varhaiskasvatuksen määritelmät ja perusteet vuoden 2022 tietojen keruulle	54
	Liite 3 Taulukoita ja kuvia varhaiskasvatuksen palveluista ja kustannuksista	62
	Liite 4 Varhaiskasvatuksen toiminta- ja kustannustietoja vuosilta 2018–2022	77
	1A/1 Varhaiskasvatusikäiset (10kk–6-vuotiaat), 7-vuotiaat ja koko väestö vuosina 2018–2022 (31.12.)	77
	JATKUU: 1A/1 Varhaiskasvatusikäiset (10kk–6-vuotiaat), 7-vuotiaat ja koko väestö vuosina 2018–2022 (31.12.)	78

1A/2 Varhaiskasvatusikäiset (10kk–6-vuotiaat) äidinkielen mukaan vuosina 2018–2022 (31.12.)	79
1B/1 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Helsingissä 31.12.2022	80
1B/2 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Espoossa 31.12.2022	81
1B/3 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Vantaalla 31.12.2022 ¹	82
1B/4 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Turussa 31.12.2022	83
1B/5 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Tampereella 31.12.2022.....	84
1B/6 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Oulussa 31.12.2022	85
1C Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ikäryhmittäin vuosina 2017–2021 ¹²	86
JATKUU: 1C Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ikäryhmittäin vuosina 2018–2022 ¹²	87
1D Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa järjestämismuodotain vuosina 2018–2022 (Tilanne 31.12.) ¹⁵	88
JATKUU: 1D Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa järjestämismuodotain vuosina 2017–2021 (Tilanne 31.12.) ⁵	89
JATKUU: 1D Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa järjestämismuodotain vuosina 2018–2022 (Tilanne 31.12.) ⁵	90
JATKUU: 1D Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa järjestämismuodotain vuosina 2018–2022 (Tilanne 31.12.) ⁵	91
1E Lapset kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatusajan ja tuen tarpeen mukaan vuosina 2018–2022 (Tilanne 31.12.) ¹²	92
JATKUU: 1E Lapset kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatusajan ja tuen tarpeen mukaan vuosina 2018–2022 (Tilanne 31.12.) ¹²	93
1F Lapset kotihoidon tuella vuosina 2018–2022 (Tilanne 31.12.) ¹	94
JATKUU: 1F Lapset kotihoidon tuella vuosina 2018–2022 (Tilanne 31.12.) ¹	95
1G Osallistumisaste kunnan järjestämään ja tukemaan varhaiskasvatukseen ikäryhmittäin vuosina 2018–2022 ¹²	96
2A/1 Varhaiskasvatuksen ja kotihoidon tuen kustannukset vuonna 2022	97
2B Varhaiskasvatuksen ja kotihoidon tuen kustannusten tarkastelua vuosina 2022 ja 2021. Vuoden 2021 kustannukset on deflatoitu. ¹	99

2C/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen kustannukset vuosina 2018–2022.....	100
JATKUU: 2C/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen kustannukset vuosina 2018–2022.....	101
JATKUU: 2C/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen kustannukset vuosina 2018–2022.....	102
2C/2 Varhaiskasvatuksen kustannukset suhteutettuna kyseisen ja edeltävän vuoden joulukuussa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olleiden lasten keskiarvoon vuosina 2018–2022 ⁶	103
JATKUU: 2C/2 Varhaiskasvatuksen kustannukset suhteutettuna kyseisen ja edeltävän vuoden joulukuussa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olleiden lasten keskiarvoon vuosina 2018–2022 ⁶	104
2D/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen deflatoidut kustannukset vuosina 2018–2022	105
JATKUU: 2D/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen deflatoidut kustannukset vuosina 2018–2022.....	106
JATKUU: 2D/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen deflatoidut kustannukset vuosina 2018–2022.....	107
2D/2 Varhaiskasvatuksen deflatoidut kustannukset suhteutettuna kyseisen ja edeltävän vuoden joulukuussa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olleiden lasten keskiarvoon vuosina 2018–2022 ⁵	108
JATKUU: 2D/2 Varhaiskasvatuksen deflatoidut kustannukset suhteutettuna kyseisen ja edeltävän vuoden joulukuussa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olleiden lasten keskiarvoon 2018–2022 ⁵	109
2E Laskennalliset lapset ¹	110
3A Kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstö 31.12.2022.....	111
3B/1 Kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstö vuosina 2018–2022 (kunnalliset päiväkodit, johtajat ja kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstö) ¹²	112
JATKUU: 3B/1 Kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstö vuosina 2018–2022 (kunnalliset päiväkodit, johtajat ja kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstö) ¹	113
3B/2 Kunnallisen varhaiskasvatuksen muu henkilöstö vuosina 2018–2022 ¹	114
JATKUU: 3B/2 Kunnallisen varhaiskasvatuksen muu henkilöstö vuosina 2017–2021 ¹³ ...	115
3B/3 Kunnallisessa perhepäivähoidossa järjestetyn varhaiskasvatuksen henkilöstö vuosina 2018–2022.....	116

JATKUU: 3B/3 Kunnallisessa perhepäivähoidossa järjestetyn varhaiskasvatuksen henkilöstö vuosina 2018–2022 ¹	117
3B/4 Kunnallisen varhaiskasvatuksen koko henkilöstö vuosina 2018–2022 ¹³	118
Liite 5 Varhaiskasvatuksen asiantuntijatyöryhmän jäsenet	119

KUVIOT

Kuvio 1. Muunkielisten ¹ varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten lukumäärä vuosien 2019–2022 lopussa	17
Kuvio 2. Muunkielisten ¹ osuus varhaiskasvatusikäisistä (10kk–6v) lapsista vuosien 2012–2022 lopussa .	18
Kuvio 3. Varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin (kunnallinen päiväkotiki ja perhepäivähoito, ostopalveluna hankittu, palvelusetelillä järjestetty ja yksityisen hoidon tuella tuettu varhaiskasvatus) ja kotihoidon tuelle joulukuussa 2022 ¹²	20
Kuvio 4. Varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin ja kotihoidon tuelle Kuusikossa vuosina 2017-2022 ¹	20
Kuvio 5. Varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin (kunnallinen päiväkotiki ja perhepäivähoito, ostopalveluna hankittu, palvelusetelillä järjestetty ja yksityisen hoidon tuella tuettu varhaiskasvatus) ja kotihoidon tuelle Kuusikossa vuosina 2007–2022 ¹	21
Kuvio 6. Varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin ja kerhotoimintaan joulukuussa 2022 ¹²	21
Kuvio 7. Eri tehtävien osuudet päiväkotien kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstöstä joulukuussa 2022 ¹	30
Kuvio 8. Kunnallisten päiväkotien vuosikustannusten ¹ kehitys laskennallista lasta kohden vuosina 2013–2022 suhteutettuna Kuusikon keskiarvoon (vuosi 2013=1) ²	32
Kuvio 9. Asiaksmaksutulojen osuus kunnallisen päiväkodin kustannuksista vuosina 2017-2022	33
Kuvio 10. Kunnallisessa perhepäivähoidossa varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus kaikista kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista ¹ vuosina 2020–2022 ²	34
Kuvio 11. Tukea saavien lasten osuus kunnanjärjestämässä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista ¹ joulukuussa 2022	40
Kuvio 12. Kotihoidontuella olevien lasten osuus varhaiskasvatusikäisistä (10kk–6v) lapsista joulukuussa 2020–2022 ¹	44
Kuvio 13. Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäinen väestö ikäluokittain (0-6-vuotiaat) vuonna 2022 ..	47
Kuvio 14. Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten osuus koko Suomen varhaiskasvatusikäisistä lapsista vuosina 2007–2022	48

TAULUKOT

Taulukko 1. Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten osuus koko Suomen varhaiskasvatusikäisistä lapsista vuosina 2007–2022	16
Taulukko 2. Varhaiskasvatusikäiset (10kk–6-vuotiaat) ikäryhmittäin 31.12.2022 sekä muutos vuodesta 2021.....	16
Taulukko 3. Esiopetukseen osallistuneiden lasten lukumäärä 20.9.2022, osuus 6-vuotiaasta väestöstä sekä esiopetuksen osallistumisasteen muutos vuodesta 2021	23
Taulukko 4. Kunnalliseen kerhotoimintaan osallistuneet lapset ¹ vuonna 2022 sekä muutos vuodesta 2021 ¹	24
Taulukko 5. Varhaiskasvatusjärjestelmän kokonaiskustannukset sekä kunnallisen kerhotoiminnan ja avoimen varhaiskasvatustoiminnan kustannukset vuonna 2022 ja muutos vuodesta 2021	25
Taulukko 6. Kunnallisessa päiväkodissa järjestetyn varhaiskasvatuksen vuosikustannukset laskennallista lasta (kahden vuoden keskiarvo) kohden vuonna 2022 ²	31
Taulukko 7. Eri kustannuslajien osuudet kunnallisessa päiväkodissa järjestetyn varhaiskasvatuksen kokonaiskustannuksista vuonna 2022.....	31
Taulukko 8. Lapsia yksityisen hoidon tuella tuetussa, palvelusetelillä järjestetyssä sekä ostopalveluna hankitussa varhaiskasvatuksessa joulukuussa 2022 ³	41
Taulukko 9. Kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa tai kunnallisessa kerhotoiminnassa olleiden 4–6-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä joulukuussa 2022 ¹	49

1 JOHDANTO

Varhaiskasvatuksen kuuden suurimman kaupungin Kuusikko-raportti tuottaa vertailevaa tietoa kuntien palveluista ja niiden kustannuksista. Raportointi sai alkunsa vuonna 1993 pääkaupunkiseudun kaupunkien tietojen vertailulla. Vuonna 1995 mukaan tulivat Turku ja Tampere sekä Oulu vuonna 2002. Raportit syntyvät varhaiskasvatuksen asiantuntijaryhmän tiiviin yhteistyön tuloksena. Elokuusta 2022 eteenpäin työryhmän puheenjohtajana on toiminut Mikko Mäkelä Vantaalta. Tarkemmat tiedot työryhmän kokoonpanosta löytyvät liitteestä 5.

Varhaiskasvatuksen merkitys lapsen elämän ja hyvinvoinnin sekä suomalaisen koulutusjärjestelmän tärkeänä osana on tiedostettu suomalaisessa yhteiskunnassa. Jokaisen lapsen yhdenvertainen oikeus varhaiskasvatukseen kehityksen ja oppimisen tukena on turvattu lainsäädännöllisin uudistuksin ja asemoimalla varhaiskasvatus osaksi Opetus- ja kulttuuriministeriön kokonaiskoulutusjärjestelmää. Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat päiväkotitoiminta ja perhepäivähoito. Lain mukaan varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten osuus on kasvanut viime vuosien aikana. Osallistumisasteen nousun lisäksi on tunnistettu myös se, että lapset tulevat varhaiskasvatukseen entistä nuorempina eli alle 3 -vuotiaiden osuus palveluissa on kasvanut. Tämä lisää koulutetun henkilöstön tarvetta sekä vaikuttaa kustannuksia nostavasti. Esiopetukseen osallistuminen on esiopetusikäisten osalta lähes täysimääräistä, koska esiopetus on velvoittavaa ja maksutonta. Kuntien järjestämän esiopetuksen tilastoissa eivät ole mukana ne esiopetusta järjestävät oppilaitokset, jotka ovat saaneet opetuksen järjestämisluvan valtiolta.

EU:n asettaman varhaiskasvatukseen osallistumisen tavoitearvon (ET 2020 -ohjelma) mukaan päämääränä on, että EU-maissa 95 prosenttia lapsista osallistuisi varhaiskasvatukseen (European Commission 2014). Tavoitearvossa tarkastellaan osallistumista varhaiskasvatukseen neljästä ikävuodesta oppivelvollisuuden alkuun. Kuusikko-raportin tiedonkeruussa on vuoden 2017 raportista lähtien huomioitu kyseinen tavoite ja raportissa kuvataan varhaiskasvatuspalveluihin osallistumista EU:n asettamien kriteerien mukaisesti.

Laadukas varhaiskasvatus tarvitsee toteutuakseen osaavan, koulutetun ja hyvinvoivan henkilöstön. Valtakunnallinen varhaiskasvatuksen henkilöstörakenteen uudistus vuoteen 2030 mennessä edellyttää, että varhaiskasvatuksen lakisäätteisestä henkilöstöstä kaksi kolmasosaa on korkeakoulutettuja, joko varhaiskasvatuksen opettajia tai -sosionomeja. Lastenhoitajien määrä vähenee ja osuus henkilöstöstä tulee olemaan noin kolmannes. Varhaiskasvatuksen sosionomitehtävä on uusi ja vuoden 2022 aikana tehtävä oli otettu käyttöön kaikissa kuutoskaupungeissa. Uudistus tulee merkittävästi muuttamaan varhaiskasvatuksen henkilöstön asiantuntijuus- ja osaamiskapasiteettia ja moniammatillista tiimityötä päiväkodeissa. Tämä edellyttää myös varhaiskasvatuksen johtamistyön kehittämistä rakenneuudistuksen näkökulma huomioden. Henkilöstörakenneuudistus on kunnille erittäin mittava haaste myös henkilöstön saatavuusnäkökulmasta. Alan koulutusaloituspaikkoja lisätään jo

nyt vuosittain suunnitelmallisesti, mutta lisäys ei tule kattamaan korkeammin koulutettujen tarvetta vuoteen 2030 mennessä. Kuntien haasteeksi jää palvelun tuottaminen uuden henkilöstömitoituksen mukaisesti.

Kuutoskaupungeissa varhaiskasvatuksen henkilöstöpula on näyttäytynyt vakavana ongelmana jo useiden vuosien ajan. Erityisen suuri tämä haaste on pääkaupunkiseudun kaupungeissa. Rekrytoitaessa hakijoita ei ole riittävästi edes vakituisiin tehtäviin. Määräaikaisiin tehtäviin ja lyhyisiin sijaistuksiin ei ole saatavilla kelpoisuusehdot täyttävää henkilöstöä. Alan veto- ja pitovoiman vahvistaminen on tiedostettava vakavana haasteena sekä valtakunnallisessa että kunnallisessa päätöksenteossa, mutta myös kehittämisen merkittävimpänä painopisteenä kuntien kehittämistyössä.

Tässä raportissa tarkastellaan varhaiskasvatuksen palvelujen käyttöä ja kustannuksia lain ohjaamassa viitekehyksessä. Varhaiskasvatuspalvelut koostuvat kunnallisesta ja kunnan hankkimasta varhaiskasvatuksesta sekä palvelusetelillä järjestetystä ja yksityisen hoidon tuella tuetusta varhaiskasvatuksesta. Varhaiskasvatuspalveluihin sisältyy myös esiopetus. Lisäksi avoimeen varhaiskasvatukseen sisältyvä kunnallinen kerhotoiminta on sisällytetty Kuusikko-raportoinnissa samoihin taulukoihin ja kuvioihin vuodesta 2017 eteenpäin.

Varhaiskasvatuksen palveluihin liittyy kerhotoiminnan lisäksi kiinteästi myös muu avoin varhaiskasvatustoiminta, johon sisältyy muun muassa leikkipuisto- ja avoin päiväkotitoiminta. Nämä eivät ole mukana raportin taulukoissa ja kuvioissa. Lisäksi raportissa on tietoja myös lasten kotihoidon tuesta.

Varhaiskasvatuksen Kuusikko-raportissa lapsimääränä käytetään perinteisesti vuoden viimeisen päivän poikkileikkaustietoa, mikä mahdollistaa palvelujen käyttäjien suhteuttamisen vastaavan ikäiseen väestöön. Todellisuudessa varhaiskasvatuksen palveluissa ja kotihoidon tuella olevien lasten määrä vaihtelee vuoden aikana kuukausittain.

Raportin liitteessä 1 on Talousanalyysi kuutoskaupunkien kustannusmuutoksista vuonna 2022. Raportissa käytetyt varhaiskasvatuksen määritelmät sekä perusteet tiedonkeruulle ovat liitteessä 2. Liitteessä 3 on raporttitekstiä täydentäviä kuvioita ja taulukoita varhaiskasvatuksen palveluista ja kustannuksista. Liitteessä 4 on tilastotietoa varhaiskasvatuksen toiminnasta, henkilöstöstä ja kustannuksista vuosilta 2018–2022.

Raportin taulukot ja kuvat voi tarvittaessa pyytää saavutettavassa muodossa sähköpostilla: kuusikko@hel.fi

1.1 Varhaiskasvatuksen muutokset lainsäädännön valossa

Varhaiskasvatus on ollut opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuudessa 1.1.2013 alkaen. Lain myötä varhaiskasvatus tuli entistä vahvemmin osaksi kasvatus- ja koulutuspalveluja. Laki määritteli Opetushallituksen varhaiskasvatusta ohjaavaksi asiantuntijavirastoksi.

Lasten päivähoidosta annetun lain (36/1973) nimi muuttui varhaiskasvatuslaiksi 1.8.2015 voimaan tulleella lainmuutoksella (580/2015). Laissa käsitteellisesti korvattiin päivähoito ja laissa korostettiin lapsen subjektiivista oikeutta varhaiskasvatukseen. Laissa varhaiskasvatuksella tarkoitettiin lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Lakiin kirjattiin selkeästi varhaiskasvatuksen kattavat tavoitteet. Lain myötä paikallisten ja lapsikohtaisten varhaiskasvatussuunnitelmien laatiminen tuli velvoittavaksi. Myös varhaiskasvatuksen arviointi tuli osaksi Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) toimintaa.

1.8.2016 alkaen lapsen oikeus varhaiskasvatukseen muuttui 20 tunniksi viikossa. Lakimuutoksen myötä lapsella oli oikeus laajempaan varhaiskasvatukseen, mikäli lapsen vanhemmat tai muut huoltajat työskentelivät kokoaikaisesti tai opiskelivat päätoimisesti, toimivat päätoimisesti yrittäjänä tai olivat päätoimisesti omassa työssä. Laajempi oikeus varhaiskasvatukseen oli niin ikään, jos se oli tarpeen lapsen kehityksen, tuen tarpeen tai perheen olosuhteiden takia tai se oli muutoin lapsen edun mukaista. 1.8.2020 alkaen kaikille lapsille palautettiin oikeus laajempaan varhaiskasvatukseen riippumatta huoltajien sosioekonomisesta tilanteesta.

Uudistettu varhaiskasvatuslaki (540/2018) tuli voimaan 1.9.2018. Uusi laki tuo esille aiempaa enemmän lapsen oikeuksia ja lapsen edun ensisijaisuutta. Laissa on tarkennettu monialaisen yhteistyön säännöstä ja tavoitteisiin on kirjattu myös yhdenvertaisuuden edistäminen. Lisäksi uusi laki kokosi yhteen yksityisen varhaiskasvatuksen asiat.

Uudessa laissa nousevat aiempaa enemmän esille myös henkilöstörakenteeseen ja -kelpoisuuteen liittyvät asiat. Laki vahvistaa varhaiskasvatuksen laatua nostamalla henkilöstön koulutustasoa ja selkiyttämällä tehtävänimikkeitä. (Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2018)

Lisäksi yksi merkittävä uudistus varhaiskasvatuslaissa liittyy varhaiskasvatuksen tietotutannon kehittämiseen. Kansallinen varhaiskasvatuksen tietovaranto Varda kokoaa varhaiskasvatuksen järjestäjiä, henkilöstöä, perhettä ja lasta koskevia tietoja valtakunnallisesti yhteen. Tietovarannon avulla varhaiskasvatuksesta saadaan jatkossa yhteismitallista ja vertailukelpoista tietoa muun muassa viranomaisten käyttöön. Varda on otettu käyttöön vaiheittain 1.1.2019 lähtien. (Opetushallitus, 2019)

Opetus- ja kulttuuriministeriön käynnistämä 5-vuotiaiden lasten maksuttoman 20 viikkotunnin varhaiskasvatuksen kokeilu toteutettiin 1.8.2018–31.7.2021. Kokeilun tavoitteena oli nostaa varhaiskasvatuksen osallistumisastetta ja edistää koulutuksen tasa-arvoa. Ministeriö myönsi kokeiluun osallistuville kunnille avustusta kokeilun toteuttamiseen. Kuutoskaupungeista toimintavuonna 2020–2021 maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilussa olivat mukana Helsinki, Espoo, Turku ja Oulu. Espoossa järjestetään edelleen viisivuotiaiden maksutonta 20 viikkotunnin varhaiskasvatusta. Maksuttomuudesta päätetään vuosittain talousarvion käsittelyn yhteydessä. Tampereella ei ole tarjolla 5-vuotiaiden maksutonta varhaiskasvatusta. Helsingissä ja Turussa on tehty pysyvä päätös 5-vuotiaiden 20 viikkotunnin maksuttomasta varhaiskasvatuksesta.

Laki kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta (1046/2020) hyväksyttiin eduskunnassa 17.12.2020 ja kokeilu käynnistyi 1.8.2021. Kokeiluun valikoitui otannan perusteella 105 kuntaa, joista 63 kunnassa toteutetaan kaksivuotisen esiopetuksen toimintamallia ja 42 kuntaa toimii verrokkikuntina. Kokeiluun valittujen kuntien tuli laatia 5-vuotiaille lapsille kaksivuotisen esiopetuksen opetussuunnitelma. Kaksivuotinen esiopetus on maksutonta. Kuutoskaupungeista kaksivuotisessa esiopetuskokeilussa ovat mukana Helsinki, Vantaa, Turku ja Oulu, joissa 20 prosenttia ikäluokasta osallistuu kokeiluun. Espoota ja Tamperetta ei valittu esiopetuksen kokeiluun. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun käyttäjäkokemuksia ja hyötyjä raportoidaan vuodesta 2022 alkaen.

Varhaiskasvatustaloutta muutettiin 1.8.2021 alkaen mitoituksesta poikkeamisen osalta (36 §). Lain mukaan henkilöstömitoituksesta poikkeaminen 35 §:ssä tarkoitettua suhdeluvusta ei ole mahdollista henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä. Muutoksen tavoitteena on selkeyttää päiväkodinhenkilöstön mitoituksesta poikkeamisen alaa sekä turvata päiväkodin henkilöstön mitoituksen toteutumista lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus (453/2021) tuli varhaiskasvatustalouteen 1.8.2021 alkaen. Lakiin lisättiin pykälät varhaiskasvatustaloutta henkilökunnan velvollisuudesta ilmoittaa havaitsemastaan lapsen varhaiskasvatukseen kohdistuvasta epäkohdasta tai ilmeisen epäkohdan uhasta (57 a §) sekä toimenpiteistä ilmoituksen johdosta (57 b §). Uuden pykälän 57 a § mukaan ilmoitus tulee tehdä, jos lapsen varhaiskasvatustaloutta ei toteudu varhaiskasvatustaloutta lain edellytysten mukaisesti.

Viime vuosina myös varhaiskasvatustaloutta asiakasmaksulakia on muutettu. Varhaiskasvatustaloutta asiakasmaksut on sidottu indeksiin varhaiskasvatustaloutta asiakasmaksulain (1503/2016) 16 §:n perusteella. Indeksitarkistukset tehdään kahden vuoden välein. 1.8.2022 alkaen ylin maksu nousi 295 euroon. Sisaruksista perittävää maksua on alennettu vaihteittain niin, että tällä hetkellä toisesta lapsesta perittävä maksu on 40 prosenttia ja seuraavien lasten maksu 20 prosenttia perheen nuorimman lapsen maksusta.

Lisäksi asiakasmaksujen perusteena olevia tuloeroja korotettiin 31 prosenttia 1.8.2021 lukien ja tulossa on 33 prosentin korotus 1.3.2023 lukien. Yhä suuremmalle osalle lapsista varhaiskasvatustaloutta tulee olemaan maksutonta.

Vuoden 2021 lopulla varhaiskasvatustalouteen lisättiin lapsen tukeen liittyviä säädöksiä uuteen 3a lukuun. Ne tulivat voimaan 1.8.2022. Lain perustelujen mukaan varhaiskasvatustaloutta laadukas tuen toteuttaminen edellyttää, että laki ohjaa tuen toteuttamista aiempaa selkeämmin ja täsmällisemmin. Luvussa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatustaloutta annettavaan tukeen, annettavasta tuesta ja tuen toteutuksesta sekä tuen tarpeen arvioinnista. Merkittävä muutos on edellytys lapsen tehostetun ja erityisen tuen sekä yleisen tuen avustamis- ja tulkitsemispalvelujen hallintopäätöksen antamisesta sekä muutoksenhausta. Tuen lakimuutos lisännyt hallinnollista työtä ja kustannuksia.

Osana vanhempainvapaaudistusta perheillä on ollut 1.8.2022 alkaen mahdollisuus jaksottaa vanhempainvapaata siihen asti, kun lapsi täyttää kaksi vuotta. Jos lapsi on aloittanut varhaiskasvatustaloutta, oikeus samaan varhaiskasvatustaloutta paikkaan säilyy, vaikka lapsi on poissa varhaiskasvatustaloutta sinä aikana, jona lapsen hoidosta maksetaan sairausvakuutuslain mukaista vanhempainrahaa, jos poissaolo kestää yhtäjaksoisesti enintään 13 viikkoa. Lapsi voi

aloittaa varhaiskasvatuksen sen kuukauden alusta, jona hän täyttää 9 kuukautta. Uudistuksen vaikutukset tulevat näkymään varhaiskasvatuksessa vasta vuoden 2023 aikana.

Yksityinen päiväkotitoimintaa koskevaan lainsäädäntö on muuttunut ja lakimuutos tuli voimaan 1.1.2023. Lakimuutoksen myötä yksityistä päiväkotitoimintaa varten täytyy hakea lupa aluehallintovirastosta. Toiminnan luvanvaraisuus saattaa viivästyttää uuden toiminnan käynnistymistä. Lakimuutoksen vaikutukset eivät näkyneet vielä vuoden 2022 aikana.

2 VARHAISKASVATUSIKÄINEN VÄESTÖ KUUTOSKAUPUNGEISSA

Kuutoskaupungeissa oli vuoden 2022 lopussa yhteensä 110 316 varhaiskasvatusikäistä eli 10kk–6-vuotiasta lasta, joka oli 35,8 prosenttia koko Suomen vastaavan ikäisestä lapsista. Tarkasteltaessa kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisten osuuden kehitystä koko Suomen vastaavan ikäisestä väestöstä voidaan huomata kaupungistumisen vaikutukset: vuonna 2007 osuus on ollut 27,5 prosenttia eli 15 vuodessa osuus on kasvanut 8,3 prosenttiyksikköä. Viimeisen viiden vuoden aikana varhaiskasvatusikäisten lasten määrä on kuitenkin vähentynyt kuutoskaupungeissa.

Taulukko 1. Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten osuus koko Suomen varhaiskasvatusikäisistä lapsista vuosina 2007–2022

	Lapset yhteensä Kuusikko	Lapset yhteensä koko Suomi	Lapset Kuusikko/ koko Suomi (%)
2007	97 926	355 654	27,5
2012	109 997	374 855	29,3
2017	119 699	359 134	33,3
2022	110 316	308 125	35,8

Erityisesti alle 3-vuotiaiden määrä on laskenut kuutoskaupungeissa jo usean vuoden ajan. Vuonna 2022 alle 3-vuotiaiden määrä kuitenkin kasvoi kaikissa kuutoskaupungeissa. Alle 3-vuotiaiden määrä nousi edellisvuodesta kuutoskaupunkien osalta 4,2 prosenttia (1 569 lasta) ja kasvoi koko maan osalta 3,3 prosenttia (3 374 lasta). Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä lapsista 35,7 prosenttia oli vuoden 2022 lopussa alle 3-vuotiaita. (Liite 4, taulukko 1A/1)

Taulukko 2. Varhaiskasvatusikäiset (10kk–6-vuotiaat) ikäryhmittäin 31.12.2022 sekä muutos vuodesta 2021

	Lapset yhteensä	Määrän muutos	Muutos %	Alle 3- vuotiaat	Muutos %	3–6- vuotiaat	Muutos %
Helsinki	38 159	-143	-0,4	13 824	4,2	24 335	-2,8
Espoo	21 200	298	1,4	7 375	6,0	13 825	-0,9
Vantaa	15 921	-36	-0,2	5 603	2,8	10 318	-1,8
Turku	9 770	-88	-0,9	3 505	3,6	6 265	-3,2
Tampere	12 401	-110	-0,9	4 471	3,8	7 930	-3,3
Oulu	12 865	-199	-1,5	4 559	3,6	8 306	-4,1
Kuusikko	110 316	-279	-0,3	39 337	4,2	70 979	-2,5
Koko Suomi	308 125	-5 718	-1,8	104 873	3,3	203 252	-4,3

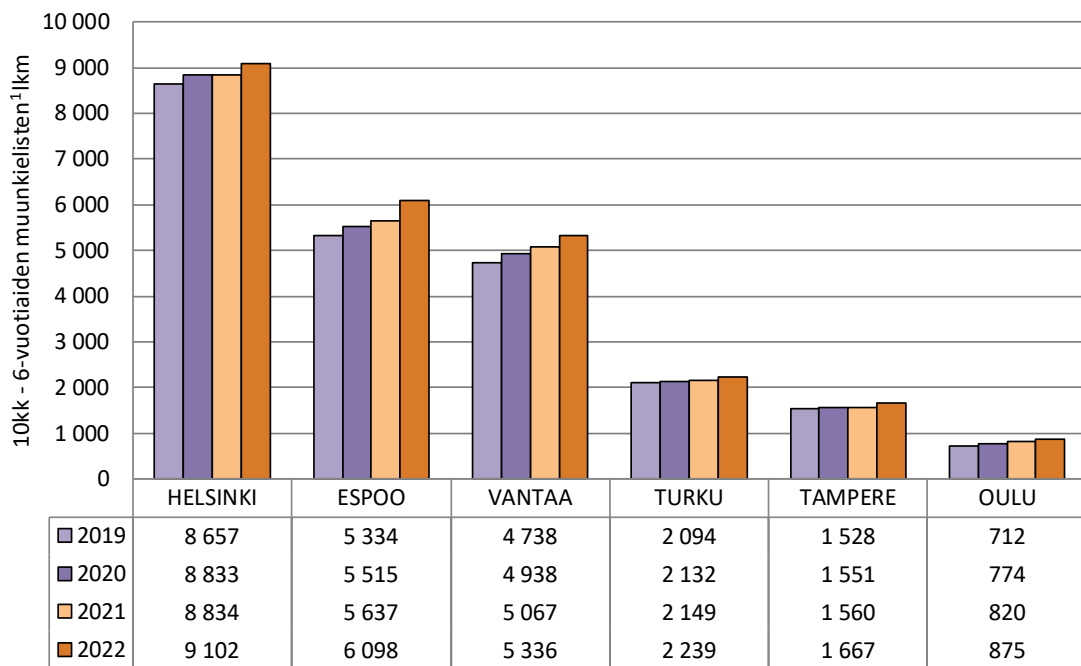
Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä lapsista 64,3 prosenttia oli vuoden 2022 lopussa kolme vuotta täyttäneitä. Heidän lukumääränsä laski edellisvuoteen verrattuna kaikissa kuutoskaupungeissa. (Liite 4, taulukko 1A/1)

Väestörekisteritietojen mukaan kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä 22,9 prosenttia (25 316 lasta) oli muunkielisiä¹ vuoden 2022 lopussa. Muunkielisten osuus varhaiskasvatusikäisistä on kasvanut kolmessa vuodessa 9,8 prosenttiyksikköä (+2 253 lasta). Kuudessa suurimmassa kaupungissa asui vuoden 2022 lopussa kaksi kolmasosaa koko Suomen muunkielisestä 10kk–6-vuotiaasta väestöstä. (Liite 3, kuvio 5; Liite 4, taulukko 1A/2)

Muunkielisten osuus varhaiskasvatusikäisistä vaihteli Oulun 6,8 prosentista Vantaan 33,5 prosenttiin vuoden 2022 lopussa. Osuudet ovat selvästi korkeimmat pääkaupunkiseudulla ja Turussa. (Liite 3, kuvio 5; Liite 4, taulukko 1A/2)

Kuvio 1. Muunkielisten¹ varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten lukumäärä vuosien 2019–2022 lopussa

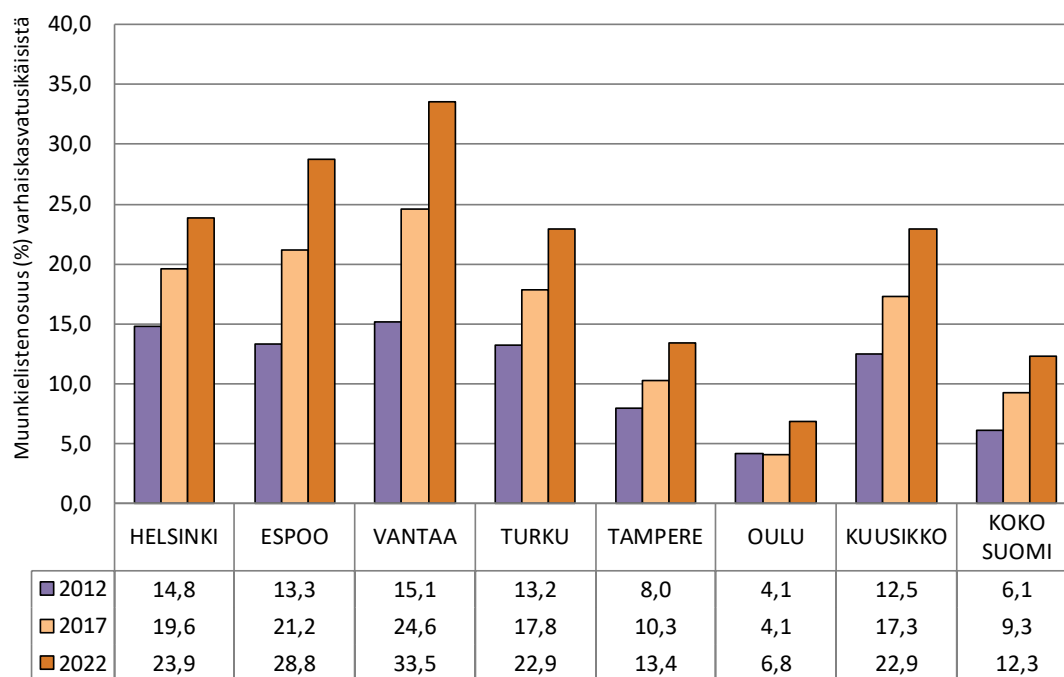
¹Muut kuin suomea ja ruotsia äidinkielenään puhuvat henkilöt.

Edellisvuoteen verrattuna muunkielisen varhaiskasvatusikäisen väestön lukumäärä kasvoi suhteellisesti eniten Espoossa, jossa kasvua oli 8,2 prosenttia. Tampereella muunkielisten lukumäärä kasvoi edellisvuodesta 6,9 prosenttia, Oulussa 6,7 prosenttia, Vantaalla 5,3 prosenttia, Turussa 4,2 prosenttia ja Helsingissä 3,0 prosenttia. (Liite 4, taulukko 1A/2)

Edellisen kymmenen vuoden aikana kuutoskaupunkien muunkielisten osuus varhaiskasvatusikäisistä on kasvanut 10,5 prosenttiyksikköä. Vuoden 2012 jälkeen kasvu on ollut voimakkainta Vantaalla (+18,4 %) ja Espoossa (+15,5 %) ja pienintä Oulussa (+2,7 %). (Kuvio 2.)

¹ Muut kuin suomea ja ruotsia äidinkielenään puhuvat henkilöt. Muunkieliseen väestöön sisältyvät muun muassa Suomessa syntyneet lapset, vanhempien työn vuoksi Suomeen muuttaneet sekä pakolaistaustaiset henkilöt. Tosiasissa muunkielisten määrä on arvion mukaan väestörekisteritietoja suurempi, sillä osa vanhemmista ilmoittaa lapsen äidinkieleksi suomen, vaikka lapsen äidinkieli olisi käytännössä jokin muu.

Kuvio 2. Muunkielisten¹ osuus varhaiskasvatuksesta (10kk–6v) lapsista vuosien 2012–2022 lopussa

¹ Muut kuin suomea, ruotsia äidinkielenään puhuvat.

Varhaiskasvatuksesta kasvoi kuutoskaupungeissa vuonna 2022 ainoastaan muunkielisten osalta. Suomea äidinkielenään puhuvien varhaiskasvatuksesta määrä laski edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa. Ruotsia puhuvien määrä oli hieman edellisvuoden tasoa suurempi (1,2 prosenttia) Espoossa. Muissa kuutoskaupungeissa ruotsia puhuvien määrä laski edellisvuodesta. (Liite 4, taulukko 1A/2)

Muunkielisten lasten varhaiskasvatuksen järjestäminen edellyttää kunnissa resurssien suuntaamista esimerkiksi lasten suomalaiseen kulttuuriin integroitumisen tukemiseen ja huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön sekä lasten suomi toisena kielenä -oppimiseen. Suomen kielen taidolla vahvistetaan lapsen mahdollisuuksia integroitua yhteiskuntaan ja turvataan oppimisen jatkumoa. Näitä resursseja ovat mm. kuutoskaupunkien varhaiskasvatuksesta kieli- ja kulttuuriopettajat, joita oli vuonna 2022 Helsingissä 13, Espoossa 38, Vantaalla 6, Turussa 16 ja Oulussa 7 (Liite 4, taulukko 3A). Kunnat ovat myös kohdentaneet hankerahoitusta integroitumisen tukemiseen. Lisäksi tämä edellyttää varhaiskasvatuksesta ja muiden lapsi- ja perhepalveluiden entistä tiiviimpää yhteistyötä.

3 VARHAISKASVATUKSEN PALVELUJÄRJESTELMÄ

Varhaiskasvatuspalvelut koostuvat kunnallisesta ja kunnan hankkimasta varhaiskasvatuksesta sekä palvelusetelillä järjestetystä ja yksityisen hoidon tuella tuetusta varhaiskasvatuksesta. Varhaiskasvatuspalveluihin sisältyy myös esiopetus. Lisäksi kunnallinen kerhotoiminta on sisällytetty Kuusikko-raportoinnissa samoihin taulukoihin ja kuvioihin vuodesta 2017 eteenpäin.

Varhaiskasvatuksen järjestelmään sisältyy myös lasten kotihoidon tuki ja avoimen varhaiskasvatuksen palveluja, esimerkiksi kerho-, leikkipuisto- ja avoin päiväkotitoiminta. Lasten kotihoidon tuki on vaihtoehto varhaiskasvatuspalveluille, kun perheessä on alle kolmevuotias lapsi. Perhe voi saada kotihoidon tukea perheen lasten ollessa esiopetuksessa tai avoimen varhaiskasvatuksen toiminnassa.

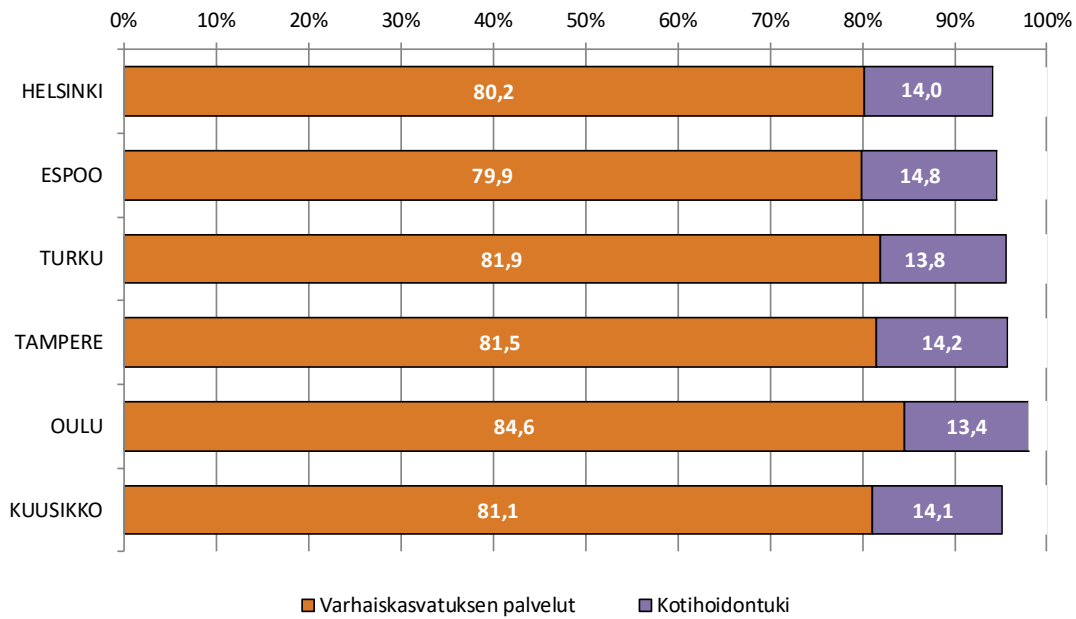
Kunnan tehtävänä on turvata varhaiskasvatuspaikka varhaiskasvatuslain edellyttämän määräjän puitteissa kaikille kunnassa asuville lapsille. Kunta voi ohjata perheitä yksityisen hoidon tuella tuettuun varhaiskasvatukseen tai tarjota palvelusetelin. Lasten vanhemmilla tai muilla huoltajilla on kuitenkin oikeus kieltäytyä näistä vaihtoehdoista, jolloin kunnan on sijoitettava lapsi määräjassa kunnan järjestämään varhaiskasvatuspaikkaan.

3.1 Varhaiskasvatusikäisten sijoittuminen varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmään

Vuoden 2022 lopussa kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä lapsista 81,1 prosenttia oli varhaiskasvatuksessa (kerholapset eivät ole osuudessa mukana). Vantaan vuoden 2022 varhaiskasvatuksen lapsimäärätietoja ei ole saatavilla asiakastietojärjestelmä vaihtumisen vuoksi. Kuutoskaupunkitasoiset luvut on laskettu Vantaan tietojen puuttuessa viiden muun kaupungin tiedoista, eivätkä luvut ole suoraan verrattavissa aikaisempiin vuosiin. Osallistumisaste varhaiskasvatuspalveluihin vaihteli Espoon 79,9 prosentista Oulun 84,6 prosenttiin. Lisäksi lapsia oli myös kotihoidon tuen piirissä. (Kuvio 3.) Lasten kotihoidon tuesta on tarkempaa tietoa raportin luvussa 6.

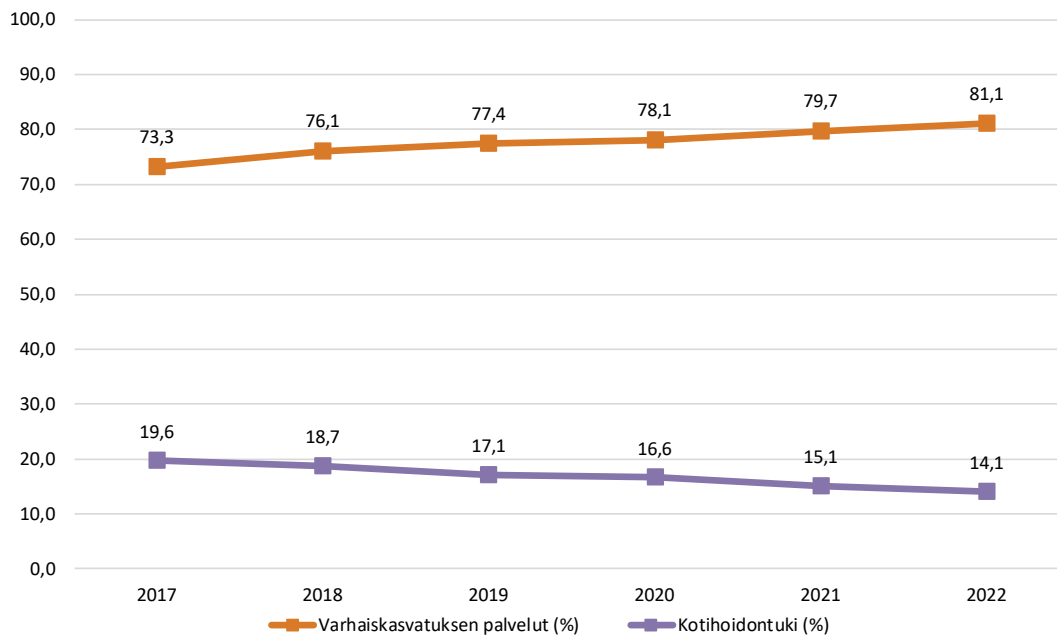
Varhaiskasvatuksen palveluiden ja kotihoidon tuen kokonaisuutta tarkasteltaessa kerhotoiminta ei ole mukana tarkastelussa, sillä osa kerholapsista on myös kotihoidon tuella. Avoimeen varhaiskasvatukseen osallistuvia lapsia ei tilastoida varhaiskasvatukseen osallistuviksi lapsiksi.

Kuvio 3. Varhaiskasvatukseen (10kk–6v) jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin (kunnallinen päiväkotijärjestelmä ja perhepäivähoito, ostopalveluna hankittu, palvelusetelillä järjestetty ja yksityisen hoidon tuella tuettu varhaiskasvatus) ja kotihoidon tuella joulukuussa 2022¹²

¹ Kerholapset eivät ole mukana tässä tarkastelussa, koska osa kerholapsista on myös kotihoidontuella.
² Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihoksen vuoksi.

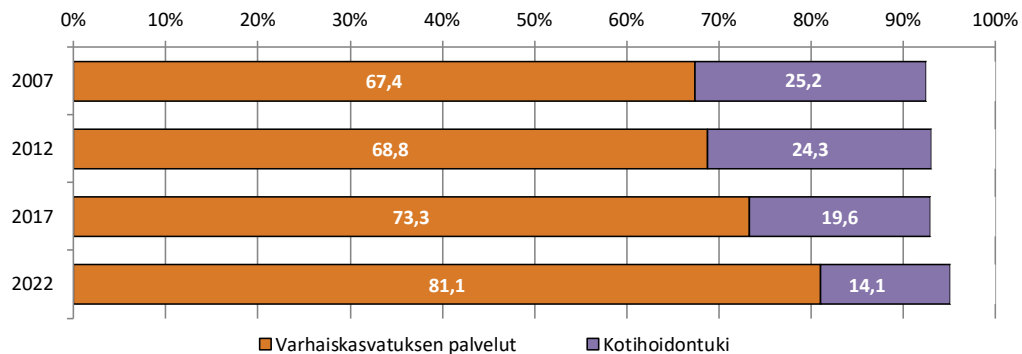
Kuvio 4. Varhaiskasvatukseen (10kk–6v) jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin ja kotihoidon tuella Kuusikossa vuosina 2017-2022¹

¹ Kerholapset eivät ole mukana tässä tarkastelussa.
¹Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla asiakastietojärjestelmän vaihtumisen vuoksi.

Kuviossa 5. on tarkasteltu kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten jakautumista varhaiskasvatuksen palveluihin ja kotihoidontuella vuodesta 2007 alkaen. Osallistumisaste varhaiskasvatuksen palveluihin on noussut vuosi vuodelta ja kotihoidon tuella olevien lasten osuus on pienentynyt. Varhaiskasvatusikäisten osallistumisaste varhaiskasvatuksen palveluihin kuutoskaupungeissa on 15 vuodessa noussut 13,7 prosenttiyksikköä ja kotihoidontuella olevien lasten osuus laskenut 11,1 prosenttiyksikköä.

Kuvio 5. Varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin (kunnallinen päiväkotij ja perhepäivähoito, ostopalveluna hankittu, palvelusetelillä järjestetty ja yksityisen hoidon tuella tuettu varhaiskasvatus) ja kotihoidon tuella Kuusikossa vuosina 2007–2022¹

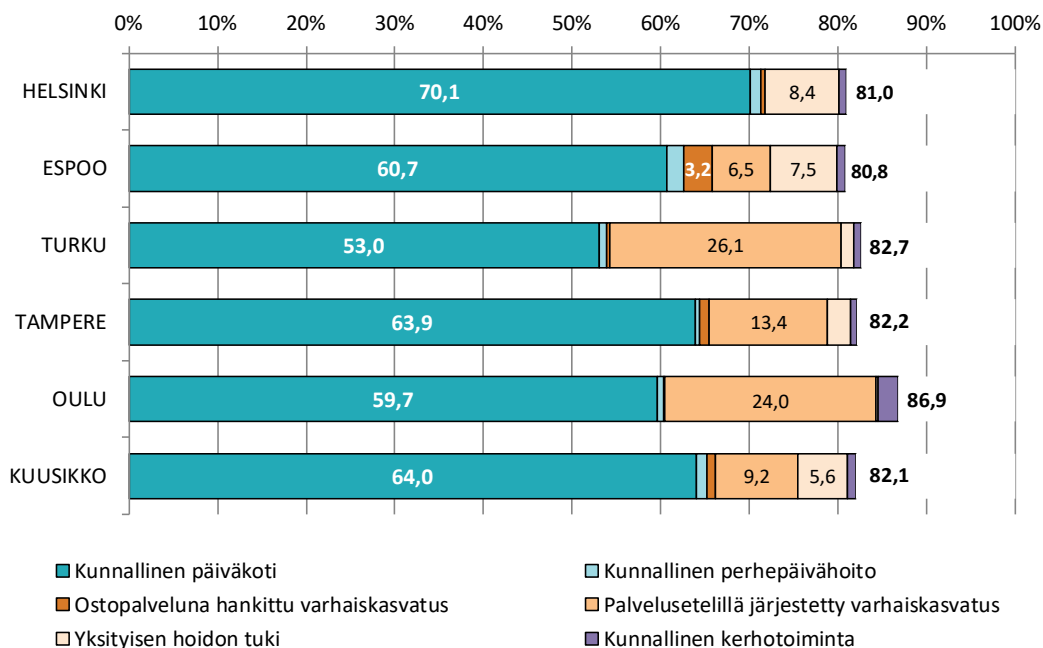

¹ Kerholapset eivät ole mukana tässä tarkastelussa.

3.1.1 Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus

Kuviossa 6. on näkyvissä varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin ja kerhotoimintaan. Varhaiskasvatuksen palveluissa ja kerhotoiminnassa oli vuoden 2022 lopussa yhteensä 82,1 prosenttia kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä lapsista. Osuus vaihteli Espoon 80,8 prosentista Oulun 86,9 prosenttiin.

Kuvio 6. Varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin ja kerhotoimintaan joulukuussa 2022¹²

¹ Alle kolmen prosentin osuudet eivät näy lukuina kuviossa. Tarkemmat osuudet liitteessä 3 kuviossa 9.

² Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla asiakastietojärjestelmän vaihtumisen vuoksi.

Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä yli puolet (64,0 %) oli varhaiskasvatuksessa kunnallisessa päiväkodissa vuoden 2022 lopussa.

Kuutoskaupunkien (pl. Vantaa) kunnallisissa päiväkodeissa oli vuoden 2022 lopussa varhaiskasvatuksessa 60 705 lasta. Määrää ei ole mahdollista verrata aikaisempiin vuosiin Vantaan tietojen puuttuessa vuodelta 2022. Lasten määrä kasvoi edellisvuodesta Oulussa (7,8 prosenttia) ja pysyi lähes muuttumattomana Helsingissä, Espoossa, Turussa ja Tampereella. (Liite 4, taulukko 1D)

Sen sijaan kunnallisessa perhepäivähoidossa varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä jatkoi vähenemistään. Vuonna 2022 kaikissa viidessä kaupungissa perhepäivähoidossa olevien lasten määrä väheni verrattuna edellisvuoteen. Kaupunkien (pl. Vantaa) kunnallisessa perhepäivähoidossa oli yhteensä 120 lasta edellisvuotta vähemmän. Vuoden 2022 lopussa vain 1,2 prosenttia varhaiskasvatusikäisistä oli kunnallisessa perhepäivähoidossa. (Liite 3, kuvio 9; Liite 4 taulukko 1D)

Espoo eroaa muista kuutoskaupungeista korkeammalla ostopalveluna hankitun varhaiskasvatuksen osuudella. Espoossa ostopalveluna hankitussa varhaiskasvatuksessa oli 3,2 prosenttia varhaiskasvatusikäisistä lapsista. Tampereella osuus oli prosentin ja kolmessa muussa kaupungissa alle prosentin. (Liite 3 kuvio 9; Liite 4 taulukko 1D)

Palvelusetelillä järjestettiin varhaiskasvatusta vuonna 2022 Espoossa, Vantaalla, Turussa, Tampereella ja Oulussa. Palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus varhaiskasvatusikäisistä on kasvanut viime vuosien aikana. Palvelusetelin osuus vaihteli Espoon 6,5 prosentista Turun 26,1 prosenttiin. (Liite 3 kuvio 9; Liite 4 taulukko 1D)

Yksityisen hoidon tuella oli vuoden 2022 lopussa kuutoskaupungeissa 5,6 prosenttia varhaiskasvatusikäisistä lapsista. Helsingissä (8,4 %) ja Espoossa (7,5 %) yksityisen hoidon tuen osuus oli kuutoskaupungeista korkein. Muissa kaupungeissa osuus jäi alle kolmen prosentin. (Liite 3 kuvio 9; Liite 4 taulukko 1D)

3.1.2 Esiopetus

Esiopetus on ollut velvoittavaa vuoden 2015 alusta alkaen. Osallistuminen kunnan järjestämään esiopetukseen ei ole pakollista, mutta lain mukaan oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuotena lapsen on osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Esiopetuksen järjestämislupa on myös osalla yksityisistä oppilaitoksista, joita on etenkin pääkaupunkiseudulla. Näissä toimipainoissa esiopetuksessa olevat lapset eivät ole mukana kuutoskaupunkien esiopetuksen lapsimäärissä ja se vaikuttaa kaupunkien esiopetukseen osallistuneiden lasten tällä raportilla esitettyyn osallistumisasteeseen.

Kuutoskaupungeissa oli vuoden 2022 syksyllä 17 638 esiopetukseen osallistuvaa lasta. Esiopetukseen osallistuneiden lasten osuus vastaavan ikäisestä väestöstä vaihteli Helsingin 90,7 prosentista Turun ja Oulun 99,1 prosenttiin. Luvut sisältävät myös perusopetukseen valmistavan opetuksen.

Esiopetukseen osallistuneista lapsista 94,2 prosenttia osallistui esiopetukseen liittyvään varhaiskasvatukseen. Osuus vaihteli Espoon 88,6 prosentista Helsingin 98,6 prosenttiin. (Liite 3, taulukko 28; Liite 4 taulukot 1B/1–6)

Taulukko 3. Esiopetukseen osallistuneiden lasten lukumäärä 20.9.2022, osuus 6-vuotiaasta väestöstä sekä esiopetuksen osallistumisasteen muutos vuodesta 2021

	<i>Esiopetukseen osallistuneiden lasten osuus (%)</i>		<i>Esiopetukseen osallistuneiden lasten osuus (%)</i>		<i>Muutos</i>
	<i>6-vuotiaiden ikäluokasta vuonna 2022</i>	<i>6-vuotiaiden ikäluokasta vuonna 2021</i>	<i>6-vuotiaiden ikäluokasta vuonna 2022</i>	<i>6-vuotiaiden ikäluokasta vuonna 2021</i>	<i>(%-yksikköä) v. 2021-2022</i>
Helsinki	5 762	90,7	5 826	89,4	1,3
Espoo	3 490	95,5	3 440	94,7	0,8
Vantaa	2 523	94,5	2 565	97,6	-3,0
Turku	1 626	99,1	1 694	98,7	0,4
Tampere	2 028	98,0	2 126	97,9	0,1
Oulu	2 209	99,1	2 208	95,2	3,8
Kuusikko	17 638	94,8	17 859	94,1	0,7

3.1.3 Avoin varhaiskasvatustoiminta

Varhaiskasvatuksen palvelujen ja kotihoidon tuen lisäksi kuutoskaupungeissa on tarjolla avointa varhaiskasvatustoimintaa, esimerkiksi kerhotoiminta sekä asukas- ja leikkipuistot.

Kunnallista kerhotoimintaa on tarjolla kaikissa kuutoskaupungeissa. Avointa varhaiskasvatustoimintaa on osassa kaupungeissa jouduttu vähentämään henkilöstön saatavuuteen liittyvistä haasteista johtuen. Kunnallinen kerhotoiminta on säännöllistä ryhmämuotoista varhaiskasvatusta ensisijaisesti kotona oleville 2–5-vuotiaille lapsille. Kerhotoiminta on maksetonta kaikissa muissa kuutoskaupungeissa paitsi Turussa. Turku on perinyt vuonna 2022 kerhomaksun määräämillään maksuperusteilla. Lasten kotihoidon tuella olevat lapset voivat osallistua kerhotoimintaan.

Kuutoskaupunkien (pl. Vantaa) varhaiskasvatusikäisistä (10kk–6v) kunnalliseen kerhotoimintaan osallistui vuoden 2022 lopussa 962 lasta, mikä oli 1,0 prosenttia varhaiskasvatusikäisistä (Taulukko 4). Kaupunkien välillä oli jonkin verran eroja. Suhteellisesti eniten kerhotoimintaan osallistui lapsia Oulussa, yhteensä 2,3 prosenttia varhaiskasvatusikäisistä. Kerhotoimintaan osallistuneiden lasten lukumäärä laski edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa. (Liite 4, taulukko 1D) Kerhotoiminnan osallistumismäärissä on kuukausittaista vaihtelua.

Taulukko 4. Kunnalliseen kerhotoimintaan osallistuneet lapset¹ vuonna 2022 sekä muutos vuodesta 2021¹

	Lasten lukumäärä	Muutos Lkm	Muutos %	Osuus (%) 10kk-6-vuotiaista lapsista
Helsinki	300	-124	-29,2	0,8
Espoo	210	-76	-26,6	1,0
Vantaa	.	.	.	.
Turku ²	77	-4	-4,9	0,8
Tampere	81	-15	-15,6	0,6
Oulu	294	-143	-32,7	2,3
Kuusikko	962	.	.	1,0

¹ Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

3.2 Varhaiskasvatuksen kokonaiskustannukset

Varhaiskasvatuksen kokonaiskustannukset koostuvat kuntien varhaiskasvatustoiminnan järjestämiseen kohdistamista kustannuksista. Kunnallisen varhaiskasvatuksen palvelujen kokonaiskustannukset sisältävät pääasiassa kaupunkien tilinpäätösten mukaiset bruttokustannukset ilman yleishallinnon vyörytyseriä.

Yksityisestä varhaiskasvatuksesta kustannuksissa on mukana kunnan palveluntuottajille maksamat tuet (yksityisen hoidon tuki, palveluseteli ja kuntalisät), ostopalvelusopimusten mukaiset maksut sekä kaupungissa yksityisen hallinnointiin kohdistuvat kustannukset. Asiakkaiden palveluntuottajille maksamia maksuja ei ole mahdollista sisällyttää yksityisten palveluntuottajien kustannuksiin, sillä niiden euromäärä ei ole kunnilla tiedossa. Kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen kustannukset eivät ole edellä mainituista eroavuukista johtuen vertailukelpoisia.

Lisäksi mukana ovat kotihoidon tuen kustannukset. Kunnallisen kerhotoiminnan sekä avoimen varhaiskasvatustoiminnan kustannukset eivät sisälly kokonaiskustannuksiin. Tarkempaa tietoa kustannusten koontiperusteista on liitteessä 2.

Taulukkoon 5. on koottu varhaiskasvatusjärjestelmän kokonaiskustannukset vuonna 2022 ja niiden muutos edellisestä vuodesta. Vuonna 2022 kuutoskaupunkien varhaiskasvatuksen palvelujen kokonaiskustannukset olivat yli 1,3 miljardia euroa.

Kunnallisen kerhotoiminnan ja avoimen varhaiskasvatustoiminnan kustannukset olivat kuutoskaupungeissa yhteensä 21,7 miljoonaa euroa. Varhaiskasvatusjärjestelmän ja muun varhaiskasvatustoiminnan kokonaisuudesta kunnallisen kerhotoiminnan ja avoimen varhaiskasvatustoiminnan kustannukset muodostivat 1,6 prosenttia.

Taulukko 5. Varhaiskasvatusjärjestelmän kokonaiskustannukset sekä kunnallisen kerhotoiminnan ja avoimen varhaiskasvatustoiminnan kustannukset vuonna 2022 ja muutos vuodesta 2021

	Varhaiskasvatusjärjestelmä			Avoin varhaiskasvatus ja kunnallinen kerhotoiminta		
	Kustannukset (€)	Muutos (%)	Muutos (%) defl. ¹	Kustannukset (€)	Muutos (%)	Muutos (%) defl. ¹
Helsinki ²	463 350 558	3,7	0,1	11 664 526	-6,0	-9,3
Espoo ²	260 501 841	5,9	2,1	4 244 974	-2,1	-5,5
Vantaa	190 280 168	4,9	1,1	2 250 062	-5,9	-9,3
Turku	120 385 532	6,0	2,2	1 477 229	11,0	7,1
Tampere	146 471 341	7,5	3,6	895 549	-13,0	-16,1
Oulu	154 259 323	6,0	2,2	1 183 413	-46,1	-48,1
Kuusikko	1 335 248 764	5,2	1,4	21 715 752	-8,3	-11,6

¹ Julkisten menojen hintaindeksi opetustoimelle, Tilastokeskus 2/2022

² Helsingin ja Espoon avoimen varhaiskasvatuksen kustannuksissa on mukana myös koululaisten kustannuksia.

4 KUNNALLINEN VARHAISKASVATUS

4.1 Varhaiskasvatus kunnallisessa päiväkodissa

4.1.1 Lapset

Kuutoskaupunkien (pl. Vantaa) kunnallisissa päiväkodeissa oli vuoden 2022 lopussa yhteensä 60 705 lasta. Lasten määrä kasvoi edellisvuodesta Oulussa 7,8 prosenttia (+570 lasta), Espoossa 1,7 prosenttia (+210 lasta) ja Helsingissä 0,8 prosenttia (+213). Turussa lasten määrä pysyi lähes edellisvuoden tasolla nousten 0,2 prosenttia (+10). Myös Tampereella lasten määrä pysyi lähes edellisvuoden tasolla laskien -0,8 prosenttia (-68 lasta). Hieman alle joka neljäs kunnallisissa päiväkodeissa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista oli alle 3-vuotias vuonna 2022. (Liite 3, kuviot 13 ja 14; Liite 4, taulukko 1D)

Iltta- ja ympärivuorokautinen varhaiskasvatus järjestetään pääosin kunnallisissa päiväkodeissa. Kuutoskaupunkien (pl. Vantaa) kunnallisissa päiväkodeissa oli vuoden 2022 lopussa 1686 iltta- ja/tai ympärivuorokautista varhaiskasvatusta tarvitsevaa lasta. Lasten määrä laski edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa, joista tieto on saatavilla. Suhteellisesti eniten lasten määrä laski Tampereella (-15,7 %). (Liite 3, taulukko 22; Liite 4, taulukko 1E)

4.1.2 Henkilöstö

Kuutoskaupungeissa valmistaudutaan vuonna 2030 voimaan tulevaan henkilöstörakenteen muutokseen. 1.1.2030 alkaen päiväkodissa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta henkilöstöstä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, ja näistä vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtäviä muutetaan kuutoskaupungeissa vähitellen varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin tehtäväksi. Henkilöstörakenteen muutos on merkittävä ja sen tavoitteena on kasvattaa pedagogista ja palveluohjauksellista osaamista. Varhaiskasvatuksen sosionomin tehtävä on otettu käyttöön kuutoskaupungeissa eri aikoihin. Vuoden 2022 aikana tehtävä oli otettu käyttöön kaikissa kuutoskaupungeissa.

Henkilöstöresurssin saatavuuspainetta kasvattaa kuutoskaupungeissa myös suuret eläköitymismäärät, lasten määrän kasvu sekä varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nousu. Yhteisvaikutukseltaan henkilöstörakenneuudistus, alan veto- ja pitovoimahaasteet sekä suuret eläköitymispoistumat aiheuttavat kunnille merkittäviä haasteita toteuttaa varhaiskasvatusta asetettujen mitoitusvaatimusten mukaisesti. Kuutoskaupungeissa on arvioitu tarvittavan vuoteen 2030 mennessä yhteensä yli 9 000 uutta varhaiskasvatuksen korkeakoulutettua ammattilaista. Tällä hetkellä kuutoskaupungeista puuttuu yli 2500 korkeakoulutettua varhaiskasvatuksen työntekijää.

Koulutetun henkilöstön saatavuudessa on myös paljon alueellisia eroja, ja toimintaympäristöltään haastaville alueille on vaikeampi saada kelpoisuusehdot täyttävää henkilöstöä.

Kaupungit ovat toteuttaneet paljon erilaisia veto- ja pitovoimaan vaikuttavia saatavuustoimenpiteitä. Näitä ovat mm. työhyvinvoinnin edistäminen, johtamisen tukeminen ja erilaiset johtajuusmallit, palkkauksen ja palkitsemisen kehittäminen, erilaiset työsuhte-edut, kuten liikunta- ja kulttuurisetelit, laadukas täydennyskoulutustarjonta, avustavan henkilöstön ja

varahenkilöiden lisääminen, joustavien ura- ja opintopolkujen tukeminen sekä rekrytoinnin ja alan vetovoiman parantaminen. Näillä toimenpiteillä ei kuitenkaan ratkaista alan henkilöstöongelmaa, ellei alan koulutusmääriä lisätä merkittävästi.

Vakituisen henkilöstön heikon saatavuuden lisäksi myös sijaisten saatavuudessa on ollut viime vuosina haasteita. Osittain tähän on syynä sijaistarpeiden lisääntyminen esimerkiksi lainsäädännön tiukentumisen ja sairauspoissaolojen lisääntymisen myötä. Pitkillä sijaisuuksilla on myös paikattu pysyvän henkilöstön puutetta, mikä osaltaan heikentää lyhytaikaisten sijaisten saatavuutta.

Helsinki

Helsingissä henkilöstörakennemuutosta on toteutettu systemaattisesti vuosittain vaihtamalla lastenhoitajan vakansseja varhaiskasvatuksen opettajan ja sosionomin vakansseihin. Vuoden 2022 aikana henkilöstörakenteen muutos on hidastunut ja vahvistanut näkymää lain edellyttämän henkilöstörakennemuutoksen toteuttamisen mahdottomuudesta. Henkilöstörakennemuutoksen toteuttamisen myötä henkilöstön osuus, joilla ei ole tehtävän edellyttämää kelpoisuutta määrä on kasvanut ja tämän myötä on tunnistettu tarve vahvistaa pedagogista perusosaamista erilaisin räätälöidyin koulutuksin. Osassa yksiköissä henkilöstörakennemuutosta on kuitenkin pystytty toteuttamaan suunnitellusti ja kokemukset varhaiskasvatuksen opettaja, -lastenhoitaja- ja sosionomin moniammatillisesta tiimistä ovat olleet hyviä.

Helsingissä varhaiskasvatuksen sosionomin nimike ja tehtävänkuva on otettu varhaiskasvatuksessa käyttöön syksystä 2020 alkaen. Osana henkilöstörakenteen muutosta varhaiskasvatuksen sosionomien määrää on tasaisesti kasvatettu. Vuonna 2022 varhaiskasvatuksen sosionomeja oli yhteensä 27. Varhaiskasvatuksen sosionomin tehtävässä työskentelevien ammatti-identiteettiä, verkostoitumista ja osaamista on vahvistettu jo vuonna 2021 käynnistetyillä varhaiskasvatuksen sosionomi verkostotapaamisilla. Lisäksi työnantaja on tukenut lastenhoitajien kouluttautumista varhaiskasvatuksen sosionomiksi monimuotokoulutuksissa vuodesta 2022 lähtien.

Espoo

Espoossa henkilöstörakenteen muutosta oli alettu toteuttaa osin jo ennen lakiuudistusta siten, että päiväkotien uusista kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävistä noin puolet oli varhaiskasvatuksen opettajan tehtäviä. Syksystä 2018 alkaen henkilöstörakenteen muutosta alettiin toteuttaa systemaattisesti vaihtamalla päiväkotien vapautuvia varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtäviä varhaiskasvatuksen opettajan ja vuodesta 2022 lukien myös varhaiskasvatuksen sosionomin tehtäviksi. Kevästä 2021 alkaen muutosta on jouduttu hidastamaan rekrytointihaasteiden takia ja riskinä on, että lakiuudistusta ei saada toteutettua määräjassa. Muutoksen tilanne vaihtelee yksiköittäin, kaikissa se on jo käynnistynyt. Vuoden lopussa 52 prosenttia päiväkotien kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä työskentelevistä oli varhaiskasvatuksen opettajan, erityisopettajan tai sosionomin tehtävässä.

Varhaiskasvatuksen sosionomeja on päiväkodeissa ja asukaspuistoissa yhteensä 10. Loppuvuodesta 2022 uusia varhaiskasvatuksen sosionomin tehtäviä perustettiin 12. Niiden rekrytointi käynnistyi vuoden 2023 alkupuolella. Sosionomin tehtäviä perustetaan uusiin päiväkoteihin sekä henkilöstörakenteen muutosprosessissa. Espoon kaupunki tukee lastenhoitajien opiskelua varhaiskasvatuksen sosionomiksi monimuotokoulutuksissa. Kaupunki tukee myös sosionomin tutkintoon pohjautuvia ns. polkuopintoja vastaavasti kuin tuetaan

varhaiskasvatuksen perusopintoja varhaiskasvatuksen opettajan tutkinnon suorittamiseen hakeutuville.

Vantaa

Vantaalla henkilöstön erittäin vaikean saatavuuden haasteet ovat jatkuneet jo usean vuoden ajan. Henkilöstön saatavuutta ja pitovoimaa tukemaan on perustettu työryhmä vuoden 2022 syksyllä. Työryhmä koostuu sekä HR:n että varhaiskasvatuksen työntekijöistä. Erilaisia toimenpiteitä on alettu toteuttaa esim. rekrytointiin, koulutukseen, palkitsemiseen, johtamiseen ja työhyvinvointiin liittyen.

Henkilöstörakennemuutosta on toteutettu vuodesta 2018 alkaen vuosittain vaihtamalla eläköityvien lastenhoitajien vakansseja varhaiskasvatuksen opettajan vakansseiksi. Tämä on aiheuttanut sen, että ei-kelpoisen henkilöstön osuus on kasvanut, kun suuri määrä lastenhoitajia tekee opettajan tehtävää. Heille tarjotaan monipuolista koulutusta ja heidän opintojaan varhaiskasvatuksen opettajaksi tai sosionomiksi tuetaan monella eri tavalla.

Vuodesta 2022 alkaen on perustettu myös varhaiskasvatuksen sosionomin vakansseja, ja vuonna 2022 varhaiskasvatuksen sosionomeja oli 6. Varhaiskasvatuksen sosionomin tehtävässä työskenteleviä tukemaan on suunnitteilla mentorointia, jollaista on jo toteutettu uusille varhaiskasvatuksen opettajille.

Turku

Turussa on perustettu parin viime vuoden aikana 100 varhaiskasvatuksen opettajan vakanssia. Sosionomin vakanssien perustamista oli jo esitetty aikaisemminkin, mutta ne perustettiin keväällä 2023. Turussa odotettiin KVTES hinnoittelua. Vakansseja perustettiin 45, noin 30 vakanssia pyritään täyttämään syyskuksi 2023.

Vapautuvia lastenhoitajan vakansseja ei ole tarkoitus lakkauttaa kaikkia, vaan niitä hyödynnetään varahenkilöinä ja tuen hoitajina. Turussa on aikaisemmin ollut avustajia tuen tarpeessa olevia lapsia varten.

Turku otti käyttöön henkilöstövuokrauksen lyhyissä sijaisuuksissa, 1-12 päivää, syyskuussa 2022.

Tampere

Tampereella on laadittu suunnitelma henkilöstörakenteen muutoksen toteuttamiseksi. Tällä hetkellä se edellyttää vuosi tasolla n. 40-45 lastenhoitajan toimen muuttamista varhaiskasvatuksen opettajaksi tai sosionomiksi. Vakainaisia kelpoisia varhaiskasvatuksen opettajia ja erityisopettajia on toistaiseksi saatu rekrytoitua riittävästi. Henkilöstön vaihtuvuus on kuitenkin ollut koko ajan kasvussa ja sen myötä rekrytointi muuttunut jatkuvaksi ja tilanne vaikeutunut. Tarvitaan yhä enemmän opettajia korvaamaan sekä poistumaa että toteuttamaan henkilöstörakenteen muutosta.

Varhaiskasvatuksen sosionomien osalta muutosta lähdettiin toteuttamaan syksyllä 2019. Tällöin käynnistyi yhteistyö Tampereen ammattikorkeakoulun kanssa lastenhoitajien kouluttamiseksi varhaiskasvatuksen sosionomeiksi. Ryhmässä oli 30 opiskelijaa, joista viimeiset valmistuivat vuoden 2022 lopussa. Opiskelijoiden edustus oli mukana laatimassa Tampereen varhaiskasvatuksen sosionomin tehtäväkuvausta, joka valmistui syksyllä 2021.

Vuoden 2022 lopussa koulutukseen osallistuneista 15 toimi varhaiskasvatuksen sosionomina, viisi varhaiskasvatuksen opettajan sijaisena ja loput olivat vasta valmistumassa tai siirtyneet muihin tehtäviin.

Valtakunnallinen ilmiö, sairauspoissaolojen voimakas lisääntyminen, näkyy Tampereella. Samaan aikaan sijaisten saanti on vaikeutunut. Tilanteeseen on reagoitu palkkaamalla 2022 lisää viisitoista uutta vakinaista lastenhoitajan varahenkilöä. Lisäksi sekä keväällä että syksyllä 2022 palkattiin alueellisia määräaikaista varahenkilöitä.

Oulu

Vuoden 2030 alusta voimaan tulevaan henkilöstörakenteen muutokseen on valmistauduttu laatimalla henkilöstösuunnitelma vuonna 2019 ja suunnitelman toteutus on käynnistynyt 2020. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajien tehtäviä muutetaan joko varhaiskasvatuksen opettajiksi tai sosionomeiksi 30 tehtävää per vuosi.

Varhaiskasvatuksen sosionomin tehtävänkuvaa valmisteltiin 2021-2022 ja otettiin käyttöön Oulussa vuoden 2022 aikana. Tällä hetkellä tva-työryhmä tarkastelee sosionomin tehtävänkuvan päivitystä. Varhaiskasvatuksen sosionomi nimikkeellä työskentelee Oulussa 19 henkilöä. Oulun kaupungilla ja OAMK:lla on käynnistynyt yhteistyössä sosionomipilotti, jossa seitsemän varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa opiskelee varhaiskasvatuksen sosionomiksi.

Oulussa vakituisiin varhaiskasvatuksen tehtäviin pääsääntöisesti saadaan vielä kelpoisia hakijoita, mutta kesken toimintakauden avautuviin määräaikaista tehtäviin ei läheskään aina saada kelpoisia työntekijöitä. Työntekijöiden saatavuudessa on alueellisia eroja kaupungin sisällä.

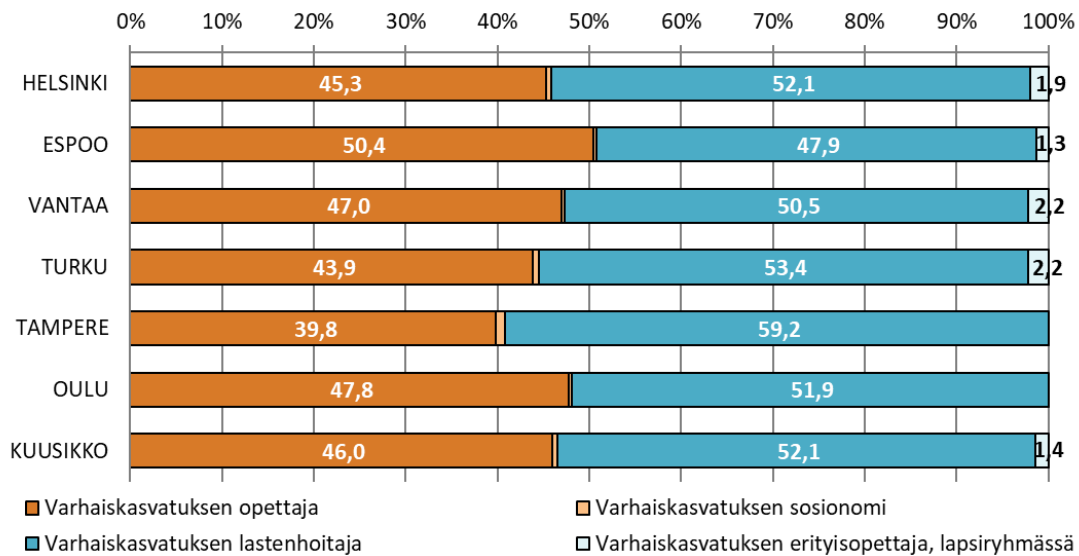
Yleisesti hakijamäärät kaikkiin varhaiskasvatuksen tehtäviin ovat vähentyneet. Eniten haasteita on varhaiskasvatuksen opettajien ja varhaiskasvatuksen erityisopettajien saatavuudessa. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu on lisännyt esiopetuspätevien opettajien tarvetta. Päiväkodin johtajien eläköityminen haastaa.

Kuutoskaupunkien päiväkodeissa oli vuoden 2022 lopussa 14 612 työntekijää. Kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön (ilman varahenkilöitä) osuus henkilöstöstä oli 88,8 prosenttia. (Liite 4, taulukot 3B/1 ja 3B/2)

Varahenkilöt eivät ole mukana kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön kokonaismäärässä. Tätä henkilöstöä käytetään korvaamaan vakituisen henkilöstön poissaoloja. Vara- ja resurssihenkilöiden lukumäärät on esitetty liitteen 4 taulukossa 3A. Lyhytaikaisten poissaolojen sijaistaminen toteutetaan oman varahenkilöstön voimin, ulkopuolisilla sijaisilla, henkilöstövuokrauksena tai näiden yhdistelmänä.

Kuviossa 7. on tarkasteltu eri tehtävien osuutta kuutoskaupunkien kunnallisten päiväkotien kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön tehtävistä joulukuussa 2022. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajien vakanssien osuus kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstöstä oli 52,1 prosenttia ja varhaiskasvatuksen opettajien vakanssien osuus 46,0 prosenttia.

Kuvio 7. Eri tehtävien osuudet päiväkotien kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstöstä joulukuussa 2022¹

Kuutoskaupungeissa päiväkotien puhtauspalvelut (siivous- ja tekstiilihuolto) ja ateriapalvelut ostetaan pääosin kaupungin omalta tai ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Puhtauspalveluista vastaava henkilöstö on Turussa lähes kokonaan varhaiskasvatuksen henkilöstöä. Espoossa varhaiskasvatuksen henkilöstössä on laitosapulaisia, jotka huolehtivat osasta pienten päiväkotien ateriapalvelujen tehtävistä. Helsingissä puhtauspalveluhenkilöstö siirtyivät 1.3.2022 alkaen palvelukeskukseen. Tämä tarkoittaa, että Helsingissä puhtauspalvelut (siivous- ja tekstiilihuolto) ja ateriapalvelut ostetaan pääosin kaupungin omalta tai ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Edellä mainituista erilaisuuksista johtuen päiväkotien muuta henkilöstöä ei ole mahdollista vertailla. Liitteen 4 taulukoissa 3A ja 3B/1–2 on eritelty päiväkotien henkilöstöä tarkemmin.

4.1.3 Kustannukset

Tässä luvussa tarkastellaan kunnallisissa päiväkodeissa järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannuksia tarkemmalla tasolla. Kustannusten jakajana käytetään laskennallisten lasten määrää, joka on kuvattu liitteessä 2 sivulla 56. Tällä menettelyllä kunnallisten päiväkotien yksikkökustannukset saadaan vertailukelpoisemmiksi.

Kokonaiskustannukset laskennallista lasta kohden olivat vuoden 2022 lopussa keskimäärin 11 674 euroa. Kustannukset laskennallista lasta kohden vaihtelivat Tampereen 11 264 eurosta Turun 12 176 euroon. Kustannukset nousivat edellisvuodesta kaikissa kuutoskaupungeissa. Vantaan osalta ei ole mahdollista laskea kustannuksia laskennallista lasta kohden, koska vuoden 2022 lapsimäärä ei ole saatavilla. (Taulukko 6; Liite 4, taulukko 2C/2)

Kunnallisten päiväkotien kustannusrakenne vaihtelee muun muassa tukipalvelujen erilaisesta järjestämistavasta johtuen. Henkilöstökustannuksiin sisältyvät päiväkotien henkilöstökustannukset. Päiväkotien osuus varhaiskasvatuksen yhteisistä henkilöstökustannuksista (varhaiskasvatuksen johto- ja hallintohenkilöstö) sisältyy kohtaan ”muut kustannukset”. Taulukossa 6. on eritelty vuosikustannuksia laskennallista lasta kohden ja taulukossa 7. eri kustannuslajien osuuksia kunnallisten päiväkotien kokonaiskustannuksista.

Taulukko 6. Kunnallisessa päiväkodissa järjestetyn varhaiskasvatuksen vuosikustannukset laskennallista lasta (kahden vuoden keskiarvo) kohden vuonna 2022²

Euroa/laskennallinen lapsi	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Yhteensä	11 623	11 907	.	12 176	11 264	11 550	11 674
Henkilöstökustannukset, josta	7 541	7 570	.	8 841	7 438	7 823	7 680
Varahenkilöstö (vakinaiset ja määräaikaiset)	47	266	.	316	257	305	177
Avustava henkilökunta (kunnan oma)	183	122	.	234	523	303	248
Vuokratyö, josta	679	797	.	112	11	0	700
avustajat	0	105	.	0	11	0	85
sijaiset ja varahenkilöstö	679	693	.	112	0	0	615
Muut palkkakustannukset (ilman sivukuluja)	5 239	5 267	.	6 697	5 231	5 818	5 002
Henkilöstösivukulut	1 392	1 118	.	1 483	1 416	1 397	1 554
josta KUEL -maksut	1 277	1 006	.	1 465	1 323	1 325	1 434
Tilakustannukset	2 317	2 563	.	2 165	1 975	1 960	2 266
Tukipalvelut	1 507	1 491	.	771	1 447	1 330	1 411
Ateriapalvelut	1 063	1 216	.	697	1 087	1 025	1 219
Puhtauspalvelut (siivous- ja tekstiilihuolto)	444	275	.	74	360	305	418
Muut kustannukset¹	257	283	.	399	404	438	317

¹ ICT-kustannukset eivät ole mukana tämän taulukon kustannuksissa. Kuntien ICT-kustannukset löytyvät erillisinä liitteen 3 taulukosta 17. Liitteen 4 taulukkojen 2C/1-2 ja 2D/1-2 kustannukset sisältävät myös ICT-kustannukset Helsingin, Espoon, Turun, Tampereen ja Oulun osalta. Vantaalla ICT-kustannukset kohdistetaan koko kaupungin tietohallintoon, eivätkä ne tästä syystä ole mukana varhaiskasvatuksen kustannuksissa.

² Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

Taulukko 7. Eri kustannuslajien osuudet kunnallisessa päiväkodissa järjestetyn varhaiskasvatuksen kokonaiskustannuksista vuonna 2022

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Kunnallisessa päiväkodissa järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannukset yhteensä (1 000€), josta^{1 2}	398 814	196 023	155 890	80 252	115 610	114 382	1 060 971
henkilöstökustannukset (%)	64,5	62,6	65,3	71,8	64,9	66,5	65,1
tilakustannukset (%)	19,8	21,2	20,5	17,6	17,2	16,7	19,4
tukipalveluiden kustannukset (%)	12,9	12,3	11,1	6,3	12,6	11,3	11,8
muut kustannukset (%)	1,0	1,6	1,6	1,3	2,3	2,3	1,5
varhaiskasvatuksen yhteiset menot (%)	1,8	2,3	1,6	3,0	3,0	3,3	2,2
Asiakasmaksutulojen osuus kustannuksista (%)	8,5	9,5	7,7	5,3	7,9	7,1	8,1

¹ Luvut pyöristetty tuhansien eurojen tarkkuudelle.

² Sisältää ICT-kustannukset Helsingin, Espoon, Turun, Tampereen ja Oulun osalta. Vantaalla ICT-kustannukset kohdistetaan koko kaupungin tietohallintoon, eivätkä tästä syystä ole mukana varhaiskasvatuksen kustannuksissa.

Henkilöstökulut ovat suurin päiväkodeissa järjestetyn varhaiskasvatuksen menoerä. Vuonna 2022 keskimäärin 65,1 prosenttia kuutoskaupunkien kokonaiskustannuksista oli henkilöstökustannuksia. Henkilöstökulut laskennallista lasta kohden vaihtelivat kuutoskaupungeissa (pl. Vantaa) Tampereen 7 438 eurosta Turun 8 841 euroon.

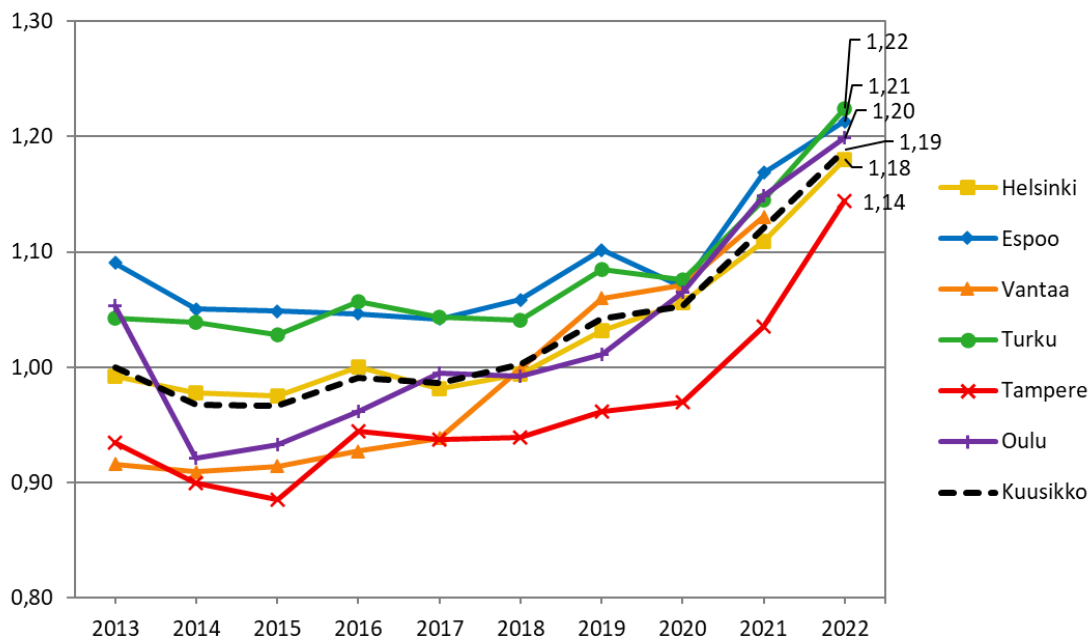
Henkilöstökustannuksista on eritelty varahenkilöstön, avustavan henkilöstön kustannukset, vuokratyö sekä henkilöstösivukulut. Kuutoskaupunkien henkilöstösivukuluista 92,3 prosenttia muodostui kunnallisten eläkkeiden rahoituksesta. Kuntien eläkekertymä on erilainen, joten myös eläkemenoperusteisen maksun suuruus vaihtelee kunnittain. Varhaiskasvatustoiminnalla ei ole mahdollista vaikuttaa maksujen suuruuteen. Pitkät työurat samalla työnantajalla ja eläkkeellä olevien ihmisten suuri määrä lisäävät maksettavan eläkkeen määrää. Kunnallisten päiväkotien henkilöstön eläkemaksut suhteutettuna palkkakustannuksiin olivat Helsingissä 23,3 prosenttia, Tampereella 22,0 prosenttia, Vantaalla 20,7 prosenttia, Oulussa 20,6 prosenttia, Turussa 20,2 prosenttia ja Espoossa 17,8 prosenttia.

Tilakustannusten osuus kunnallisten päiväkotien kustannuksista vaihteli Oulun 17,0 prosentista Espoon 21,5 prosenttiin. Tilakustannuksista suurin osa on sisäisiä vuokria kunnan toimitiloja hallinnoivalle yksikölle. Tilakustannukset laskennallista lasta kohden vaihtelivat Oulun 1 960 eurosta Espoon 2 563 euroon. Tilakustannuksiin vaikuttavat muun muassa päiväkoteihin sijoitettavien lasten lukumäärä, vuokran määräytyminen, neliöhinta lasta kohden, tehdyt peruskorjaukset ja uudet tilat.

Tukipalvelujen eli ateria- ja puhtauspalvelujen kulujen osuus päiväkotien kokonaiskustannuksista vaihteli Turun 6,3 prosentista Helsingin 13,0 prosenttiin. Tukipalvelujen kustannukset laskennallista lasta kohden vaihtelivat Turun 771 eurosta Espoon 1 491 euroon. Ateriapalvelujen kulut laskennallista lasta kohden vaihtelivat Turun 697 eurosta Espoon 1 216 euroon. Puhtauspalvelujen (siivous- ja tekstiilihuolto) osalta korkeimmat kustannukset olivat Helsingissä (444 euroa/laskennallinen lapsi) ja alhaisimmat kustannukset Turussa (74 euroa/laskennallinen lapsi). Turun muita kuutoskaupunkeja alhaisempiin kustannuksiin vaikuttavat muun muassa puhtauspalveluista vastaavan henkilöstön kuuluminen varhaiskasvatuksen henkilöstöön, jolloin kyseiset kulut ovat osana henkilöstökuluja.

Kunnallisten päiväkotien kustannusten kehityssuuntana on ollut kaupunkien välisten kustannuserojen kaventuminen. Yhtenä selittävänä tekijänä on ollut palvelutarpeen ja kustannusten kasvu. Tämän lisäksi myös lainsäädännön tiukentuminen on vaikuttanut kuutoskaupunkien palvelujen ja palvelun tuottamistapojen yhdenmukaistumiseen.

Kuvio 8. Kunnallisten päiväkotien vuosikustannusten¹ kehitys laskennallista lasta kohden vuosina 2013–2022 suhteutettuna Kuusikon keskiarvoon (vuosi 2013=1)²

¹ Kustannukset deflatoitu, julkisten menojen hintaindeksi opetus- ja kulttuuritoimelle, Tilastokeskus 2/2023

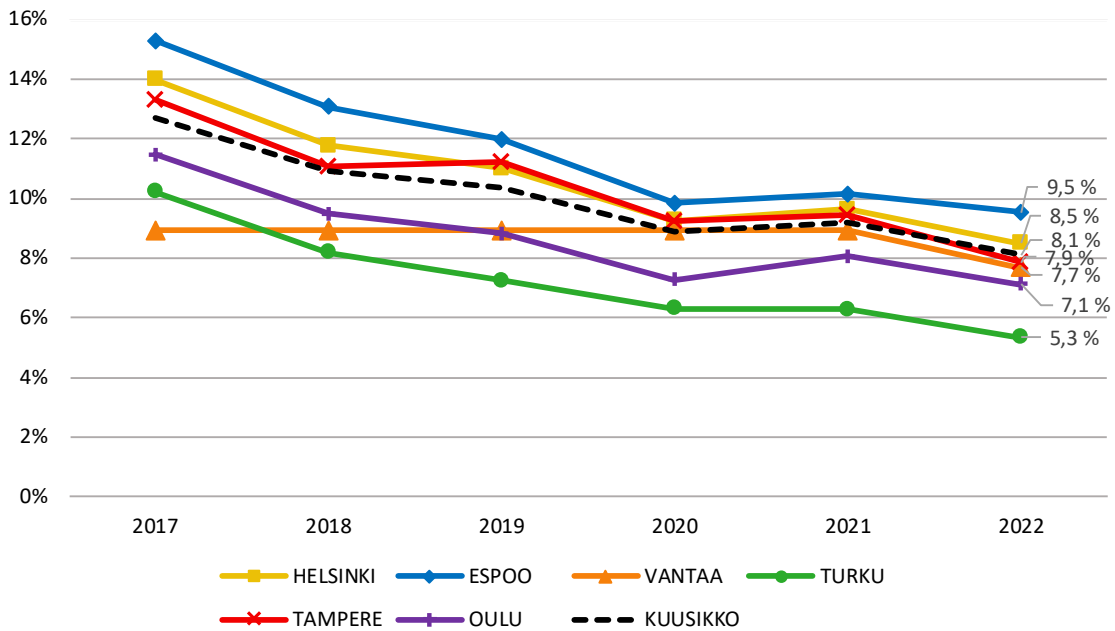
² Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdon vuoksi.

Kuviossa 8. on kuvattu kunnallisten päiväkotien deflatoitujen vuosikustannusten kehitystä laskennallista lasta kohden vuodesta 2013 vuoteen 2022.

Kuutoskaupungit saivat asiakasmaksutuloja vuonna 2022 yhteensä 86,0 miljoonaa euroa kunnallisessa päiväkodissa järjestämästään varhaiskasvatuksesta. Edellisvuoteen verrattuna kuutoskaupunkien asiakasmaksutulot nousivat 4,2 prosenttia (+3,4 milj. €). (Liite 4, taulukko 2A) Tämä oli vuonna 2022 8,1 prosenttia kunnallisten päiväkotien kokonaiskustannuksista (Kuvio 9.). Asiakasmaksuperusteiden lakimuutokset ovat vähentäneet asiakasmaksutuloja.

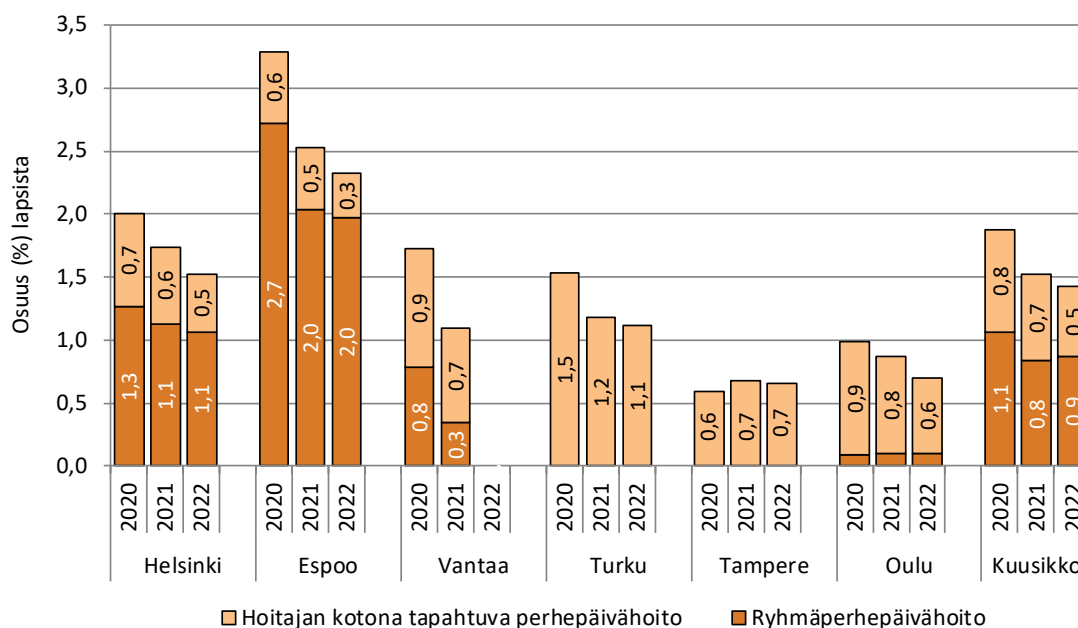
Kuvio 9. Asiakasmaksutulojen osuus kunnallisen päiväkodin kustannuksista vuosina 2017-2022

4.2 Varhaiskasvatus kunnallisessa perhepäivähoidossa

Kunnallisessa perhepäivähoidossa olevien lasten määrä on vähentynyt viime vuosina tasaisesti. Kuutoskaupunkien (pl. Vantaa) kunnallisessa perhepäivähoidossa oli vuoden 2022 lopussa yhteensä 1 108 lasta ja kaikissa kaupungeissa lapsia oli vähemmän kuin vuotta aiemmin. Perhepäivähoidossa varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus kaikista kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista on vuosi vuodelta vähentynyt kaikissa kuutoskaupungeissa. (Kuvio 10; Liite 4, taulukko 1D).

Kuvio 10. Kunnallisessa perhepäivähoidossa varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus kaikista kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista¹ vuosina 2020–2022²

¹ Kerholapset mukana.

² Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihoksen vuoksi.

Kotonaan työtä tekeviä perhepäivähoitajia ja kolmiperhepäivähoitajia oli vuoden 2022 lopussa kuutoskaupungeissa yhteensä 157, mikä oli 29 hoitajaa vähemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Ryhmäperhepäivähoidon henkilöstömäärä väheni edellisestä vuodesta 18 henkilöllä ollen vuoden 2022 lopussa yhteensä 197. Ryhmäperhepäivähoidon kysyntä on joissakin kunnissa laskenut, mutta sitä on osassa kunnista myös suunnitelmallisesti vähennetty. (Liite 3, taulukot 19 ja 20; Liite 4, taulukko 3B/3) Ryhmäperhepäivähoitoa ei järjestetä lainkaan Turussa ja Tampereella.

Hoitajan kotona tapahtuvan perhepäivähoidon vuosikustannukset lasta kohden olivat keskimäärin 15 087 euroa. Ryhmäperhepäivähoidon vuosikustannukset lasta kohden olivat Helsingin, Espoon ja Oulun osalta keskimäärin 18 892. (Liite 3, taulukko 21; Liite 4, taulukko 2C/2).

4.3 Lapsen tukeminen varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuksen yhtenä tavoitteena on tunnistaa lapsen yksilöllisen tuen tarve ja järjestää tarkoituksenmukaista tukea varhaiskasvatuksessa välittömästi tarpeen ilmetyä. Varhaiskasvatuslakiin tuli 16.12.2021 lasten tukemiseen liittyen merkittäviä muutoksia ja muutokset tulivat voimaan 1.8.2022. Muutoksen myötä laissa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen, annettavasta tuesta ja tuen toteutuksesta sekä tuen tarpeen arvioinnista, tuen muodoista, tukipalveluista, hallintopäätöksen antamisesta sekä muutoksenhausta. (1183/2021) Tuki muodostuu lapsen tarpeen mukaan yleisestä, tehostetusta tai erityisestä tuesta ja se muodostaa näin aiempaa vahvemman jatkumon esi- ja perusopetukseen (Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2023).

Yleinen tuki toteutetaan osana varhaiskasvatuksen päivittäistä pedagogisesti suunniteltua perustoimintaa. Tehostetusta ja erityistä tuesta tehdään hallintopäätös, josta ilmenee lapselle annettava tuki ja tuen muodot. Mikäli yksittäiselle lapselle kohdistetaan yksilöityjä varhaiskasvatuslain 15 c §:ssä säädettyjä tukipalveluita yleisessä tuessa, tehdään näistä niin ikään hallintopäätös. (Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2023.)

Kuutoskaupungeissa varhaiskasvatuksessa annettava tuki toteutetaan inklusiivisesti osana varhaiskasvatuksen toimintaa. Tukemisen rakenteet suunnitellaan siten, että lapsen tarvitsema tuki voidaan järjestää mahdollisimman pitkälle niin, että lapsen ei tarvitse vaihtaa varhaiskasvatuspaikkaa.

Kasvun ja oppimisen tukea koskeva varhaiskasvatuslain muutos on vaikuttanut kustannuksia nostavasti. Tuen lainsäädäntö edellyttää kuntia järjestämään rakenteellisen tuen lapsen tarpeen mukaisesti. Kustannusten nousu on liittynyt erityisesti lisääntyneeseen henkilöstötarpeeseen esimerkiksi erityispedagogisen ja avustavan henkilöstön osalta. Myös yksityisen varhaiskasvatuksen kustannukset ovat nousseet, koska lakimuutoksen myötä lapselle tarjotaan hänen tarvitsemansa tuki myös yksityisessä palvelussa. Tuen myöntämiseen ja kohdentamiseen liittyvä hallintopäätösprosessi huoltajien kuulemisineen on lisännyt hallinnollista työtä ja se on edellyttänyt myös varhaiskasvatuksen erityisopettajien työn kohdentamista entistä enemmän valmistelutehtäviin.

Kuusikkokunnat vastasivat lain muutoksen vaatimukseen lisäämällä tuen resurssointia ja kehittämällä inklusiivista tukea varhaiskasvatuksessa. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi rahoitusta inklusiivisen tuen edistämiseen kunnille yhteensä 35 milj. euroa. Hanke-rahoitus päättyy vuosien 2023-2024 aikana, jolloin toiminnot siirtyvät kunnan pysyviksi käyttötaloustalouksiksi.

Koska uuden lainsäädännön mukaisesti toteutettu tuki vaatii henkilöstöltä paljon pedagogista osaamista, on vaikea henkilöstötilanne vaikuttanut myös tuen toteuttamiseen ja lisännyt tarvetta rakenteellisille tukitoimille. Kustannuksia on syntynyt myös pedagogisen henkilöstön täydennyskoulutustarpeista, jotka johtuvat erityisesti inklusiivisen toimintakulttuurin kehittämiseen liittyvistä osaamistarpeista. Myös päätöksentekoprosessiin liittyvä osaamisen kehittäminen on lisännyt kustannuksia.

Alla on kuvattu muutoksia, joita on tehty lasten tukemisen järjestelyissä 1.8.2022 voimaan tulleen lakimuutoksen myötä ja millaisia tukeen liittyvät prosessit kuutoskaupungeissa ovat.

Helsinki

Helsingissä tuen tarpeen arviointi aloitetaan arvioimalla lapselle sopivin tuen taso ja tuen muodot lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan (lapsen vasu). Lapsen vasukeskusteluun ja tuen tarpeen arviointiin osallistuu ryhmän henkilöstö, huoltaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja tarpeen mukaan muu asiantuntija sekä päiväkodin johtaja. Jos lapsen arvioidaan tarvitsevan tehostettua tai erityistä tukea, varhaiskasvatuksen opettaja/erityisopettaja esittää kuulemislomakkeen ensimmäisen sivun. Päiväkodin johtaja lähettää huoltajille kutsun kuulemistilaisuuteen ja pitää kuulemistilaisuuden sekä kirjaa huoltajien näkemykset kuulemislomakkeeseen. Päiväkodin johtaja valmistelee tuen hallintopäätöksen perusteluineen Efficiaan, jonka jälkeen varhaiskasvatuksen aluepäällikkö tekee siitä päätöksen. Varhaiskasvatuksen opettaja tai erityisopettaja päivittää lapsen varhaiskasvatussuunnitelman hallinnollisen päätöksen sisällön mukaisesti. Helsingissä tehostetun tuen rakenteellisenä tuen muotona on esimerkiksi lapsiryhmän pienentäminen tai ryhmäkohtainen avustaja.

Aiemmin 3-5 lapselle kohdennettu varhaiskasvatuksen erityisopettaja muutettiin 1.8.2022 alkaen yksikön varhaiskasvatuksen erityisopettajaksi, joka on noin puolet kaikista varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen erityisopettajista. Tämä muutos mahdollistaa varhaisen tuen, osa-aikaisen erityisopetuksen, yhteisopettajuuden ja joustavan lapsen tukemisen yksikössä. Yksikön varhaiskasvatuksen erityisopettajat eivät kuulu hoito- ja kasvatushenkilöstömitoitukseen.

Yksikön varhaiskasvatuksen erityisopettajamuutoksen lisäksi muutettiin integroidun erityisryhmiä siten, että varhaiskasvatuksen erityisopettajaresurssi säilyy edelleen yksikössä joustavasti käytettävänä. Päiväkodinjohtaja voi kuitenkin jakaa varhaiskasvatuksen erityisopettajat ja erityistä tukea tarvitsevat lapset eri ryhmiin, jolloin yksikköön muodostuu kaksi integroidun erityisryhmää. Näin kahteen ryhmään saadaan vähäisempi lapsimäärä ja vahvempaa erityispedagogista osaamista. Lasten (5) sijoituessa kahteen eri integroituun erityisryhmään lapsen hoitoisuuskerroin on kolme. Ryhmiin voi sijoittaa lisäksi 1-2 hoito- ja kasvatushenkilöä ja asetuksen mukainen määrä muita lapsia ja tarvittaessa avustajan.

Muutoksilla haluttiin luoda rakenteet eri tuen tasojen ja rakenteellisen tuen muotojen välille. Yleinen tuki koostuu pedagogisista tuen muodoista ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan konsultaatiosta. Tehostetun tuen rakenteellisenä tuen muotona on joko ryhmäkohtainen avustaja tai lapsiryhmän pienentäminen sekä tarpeen mukaan osa-aikainen varhaiskasvatuksen erityisopetus. Erityisen tuen rakenteellisina tuen muotoina on lapsikohtainen avustaja tai kokoaikainen varhaiskasvatuksen erityisopettajan tuki joko integroidussa erityisryhmässä tai muussa ryhmässä.

Espoo

Espoossa lasten tuen säädösmuutoksiin alettiin varautua kevään 2022 aikana. Merkittävin valmistelutehtävä oli kaikkien tuen prosessien läpikäynti niin, että hallintopäätöksiä oli mahdollista alkaa valmistella ja tehdä. Varhaiskasvatuksen eVaka järjestelmään rakennettiin varhaiskasvatuksessa annettavan tuen hallintopäätösten edellyttämät toiminnallisuudet. Tuen hallintopäätöksiä oli mahdollista alkaa tehdä lokakuusta alkaen. Loppuvuoden aikana tehtiin yli tuhat päätöstä. Lasten tarvitsema tuki järjestettiin joka tapauksessa, vaikka varsinaisen päätöksen tekeminen viivästyi. Espoossa päätöksen valmistelee varhaiskasvatuksen erityisopettaja, päätöksen tekee varhaiskasvatuksen aluepäällikkö.

Essoossa lakiin kirjatut lasten uudet tukeen liittyvät asiat olivat jo entuudestaan käytössä lukuun ottamatta tuen tasoja ja hallintopäätösten laadintaa. Hallintopäätöksiä tehtiin aiemmin vain erityisestä tuesta ensisijaisesti esiopetuksessa oleville lapsille. Alueelliset varhais erityyiskasvatuksen koordinaattorit tukevat varhaiskasvatuksen erityisopettajia päätösten valmistelussa.

Lasten tukemiseen on saatu vuodelle 2023 lisäresurssina 11 tuen lastenhoitajaa ja 8 varhaiskasvatuksen erityisopettajaa. Hankerahoituksella on palkattu henkilöstöä muun muassa erilaisiin avustamistehtäviin, vasun käytön ohjaukseen ja neuvontaan sekä mahdollistamaan lasten ja henkilöstön välistä suhdeluvun pienentämistä.

Yksityisen varhaiskasvatuksen tuen järjestelyihin ja konsultointiin on rekrytoitu kaksi varhais erityyiskasvatuksen koordinaattoria. Heidän tehtävänä on mm. lasten tuen hallintopäätösten valmistelu yhteistyössä yksityisten päiväkotien kanssa. Hallintopäätöksen yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevan lapsen tuesta tekee varhaiskasvatuksen aluepäällikkö. Yksityisille päiväkodeille voidaan myöntää tuen kuntalisää lapsen tuen järjestämiseen. Palvelusetelillä lisärahoitus myönnetään korottamalla setelin arvoa tuen kertoimilla.

Vantaa

Vantaalla lapsen tukea koskevaan lakiuudistukseen pystyttiin valmistautumaan hyvissä ajoin, sillä varhaiskasvatuksen asiantuntija oli mukana lakiuudistusta valmisteleavassa Oikeus oppia -työryhmässä. Uudistukseen aloitettiin valmistautumaan jo vuoden 2021 loppupuolella, jolloin pystyttiin suunnittelemaan varhaiskasvatussuunnitelman päivivitysön aikataulutusta ja koulutusohjelmaa vuotta 2022 koskien. Olemassa olevan tilastotiedon perusteella pyrittiin valmistautumaan mm. hallintopäätösten määriin. Kevään 2022 aikana tehtiin paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman päivivitys ja laadittiin sitä syventäväksi työkaluksi Varhaiskasvatuksen tuen käsikirja, jossa tuen järjestämisen periaatteet ja uudistuneet prosessit on kuvattu. Lisäksi tehtiin päivivitysötä lomakkeita koskien (ml. hallintopäätöspohjien laatiminen) ja haettiin ratkaisua lasten asiakirjojen laatimiselle ja tallentamiselle sähköisen ohjausjärjestelmän viivästymisen vuoksi. Vasu, tuen käsikirja ja lomakkeet otettiin käyttöön 1.8.2022, samoin hallintopäätöksiä päästiin valmistelemaan ohjausjärjestelmän sijaan korvaavaan sovellukseen heti elokuusta alkaen. Vantaalla lasta lähimpänä oleva varhaiskasvatuksen erityisopettaja valmistelee hallintopäätöksen ja toteuttaa huoltajien kuulemisen yhteistyössä päiväkodin johtajan ja/tai ryhmän varhaiskasvatuksen opettajan kanssa. Varhaiskasvatuspäälliköt tekevät hallintopäätökset. Hallintopäätöksiä tehtiin syksyn 2022 aikana yli 1000.

Vantaalla oli ennen lakiuudistusta käytössä kolmitasoinen tuki sovelletusti myös varhaiskasvatuksessa, sillä erotuksella ettei erityinen tuki ollut käytössä alle esiopetusikäisillä. Lapselle annettava tuki on perustunut jo aiemminkin varhaiskasvatussuunnitelmassa todettuihin tarpeisiin, jota mahdolliset asiantuntijalausunnat ovat voineet täydentää. Vantaalla on ollut laaja rakenteellisen tuen valikko (pienennetty ryhmä, in-ryhmä, erityisryhmä, tuen lastenhoitaja, taidepedagogi, avustamispalvelut, resurssierityisopettaja), joka on ollut alueellisesti päällikön vetämän tuen työryhmän kohdennettavissa ja työryhmä teki myös ratkaisut tehostetun tuen myöntämisestä lapsikohtaisten esitysten perusteella. Lakiuudistuksen myötä alueellisesta tuen työryhmästä luovuttiin ja olemassa oleva rakenteellinen tuki kohdennettiin toimintayksiköihin. Nykyään päiväkodin johtaja kohdentaa erityisopettajan osaamista hyödyntäen omassa yksikössä tuen henkilöstön ryhmissä esiintyvien tar-

peiden perusteella. Aiemmat in -ryhmät muutettiin lakiuudistuksen myötä nimeltään pienennetyiksi ryhmiksi veo-tuella ja resurssierityisopettajan tehtävä muutettiin laaja-alaiseksi erityisopettajaksi. Vantaalla toimii veoja kolmessa eri tehtävässä (kveo, lveo, veo), joiden kautta pyritään varmistamaan lain velvoite veo-palveluiden saatavuudesta kaikilla tuen tasoilla.

Vuoden 2022 aikana tuen uudistukseen liittyvään osaamisen kehittämiseen on kiinnitetty erityistä huomiota etenkin johtajien ja erityisopettajien osalta. Lapsen tukeen liittyviä uudistuksia on edistänyt myös valtion erityisavustus oppimisen tuen ja inklusion kehittämiseen varhaiskasvatuksessa vuosille 2021-2022, jolla palkattiin projektiasiantuntija ja vaativan monialaisen tuen koordinaattori, sekä hankittiin erilaista koulutusta. Avustuksen käytölle Vantaa sai jatkoa erityisavustuksella varhaiskasvatustlain mukaisen tuen uudistuksen edistämiseen vuosille 2022-2023, jolla niin ikään saatiin jatkettua projektiasiantuntijan ja vaativan monialaisen tuen koordinaattorin tehtävää, palkattua 25 avustajaa toimintayksiköihin sekä hankittua koulutusta.

Avustamisen tarve on näyttäytynyt lakiuudistuksen myötä aiempaa suurempana ja samanaikaisesti on tehty huomio yleisen tuen ja toimintakulttuuristen tekojen vaikuttavuuden lisäämisestä.

Turku

Tuen päätösprosessin suunnittelu aloitettiin keväällä 2022. Ensimmäiset päätökset saatiin tehtyä syyskuussa. Kuitenkin viimeiset päätökset syksyn 2022 tehtiin vasta tammi- helmikuun vaihteessa 2023. Tuki toteutettiin ilman päätöstä. Myös palvelusetelipäiväkodeille luvattiin takautuva maksatus korotetusta palvelusetelistä elokuu-joulukuun osalta, mikäli tuki tosiasiallisesti oli järjestetty. Päätöksiä on tehty noin 800 lapselle.

Tuen tarpeen esittelee varhaiskasvatuksen erityisopettaja alueelliselle Lapsen tuki -työryhmälle (LATU). Ryhmän esityksestä erityispalvelupäällikkö tekee viranhaltijan päätöksen. Päätöksistä ei toistaiseksi ole tehty oikaisuvaatimuksia Aluehallintovirastoon (AVI).

Varhaiskasvatuksen erityisopettajan vakansseja perustettiin keväällä 2023 yhteensä 16. Rekrytointi on käynnissä. Pääsääntöisesti nämä resurssit suunnataan päiväkotikohtaisiksi erityisopettajaksi. Toistaiseksi palvelusetelipäiväkotien on omatoimisesti pitänyt järjestää varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut. Mikäli edellä mainituissa rekrytoinneissa onnistutaan, olisi yhden erityisopettajan työpanosta tarkoitusta suunnata palvelusetelipäiväkotien päätösprosessin valmisteluun.

Tampere

Tampereella on tehty lapsen tuen päätöksiä varten hallintopäätösprosessi, johon sisältyy myös huoltajien kuulemisen prosessi. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja valmistelee päätökset ja ne päätetään päiväkodin johtajan (kunnan oma palvelutuotanto) tai palvelupäällikön (yksityinen palvelutuotanto) toimesta. Tampereella päätökset ja muut tukeen tehtävät merkinnät on tehty eVaka-järjestelmään syksystä 2022 alkaen.

Avustajaresurssia on saatu merkittävästi lisättyä valtion erityisavustuksen avulla ja lisäksi on lisätty omien vakituisten vakanssien määrää suunnitelmallisesti. Myös varhaiskasvatuksen erityisopettaja -resurssia on lisätty henkilöstösuunnitelman mukaisesti sekä Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) erityisavustuksen avulla.

Ryhmän pienentämisen vaihtoehto on otettu laajempaan käyttöön kunnan päiväkodeissa. Kunnallisissa päiväkodeissa on rakenteellisena tukena ryhmän pienentäminen 125 lapsella ja lisäksi on 28 integroitua ryhmää, joissa kussakin on noin kuusi tehostettua tai erityistä tukea saavaa lasta. Kahteen päiväkotiin on pilotoitu Nepsy-ystävällisiä tilaratkaisuja eli otettu jo rakennuksen suunnitteluvaiheessa huomioon materiaalit ja välineet. Integroitujen ryhmien määrää ja sijaintia tarkastellaan vuosittain.

Varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtävänkuva kehitetään ja uudistamistyö on aloitettu syksyllä 2022. Tällä hetkellä on käytössä yksi varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtävänkuva ja syksyllä 2023 tehtävänkuvia on kolme. Varhaiskasvatuksen erityisopettajien työparimallia on pilotoitu hyvällä menestyksellä ja sitä jatkokehitetään tehtävänkuvien uudistamistyön yhteydessä.

Palvelusetelipäiväkodeille tarjotaan kunnan erityisopettajan konsultaatio lapsen tuen tarpeen arvioimiseksi. Yksityinen palveluntuottaja vastaa kuitenkin lapsen mahdollisesti tarvitseman erityisopetuksen järjestämisestä korotetulla palvelusetelillä.

Oulu

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan eVaka- toiminnanohjausjärjestelmään. Tuen järjestämiseen liittyvät hallintopäätökset tehdään huoltajia kuullen eVakassa olevan tuen päätösesityksen kautta. Tuen päätösprosessissa varhaiskasvatuksen erityisopettajat laativat päätösesityksen, alueellinen varhaiskasvatuksen erityisopettaja tarkistaa ja alueellisen tuen palveluvastaava tekee päätöksen.

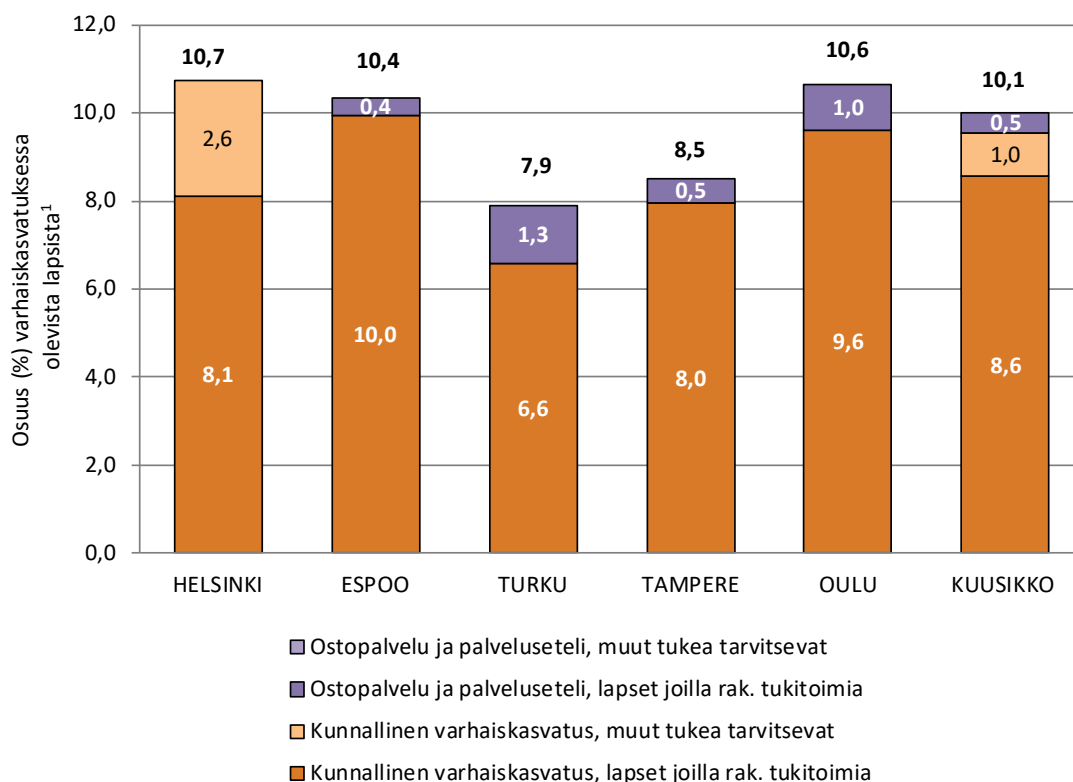
Varhaiskasvatuksen erityisopettajia on koulutettu päätösesitysten laadintaan ja heidän työajan käytölleen on sovittu raameja. Lisäksi varhaiskasvatuksen erityisopettajan työnkuvaan yksityisissä päiväkodeissa on laadittu ohjeistus. Tuen kriteeristö päivitettiin vastaamaan uutta tuen strategiaa. Osa-aikaista erityisopetusta kehitettiin säännöllisemmin ja tavoitteellisemmin kohdennetuksi tukea tarvitseville lapsille.

Lakimuutoksesta johtuen Ouluun perustettiin 19 varhaiskasvatuksen erityisopettajan (veo) tehtävää, 30 varhaiserityisavustajan tehtävää sekä vakinaistettiin määräaikaista avustajia (24). Vuonna 2023 palkataan 10 uutta vakituista veon tehtävää ja vuonna 2024 perustetaan 10 lisää.

Valtion erityisavustuksella on koulutettu henkilöstöä tuen ja inklusiivisuuden teemaan liittyen. Koulutusta on suunnattu laajasti kaikille varhaiskasvatuksen ammattiryhmille sekä yksityisessä että kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Vertaismentoroinnilla sekä työnohjauksella tuetaan henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämistä sekä työhyvinvointia muutoksessa. Erityisavustuksella on myös palkattu henkilöstöä lapsen tuen toteuttamisen lisäresurssiksi sekä pilotoitu alueellisten pienryhmien toimintaa.

Kuutoskaupunkien varhaiskasvatuksessa (pl. Vantaa) oli vuoden 2022 lopussa yhteensä 7 264 tukea tarvitsevaa lasta, joka oli noin kymmenes kaikista kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista. Tukea saavista lapsista 95,4 prosenttia (6 930 lasta) oli kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. (Kuvio 11; Liite 4, taulukko 1E)

Kuvio 11. Tukea saavien lasten osuus kunnanjärjestämässä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista¹ joulukuussa 2022

¹Kerholapset ovat mukana.

²Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla asiakastietojärjestelmän vaihtumisen vuoksi.

Keskeinen rooli lasten tukemisessa on varhaiskasvatuksen erityisopettajilla, joita työskentelee lisäresurssina varhaiskasvatuksen toimipaikoissa sekä lasten tuen järjestämisen ja konsultoinnin tehtävissä. Vuonna 2022 työskenteli Helsingissä 112, Espoossa 84, Vantaalla 45, Turussa 25, Tampereella 54 ja Oulussa 50 varhaiskasvatuksen erityisopettajaa. Lisäksi erityisryhmissä ja integroiduissa erityisryhmissä työskenteli Helsingissä 91, Espoossa 30, Vantaalla 39 ja Turussa 27 varhaiskasvatuksen erityisopettajaa. Oulussa ei ole kiinteitä erityisen tuen ryhmiä.

Erytispedagogisen tuen lisäksi on lasten tukemiseen kohdennettua lisähenkilöstöä, esimerkiksi erityisavustajia, lasten tuen lastenhoitajia ja taide- ja liikuntapedagogeja. (Liite 4, taulukot 3A ja 3B/1–2) Tukitoimena käytetään myös lasten ja henkilöstön välisen suhdelluvun väljentämistä tai muita ryhmäkoon pienentämisen järjestelyjä, kuten pienennettyjä ryhmiä.

5 YKSITYINEN VARHAISKASVATUS

Yksityisellä varhaiskasvatuksella tarkoitetaan varhaiskasvatusta, jonka yksityinen henkilö, yhteisö, säätiö tai julkisyhteisön perustama liikeyritys tuottaa korvausta vastaan liike- tai ammattitoimintaa harjoittamalla. Yksityinen palveluntuottaja vastaa siitä, että sopimuksen tai hallintopäätöksen perusteella asiakkaalle järjestettävä palvelukokonaisuus täyttää sille asetetut vaatimukset. (540/2018 § 43)

Yksityistä varhaiskasvatusta hankitaan joko ostopalveluna tai tuetaan palvelusetelillä tai yksityisen hoidon tuella. Yksityisen varhaiskasvatuksen järjestämisen kokonaisuuteen vaikuttaa se, että siihen liittyvä lainsäädäntö on osin puutteellinen ja sovellettavat säädökset tulevat osittain muusta kuin muuta varhaiskasvatusta koskevasta lainsäädännöstä. Palvelusetelin osalta varhaiskasvatukseen sovelletaan oman lainsäädännön puuttuessa lakia sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä. Laki lasten kotihoidon tuesta ja yksityisen hoidontuesta tulisi myös uudistaa siten, että voitaisiin eriyttää kotihoidon tuki osaksi vanhempainvapaan kokonaisuutta. Yksityisen varhaiskasvatuksen taloudellista tukea koskeva lainsäädäntö tulisi arvioida ja uudistaa ja liittää osaksi varhaiskasvatustalain 9. lukua yksityistä varhaiskasvatusta koskevaan kokonaisuuteen.

Yksityisessä varhaiskasvatuksessa oli kuutoskaupungeissa (pl. Vantaa) vuoden 2022 lopussa 15 013 lasta eli hieman alle viides varhaiskasvatuksessa olevista lapsista. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus varhaiskasvatuksessa olevista lapsista vaihteli Helsingin 10,9 prosentista Turun 33,7 prosenttiin. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä kuutoskaupungeissa ei voi verrata edellisvuoteen Vantaan osittain puuttuvien tietojen takia.

Tarkasteltaessa Kuutoskaupunkien (pl. Vantaa) yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevia lapsia, heistä 57,9 prosenttia oli palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa yksityisen hoidon tuella tuetussa varhaiskasvatuksessa 35,3 prosenttia ja ostopalveluna hankitussa varhaiskasvatuksessa 6,7 prosenttia.

Taulukko 8. Lapsia yksityisen hoidon tuella tuetussa, palvelusetelillä järjestetyssä sekä ostopalveluna hankitussa varhaiskasvatuksessa joulukuussa 2022³

	Yksityisen			Yksityinen	Muutos	Osuus varhais-
	Palveluseteli	hoidon tuki	Ostopalvelu	varhais-	2021-2022,	kasvatuksessa
				kasvatus	2021-2022,	olevista ¹ ,
				yhteensä	%	%
Helsinki ²	.	3 209	161	3 370	0,4	10,9
Espoo	1 386	1 591	681	3 658	3,7	21,3
Vantaa	.	.	.	.	.	.
Turku	2 553	145	29	2 727	-1,5	33,7
Tampere	1 663	333	120	2 116	3,5	20,7
Oulu	3 098	28	16	3 142	-1,6	27,7
Kuusikko	8 700	5 306	1 007	15 013	.	.

¹ Kerholapset mukana.

² Palveluseteli ei ole käytössä Helsingissä.

³ Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

5.1 Yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteli

Vuoden 2022 lopussa kuutoskaupungeissa (pl. Vantaa) oli palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa yhteensä 8 700 lasta. Lasten lukumäärä kasvoi edellisvuodesta eniten Espoossa (+24,3 %), jossa palveluseteli otettiin käyttöön edellisenä vuonna. Tampereella lasten lukumäärä kasvoi edellisvuodesta 7,2 prosenttia. Sen sijaan lasten määrä pysyi Turussa ja Oulussa lähes edellisvuoden tasolla. (Liite 3, taulukko 23; Liite 4, taulukko 1D)

Palveluseteli on lopettanut osassa kunnista ostopalvelut ja yksityisen hoidon tuella toimivan varhaiskasvatuksen miltei kokonaan. Espoossa palveluseteli on otettu käyttöön 1.8.2021 ja sen vaikutus muiden yksityisten palvelujen käyttöön alkaa näkyä vähitellen. Espoossa on edelleen muita yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja. Palvelusetelille on siirtynyt pääosa isoista yksityisistä palveluntuottajista.

Vuonna 2022 palvelusetelijärjestelmän kustannukset lasta kohden² olivat Turussa 11 745 euroa, Tampereella 10 232, Oulussa 9 577 euroa, ja Espoossa 9 357 euroa. Vantaan palvelusetelijärjestelmän kustannuksia ei ole voitu laskea lasta kohden, sillä lasten lukumääritietoa ei ole saatavilla. Muissa kuutoskaupungeissa kustannukset lasta kohden nousivat edellisvuodesta. Kuntien väliseen eroon kustannuksissa vaikuttaa kuntakohtaisen setelin arvon lisäksi muun muassa palvelusetelin saaneiden perheiden tulot. Mitä suuremmat tulot perheellä on, sitä pienempi on palvelusetelin arvo. Palvelusetelin kustannukset ovat kunnalle nettokustannuksia eikä niitä voi verrata tässä raportissa esitettyihin kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannuksiin, joihin sisältyy asiakasmaksun osuus. (Liite 4, taulukko 2C/2)

Vuoden 2022 lopussa voimassa olleet enimmäisarvot ja alle 3-vuotiaiden kertoimet:

- Espoossa enimmäisarvo 891 euroa ja alle 3-vuotiaan kerroin 1,55
- Vantaalla enimmäisarvo 846 euroa ja alle 3-vuotiaan kerroin 1,46
- Turussa enimmäisarvo 911 euroa ja alle 3-vuotiaan kerroin 1,51, perhepäivähoidossa enimmäisarvo 900 euroa ja ryhmäperhepäivähoidossa enimmäisarvo 1214 euroa.
- Tampereella enimmäisarvo 862 euroa ja alle 3-vuotiaan kerroin 1,51
- Oulussa enimmäisarvo päiväkodeissa 868 euroa ja alle 3-vuotiaaan kerroin 1,53, perhepäivähoidossa enimmäisarvo 820 euroa.

Palveluseteliin voi kunnan päätöksellä sisältyä ns. hintakatto. Sillä kunta määrittelee, voiko palveluntuottaja periä asiakkaalta suuremman maksun kuin lapsella olisi kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Jos hintakatto ei ole käytössä, palveluntuottaja voi määritellä asiakkaalta perittävän lisämaksun oman harkintansa mukaan. Hintakaton käyttö rajaa lisämaksun suuruutta. Espoossa on käytössä 50 euron hintakatto. Vantaalla ja Turussa asiakasmaksu voi olla enintään sama kuin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa, lisäksi palveluntuottaja voi periä enintään 30 euron suuruista lisämaksua.

---

² Muista varhaiskasvatuksen järjestämismuodoista poiketen kustannukset lasta kohden on palvelusetelin osalta laskettu vuoden lopun lapsimääristä, ei lapsimäärän kahden vuoden keskiarvosta.

Tampere ja Turku myöntävät palvelusetelin käyttöoikeuden myös seutukunnissa toteutetaviin palvelusetelipäiväkoteihin.

5.2 Yksityisen hoidon tuki

Yksityisen hoidon tuki koostuu lakisääteisestä hoitorahasta ja hoitolisästä. Hoitorahaa maksetaan samansuuruisena kaikille tukea saaville lapsille. Hoitolisän määrä on tulosidonnainen. Kunnat voivat maksaa lakisääteisten tukien lisäksi kunnallisia lisiä itse määrittämällä perusteilla. Kaikissa kuutoskaupungeissa maksetaan lakisääteisten tukien lisäksi yksityisen hoidon tuen kuntalisiä. (Liite 3, taulukko 26)

Vuoden 2022 lopussa kuutoskaupungeissa (pl. Vantaa) oli yksityisen hoidon tuella tuetussa varhaiskasvatuksessa 5 306 lasta. Yksityisen hoidon tuella olevien lasten määrä laski edellisvuodesta Oulussa (-22,2 %), Turussa (-16,7 %), Tampereella (-9,8 %) ja Espoossa (-1,2 %). Helsingissä lasten määrä kasvoi edellisvuoteen verrattuna hieman (+1,6 %). (Liite 3, taulukko 24; Liite 4, taulukko 1D)

Yksityisen hoidon tuen kustannukset lasta kohden olivat vuonna 2022 kuutoskaupungeissa (pl. Vantaa) keskimäärin 7 858 euroa. Kustannukset vaihtelivat Tampereen 5 403 eurosta Espoon 8 734 euroon. Kustannukset lasta kohden nousivat Turussa ja Oulussa. Kustannukset ovat nettokustannuksia eikä niitä voi verrata tässä raportissa esitettyihin kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannuksiin, joihin sisältyy asiakasmaksun osuus. (Liite 3, taulukko 25; Liite 4, taulukot 2C/1 ja 2C/2)

Kunnallisen lisän osuus yksityisen hoidon tuen kustannuksista oli keskimäärin 73,3 prosenttia vuonna 2022 (Liite 3, taulukko 25). Kuutoskaupunkien yksityisen hoidon tuen kuntalisten euromäärät ovat liitteen 3 taulukossa 26.

5.3 Kunnan ostopalveluna hankkima varhaiskasvatus

Vuoden 2022 lopussa kuutoskaupunkien (pl. Vantaa) ostopalveluna hankkimassa varhaiskasvatuksessa oli yhteensä 1 007 lasta. Espoossa ostopalveluna hankitun varhaiskasvatuksen osuus oli muita kaupunkeja suurempi. Siellä ostopalveluna hankitussa varhaiskasvatuksessa oli 681 lasta. Määrä laski Espoossa edellisvuodesta 15,1 prosenttia. (Liite 4, taulukko 1D)

Ostopalveluna hankitun varhaiskasvatuksen kustannukset vuonna 2022 olivat kuutoskaupungeissa yhteensä 20,3 miljoonaa euroa, joka oli 11,6 prosenttia vähemmän kuin edeltävänä vuonna. Kustannukset nousivat edellisvuodesta Vantaalla ja Turussa ja laskivat muissa kuutoskaupungeissa. Kustannukset ovat osittain nettokustannuksia eikä niitä voi suoraan verrata tässä raportissa esitettyihin kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannuksiin, joihin sisältyy asiakasmaksun osuus. (Liite 4, taulukko 2C/1)

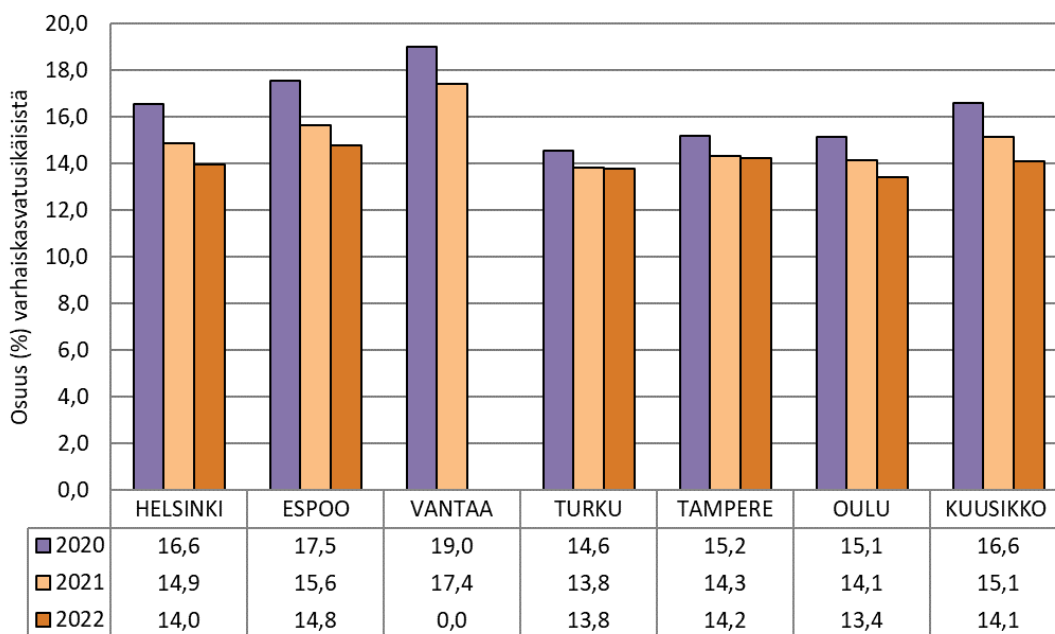
6 LASTEN KOTIHOIDON TUKI

Kotihoidon tuki koostuu lakisääteisestä hoitorahasta, tulosisidonnaisesta hoitolisästä sekä kuntalisästä.

Lasten kotihoidon tuella oli kuutoskaupungeissa (pl. Vantaa) vuoden 2022 lopussa 13 297 varhaiskasvatusikäistä lasta. Lapsimäärä väheni kaikissa: Helsingissä (-6,5 %), Oulussa (-6,3 %), Espoossa (-4,1 %), Tampereella (-1,6 %) ja Turussa (-1,4 %). (Liite 3, taulukko 29; Liite 4 taulukko 1F)

Kuutoskaupunkien (pl. Vantaa) varhaiskasvatusikäisistä lapsista keskimäärin 14,1 prosenttia hoidettiin kotihoidon tuella joulukuussa 2022. Osuus vaihteli Oulun 13,4 prosentista Espoon 14,8 prosenttiin. Kotihoidon tuella hoidetuista lapsista valtaosa on alle 3-vuotiaita. Kuutoskaupunkien 10kk–2-vuotiaista lapsista hoidettiin vuoden 2022 lopussa kotihoidon tuella 36,2 prosenttia. (Liite 3, kuvio 8; Liite 4, taulukko 1F)

Kuvio 12. Kotihoidontuella olevien lasten osuus varhaiskasvatusikäisistä (10kk–6v) lapsista joulukuussa 2020–2022¹

¹Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

Kotihoidon tuen kustannukset lasta kohden vuonna 2022 olivat kuutoskaupungeissa (pl. Vantaa) keskimäärin 5 169 euroa. Kustannukset lasta kohden vaihtelivat Oulun 4 655 eurosta Espoon 5 684 euroon. (Liite 3, taulukko 30; Liite 4 taulukko 2C/2)

Kunnat päättävät itsenäisesti kuntalisten maksamisesta, maksamisen ehdoista ja kuntalisen suuruudesta. Lasten kotihoidon tuen kunnallista lisää maksettiin vuonna 2022 Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla. Vantaalla kuntalisä lakkautettiin 31.7.2022

Kuutoskaupunkien kuntalisten euromäärät vuodelta 2022 on esitetty liitteen 3 taulukossa 31. Vuonna 2022 kunnallisen lisän osuus kotihoidon tuen vuosikustannuksista lasta kohden

oli Espoossa 16,1 prosenttia, Helsingissä 13,6 prosenttia ja Tampereella 0,1 prosenttia (Liite 3, taulukko 30).

7 YHTEENVETO

Kuutoskaupungeissa valmistaudutaan vuonna 2030 voimaan tulevaan henkilöstörakenteen muutokseen. 1.1.2030 alkaen päiväkodissa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta henkilöstöstä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtäviä muutetaan vähitellen varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin tehtäväksi. Vaihdeettävien tehtävien määrä on merkittävä.

Yhteisvaikutukseltaan henkilöstörakennemuudistus, alan veto- ja pitovoimahaasteet sekä eläköitymispoistumat aiheuttavat kunnille merkittäviä haasteita toteuttaa varhaiskasvatusta säädettyjen henkilöstömitoitustarpeiden mukaisesti. Tällä hetkellä kuutoskaupungeista puuttuu yli 2500 korkeakoulutettua varhaiskasvatuksen työntekijää, ja vuoteen 2030 mennessä kuutoskaupungeissa on arvioitu tarvittavan yhteensä yli 9 000 uutta varhaiskasvatuksen korkeakoulutettua ammattilaista. Kaupungit ovat toteuttaneet paljon erilaisia veto- ja pitovoimaan vaikuttavia saatavuustoimenpiteitä, joita on kuvattu tarkemmin raportin luvussa 4.1.2. Kuvatuilla toimenpiteillä ei kuitenkaan ratkaista alan henkilöstöongelmaa, ellei alan koulutusmääriä lisätä merkittävästi.

Kuutoskaupunkien päiväkodeissa oli vuoden 2022 lopussa 14 612 työntekijää, joka oli 2,7 prosenttia enemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön (ilman varahenkilöitä) osuus henkilöstöstä oli 88,8 prosenttia. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajien vakanssien osuus kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstöstä oli 52,2 prosenttia ja varhaiskasvatuksen opettajien vakanssien osuus 47,6 prosenttia. Erityisesti varhaiskasvatuksen opettajan tehtävissä toimivista suurelta osalta puuttuu säädetty kelpoisuus.

Varhaiskasvatuksen ulkopuolinen rahoitus perustoiminnan tukemiseen ja kehittämistoimintaan on lisääntynyt voimakkaasti viime vuosina. Hankerahoituksen avulla saadaan käynnistettyä toimenpiteitä ja kehitettyä toimintaa. Työntekijäpuolelta kärsivällä alalla haasteen muodostaa työntekijöiden liikkuvuus perus- ja hanketoiminnan välillä. Yleisesti hankerahoituksen avulla tuetaan kaupungeja kehittämään toimintaa lainsäädännön muutoksiin liittyen. Hankerahoituksen päättyessä kustannukset siirtyvät kunnalle ilman pysyvää rahoitusta toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi.

Varhaiskasvatustarpeisiin tuli 16.12.2021 lasten tukemiseen liittyen merkittäviä muutoksia, jotka tulivat voimaan 1.8.2022. Muutoksen myötä laissa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen annettavaan tukeen, annettavasta tuesta ja tuen toteutuksesta sekä tuen tarpeen arvioinnista, tuen muodoista, tukipalveluista, hallintopäätöksen antamisesta sekä muutoksenhausta.

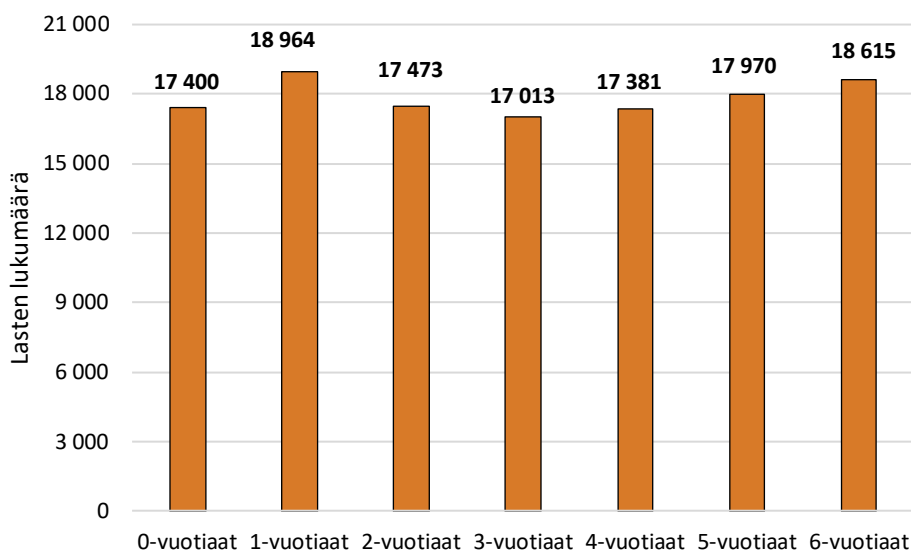
Muutos on aiheuttanut kunnille merkittäviä lisäkustannuksia, jotka syntyneet erityisesti lisääntyneestä henkilöstötarpeesta esimerkiksi erityispedagogisen ja avustavan henkilöstön osalta. Myös yksityisen varhaiskasvatuksen kustannukset ovat nousseet, koska lakimuutoksen myötä lapselle tarjotaan hänen tarvitsemansa tuki myös yksityisessä palvelussa. Koska uuden lainsäädännön mukaisesti toteutettu tuki vaatii henkilöstöltä paljon pedagogista osaamista, on vaikea henkilöstötilanne vaikuttanut myös tuen toteuttamiseen ja lisännyt tarvetta rakenteellisille tukitoimille. Kustannuksia on syntynyt myös pedagogisen henkilöstön täydennyskoulutustarpeista, jotka johtuvat erityisesti inklusiivisen toimintakulttuurin

kehittämiseen liittyvistä osaamistarpeista. Myös päätöksentekoprosessiin liittyvä osaamisen kehittäminen on lisännyt kustannuksia.

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu käynnistyi elokuussa 2021. Kuutoskaupungeista kaksivuotisessa esiopetuskokeilussa ovat mukana Helsinki, Vantaa, Turku ja Oulu. Kokeilusta on julkaistu ensimmäinen väliraportti, josta käy ilmi kokeilun edenneen suunnitellusti. Raportin yksi johtopäätöksistä koskee kaksivuotisen esiopetuksen laajentamisen edellyttämiä resursseja. Osassa kokeilukunnista oli siirretty pätevää henkilöstöä muista ryhmistä kokeiluryhmiin, jotta pätevyysvaatimukset täyttyivät. Väliraportissa todetaankin: ”Kaksivuotisen esiopetuksen järjestelmän käyttöönottoaminen siten, että se ei heikentäisi nuorempien lasten tilannetta edellyttäisi pätevän henkilöstön saatavuuden turvaamista kattavasti niin esiopetuksessa kuin nuorempien lasten varhaiskasvatuspalveluissa”. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2023/1)

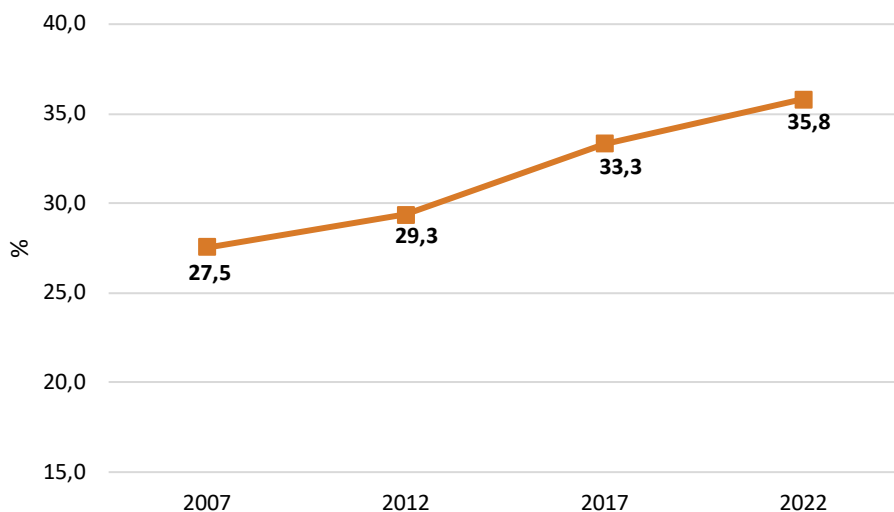
Kuutoskaupungeissa oli vuoden 2022 lopussa yhteensä 110 316 varhaiskasvatusikäistä (10kk–6v) lasta. Määrä pysyi edellisvuoteen nähden lähes samalla tasolla (-0,3 %). Varhaiskasvatusikäisten lasten määrä on laskenut kuutoskaupungeissa vuodesta 2017 lähtien ja koko Suomessa vuodesta 2014 lähtien. Vuosi 2021 oli poikkeuksellinen, sillä tuolloin 0-vuotiaiden ikäluokka kasvoi oli kuutoskaupungeissa suurempi kuin mikään muu ikäluokka (Kuvio 13.).

Kuvio 13. Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäinen väestö ikäluokittain (0-6-vuotiaat) vuonna 2022

Varhaiskasvatuksen Kuusikko-raportteihin on kerätty tietoa varhaiskasvatusikäisten lasten määrästä Kuusikko-yhteistyön alusta saakka. Tarkastelussa voidaankin huomata kaupungistumisen vaikutukset, vaikka syntyvyys Suomessa onkin laskenut useiden vuosien ajan. Vuonna 2007 koko Suomen varhaiskasvatusikäisistä lapsista 27,5 prosenttia asui kuutoskaupungeissa, vuonna 2012 vastaava osuus oli 29,3 prosenttia ja viimeisen 10 vuoden aikana kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisten osuus koko Suomen vastaavan ikäisestä väestöstä on kasvanut 35,8 prosenttiin.

Kuvio 14. Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten osuus koko Suomen varhaiskasvatusikäisistä lapsista vuosina 2007–2022

Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusikäisistä 22,9 prosenttia (25 316 lasta) oli muunkielisiä vuonna 2022. Varhaiskasvatusikäisten lasten määrä kuutoskaupungeissa laski vuodessa 279 lapsella. Espoo oli kuutoskaupungeista ainoa, jossa varhaiskasvatusikäisten määrä kasvoi. Muunkielisten lasten määrä sen sijaan kasvoi kaikissa kuutoskaupungeissa ja yhteensä määrä kasvoi 1250 lapsella. Eniten kasvua vuoden 2012 jälkeen on tapahtunut Vantaalla ja Espoossa, ja pienintä kasvu on ollut Oulussa. Vuoden 2022 lopussa kuudessa suurimmassa kaupungissa asui 66,8 prosenttia koko Suomen muunkielisestä 10kk–6-vuotiaasta väestöstä. Kuutoskaupungeissa (pl. Vantaa) 21 prosenttia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista oli muunkielisiä. Osuus oli korkeampi pääkaupunkiseudun kaupungeissa ja Turussa kuin Tampereella ja Oulussa. (Liite 2, taulukko 6.)

Vaikka varhaiskasvatusikäisten lasten määrä kuutoskaupungeissa laskee, niin osallistumisaste varhaiskasvatuksen palveluihin kuitenkin nousee. Vuoden 2022 lopussa kuutoskaupunkien (pl. Vantaa) varhaiskasvatusikäisistä lapsista 81,1 prosenttia oli varhaiskasvatuksen palveluissa ja 14,1 prosenttia kotihoidon tuen piirissä. Yhä suurempi osa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista on alle 3-vuotiaita, joka on haastavaa henkilöstön riittävyyden vuoksi. Alle 3-vuotiaiden (10kk-2-vuotiaat) osallistumisaste kunnan järjestämässä ja tuke-
massa varhaiskasvatuksessa on kasvanut kuutoskaupungeissa viimeisen viiden vuoden aikana lähes 10 prosenttia. Osallistumisasteen kasvu lisää koulutetun henkilöstön tarvetta sekä vaikuttaa palvelujen järjestämiseen kustannuksia nostavasti.

EU:n asettaman tavoitearvon mukaan 4 ikävuodesta oppivelvollisuuden alkuun päämääränä on, että 95 prosenttia näiden ikäluokkien lapsista osallistuisi varhaiskasvatukseen. 4-vuotiaiden ikäluokassa osallistumisaste varhaiskasvatuksen palveluihin ja kerhotoimintaan vuonna 2022 oli kuutoskaupungeissa 94,9 prosenttia, 5-vuotiaiden ikäluokassa 95,4 prosenttia ja 6-vuotiaiden ikäluokassa 95,6 prosenttia. 4-6-vuotiaiden ikäluokassa keskimääräinen osallistumisaste oli 95,3 prosenttia. Kuutoskaupunkien varhaiskasvatuksen osallistumisaste oli vuonna 2022 keskimäärin EU:n asettamaa tavoitearvoa korkeammalla tasolla.

Taulukko 9. Kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa tai kunnallisessa kerhotoiminnassa olleiden 4–6-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä joulukuussa 2022¹

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
4-vuotiaat	94,5	94,5	.	97,1	94,8	94,6	94,9
5-vuotiaat	95,4	94,8	.	97,2	93,9	96,2	95,4
6-vuotiaat	95,3	93,4	.	99,6	93,7	98,8	95,6
4-6-vuotiaat	95,1	94,2	.	98,0	94,1	96,6	95,3

¹Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

Kuutoskaupunkien varhaiskasvatusjärjestelmän kustannukset olivat vuonna 2022 yhteensä hieman yli 1,3 miljardia euroa.

Kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannukset olivat yhteensä 1,08 miljardia euroa (81% kokonaiskustannuksista). Kuutoskaupunkien (pl. Vantaa) kunnallisissa päiväkodeissa järjestetyn varhaiskasvatuksen kokonaiskustannukset laskennallista lasta kohden olivat vuoden 2022 lopussa 11 674 euroa. Yleisenä kehityssuuntana kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannuskehityksessä on ollut kaupunkien välisten kustannuserojen kaventuminen.

Palvelusetelillä järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannukset olivat 104,5 milj. euroa (7,8 % kokonaiskustannuksista), yksityisen hoidon tuella tuotetun varhaiskasvatuksen 43,0 milj. euroa (3,2 %), ostopalveluna tuotetun varhaiskasvatuksen 20 milj. euroa (1,5 %) ja kotihoiton tuen kustannukset olivat 85 milj. euroa (6,3 %).

Palveluiden järjestämisen kokonaiskustannusten kehitykseen vaikutti mm. palvelutarpeen muutokset, palkankorotukset ja yleinen kustannustason nousu. Kuutoskaupunkien vertailussa varhaiskasvatuksen taloudessa on tunnistettu yhteneväisiä piirteitä, joita ovat ikäluokkien määrän muutokset ja vaikutus palvelutarpeeseen, varhaiskasvatuksen henkilöstörakenne ja henkilöstön saatavuus, henkilöstön sijaisuuksiin liittyvät toimenpiteet, opetus- ja kulttuuriministeriön hankerahoitus koronaepidemian oppimiserojen paikkaamiseen ja positiiviseen erityiskohteluun sekä palveluseteleihin ja yksityisen hoidon tukeen tehtävät muutokset.

Varhaiskasvatuksen rooli suomalaisessa yhteiskunnassa on muuttunut ja varhaiskasvatus on kiinnittynyt entistä vahvemmin osaksi suomalaista kasvatus- ja koulutusjärjestelmää. Vuonna 2021 käynnistynyt kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu vahvistaa osaltaan varhaiskasvatuksen sekä esi- ja alkuopetuksen välisiä jatkumoa. Kansainvälisten ja kansallisten tutkimusten mukaan laadukkaalla varhaiskasvatuksella on suuri merkitys lapsen oppimiselle ja kehitykselle. Varhaiskasvatuksen arvioidaan ennaltaehkäisevän tehokkaasti myöhempiä oppimisvaikeuksia ja syrjäytymistä. Varhaiskasvatus on hyvin keskeisessä roolissa lasten hyvinvoinnin, kasvun ja yhdenvertaisuuden edistämässä. Laadukkaan varhaiskasvatuksen keskiössä on kelpoinen ja osaava henkilöstö, jonka veto- ja pitovoiman vahvistaminen vaativat toimenpiteitä, jotta osaavan henkilöstön saatavuus on turvattu myös jatkossa.

Normitusten ja säädösten lisääntyminen ja kiristyminen ovat vähentäneet joustavuutta palvelujen tarkoituksenmukaisessa ja asiakaslähtöisessä järjestämisessä. Yhä suurempi osa henkilöstön työstä kohdentuu kirjaamiseen, valmisteluun ja muihin vastaaviin tehtäviin lasten kanssa työskentelyn sijaan. Myös henkilöstömitoitusta säätelevää normistoa olisi tarpeen arvioida; mitä hyötyjä ja haasteita lasten ja henkilöstön näkökulmasta tuottaa esimer-

kiksi se, että päiväkodin yhdessä ryhmässä saa olla yhtä aikaa läsnä enintään kolmea varhaiskasvatuksen tehtävissä olevaa henkilöä vastaava määrä lapsia (Varhaiskasvatuslaki 35 § 3 mom.).

LÄHTEET

Opetushallitus 2019. Varda – Varhaiskasvatuksen tietovaranto. Osoitteessa <https://www.oph.fi/fi/palvelut/varhaiskasvatuksen-tietovaranto-varda>. Luettu 11.6.2021.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019. Maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilu. Osoitteessa <https://minedu.fi/maksuttoman-varhaiskasvatuksen-kokeilu>. Luettu 11.6.2021.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2018. Uusi varhaiskasvatuslaki. Osoitteessa <https://minedu.fi/uusivarhaiskasvatuslaki>. Luettu 11.6.2021.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2023. Osoitteessa <https://okm.fi/varhaiskasvatuksen-tuesta-kysytya>. Luettu 12.5.2023

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2023/1. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu : Väiliraportti. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja : 2023:19. Osoitteessa https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164843/OKM_2023_19.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Luettu 2.6.2023.

Tilastokeskus 3/2022. Raportissa käytetyt väestötiedot perustuvat ”Väestö iän (1-v.) ja sukupuolen mukaan alueittain kunkin tilastovuoden aluejaolla, 2003-2021” -taulukoon. StatFin-tietokanta, Väestö/Väestörakenne-taulukot. Osoitteessa <http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin>

Tilastokeskus 2/2022. Julkisten menojen hintaindeksi opetus- ja kulttuuritoimelle. Kaikissa kustannusten deflatoinneissa on käytetty julkisten menojen hintaindeksiä opetus- ja kulttuuritoimelle. StatFin-tietokanta, Hinnat ja kustannukset/Julkisten menojen hintaindeksitaulukot. Osoitteessa <http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin>

Tilastokeskus 2022. Väestön ennakkotilasto. StatFin-tietokanta, Väestö, Väestön ennakkotilasto -taulukot. Osoitteessa <http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin>

Lainsäädäntö:

Laki kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta (1046/2020). Osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20201046>

Asetus lasten päivähoidosta (239/1973). Osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730239>

Laki lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta (580/2015). Osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150580>

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009). Osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2009/20090569>

Laki varhaiskasvatuslain muuttamisesta (108/2016). Osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20160108>

Varhaiskasvatuslaki (540/2018). Osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540>

Varhaiskasvatuslaki (36/1973). Osoitteessa <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730036>

Varhaiskasvatuslaki (1183/2021). Osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20211183>

Liite 1 Talousanalyysi kuutoskaupunkien kustannusmuutoksista vuonna 2022

Varhaiskasvatuksen järjestämisen kokonaiskustannukset kasvoivat vuonna 2022 kuutoskaupungeissa 5,2 % vuoteen 2021 verrattuna. Palveluiden järjestämisen kokonaiskustannusten kehitykseen vaikutti mm. palvelutarpeen muutokset, palkankorotukset ja yleinen kustannustason nousu. Kuutoskaupunkien vertailussa varhaiskasvatuksen taloudessa on tunnistettu yhteneväisiä piirteitä, joita ovat mm. alle 3-vuotiaiden määrän kasvu ja sen muutokset palvelutarpeeseen. Varhaiskasvatuksen henkilöstörakenne ja henkilöstön saatavuus sekä henkilöstön sijaisuuksiin liittyvät toimenpiteet ovat nostaneet henkilöstökustannuksia vuonna 2022.

Ulkopuolinen hankerahoitus on lisääntynyt merkittävästi varhaiskasvatuksen perus- ja kehittämistoiminnassa. Varhaiskasvatuksen avustusten käytön haasteena kuutoskaupungeissa nousi henkilöstön saatavuus avoinna oleviin tehtäviin ja rekrytointien viivästyminen. Ulkopuolisen rahoituksen hallinnointi ja toiminnan järjestäminen työllistää ja heikentää osaltaan henkilöstön saatavuutta, kun vakituiset työntekijät siirtyvät hanketyöntekijöiksi ja uusia työntekijöitä ei saada rekrytoitua.

Vuonna 2022 kaikissa kuusikkokunnissa oli kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuudessa haasteita sekä vakituisen tehtävien täyttämässä että sijaisten saatavuudessa. Osittain korkea sijaisten tarve johtui koronaepidemiasta aiheutuvista sairaus- ja karanteenipoissaoloista.

Varhaiskasvatustalouden muuttui 1.8.2022 kolmitasoisesta tuen käyttöönoton myötä. Kuusikkokunnat vastasivat lain muutoksen vaatimuksiin lisäämällä tuen resurssointia ja kehittämällä inklusiivista tukea varhaiskasvatuksessa. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi rahoitusta inklusiivisen tuen edistämiseen kunnille yhteensä 35 milj. euroa. Hankerahoitus päättyy vuosien 2023-2024 aikana, jolloin toiminnot siirtyvät kunnan pysyviksi käyttötaloukskustannuksiksi.

Palvelusetelien arvoon, yksityisen hoidon tukeen ja yksityisen hoidon tuen kuntalisiin on kohdennettu korotuksia kunnissa vuoden 2022 aikana.

Yksityistä varhaiskasvatusta kuutoskaupungeissa järjestetään palvelusetelillä Espoossa, Vantaalla, Tampereella, Turussa ja Oulussa. Yksityisen hoidon tuella ja kuntalisillä varhaiskasvatusta tuetaan Helsingissä, Espoossa, Vantaalla ja Turussa. Lisäksi Espoossa ja Tampereella varhaiskasvatusta järjestetään ostopalveluna.

Liite 2 Lasten varhaiskasvatuksen määritelmät ja perusteet vuoden 2022 tietojen keruulle

1 MÄÄRITELMÄT

Yleisiä määritelmiä

Kunnallinen varhaiskasvatus on kunnan itse tuottamaa varhaiskasvatusta kunnallisessa päiväkodissa ja kunnallisessa perhepäivähoidossa.

Perhepäivähoitoon sisältyvät hoitajan kotona tapahtuva varhaiskasvatus, hoidettavien lasten kodeissa tapahtuva varhaiskasvatus ja ryhmäperhepäiväkodissa tapahtuva varhaiskasvatus.

Kunnan ostopalveluna hankkima varhaiskasvatus on varhaiskasvatusta, jota kunta hankkii yksityiseltä palveluntuottajalta joko ostopalvelusopimuksella tai antamalla palveluntuottajalle maksusitoumuksen yksittäisestä lapsesta. Kunta voi ostaa varhaiskasvatusta myös toiselta kunnalta ja kuntayhtymältä. Lisäksi kunta voi hankkia esiopetusta määrällään perusteilla.

Kunnan järjestämä varhaiskasvatus on kunnallista ja kunnan ostopalveluna hankkima varhaiskasvatusta.

Lasten yksityisen hoidon tuki on lapsen hoidon järjestämiseksi vanhemman tai muun huoltajan osoittamalle varhaiskasvatuksen tuottajalle suoritettava taloudellinen tuki, johon kuuluu hoitoraha ja tulosidonnainen hoitolisä. Kunta voi maksaa hoitorahaa ja hoitolisää korotettuna päättämiensä perusteiden mukaisesti (kunnallinen lisä). (Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 1128/1996)

Hoidon tuottaja voi olla yksityinen henkilö, yhteisö tai yritys, joka korvausta vastaan harjoittaa lasten varhaiskasvatustoimintaa tai vanhemman tai muun huoltajan kanssa lasten varhaiskasvatuksesta työsopimuksen tehnyt henkilö, ei kuitenkaan saman kotitalouden jäsen.

Yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelillä tarkoitetaan varhaiskasvatuksen järjestämisvastuussa olevan kunnan varhaiskasvatuspalvelua tarvitsevalle perheelle myöntämää sitoumusta, jolla korvataan palvelujen tuottajan antaman palvelun kustannukset kunnan ennalta määräämään enimmäisarvoon asti. Palvelusetelin asiakaskohtainen suuruus määritellään yhtäläisin perustein kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksun määrittelyn kanssa. Palveluseteli voi konkreettisenä maksuvälineenä olla esimerkiksi painettu palveluseteli, sähköinen kortti tai viranomaispäätös.

Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus on kunnallinen ja kunnan ostopalveluna hankkima varhaiskasvatus sekä lasten yksityisen hoidon tuella tuettu ja palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus.

Lasten kotihoidon tuki on lapsen hoidon järjestämiseksi vanhemmalle tai muulle huoltajalle suoritettava tuki, johon kuuluu hoitoraha ja tulosidonnainen hoitolisä. Oikeus kotihoidon tukeen on perheellä, jossa on alle kolmevuotias lapsi. Kunta voi maksaa hoitorahaa tai hoitolisää korotettuna päättämiensä perusteiden mukaisesti (kunnallinen lisä). (Laki lasten

kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 1128/1996) Tukea saava vanhempi tai muu huoltaja voi hoitaa lasta itse tai järjestää lapsen varhaiskasvatuksen kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen ulkopuolella.

Osittaista hoitorahaa on oikeus saada lain lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 13 §:ssä määritellyillä perusteilla. Se kohdentuu kouluikäisten lasten huoltajille, eikä sen vuoksi sisälly tässä yhteydessä lasten kotihoidon tukeen.

Esiopetus on kuusivuotiaalle tarjottavaa maksutonta opetusta. Esiopetus on 1.8.2015 alkaen ollut velvoittavaa eli lapsen on osallistuttava oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuotena vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Kunta voi järjestää esiopetuksen itse tai hankkia esiopetuspalvelut muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelun tuottajalta. Lapsen huoltaja voi myös itse järjestää esiopetuksen. (Laki perusopetuslain muuttamisesta 1040/2014).

Lapsilla, joilla on päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta ja lapsilla, jotka aloittavat perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin (koulunkäynnin aloittamisen siirto), on oikeus saada esiopetusta myös oppivelvollisuuden alkamisvuonna.

Avoim varhaiskasvatustoiminta on suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa kotihoidossa oleville lapsille ja heidän vanhemmilleen tai muille huoltajille/hoitajille.

Avoimen varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat kuutoskaupungeissa kerhotoiminta sekä leikki-/asukaspuisto- ja avoin päiväkotitoiminta.

Kunnallinen kerhotoiminta on säännöllistä ryhmämuotoista varhaiskasvatusta ensisijaisesti kotona oleville 2 - 5-vuotiaille lapsille. Kerhotoiminta sisältää kasvatuksen, opetuksen ja hoidon osa-alueet tavoitteineen. Kerhot eivät pyri harrastustoiminnan tavoin tietyn erityisosaamisalueen, esimerkiksi liikunnan tai musiikin taitoalueen, kehittämiseen.

Kerhojen henkilöstöltä edellytetään varhaiskasvatuksen hoito- ja kasvatustehtäviin soveltuvaa koulutusta. Kerhoissa ei tarjota ateriala, mutta toiminta-aikana voidaan syödä lapsen kotoa tuoma välipala.

Kerhotoimintaan haetaan ja lapselle myönnetään kerhopaikka yleensä toimintavuodeksi kerrallaan. Kerhotoiminnasta peritään maksu kunnan harkinnan mukaan. Lasten kotihoidon tuella olevat lapset voivat osallistua kerhotoimintaan.

Pienten lasten varhaiskasvatus- ja tukijärjestelmä on kokonaisuus, johon sisältyvät kunnallinen varhaiskasvatus, kunnan ostopalveluna hankkima varhaiskasvatus, lasten yksityisen hoidon tuki, palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus, lasten kotihoidon tuki, esiopetus ja muu varhaiskasvatustoiminta.

1.2. Varhaiskasvatusaika

Kokopäiväinen varhaiskasvatus on yhtäjaksoisesti enemmän kuin viisi tuntia kestävä varhaiskasvatus.

Osapäiväinen varhaiskasvatus on yleensä yhtäjaksoisesti enintään viisi tuntia vuorokaudessa kestävä varhaiskasvatus.

Uudessa varhaiskasvatuslaissa (540/2018) ei ole käytössä käsitteet kokopäiväinen ja osapäiväinen varhaiskasvatus. Valtioneuvoston asetuksessa (753/2018) kuitenkin säädetään henkilöstön mitoituksista edellä mainittujen tuntimäärien mukaisesti.

Vuorohoito on iltaisin, öisin, viikonloppuisin ja arki- ja juhlapyhinä järjestettävää varhaiskasvatusta. Vuorohoitoa on järjestettävä tarpeen mukaisessa laajuudessa lapselle, joka tarvitsee sitä vanhemman tai muun huoltajan työssäkäynnin tai opiskelun vuoksi. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018 13 §)

1.3 Muut määritelmät

Varhaiskasvatusikäiset lapset on ikäryhmä vanhempainrahakauden päättymisestä oppivelvollisuuden alkuun (noin 10 kk - 6v).

Kouluikäiset lapset ovat joko koulussa olevia tai koulunkäynnin aloittamisen siirron saaneita 7 vuotta täyttäneitä lapsia, jotka ovat pienten lasten varhaiskasvatusjärjestelmässä. Koulunkäynnin aloittamisen siirron saaneilla lapsilla on subjektiivinen oikeus kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen.

Laskennallinen lapsi on kunnallisen päiväkodissa annettavan varhaiskasvatuksen kustannusten vertailussa ja henkilöstön suhteuttamisessa käytettävä lasten määrä, jossa otetaan huomioon valtioneuvoston asetuksen varhaiskasvatuksesta mukainen henkilöstömitoitus ja kuntien päätökset päiväkotien henkilöstömitoituksesta ¹⁾. Laskennallinen lasten määrä saadaan muuttamalla päiväkodissa varhaiskasvatuksessa olevat lapset suhdelukujen avulla 3 vuotta täyttäneiksi kokopäiväisessä enemmän kuin viisi tuntia yhtäjaksoisesti kestävässä varhaiskasvatuksessa oleviksi lapsiksi ja ottamalla erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevat lapset lisäksi erikseen huomioon.

Tukea tarvitseviin lapsiin sisältyvät varhaiskasvatuksessa tukea tarvitsevat sekä varhaiskasvatuksen toteuttamassa esiopetuksessa kasvun ja oppimisen tukea tarvitsevat lapset.

Varhaiskasvatuksessa tukea tarvitseva lapsi on Kuutoskaupungeissa lapsi, jolle kohdennetaan yksilöllistä pedagogista tukea ja/tai rakenteellisia tukitoimia, esimerkiksi erityispedagogista tai avustajan tukea. Lapselle kohdennettu tuki kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Varhaiskasvatuslaissa ei määritellä tukea tarvitsevaa lasta.

Esiopetuksessa tukea tarvitseva lapsi on lapsi, jolle tehdään esiopetuksen oppimissuunnitelma tehostettua tukea varten (tai vastaava suunnitelma) tai henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma. Suurin osa näistä lapsista saa joko tehostettua tai erityistä tukea.

2 TOIMINTATIETOJEN KOONTI

2.1 Lapsitiedot

Varhaiskasvatuksessa ja lasten kotihoidon tuella olevat lapset (Lasten varhaiskasvatuksen ja kotihoidon tuen kattavuus 31.12.)

Varhaiskasvatus päiväkodissa, kunnallisen hoitajan tai asiakkaan kotona, ryhmäperhepäiväkodissa, ostopalveluna hankittuna tai palvelusetelillä järjestettynä erikseen

- Ikäluokittain (alle 1 v, 1 v, 2 v, 3v, 4v, 5v, 6v, 7 vuotta täyttäneet koontiajankohdan iän mukaan) ja
- huoltajan kanssa sovitun varhaiskasvatusajan mukaan kokopäiväisessä ja osapäiväisessä varhaiskasvatuksessa oleviin lapsiin.
- Varhaiskasvatukseen 20 tuntia viikossa osallistuvat lapset sijoitetaan koko- tai osapäiväiseen varhaiskasvatukseen sen mukaan, miten tuntimäärä on sovittu jaettavaksi viikolle.

Lasten yksityisen hoidon ja kotihoidon tuella 31.12. olevat lapset kootaan ikäluokittain. Kotihoidon tuella oleviin lapsiin ei lasketa osittaisella hoitorahalla olevia lapsia.

Kerhotoiminnassa olevat lapset kootaan ikäluokittain tilanteessa 31.12. Kerhotoimintaan osallistuvat lapset otetaan joissakin tapauksissa mukaan varhaiskasvatuksessa oleviin lapsiin ja se mainitaan erikseen kuviossa tai tekstissä.

Väestötietojen koonnissa **ikäluokka 10-11kk** lasketaan jakamalla väestötietojen 0-vuotaiden ikäluokka kuudella.

Tukea tarvitseviin lapsiin (31.12.) kootaan kunnan varhaiskasvatuksen tilastoinnissa tukea tarvitseviksi lapsiksi kirjatut lapset. Näistä lapsista osalla tai kaikilla voi olla rakenteellisia tukitoimia.

Tukea tarvitsevien lasten määrään kootaan lasten määrä ryhmiteltynä a) kaikki E/KO lapset ja näistä lapsista b) ne lapset, joilla rakenteellisia tukitoimia (esimerkiksi integroidut erityisryhmät, erityisryhmät, avustajat, pienennetyt ryhmät, suhdeluvun väljennys sekä muut tukitoimet). Kootaan erikseen kunnallisesta varhaiskasvatuksesta päiväkodissa, kunnallisen hoitajan tai asiakkaan kotona ja ryhmäperhepäiväkodissa sekä ostopalveluna hankittuna.

Vuorohoidossa olevat lapset (31.12.) kootaan erikseen kunnallisessa päiväkodissa ja perhepäivähoidossa järjestetystä ja ostopalveluna hankitusta varhaiskasvatuksesta. Mainitaan, mikäli tähän sisältyy muitakin kuin kyseistä hoitoa saavia lapsia.

Esiopetuksesta kootaan vuonna 2016 syntyneiden (esiopetukseen velvoitettujen ikäluokka) varhaiskasvatuksen yhteydessä ja kouluissa esiopetukseen osallistuvien lasten määrä 20.9. järjestäjän mukaan jaottelulla

- esiopetukseen osallistuvat (=esiopetus yhteensä)
- esiopetukseen liittyvään varhaiskasvatukseen osallistuvat

Esiopetukseen osallistuvat lapset sisältyvät sen järjestämismuodon lapsiin, jossa he ovat olleet kyseisenä ajankohtana. Jos esiopetukseen osallistuva lapsi on kyseisessä järjestämismuodossa ainoastaan esiopetuksessa, hän on mukana osapäiväisen varhaiskasvatuksen lasten määrässä. Jos lapsi on kyseisessä järjestämismuodossa esiopetuksen lisäksi varhaiskasvatuksessa siten, että päivän kesto on yli viisi tuntia, lapsi on mukana kokopäiväisen varhaiskasvatuksen lasten määrässä.

Yksityisen hoidon tuelta kootaan ikäluokittaisen koon lisäksi 31.12. päiväkodissa ja perhepäivähoidossa varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä sekä niiden lasten määrä, joilla on työsopimussuhteinen hoitaja.

Varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olevien lasten määrä suhteutuksissa: Vuosikustannukset lasta kohden pienten lasten varhaiskasvatusjärjestelmän eri muodoissa lasketaan suhteuttamalla vuosikustannukset kahden viimeisen vuoden lopun lapsimäärien keskiarvoon. Lapsimäärän keskiarvoa käyttämällä saadaan jonkin verran otettua huomioon lasten määrän muutosta ja lasten sijoittumisen vaihtelua pienten lasten varhaiskasvatusjärjestelmään vuoden aikana.

Laskennallisten lasten määrä lasketaan sihteerityönä kuntien ilmoittamasta päiväkodissa varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrästä seuraavasti:

- X = päiväkodissa varhaiskasvatuksessa olevat lapset laskennallisesti
- A = 0-2-vuotiaat kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa olevat lapset, kerroin $7/4 = 1,75$. Tähän sisältyvät myös osaviikkoiset kokopäiväiset 20 tunnin lapset
- B = 0-2-vuotiaat osapäiväisessä varhaiskasvatuksessa olevat lapset, kerroin $7/4 = 1,75$. Tähän sisältyvät myös 20 tuntia viikossa ja 4 tuntia päivittäin varhaiskasvatuksessa olevat.
- C = 3 vuotta täyttäneet kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa olevat lapset, kerroin 1. Tähän sisältyvät myös osaviikkoiset kokopäiväiset 20 tunnin lapset
- D = 3 vuotta täyttäneet osapäiväisessä varhaiskasvatuksessa olevat lapset, kerroin $7/13 = 0,54$. Tähän sisältyvät myös 20 tuntia viikossa ja 4 tuntia päivittäin varhaiskasvatuksessa olevat.
- E = erityistä tukea tarvitsevien lasten määrä
- $X = 1,75*A + 1,75*B + C + 0,54*D + E$

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa vuoden aikana olleiden lasten tosiasialliset läsnäolopäivät eritellen kokopäiväisen varhaiskasvatuksen ja osapäiväisen varhaiskasvatuksen läsnäolopäivien määrä. Tarkempi koontiohje on läsnäolopäivien koontipohjassa. Läsnäolopäivien määrää käytetään vuosikustannusten suhteuttamisessa.

2.2 Kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstötiedot

Kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstöön 31.12. kootaan vakinaisen, määräaikaisen ja tilapäisen henkilöstön sekä sijaisten ja ostopalveluna hankitun henkilöstön määrä siten, että kunkin vakanssin / tehtävän hoitaminen tulee mukaan vain yhteen kertaan. Äitiys- ja vanhempainlomalla, työlomalla yms. 31.12. työstä poissa oleva vakinainen henkilöstö ei ole mukana henkilöstön määrässä. Lisäksi kootaan työllistämistoimin palkattu sekä siviilipalvelus- ja oppisopimuskoulutuksessa oleva ns. lisähenkilöstö.

Avoimen varhaiskasvatustoiminnan henkilöstö ei ole mukana varhaiskasvatuksen henkilöstön määrässä.

Kunnallisten päiväkotien henkilöstö ryhmitellään: Hoito- ja kasvatushenkilöstö, lapsiryhmää avustava henkilöstö, muut työntekijät sekä puhtauspalvelujen (siivous- ja tekstiilihuolto) henkilöstö.

Kunnallisen perhepäivähoidon henkilöstö ryhmitellään: hoitajan kotona tapahtuvan ja kolmiperhepäivähoidon henkilöstö sekä ryhmäperhepäivähoidon henkilöstö.

Lisäksi kootaan hallinnollisten varhaiskasvatusyksiköiden johtajien, perhepäivähoidon ohjaajien ja varhaiskasvatuksen tukemisen erityishenkilöstön määrä.

Tarkempi tehtävän tai nimikkeen mukainen ryhmittely ohjeistetaan tiedonkeruupohjissa.

3 KUSTANNUKSET JA TULOT

3.1 Kunnallinen varhaiskasvatus

Kootaan erikseen varhaiskasvatus kunnallisessa päiväkodissa ja perhepäivähoidossa, josta eriteltyinä hoitajan kotona tapahtuva perhepäivähoito (sisältää kolmiperhepäivähoidon) ja ryhmäperhepäivähoito. Kustannuksista otetaan pois asiakasmaksutuloja lukuun ottamatta sellaiset erät, jotka korvataan varhaiskasvatukselle osittain tai kokonaisuudessaan. Näitä kustannuksia ovat esimerkiksi työllistettyjen ja oppisopimuskoulutuksessa olevien palkkakustannukset siltä osin kuin niistä saadaan valtion tai muun tahon korvaus. Lisäksi kustannuksista vähennetään luottotappiot (vanhentuneet saatavat, jotka kirjataan luottotappioksi) irtaimen korot ja poistot sekä työterveyshuollon kustannukset, mikäli ne sisältyvät varhaiskasvatuksen kustannuksiin. Näin saadaan vertailukelpoiset bruttotuotantokustannukset, jotka tuotantomäärään suhteutettuna kuvaavat palvelujen tuottamisen taloudellisuutta. Kuusikon kuntien kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannusten vertailussa käytetään bruttokustannuksia. Kootaan:

1) Henkilöstömenot

- a. palkat, josta eriteltyinä virka- ja työsuhteisten (vakituiset ja määräaikaiset), varahenkilöstön, ryhmä- ja henkilökohtaisten avustajien ja muut palkat

b. henkilöstösivukulut, josta eriteltynä

- KUEL-maksut
- muut henkilöstösivukulut

c. henkilöstökorvaukset (miinusmerkkisenä, on tulos)

d. vuokratyö (henkilöstövuokrauspalvelut) josta eriteltynä

- avustajat
- sijaiset ja varahenkilöstö

2) Huoneistomenot, josta eriteltynä

- a. vuokrat ja vastikkeet (ulkopuoliset)
- b. sisäiset vuokrat
- c. käyttökustannukset

3) Tukipalvelut, josta eriteltynä

- a. ateriapalvelut
- b. siivous-/laitoshuollon palvelut

4) Muut menot

- a. materiaalit
- b. niiden muiden palvelujen kokonaissumma, jotka eivät sisälly kohtaan 1d ja 3.
- c. Muista palveluista kirjataan lisäksi erikseen varhaiskasvatuksen kustannuksiin sisältyvät henkilöstön koulutus ja kehittäminen, tulkkaus, lasten kuljetukset, perhepäivähoidon kustannuskorvaukset (kulukorvaukset), muut kulut

5) Varhaiskasvatuksen yhteiset menot, joiden kustannukset kohdistetaan laskennallisesti kunnallisille päiväkodeille ja perhepäivähoidolle. Kyseisiä menoja voivat olla esimerkiksi kiertävien erityislastentarhanopettajien ja varhaiskasvatuksen toimisto- ja hallinnon henkilöstön palkkakustannukset ja yhteiset koulutuskustannukset. Yhteiset menot eritellään yhteisiin henkilöstömenoihin ja muihin yhteisiin menoihin. Muista yhteisistä menoista kirjataan lisäksi erikseen varhaiskasvatuksen maksamat Ict-kustannukset (järjestelmät ja laitteet). Toimialan ja muun hallinnon yleiskustannuslisiä ei oteta mukaan kustannusten laskentaan. Kuutoskaupunkien tapa järjestää hallintonsa ja tukipalvelut sekä vyöryttää niiden kustannukset vaihtelevat kunnittain.

6) Kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksut. Sisältää kunnan itse tuottaman varhaiskasvatuksen asiakasmaksutulot. Ei sisällä ostopalveluna hankitun varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuloja eikä toisen kunnan suorittamaa korvausta varhaiskasvatuksesta.

3.2 Kunnan ostopalveluna hankkima varhaiskasvatus (sisältää maksusitoumukset ja ostamisen muilta kunnilta)

Kootaan kunnan ostopalveluna hankkiman varhaiskasvatuksen kustannukset eriteltynä nettokustannuksena hankitut ostopalvelut, bruttokustannuksena hankitut ostopalvelut,

asiaksmaksutulot ja varhaiskasvatuksen yhteiset menot (ks. kunnallisen varhaiskasvatuksen kohta 4), mikäli yhteisiä menoja on kohdistettu ostopalveluna hankitulle varhaiskasvatukselle (esim. varhaiskasvatuksen toimistohenkilöstön palkkakustannuksia). Kuntien välisessä vertailussa käytetään kokonais- eli bruttokustannuksia.

3.3 Lasten yksityisen hoidon tuki

Yksityisen hoidon tuen kustannukset kootaan eritellen lakisääteinen tuki ja kunnalliset lisät. Kustannuksista vähennetään ALV palautus. Lisäksi kootaan yksityisen hoidon tuen osuus varhaiskasvatuksen yhteisistä menoista (ks. kunnallisen varhaiskasvatuksen kohta 4), mikäli niitä on kohdistettu tähän hoitomuotoon. Näitä kustannuksia yhteensä käytetään kuntien välisessä vertailussa.

Kunnan yksityisille palveluntuottajille maksamat starttirahat ja avustukset ilmoitetaan erikseen.

Kuntien päätösten mukaisten kunnallisten lisien euromäärät lasta kohden kuukaudessa kootaan erilliseen taulukkoon vuoden lopun tilanteen mukaisena. Jos euromääriin on tullut muutoksia vuoden aikana, ilmoitetaan päivämäärä, josta alkaen muuttunut.

3.4 Lasten kotihoidon tuki

Lasten kotihoidon tuen kustannukset kootaan eritellen lakisääteinen tuki ja kunnalliset lisät sekä varhaiskasvatuksen yhteiset menot (ks. kunnallisen varhaiskasvatuksen kohta 4), mikäli yhteisiä menoja on kohdistettu lasten kotihoidon tuelle. Lakisääteisestä kotihoidon tuesta vähennetään osittaisen kotihoidon tuen kustannukset.

Kuntien päätösten mukaisten kunnallisten lisien euromäärät lasta kohden kuukaudessa kootaan erilliseen taulukkoon vuoden lopun tilanteen mukaisena. Jos euromääriin on tullut muutoksia vuoden aikana, ilmoitetaan päivämäärä, josta alkaen muuttunut.

Varhaiskasvatuksen kustannusten koontia tarkennetaan lisäksi tarpeen mukaan kustannusten koontipohjassa.

3.5 Palvelusetelillä järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannukset

Palvelusetelillä järjestettävästä varhaiskasvatuksesta kerätään kunnan maksama osuus sisältäen päiväkodissa ja ryhmäperhepäivähoidossa järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannukset. Palvelusetelillä järjestetyn kerhotoiminnan kustannukset sisältyvät avoimen varhaiskasvatuksen kustannuksiin.

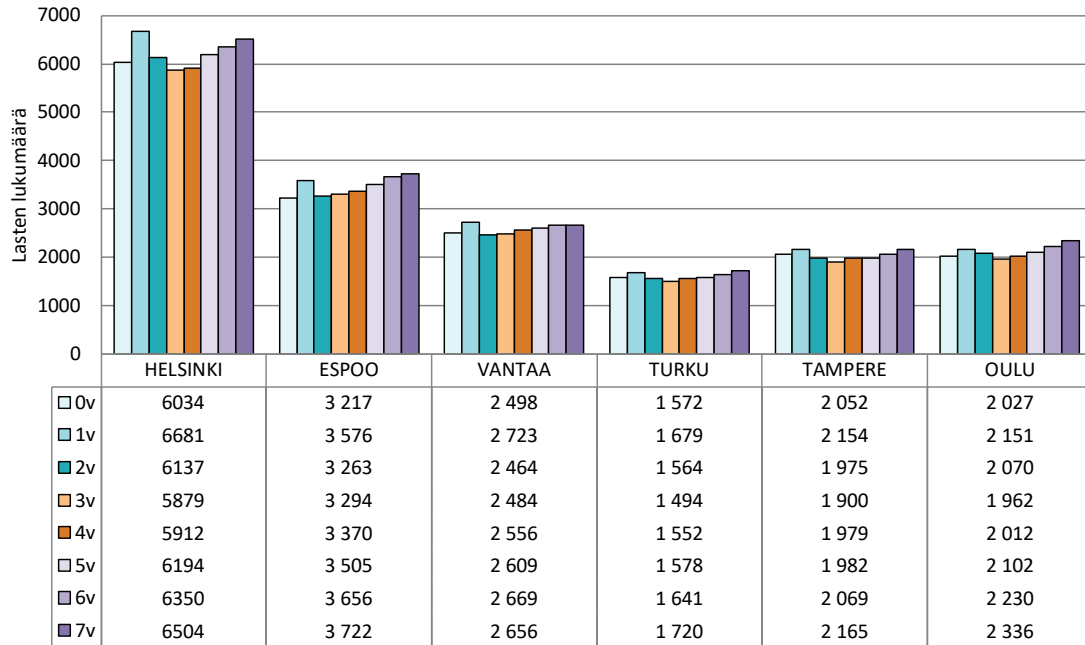
Lisäksi kerätään erikseen palvelusetelillä järjestetyille varhaiskasvatukselle kohdistuvat varhaiskasvatuksen yhteiset menot. Ne ovat pääasiassa kustannuksia, jotka ovat varhaiskasvatuksen määrärahoissa keskitettyinä ja jotka kunta kohdentaa eri varhaiskasvatusmuodoille määrittelemillään jakoperusteilla.

Liite 3 Taulukoita ja kuvioita varhaiskasvatuksen palveluista ja kustannuksista

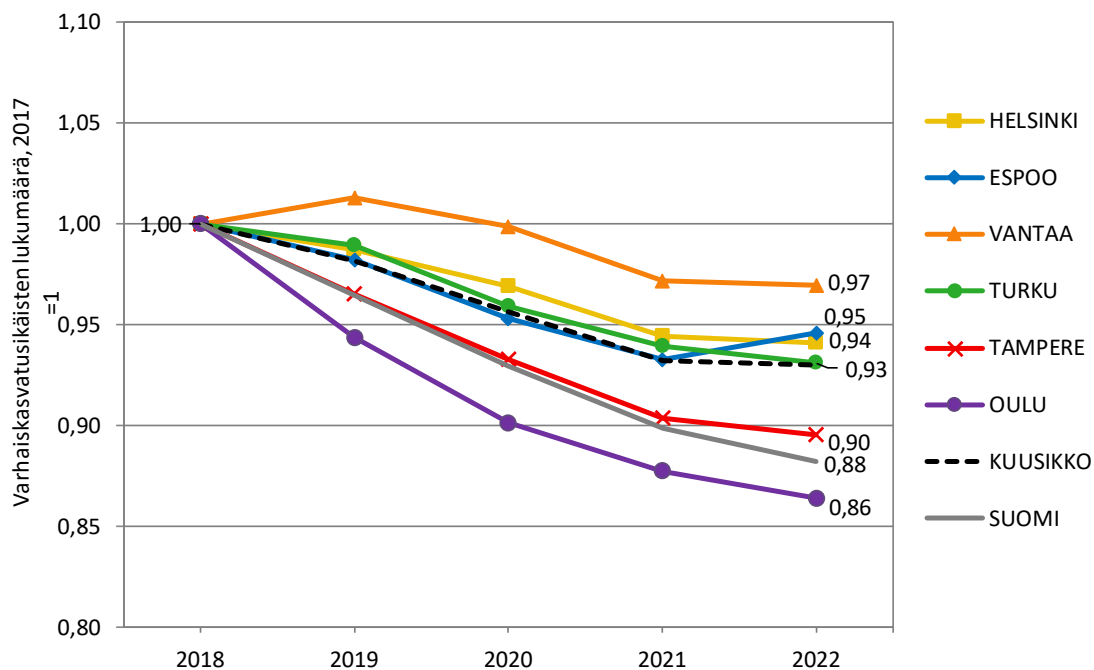
Raportin taulukot ja kuvat voi tarvittaessa pyytää saavutettavassa muodossa sähköpostilla:

kuusikko@hel.fi

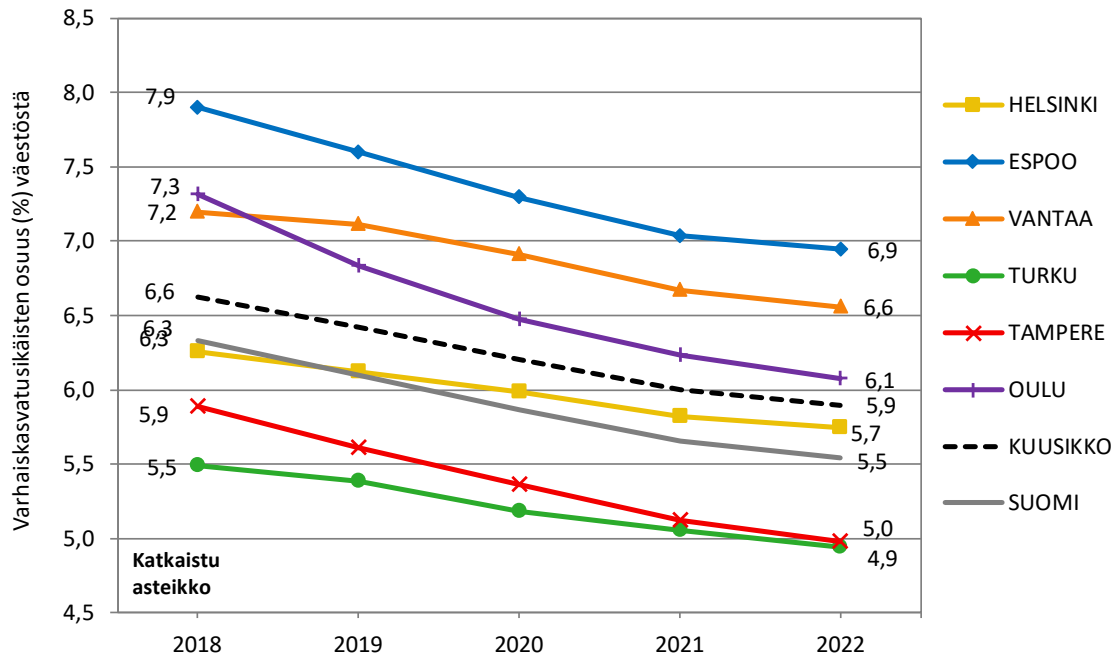
1. 0–7-vuotiaiden lasten lukumäärä ikäluokittain 31.12.2022

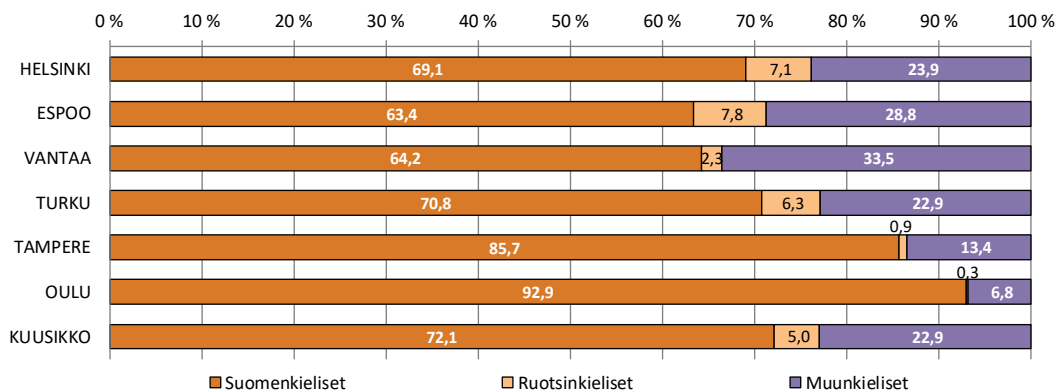
2. Varhaiskasvatustuotteen (10kk–6v) lasten lukumäärä vuosien 2018–2022 lopussa, kun vuosi 2018=1

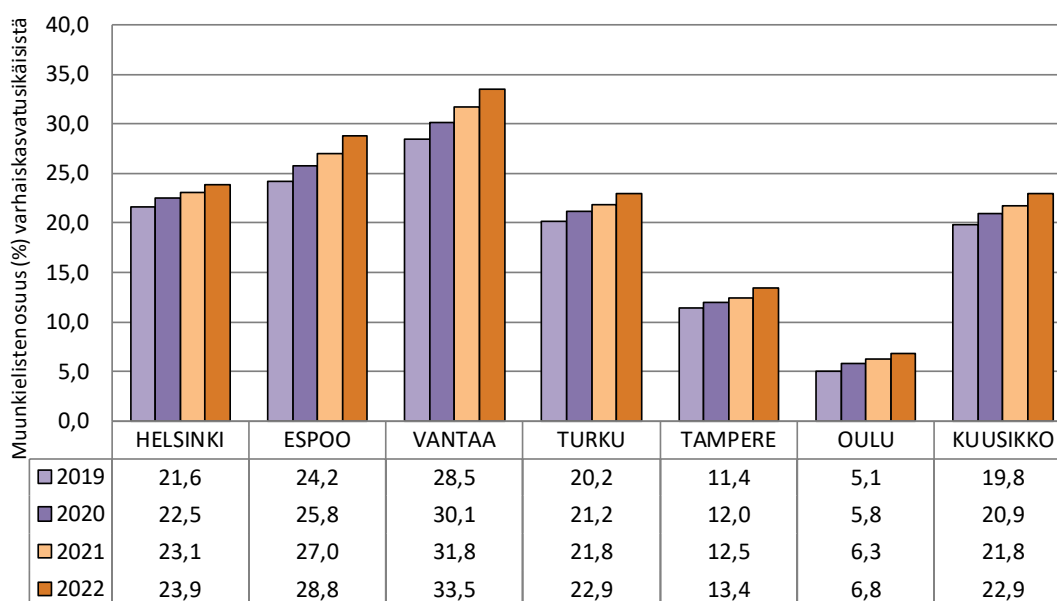
3. Varhaiskasvatusikäisten lasten (10kk–6v) osuus väestöstä vuosien 2018–2022 lopussa

4. Varhaiskasvatusikäisten kielitausta väestörekisteritietojen mukaan 31.12.2022

5. Muunkielisten¹ osuus varhaiskasvatusikäisistä (10kk–6v) lapsista vuosien 2019–2022 lopussa

¹ Muut kuin suomea ja ruotsia äidinkielenään puhuvat.

6. Muunkielisten¹ lasten lukumäärä ja osuus kunnallisissa varhaiskasvatuspalveluissa^{2 3} olevista lapsista sekä muunkielisten osuus kaikista varhaiskasvatusikäisistä vuonna 2022

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Muunkieliset lapset (lkm), kunnallinen varhaiskasvatus	6 340	3 686	.	1 273	1 053	615	12 967
<i>Muunkielisten lasten osuus (%)</i>							
<i>kunnallisissa varhaiskasvatuspalveluissa olevista lapsista</i>	23,2	27,7	.	24,1	13,1	7,8	21,0
<i>Kunnallisissa varhaiskasvatuspalveluissa olevien muunkielisten osuus (%)</i>							
<i>muunkielisistä varhaiskasvatusikäisistä lapsista</i>	69,7	60,4	.	56,9	63,2	70,3	64,9
<i>Muunkielisten osuus (%) varhaiskasvatusikäisistä lapsista</i>	23,9	28,8	33,5	22,9	13,4	6,8	22,9

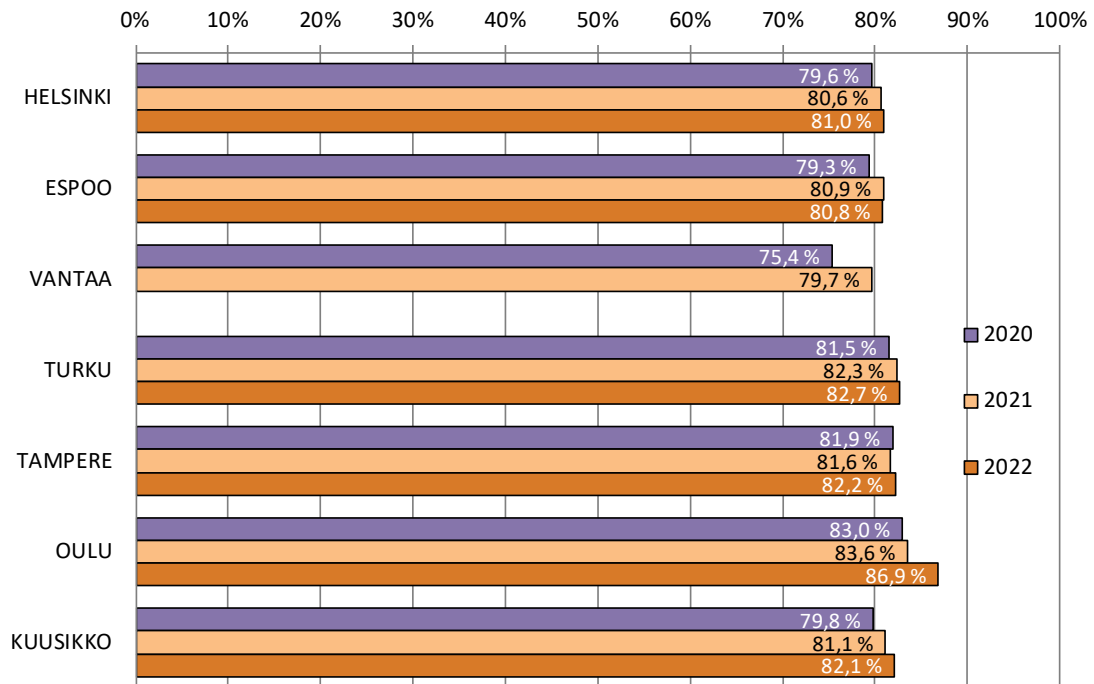
¹ Muut kuin suomea ja ruotsia äidinkielenään puhuvat. Äidinkieli väestörekisterin mukaan 31.12.

² Muunkielisiä lapsia on myös muissa varhaiskasvatuksen muodoissa. Yksityishoidontuella ja palvelusetelillä ei saada tietoja muunkielisten lasten määristä ja osuuksista.

³ Kerholapset eivät ole mukana tässä tarkastelussa.

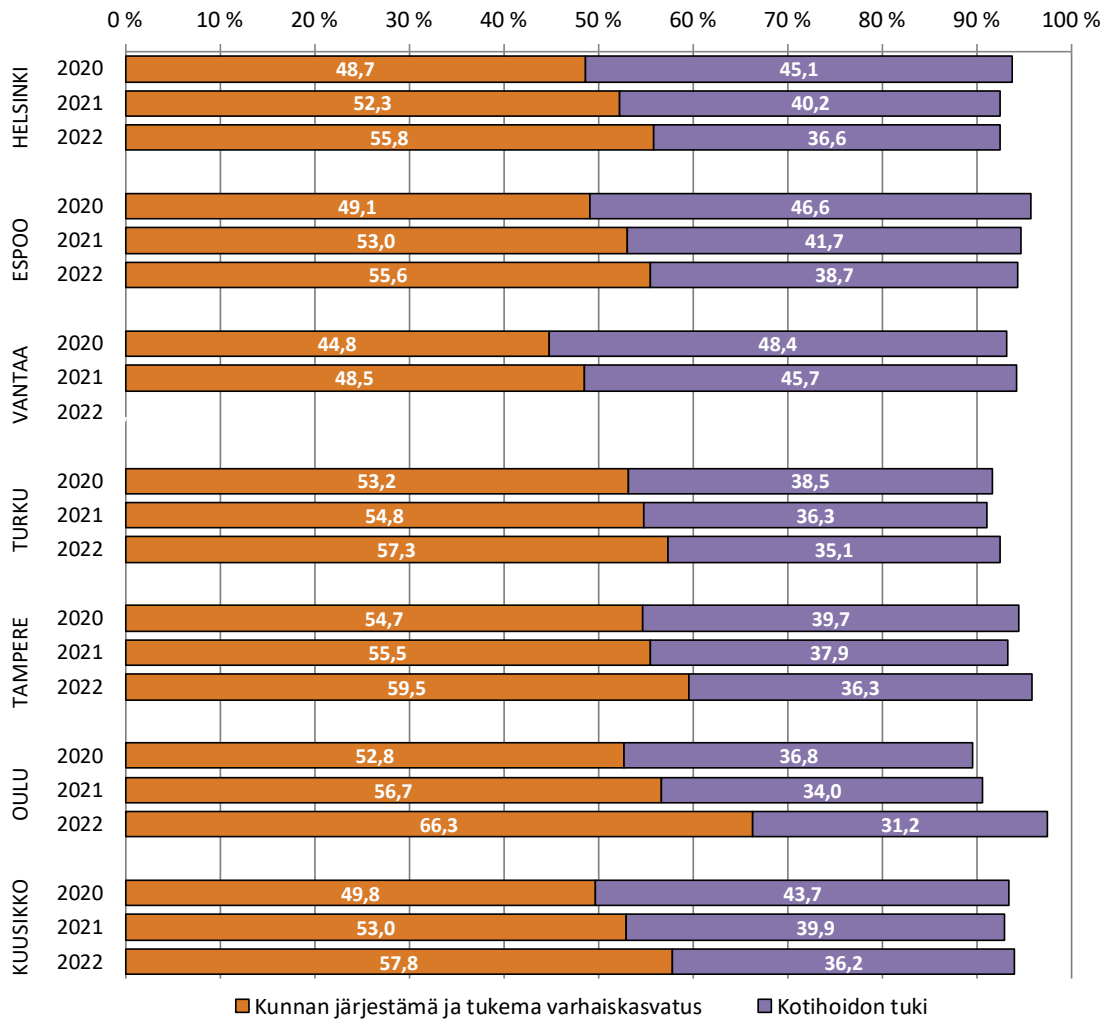
7. Kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa¹ olevien varhaiskasvatus-ikäisten (10kk–6v) lasten osuus kunnan varhaiskasvatusikäisistä vuosina 2020–2022²

¹ Kerholapset mukana.

² Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

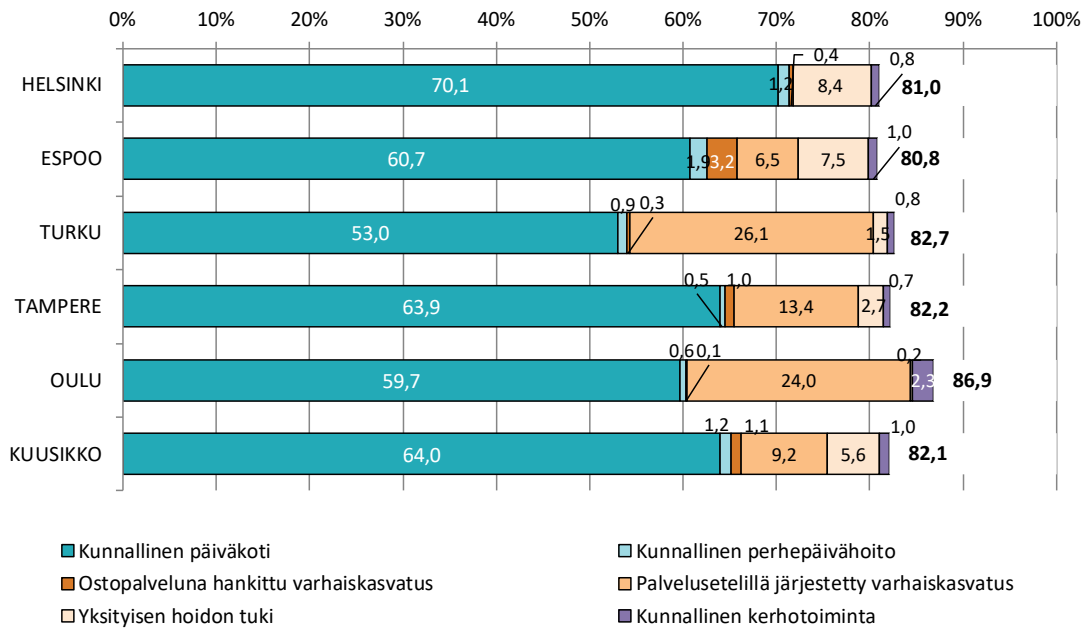
8. Varhaiskasvatuksessa¹ ja kotihoidon tuella olevien alle 3-vuotiaiden lasten osuus 10 kk–2-vuotiaiden ikäluokasta vuosina 2020–2022²

¹Kerholapset eivät ole mukana tässä tarkastelussa.

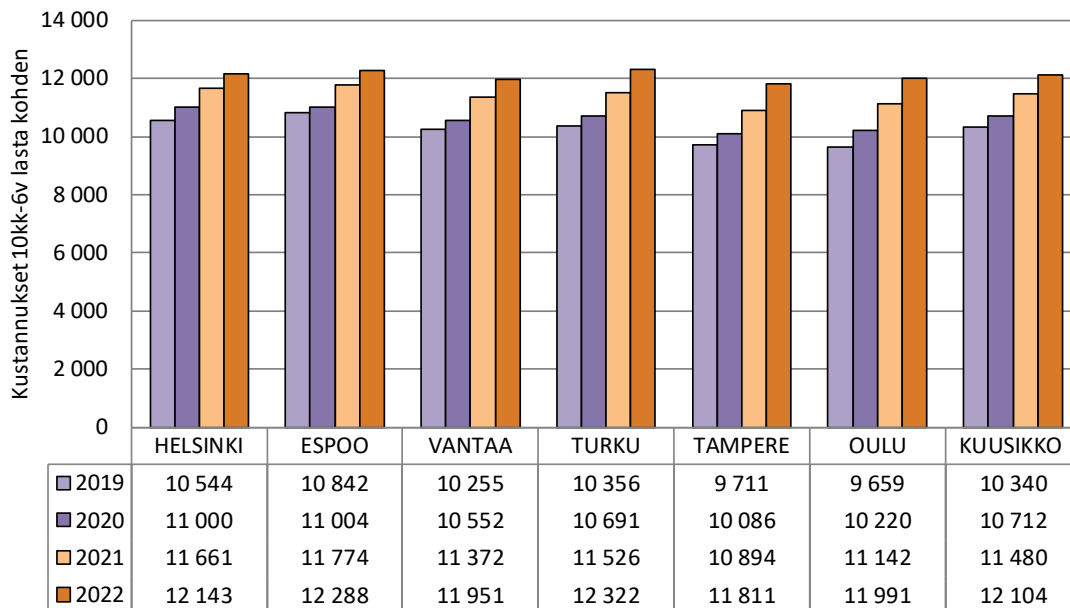
²Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

9. Varhaiskasvatusikäisten (10kk–6v) lasten jakautuminen varhaiskasvatuksen palveluihin ja kerhotoimintaan joulukuussa 2022¹

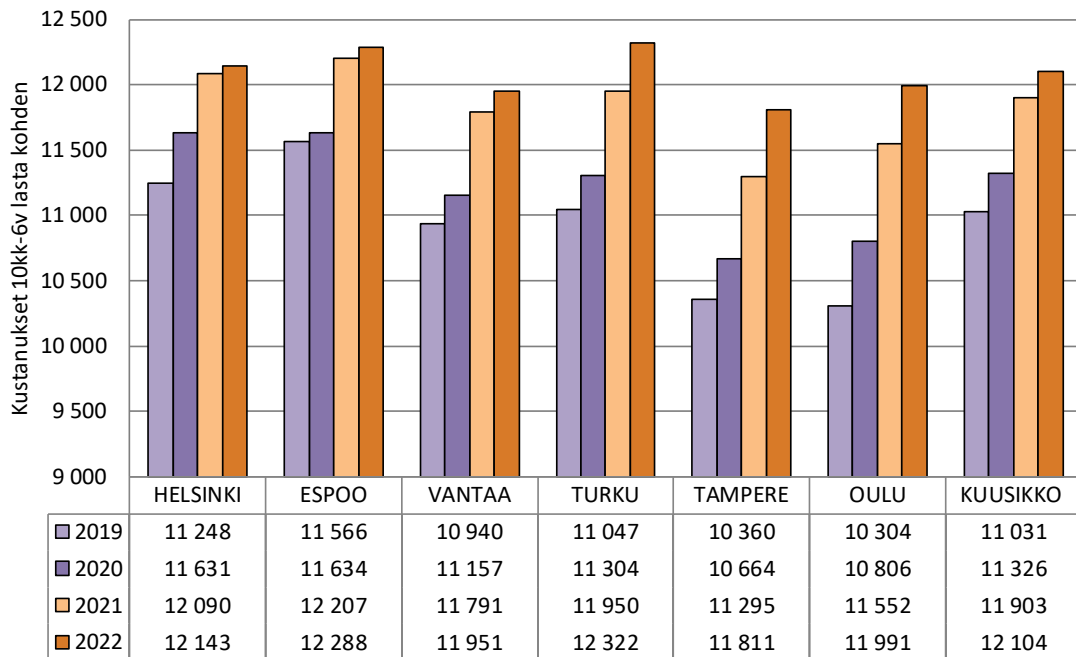

¹Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

10. Varhaiskasvatusjärjestelmän vuosittaiset kustannukset varhaiskasvatusikäistä (10kk–6v) lasta kohden vuosina 2019–2022

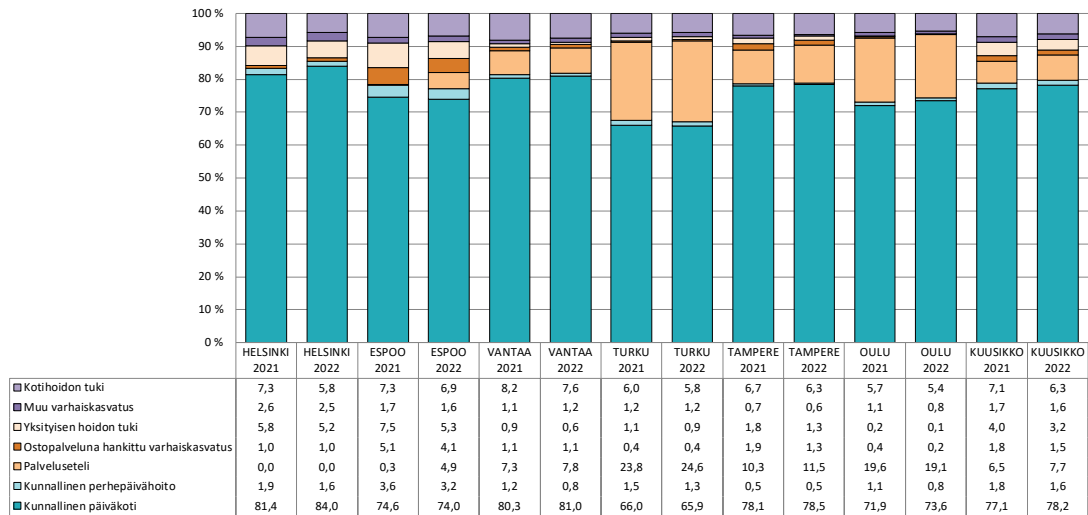

11. Varhaiskasvatusjärjestelmän deflatoidut¹ vuosikustannukset varhaiskasvatusikäistä (10kk–6v) lasta kohden vuosina 2019–2022

¹ Julkisten menojen hintaindeksi opetustoimelle, Tilastokeskus 2/2022

12. Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen muun varhaiskasvatus-toiminnan¹) sekä kotihoiton tuen osuudet varhaiskasvatusjärjestelmän kokonaiskustannuksista vuosina 2021-2022

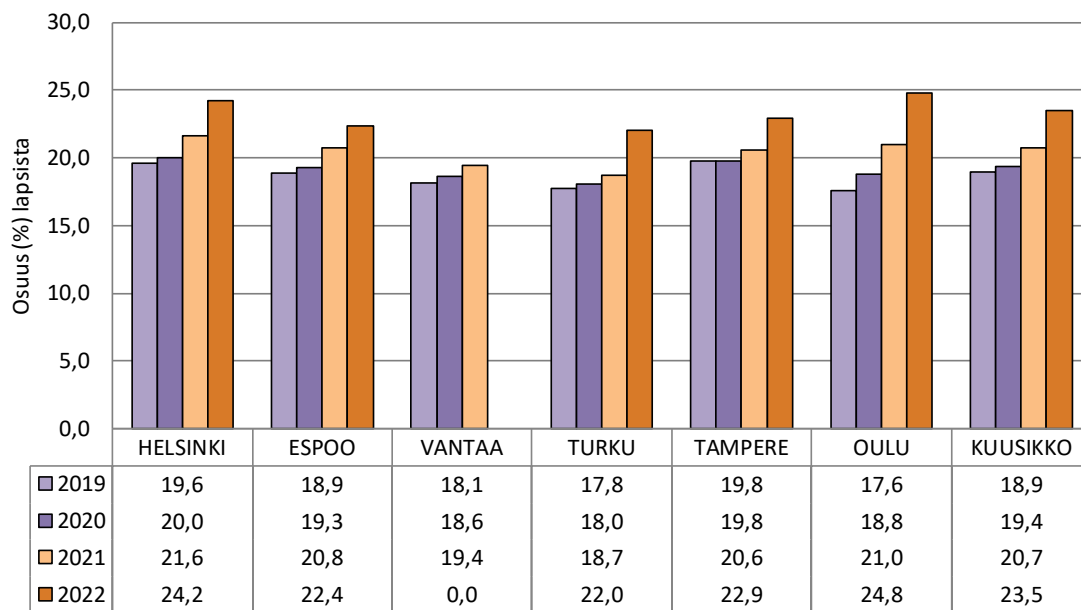
¹ Muun varhaiskasvatuksen kustannukset sisältävät avoimen varhaiskasvatuksen ja kerhotoiminnan kustannukset.

13. Lapsia kunnallisissa päiväkodeissa joulukuussa 2022 sekä muutos vuodesta 2021

	Lasten lukumäärä	Muutos Lkm	Muutos %	Alle 3-vuotiaiden osuus (%)
Helsinki	26 835	213	0,8	24,2
Espoo	12 887	210	1,7	22,4
Vantaa ¹	.	.	.	.
Turku	5 190	10	0,2	22,0
Tampere	7 960	-68	-0,8	22,9
Oulu	7 833	570	7,8	24,8
Kuusikko	60 705	.	.	23,5

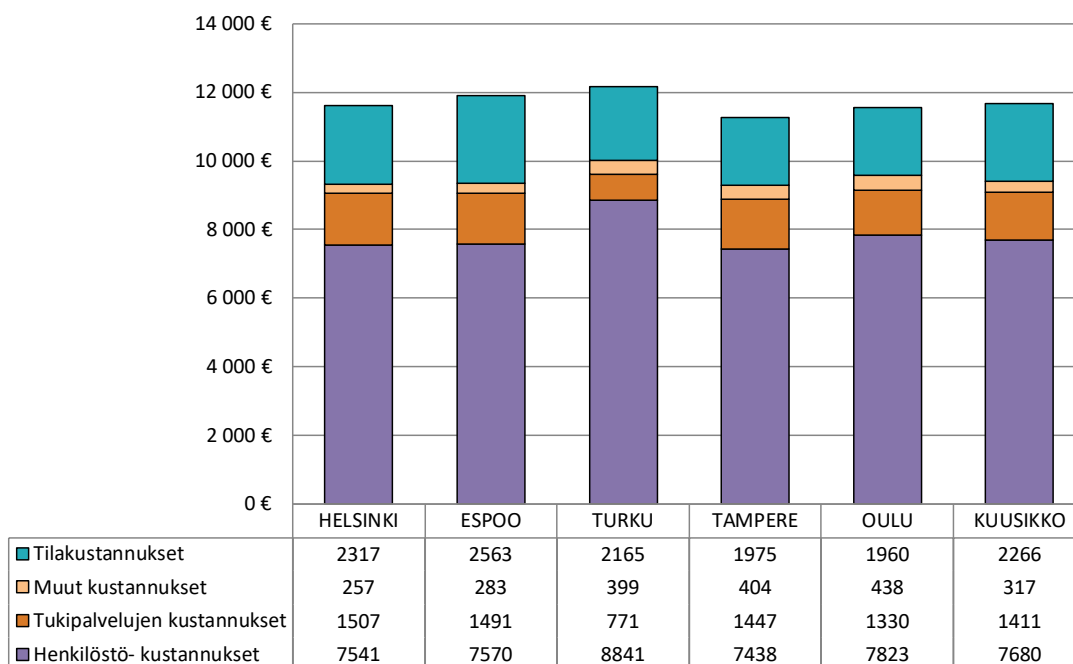
¹Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihoksen vuoksi.

14. Alle 3-vuotiaiden lasten osuus kunnallisessa päiväkodissa varhaiskasvatuksessa olleista lapsista vuosina 2019–2022¹

¹Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihoksen vuoksi.

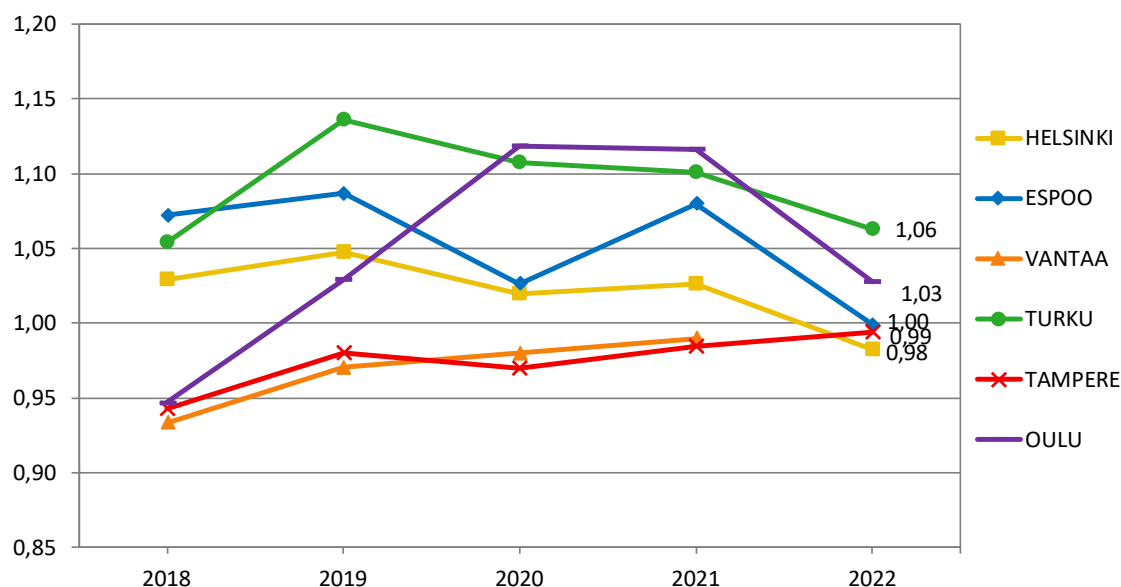
15. Kustannukset menolajeittain kunnallisten päiväkotien laskennallisen lapsen ¹ vuosikustannuksista vuonna 2022²

¹Laskennallinen lapsi ks. Varhaiskasvatuksen määritelmät ja perusteet vuoden 2021 tietojen keruulle ja Liite 3, taulukko 2E. Lasten määrä on vuosien 2020 ja 2021 joulukuun keskiarvo.

²Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

16. Kunnallisten päiväkotien vuosikustannusten ero ilman tilakustannuksia laskennallista lasta¹ kohden kunkin vuoden Kuusikon aritmeettiseen keskiarvoon vuosina 2018–2022, kun keskiarvo on 1²

¹Laskennallinen lapsi ks. Varhaiskasvatuksen määritelmät ja perusteet vuoden 2020 tietojen keruulle ja Liite 3, taulukko 2E. Lasten määrä on vuosien 2020 ja 2021 joulukuun keskiarvo.

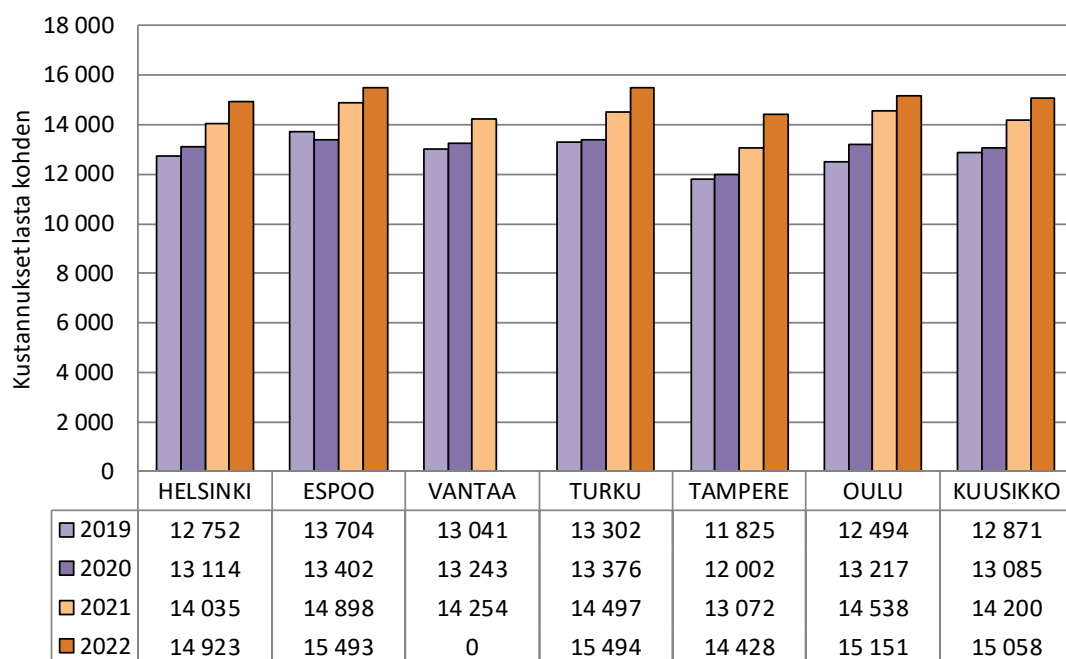
²Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

17. Kunnallisen päiväkotihoidon ICT-kustannukset (€) laskennallista lasta (kahden vuoden keskiarvo) kohden vuonna 2022

	Helsinki	Espoo	Vantaa ¹	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
ICT-kustannukset € / laskennallinen lapsi	69	191	.	135	196	219	162

¹Vantaalla ICT-kustannukset kohdistetaan koko kaupungin osalta tietohallintoon eivätkö tästä syystä ole mukana varhaiskasvatuksen kustannuksissa.

18. Kunnallisen varhaiskasvatuksen (kunnallinen päiväkotihoido ja perhepäivähoito) kustannukset kunnallisessa varhaiskasvatuksessa ollutta lasta kohden vuosina 2019–2022¹

¹Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihoksen vuoksi.

19. Lapsia ja henkilöstöä hoitajan kotona tapahtuvassa ja kolmiperhepäivähoidossa joulukuussa 2022 sekä muutos vuodesta 2021

	Lasten lukumäärä	Muutos Lkm	Muutos %	Hoitajien lukumäärä	Muutos Lkm
Helsinki	142	-47	-24,9	44	-12
Espoo	60	-23	-27,7	17	-8
Vantaa ¹	.	.	.	27	0
Turku	90	-6	-6,3	32	-1
Tampere	67	-2	-2,9	19	1
Oulu	68	-17	-20,0	20	-7
Kuusikko	427	.	.	159	-27

¹Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihoksen vuoksi.

20. Lapsia ja henkilöstöä kunnallisessa ryhmäperhepäivähoidossa joulukuussa 2022 sekä muutos vuodesta 2021

	Lasten lukumäärä	Muutos Lkm	Muutos %	Henkilöstön lukumäärä	Muutos Lkm
Helsinki	331	-19	-5,4	97	-6
Espoo	338	-7	-2,0	90	5
Vantaa ²	.	.	.	12	-10
Turku ¹	.	.	.	.	.
Tampere ¹	.	.	.	.	.
Oulu	12	1	9,1	3	-2
Kuusikko	681	.	.	202	-13

¹ Turussa ja Tampereella ei järjestetä kunnallista ryhmäperhepäivähoitoa.

² Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihoksen vuoksi.

21. Hoitajan kotona tapahtuvan ja kolmiperhepäivähoidon sekä ryhmäperhepäivähoidon vuosikustannukset lasta¹ kohden vuonna 2022 sekä muutos vuodesta 2021

	Hoitajan kotona tapahtuva ja kolmiperhepäivähoito			Ryhmäperhepäivähoito		
	Kustannukset €/lapsi ¹	Muutos %	Muutos %, defl. ²	Kustannukset €/lapsi ¹	Muutos %	Muutos %, defl. ²
Helsinki	16 371	9,0	5,1	14 378	0,6	-3,0
Espoo	14 834	7,0	3,2	21 516	13,0	8,9
Vantaa ⁴	.	.	.	.	.	.
Turku ³	16 414	5,3	1,6	.	.	.
Tampere ³	10 458	-1,8	-5,3	.	.	.
Oulu	15 051	-1,9	-5,4	14 201	-11,0	-14,2
Kuusikko	15 087	.	.	18 892	.	.

¹ Lasten määrä on vuosien 2020 ja 2021 keskiarvo.

² Julkisten menojen hintaindeksi opetustoimelle, Tilastokeskus 2/2022

³ Turussa ja Tampereella ei järjestetä kunnallista ryhmäperhepäivähoitoa.

⁴ Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihoksen vuoksi.

22. Lapsia kunnan järjestämässä ilta- ja ympärivuorokautisessa varhaiskasvatuksessa joulukuussa 2022 ja osuus kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa¹ olevista lapsista²

	Lasten lukumäärä	Osuus (%) lapsista ¹	Määrän muutos %
Helsinki	455	1,6	-7,5
Espoo	259	1,7	-10,7
Vantaa ²	.	.	.
Turku	329	4,1	-4,4
Tampere	210	2,1	-15,7
Oulu	433	3,8	-13,6
Kuusikko	1 686	2,3	.

¹ Kerholapset mukana.

² Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihoksen vuoksi.

23. Lapsia palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa² joulukuussa 2022 sekä muutos vuodesta 2021³

	Lasten lukumäärä	Muutos Lkm	Muutos %	Osuus (%) varhaiskasvatuksessa olevista ¹
Helsinki ²	.	.	.	.
Espoo	1 386	271	24,3	8,1
Vantaa ³	.	.	.	.
Turku	2 553	-13	-0,5	31,6
Tampere	1 663	111	7,2	16,3
Oulu	3 098	-29	-0,9	27,3
Kuusikko	8 700	.	.	11,2

¹ Kerholapset mukana.

² Palveluseteli ei ole käytössä Helsingissä.

³ Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihoksen vuoksi.

24. Lapsia yksityisen hoidon tuella tuetussa varhaiskasvatuksessa joulukuussa 2022 ja muutos vuodesta 2021²

	Lasten lukumäärä	Muutos %	Muutos Lkm	Osuus (%) varhaiskasvatuksessa olevista ¹	Osuuden muutos %-yksikköä
Helsinki	3 209	1,6	49	10,4	0,1
Espoo	1 591	-1,2	-20	9,3	-0,2
Vantaa ²	.	.	.	.	.
Turku	145	-16,7	-29	1,8	-0,3
Tampere	333	-9,8	-36	3,3	-0,3
Oulu	28	-22,2	-8	0,2	-0,1
Kuusikko	5 306	-4,7	-264	6,8	0,6

¹ Kerholapset mukana.

² Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihoksen vuoksi.

25. Yksityisen hoidon tuen vuosikustannukset lasta¹ kohden vuonna 2022, muutos vuodesta 2021 sekä kunnallisen lisän osuus kustannuksista

	€/lapsi ¹	Muutos %	Kuntalisän osuus (€)	Kuntalisän osuus (%)
Helsinki	7 759	-4,7	5 596	72,1
Espoo	8 734	-5,0	6 346	72,7
Vantaa ²	.	.	.	.
Turku	6 789	5,5	4 313	63,5
Tampere	5 403	-10,3	3 404	63,0
Oulu	6 228	3,7	3 832	61,5
Kuusikko	7 858	-4,7	5 762	73,3

¹ Lasten määrä on vuosien 2020 ja 2021 joulukuun keskiarvo.

² Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihoksen vuoksi.

26. Yksityisen hoidon tuen kunnalliset lisät joulukuussa 2022

LASTEN YKSITYISEN HOIDON TUEN KUNTALISÄT VUODEN 2022						
LOPUSSA (€/kk)	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU
PÄIVÄKOTI						
Kokopäiväinen varhaiskasvatus: alle 3-vuotias lapsi	630,00	680,00	600,00	660,00	500,00	560,00
Kokopäiväinen varhaiskasvatus: 3 vuotta täyttänyt lapsi	370,00	470,00	350,00	400,00	300,00	262,00
Osapäiväinen varhaiskasvatus: kunnan järjestämään esiopetukseen osallistuvat lapset	50,00	110,00	100,00	215,00	120,00	0,00
Kuntalisä tulosidonnaiseen hoitolisään	60,00	100,00				
PERHEPÄIVÄHOITO						
Hoitajan tai asiakkaan kotona tapahtuva perhepäivähoito						
Kokopäiväinen varhaiskasvatus: alle 3-vuotias lapsi	320,00	330,00	180,00	430,00	320,00	250,00
Kokopäiväinen varhaiskasvatus: 3 vuotta täyttänyt lapsi	160,00	200,00	100,00	270,00	220,00	250,00
Osapäiväinen varhaiskasvatus: kunnan järjestämään esiopetukseen osallistuvat lapset	50,00	110,00	0,00	125,00	84,09	0,00
Kuntalisä tulosidonnaiseen hoitolisään	60,00	100,00				
Ryhmäperhepäivähoito						
Kokopäiväinen varhaiskasvatus: alle 3-vuotias lapsi	320,00	680,00	600,00	645,00	500,00	560,00
Kokopäiväinen varhaiskasvatus: 3 vuotta täyttänyt lapsi	160,00	470,00	350,00	465,00	300,00	300,00
Osapäiväinen varhaiskasvatus: kunnan järjestämään esiopetukseen osallistuvat lapset	50,00	110,00	0,00	185,00	120,00	0,00
Osapäiväinen varhaiskasvatus: alle 3-vuotias lapsi						
Osapäiväinen varhaiskasvatus: 3 vuotta täyttänyt lapsi			290,00			
Kuntalisä tulosidonnaiseen hoitolisään	60,00	100,00				
LASTEN YKSITYISEN HOIDON TUEN KUNTALISÄT VUODEN 2021						
LOPUSSA (€/kk)	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU
TYÖSOPIMUSSUHTEINEN HOITAJA KOTONA						
Kokopäiväinen varhaiskasvatus: alle 3-vuotias lapsi	500,00	560,00	100,00	440,00	320,00	250,00
Kokopäiväinen varhaiskasvatus: 3 vuotta täyttänyt lapsi	160,00	200,00		360,00	220,00	250,00
Osapäiväinen varhaiskasvatus: kunnan järjestämään esiopetukseen osallistuvat lapset	50,00	110,00	0,00	165,00	84,09	0,00
Kuntalisä tulosidonnaiseen hoitolisään	60,00	100,00				
Yksityisen hoidon tuen lakisääteinen osuus						
Hoitoraha 178,32 euroa/lapsi/kk						
Tulosidonnainen hoitolisä enintään 149,96 euroa/lapsi/kk ¹						
Alennettu hoitoraha 65,61 euroa/lapsi/kk ¹						

¹ Kela maksaa alennettua hoitorahaa, jos lapsi on kunnan tai peruskoulun esiopetuksessa, aloittaa koulun 6-vuotiaana tai jos lapsi kuuluu pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin. Tällöin myös hoitolisä puolitetaan.

27. Kunnalliseen kerhotoimintaan osallistuneiden lasten¹ lukumäärä vuonna 2022 sekä muutos vuodesta 2021

	Lasten lukumäärä	Muutos Lkm	Muutos %	Osuus (%) 10kk–5-vuotiaista lapsista	Osuus (%) 10kk–6-vuotiaista lapsista
Helsinki	300	-124	-29,2	0,9	0,8
Espoo	210	-76	-26,6	1,2	1,0
Vantaa ³	.	.	.	.	.
Turku ²	77	-4	-4,9	0,9	0,8
Tampere	81	-15	-15,6	0,8	0,6
Oulu	294	-143	-32,7	2,8	2,3
Kuusikko	962	-588	-37,9	1,0	0,9

¹ Lapset, jotka ovat saaneet päätöksen kerhopaikasta.

² Ohjatussa leikkipuistotoiminnassa mukana olleet lapset eivät sisälly kerholasten lukumääriin.

³ Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihoksen vuoksi.

28. Kaikki esiopetukseen osallistuneet lapset 20.9.2022 sekä esiopetukseen liittyvään varhaiskasvatukseen osallistuneiden lasten osuus kaikista esiopetukseen osallistuneista

	Kaikki esiopetukseen osallistuneet				joista esiopetukseen liittyvään varhaiskasvatukseen osallistuneet	
	Lasten lukumäärä vuonna 2022	Lasten lukumäärä vuonna 2021	Muutos Lkm	Muutos %	Osuus (%) 2022 ¹	Osuus (%) 2021
Helsinki	5 762	5 826	-64	-1,1	98,6	98,1
Espoo	3 490	3 440	50	1,5	88,6	88,3
Vantaa	2 523	2 565	-42	-1,6	.	93,7
Turku	1 626	1 694	-68	-4,0	95,0	94,2
Tampere	2 028	2 126	-98	-4,6	97,4	96,4
Oulu	2 209	2 208	1	0,0	88,7	87,9
Kuusikko	17 638	17 859	-221	-1,2	94,2	93,8

¹ Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihoksen vuoksi.

29. Lapsia kotihoidon tuella joulukuussa 2022 sekä muutos vuodesta 2021

	Lasten lukumäärä	Muutos Lkm	Muutos %
Helsinki	5 325	-369	-6,5
Espoo	3 133	-135	-4,1
Vantaa ¹	.	.	.
Turku	1 345	-19	-1,4
Tampere	1 765	-29	-1,6
Oulu	1 729	-117	-6,3
Kuusikko	13 297	-3 447	-20,6

¹ Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihoksen vuoksi.

30. Kotihoidon tuen vuosikustannukset lasta¹ kohden 2022 muutos vuodesta 2021 sekä kunnallisen lisän osuus kustannuksista

	€/lapsi ¹	Muutos %	Kuntalisän osuus (€)	Kuntalisän osuus (%)
Helsinki	5 013	-9,0	683	13,6
Espoo	5 684	9,0	917	16,1
Vantaa ²	.	.	.	.
Turku	5 205	6,2	.	.
Tampere	5 219	6,6	7	0,1
Oulu	4 655	6,8	.	.
Kuusikko	5 660	10,1	518	9,1

¹ Lasten määrä on vuosien 2021 ja 2022 keskiarvo.

² Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

31. Kotihoidon tuen kunnalliset lisät joulukuussa 2022

LASTEN KOTIHOIDON TUEN KUNTALISÄT VUODEN 2022 LOPUSSA (€/kk)	HELSINKI ¹	ESPOO ²	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU
Alle 1 v 6 kk lapsi ¹	264,00	160,00				
1 v 6 kk - alle 3-vuotias lapsi ²	0,00	160,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Alle 3-vuotias lapsi, sairaan lapsen hoitotuki					252,28	
Monikkotuki pidennetyn vanhempainrahakauden ajalta perheelle, johon on syntynyt tai otettu ottolapseksi samanaikaisesti enemmän kuin yksi lapsi	0,00	160,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ottolapsen kuntalisä, kun perheeseen on otettu kolme vuotta täyttänyt ottolapsi	264,00	160,00				
Kotihoidon tuen lakisääteinen osuus						
Hoitoraha						
Yhdestä alle 3-vuotiaasta (yli 3-vuotiaasta adoptiolapsesta)					350,27 euroa/kk	
Muista perheen alle 3-vuotiaista lapsista					104,86 euroa/kk	
Yli 3-vuotiaista, alle kouluikäisistä lapsista					67,38 euroa/kk	
Hoitolisä (tulosisä)						
Vain yhdestä perheen hoitorahaan oikeuttavasta lapsesta enintään					187,45 euroa/kk	

¹ Helsingissä alle 1-vuotias lapsi

² Espoossa alle 2 v 6 kk lapsi 1.3.2021 alkaen

Liite 4 Varhaiskasvatuksen toiminta- ja kustannustietoja vuosilta 2018–2022

1A/1 Varhaiskasvatusikäiset (10kk–6-vuotiaat), 7-vuotiaat ja koko väestö vuosina 2018–2022 (31.12.)

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO			SUOMI		
		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)				
Varhaiskasvatusikäiset (10kk-6-vuotiaat)	2018	40 552	-25 -0,1		22 412	-217 -1,0		16 424	-19 -0,1		10 495	-100 -0,9		13 848	-79 -0,6		14 889	-640 -4,1		118 619	-1 080 -0,9		349 213	-18 046 -4,9	
	2019	40 035	-516 -1,3		22 013	-398 -1,8		16 636	212 1,3		10 383	-112 -1,1		13 364	-484 -3,5		14 048	-841 -5,6		116 480	-2 140 -1,8		336 957	-12 256 -3,5	
	2020	39 306	-729 -1,8		21 355	-658 -3,0		16 399	-237 -1,4		10 067	-316 -3,0		12 916	-449 -3,4		13 418	-630 -4,5		113 462	-3 018 -2,6		324 581	-12 376 -3,7	
	2021	38 302	-1 005 -2,6		20 903	-453 -2,1		15 957	-442 -2,7		9 858	-209 -2,1		12 511	-404 -3,1		13 064	-354 -2,6		110 595	-2 867 -2,5		313 842	-10 739 -3,3	
	2022	38 159	-143 -0,4		21 200	298 1,4		15 921	-36 -0,2		9 770	-88 -0,9		12 401	-110 -0,9		12 865	-199 -1,5		110 316	-279 -0,3		308 125	-5 718 -1,8	
Varhaiskasvatusikäisiä % väestöstä	2018	6,3			7,9			7,2			5,5			5,9			7,3			6,6			6,3		
	2019	6,1			7,6			7,1			5,4			5,6			6,8			6,4			6,1		
	2020	6,0			7,3			6,9			5,2			5,4			6,5			6,2			5,9		
	2021	5,8			7,0			6,7			5,1			5,1			6,2			6,0			5,7		
	2022	5,7			6,9			6,6			4,9			5,0			6,1			5,9			5,5		
10kk - 1-vuotiaat	2018	7 347	-293 -3,8		3 623	-62 -1,7		3 005	25 0,5		1 966	-58 -2,9		2 533	-64 -2,5		2 423	-121 -4,8		20 896	-574 -2,7		47 663	-12 411 -20,7	
	2019	7 344	-2 0,0		3 634	12 0,3		2 904	-102 -3,4		1 847	-119 -6,1		2 445	-88 -3,5		2 325	-98 -4,0		20 500	-397 -1,9		45 746	-1 917 -4,0	
	2020	7 582	238 3,2		3 635	1 0,0		2 900	-4 -0,1		1 955	109 5,9		2 447	1 0,0		2 451	126 5,4		20 971	471 2,3		46 524	778 1,7	
	2021	8 020	438 5,8		3 959	323 8,9		3 208	308 10,6		2 011	56 2,9		2 578	132 5,4		2 533	82 3,3		22 309	1 338 6,4		49 592	3 068 6,6	
	2022	7 040	-980 -12,2		3 753	-205 -5,2		2 914	-294 -9,2		1 834	-177 -8,8		2 394	-184 -7,1		2 365	-168 -6,6		20 300	-2 009 -9,0		44 974	-4 618 -9,3	
2-vuotiaat	2018	6 611	-96 -1,4		3 517	48 1,4		2 622	11 0,4		1 698	-82 -4,6		2 234	-37 -1,6		2 305	-105 -4,4		18 987	-261 -1,4		53 817	-4 514 -7,7	
	2019	6 406	-205 -3,1		3 385	-132 -3,8		2 656	34 1,3		1 636	-62 -3,7		2 074	-160 -7,2		2 087	-218 -9,5		18 244	-743 -3,9		51 271	-2 546 -4,7	
	2020	6 089	-317 -4,9		3 260	-125 -3,7		2 623	-33 -1,2		1 592	-44 -2,7		2 051	-23 -1,1		2 021	-66 -3,2		17 636	-608 -3,3		48 387	-2 884 -5,6	
	2021	5 910	-179 -2,9		3 219	-41 -1,3		2 513	-110 -4,2		1 488	-104 -6,5		1 917	-134 -6,5		1 959	-62 -3,1		17 006	-630 -3,6		46 400	-1 987 -4,1	
	2022	6 137	227 3,8		3 263	44 1,4		2 464	-49 -1,9		1 564	76 5,1		1 975	58 3,0		2 070	111 5,7		17 473	467 2,7		47 286	886 1,9	
10kk - 2-vuotiaat	2018	14 112	-384 -2,6		7 329	-106 -1,4		5 664	31 0,5		3 643	-225 -5,8		4 740	-142 -2,9		4 799	-293 -5,8		40 286	-1 120 -2,7		112 695	-10 351 -8,4	
	2019	13 603	-508 -3,6		7 131	-197 -2,7		5 703	39 0,7		3 546	-97 -2,7		4 537	-203 -4,3		4 461	-338 -7,0		38 982	-1 305 -3,2		106 985	-5 710 -5,1	
	2020	13 295	-308 -2,3		6 940	-191 -2,7		5 562	-141 -2,5		3 375	-171 -4,8		4 390	-148 -3,3		4 343	-118 -2,6		37 906	-1 076 -2,8		102 261	-4 724 -4,4	
	2021	13 273	-23 -0,2		6 955	14 0,2		5 449	-113 -2,0		3 383	8 0,2		4 308	-81 -1,8		4 400	57 1,3		37 768	-138 -0,4		101 498	-763 -0,7	
	2022	13 824	551 4,2		7 375	421 6,0		5 603	154 2,8		3 505	122 3,6		4 471	163 3,8		4 559	159 3,6		39 337	1 569 4,2		104 873	3 374 3,3	
10kk - 2-vuotiaat % varhaiskasvatusikäisistä	2018	34,8			32,7			34,5			34,7			34,2			32,2			34,0			32,3		
	2019	34,0			32,4			34,3			34,2			34,0			31,8			33,5			31,8		
	2020	33,8			32,5			33,9			33,5			34,0			32,4			33,4			31,5		
	2021	34,7			33,3			34,1			34,3			34,4			33,7			34,1			32,3		
	2022	36,2			34,8			35,2			35,9			36,1			35,4			35,7			34,0		
10kk - 2-vuotiaat % väestöstä	2018	2,2			2,6			2,5			1,9			2,0			2,4			2,3			2,0		
	2019	2,1			2,5			2,4			1,8			1,9			2,2			2,1			1,9		
	2020	2,0			2,4			2,3			1,7			1,8			2,1			2,1			1,8		
	2021	2,0			2,3			2,3			1,7			1,8			2,1			2,0			1,8		
	2022	2,1			2,4			2,3			1,8			1,8			2,2			2,1			1,9		

Lähde: Tilastokeskus, StatFin-tietokanta, Väestö iän (1-v.) ja sukupuolen mukaan alueittain kunkin tilastovuoden aluejaolla, 2003-2022.

JATKUU: 1A/1 Varhaiskasvatusikäiset (10kk–6-vuotiaat), 7-vuotiaat ja koko väestö vuosina 2018–2022 (31.12.)

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO			SUOMI		
		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)				
3-6-vuotiaat	2018	26 440	359	1,4	15 083	-111	-0,7	10 760	-49	-0,5	6 852	125	1,9	9 108	63	0,7	10 090	-347	-3,3	78 333	40	0,1	236 518	-7 695	-3,2
	2019	26 432	-8	0,0	14 882	-201	-1,3	10 933	173	1,6	6 837	-15	-0,2	8 827	-281	-3,1	9 587	-503	-5,0	77 498	-835	-1,1	229 972	-6 546	-2,8
	2020	26 011	-421	-1,6	14 415	-467	-3,1	10 837	-96	-0,9	6 692	-145	-2,1	8 526	-301	-3,4	9 075	-512	-5,3	75 556	-1 942	-2,5	222 320	-7 652	-3,3
	2021	25 029	-982	-3,8	13 948	-467	-3,2	10 508	-329	-3,0	6 475	-217	-3,2	8 203	-323	-3,8	8 664	-411	-4,5	72 827	-2 729	-3,6	212 344	-9 976	-4,5
	2022	24 335	-694	-2,8	13 825	-123	-0,9	10 318	-190	-1,8	6 265	-210	-3,2	7 930	-273	-3,3	8 306	-358	-4,1	70 979	-1 848	-2,5	203 252	-9 092	-4,3
3 - 6-vuotiaita % varhaiskasvatusikäisistä	2018	65,2			67,3			65,5			65,3			65,8			67,8			66,0			67,7		
	2019	66,0			67,6			65,7			65,8			66,0			68,2			66,5			68,2		
	2020	66,2			67,5			66,1			66,5			66,0			67,6			66,6			68,5		
	2021	65,3			66,7			65,9			65,7			65,6			66,3			65,9			67,7		
	2022	63,8			65,2			64,8			64,1			63,9			64,6			64,3			66,0		
3 - 6-vuotiaita % väestöstä	2018	4,1			5,3			4,7			3,6			3,9			5,0			4,4			4,3		
	2019	4,0			5,1			4,7			3,5			3,7			4,7			4,3			4,2		
	2020	4,0			4,9			4,6			3,4			3,5			4,4			4,1			4,0		
	2021	3,8			4,7			4,4			3,3			3,4			4,1			4,0			3,8		
	2022	3,7			4,5			4,2			3,2			3,2			3,9			3,8			3,7		
7-vuotiaat	2018	6 315	-31	-0,5	3 896	64	1,7	2 719	-43	-1,6	1 630	-49	-2,9	2 150	-51	-2,3	2 638	18	0,7	19 348	-92	-0,5	61 893	-387	-0,6
	2019	6 483	168	2,7	3 860	-36	-0,9	2 696	-23	-0,8	1 653	23	1,4	2 366	216	10,0	2 672	34	1,3	19 730	382	2,0	61 642	-251	-0,4
	2020	6 569	86	1,3	3 943	83	2,2	2 810	114	4,2	1 641	-12	-0,7	2 238	-128	-5,4	2 523	-149	-5,6	19 724	-6	0,0	60 335	-1 307	-2,1
	2021	6 538	-31	-0,5	3 857	-86	-2,2	2 769	-41	-1,5	1 697	56	3,4	2 166	-72	-3,2	2 442	-81	-3,2	19 469	-255	-1,3	59 624	-711	-1,2
	2022	6 504	-34	-0,5	3 722	-135	-3,5	2 656	-113	-4,1	1 720	23	1,4	2 165	-1	0,0	2 336	-106	-4,3	19 103	-366	-1,9	57 620	-2 004	-3,4
Koko väestö	2018	648 042	4 770	0,7	283 632	4 588	1,6	228 166	5 142	2,3	191 331	1 662	0,9	235 239	3 386	1,5	203 567	1 757	0,9	1 789 977	21 305	1,2	5 517 919	14 622	0,3
	2019	653 835	5 793	0,9	289 731	6 099	2,2	233 775	5 609	2,5	192 962	1 631	0,9	238 140	2 901	1,2	205 489	1 922	0,9	1 813 932	23 955	1,3	5 525 292	7 373	0,1
	2020	656 920	3 085	0,5	292 796	3 065	1,1	237 231	3 456	1,5	194 391	1 429	0,7	241 009	2 869	1,2	207 327	1 838	0,9	1 829 674	15 742	0,9	5 533 793	8 501	0,2
	2021	658 457	1 537	0,2	297 132	4 336	1,5	239 206	1 975	0,8	195 137	746	0,4	244 223	3 214	1,3	209 551	2 224	1,1	1 843 706	14 032	0,8	5 548 241	14 448	0,3
	2022	664 028	5 571	0,8	305 274	8 142	2,7	242 819	3 613	1,5	197 900	2 763	1,4	249 009	4 786	2,0	211 848	2 297	1,1	1 870 878	27 172	1,5	5 563 970	15 729	0,3

1A/2 Varhaiskasvatusikäiset (10kk–6-vuotiaat) äidinkielen mukaan vuosina 2018–2022 (31.12.)

Lähde: Tilastokeskus, StatFin-tietokanta, Väestö iän (1-v.) ja sukupuolen mukaan alueittain kunkin tilastovuoden aluejaolla, 2003–2021.

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO			SUOMI		
		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)		Muutos (lkm)	Muutos (%)	
Kaikki yhteensä	2018	40 552	947	2,4	22 412	-299	-1,3	16 424	-147	-0,9	10 495	-11	-0,1	13 848	-21	-0,1	14 889	-1 475	-9,0	118 619	-1 005	-0,8	349 213	-9 922	-2,8
	2019	40 035	-516	-1,3	22 013	-398	-1,8	16 636	212	1,3	10 383	-112	-1,1	13 364	-484	-3,5	14 048	-841	-5,6	116 480	-2 140	-1,8	336 957	-12 256	-3,5
	2020	39 306	-729	-1,8	21 355	-658	-3,0	16 399	-237	-1,4	10 067	-316	-3,0	12 916	-449	-3,4	13 418	-630	-4,5	113 462	-3 018	-2,6	324 581	-12 376	-3,7
	2021	38 302	-1 005	-2,6	20 903	-453	-2,1	15 957	-442	-2,7	9 858	-209	-2,1	12 511	-404	-3,1	13 064	-354	-2,6	110 595	-2 867	-2,5	313 842	-10 739	-3,3
	2022	38 159	-143	-0,4	21 200	298	1,4	15 921	-36	-0,2	9 770	-88	-0,9	12 401	-110	-0,9	12 865	-199	-1,5	110 316	-279	-0,3	308 125	-5 718	-1,8
Suomenkieliset	2018	29 305	-515	-1,7	15 535	-506	-3,2	11 679	-338	-2,8	7 835	-179	-2,2	12 180	-189	-1,5	14 164	-673	-4,5	90 697	-2 399	-2,6	295 139	-11 326	-3,7
	2019	28 563	-742	-2,5	14 987	-548	-3,5	11 506	-173	-1,5	7 643	-191	-2,4	11 710	-470	-3,9	13 288	-877	-6,2	87 696	-3 001	-3,3	281 965	-13 174	-4,5
	2020	27 715	-848	-3,0	14 184	-803	-5,4	11 069	-437	-3,8	7 311	-332	-4,3	11 235	-476	-4,1	12 606	-681	-5,1	84 120	-3 576	-4,1	269 025	-12 940	-4,6
	2021	26 758	-957	-3,5	13 626	-558	-3,9	10 511	-559	-5,0	7 084	-227	-3,1	10 831	-404	-3,6	12 206	-401	-3,2	81 015	-3 105	-3,7	258 075	-10 950	-4,1
	2022	26 352	-406	-1,5	13 443	-183	-1,3	10 220	-291	-2,8	6 915	-170	-2,4	10 628	-203	-1,9	11 958	-248	-2,0	79 515	-1 500	-1,9	250 803	-7 273	-2,8
Ruotsinkieliset	2018	2 815	10	0,4	1 745	-45	-2,5	380	-3	-0,8	658	-32	-4,7	132	6	5,0	35	-4	-9,5	5 764	-68	-1,2	20 491	-287	-1,4
	2019	2 808	-6	-0,2	1 690	-54	-3,1	391	11	2,9	643	-16	-2,4	126	-6	-4,4	32	-3	-8,6	5 690	-74	-1,3	20 089	-402	-2,0
	2020	2 758	-50	-1,8	1 656	-34	-2,0	392	2	0,4	624	-19	-2,9	130	4	3,0	38	6	19,8	5 599	-91	-1,6	19 722	-366	-1,8
	2021	2 710	-49	-1,8	1 639	-17	-1,0	380	-12	-3,1	626	2	0,3	121	-9	-6,9	38	0	0,0	5 513	-85	-1,5	19 427	-296	-1,5
	2022	2 704	-5	-0,2	1 659	20	1,2	366	-15	-3,8	616	-9	-1,5	107	-14	-11,9	33	-6	-14,8	5 485	-29	-0,5	19 418	-9	0,0
Muun kieliset	2018	8 425	481	6,1	5 131	333	6,9	4 365	323	8,0	1 999	114	6,0	1 536	105	7,3	673	35	5,5	22 128	1 391	6,7	33 411	1 703	5,4
	2019	8 657	232	2,8	5 334	204	4,0	4 738	373	8,6	2 094	95	4,7	1 528	-8	-0,5	712	39	5,8	23 064	936	4,2	34 730	1 319	3,9
	2020	8 833	176	2,0	5 515	181	3,4	4 938	200	4,2	2 132	38	1,8	1 551	23	1,5	774	62	8,7	23 743	680	2,9	35 834	1 104	3,2
	2021	8 834	1	0,0	5 637	122	2,2	5 067	129	2,6	2 149	16	0,8	1 560	9	0,6	820	46	6,0	24 067	323	1,4	36 341	507	1,4
	2022	9 102	268	3,0	6 098	461	8,2	5 336	269	5,3	2 239	90	4,2	1 667	107	6,9	875	55	6,7	25 316	1 250	5,2	37 905	1 564	4,3

1B/1 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Helsingissä 31.12.2022

Lapsen ikä	Kunnallinen päiväkotitoimitus		Hoitajan/asiakkaan kotona tapahtuva perhepäivähoito		Ryhmäperhe-päivähoito		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus		Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus		Yksityisen hoidon tuki	Kerho-toiminta ¹	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus ja yksityisen hoidon tuki yhteensä	Väestö 31.12.2022	Lasten koti-hoidon tuki	
	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Lapset	Lapset
(10-11kk)	23	Alle 5	0	0	Alle 5	0	Alle 5	0	0	0	Alle 5	0	Alle 43	3,2	1 006	848
1v	2 270	47	36	0	83	Alle 5	24	0	0	0	315	5	Alle 2782	41,6	6 681	3 325
2v	4 074	74	48	0	104	Alle 5	39	0	0	0	571	181	Alle 5093	83,0	6 137	891
3v	4 554	68	29	0	82	0	27	0	0	0	619	70	5 449	92,7	5 879	136
4v	4 793	43	18	0	45	Alle 5	37	0	0	0	622	30	Alle 5590	94,5	5 912	60
5v	5 105	86	11	0	13	0	32	0	0	0	648	14	5 909	95,4	6 194	41
6v	5 518	108	0	0	0	0	0	0	0	0	427	0	6 053	95,3	6 350	24
0 - 6v	26 337	428	142	0	Alle 332	Alle 5	161	0	0	0	Alle 3207	300	30 905	81,0	38 159	5 325
7v	67	Alle 5	0	0	0	0	0	0	0	0	Alle 5	0	73	1,1	6 504	0
Kaikki yht.	26 404	431	142	0	Alle 332	Alle 5	161	0	0	0	Alle 3212	300	30 978	62,3	49 691	5 325
Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella ikäryhmittäin														Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus		
Lapsen ikä	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Varhaiskasvatus-ikäinen väestö		
0 - 2v	6 367	123	84	0	188	Alle 5	65	0	0	0	Alle 893	7 905	57,2	13 824		
3 - 6v	19 970	305	58	0	140	Alle 5	96	0	0	0	Alle 2317	23 000	94,5	24 335		
7 vuotta täyttäneet	67	Alle 5	0	0	0	0	0	0	0	0	Alle 5	73	1,1	6 504		
Eritystä tukea tarvitsevat sekä ympärivuorokautisessa ja iltaja lauantai-varhaiskasvatuksessa olevat lapset																
	Kunnallinen päiväkotitoimitus	Kunnallinen perhe-päivähoito	Kunnallinen varhaiskasvatus yht.	Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	Palvelusetelillä hankittu varhaiskasvatus	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus yht.										
	Lapset	Lapset	% varhais- kasvatuksessa olevista Lapset yhteensä	Lapset	Lapset	% varhais- kasvatuksessa olevista Lapset yhteensä										
Eritystä tukea tarvitsevat lapset	2 976	Alle 5	Alle 2981	0	0	2 980										
mp.vrk ja iltaja lauantai-varhaiskasvatus	455	0	455	0	0	455										
			10,8			10,7										
			1,6			1,6										
Esiopetukseen osallistuvat vuonna 2016 syntyneet lapset (esiopetukseen oikeutettujen ikäluokka) 20.9.2022																
	Lapset	% 6-vuotiaiden ikäluokasta	% esiopetukseen osallistuneista													
Esiopetukseen osallistuvat yht.	5 762	90,7														
Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	5 680	89,4	98,6													

1B/2 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Espoossa 31.12.2022

	Kunnallinen päiväkotitoimitus		Hoitajan/asiakkaan kotona tapahtuva perhepäivähoito		Ryhmäperhe-päivähoito		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus		Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus		Yksityisen hoidon tuki	Kerho-toiminta ¹	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus ja yksityisen hoidon tuki yhteensä		Väestö 31.12.2022	Lasten koti-hoidon tuki
Lapsen ikä	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Lapset	Lapset
(10-11kk)	21	Alle 5	Alle 5	0	Alle 5	0	Alle 5	0	6	0	Alle 5	0	34	6,3	536	493
1v	1 002	36	12	0	52	5	66	0	189	8	138	0	1 508	42,2	3 576	1 814
2v	1 773	49	15	0	78	6	105	Alle 5	270	16	241	114	Alle 2672	81,8	3 263	550
3v	2 114	59	12	0	79	5	125	Alle 5	273	15	277	46	Alle 3010	91,3	3 294	123
4v	2 289	30	11	0	66	Alle 5	159	5	274	6	307	36	Alle 3188	94,5	3 370	71
5v	2 410	147	9	0	42	0	125	Alle 5	209	0	363	14	Alle 3324	94,8	3 505	34
6v	2 838	105	0	0	0	0	76	13	118	Alle 5	262	0	Alle 3417	93,4	3 656	48
0 - 6v	12 447	Alle 431	Alle 64	0	Alle 322	Alle 22	Alle 661	24	1 339	Alle 50	Alle 1593	210	17 139	80,8	21 200	3 133
7v	10	Alle 5	0	0	0	0	0	0	0	0	Alle 5	0	14	0,4	3 722	0
Kaikki yht.	12 457	430	Alle 64	0	Alle 322	Alle 22	Alle 661	24	1 339	Alle 50	1 591	210	17 153	62,1	27 603	3 133
Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella ikäryhmittäin														Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus		
Lapsen ikä	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Varhaiskasv atus- ikäinen väestö		
0 - 2v	2 796	87	28	0	132	11	172	Alle 5	465	24	380	Alle 4215	57,1	7 375		
3 - 6v	9 651	341	32	0	187	8	485	21	874	23	1 209	12 927	93,5	13 825		
7 vuotta täyttäneet	10	Alle 5	0	0	0	0	0	0	0	0	Alle 5	14	0,4	3 722		
Erityistä tukea tarvitsevat sekä ympärivuorokautisessa ja iltaja lauantai-varhaiskasvatuksessa olevat lapset																
	Kunnallinen päiväkotitoimitus	Kunnallinen perhe-päivähoito	Kunnallinen varhaiskasvatus yht.	Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	Palvelusetelillä hankittu varhaiskasvatus	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus yht.										
	Lapset	Lapset	Lapset % varhais- kasvatuk- yhteensä olevista	Lapset	Lapset	Lapset % varhais- kasvatuk- yhteensä olevista										
Erityistä tukea tarvitsevat lapset	1 544	6	1 550	11,5	36	1 609										
mp.vrk ja iltaja lauantai-varhaiskasvatus	259	0	259	1,9	0	259										
Esiopetukseen osallistuvat vuonna 2016 syntyneet lapset (esiopetukseen oikeutettujen ikäluokka) 20.9.2022																
	Lapset	% 6-vuotiaiden ikäluokasta	% esiopetukseen osallistuneista													
Esiopetukseen osallistuvat yht.	3 490	95,5														
Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	3 093	84,6	88,6													

1B/3 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Vantaalla 31.12.2022¹

¹Vantaan suurinta osaa vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

	Kunnallinen päiväkotitoimitus		Hoitajan/asiakkaan kotona tapahtuva perhepäivähoito		Ryhmäperhepäivähoito		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus		Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus		Yksityisen hoidon tuki	Kerho-toiminta ¹	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus ja yksityisen hoidon tuki		Väestö 31.12.2022	Lasten koti-hoidon tuki
Lapsen ikä	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Lapset	Lapset
(10-11kk)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	416	0
1v	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	2 723	0
2v	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	2 464	0
3v	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	2 484	0
4v	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	2 556	0
5v	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	2 609	0
6v	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	2 669	0
0 - 6v	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	15 921	0
7v	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	2 656	0
Kaikki yht.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	20 659	0
Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella ikäryhmittäin														Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus		
Lapsen ikä	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Varhaiskasvatusikäinen väestö		
0 - 2v	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.	.	.	5 603		
3 - 6v	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.	.	.	10 318		
7 vuotta täyttäneet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	2 656		
Eritystä tukea tarvitsevat sekä ympärivuorokautisessa ja ilta- ja lauantai-varhaiskasvatuksessa olevat lapset																
	Kunnallinen päiväkotitoimitus		Kunnallinen perhepäivähoito		Kunnallinen varhaiskasvatus yht.		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	Palvelusetelillä hankittu varhaiskasvatus		Kunnan järjestämä varhaiskasvatus yht.						
	Lapset	Lapset	Lapset	Lapset	Lapset	Lapset	Lapset	Lapset	Lapset	Lapset	Lapset					
Eritystä tukea tarvitsevat lapset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
Ymp.vrk ja ilta-lauantai-varhaiskasvatus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
Esiopetukseen osallistuvat vuonna 2016 syntyneet lapset (esiopetukseen oikeutettujen ikäluokka) 20.9.2022																
	Lapset	% 6-vuotiaiden ikäluokasta	% esiopetukseen osallistuneista													
Esiopetukseen osallistuvat yht.	2 523	94,5														
Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	2 365	88,6	93,7													

1B/4 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Turussa 31.12.2022

	Kunnallinen päiväkotitoimitus		Hoitajan/asiakkaan kotona tapahtuva perhepäivähoito		Ryhmäperhe-päivähoito		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus		Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus		Yksityisen hoidon tuki	Kerho-toiminta ¹	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus ja yksityisen hoidon tuki		Väestö 31.12.2022	Lasten koti-hoidon tuki
Lapsen ikä	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Lapset	Lapset
(10-11kk)	8	0	0	0	0	0	0	0	Alle 5	0	Alle 5	0	13	5,0	262	224
1v	402	22	27	0	0	0	0	0	267	0	34	Alle 5	Alle 757	44,8	1 679	767
2v	686	25	25	0	0	0	Alle 5	0	457	14	36	11	Alle 1259	80,3	1 564	240
3v	754	29	21	0	0	0	Alle 5	0	500	9	33	30	Alle 1381	92,2	1 494	52
4v	916	19	15	0	0	0	7	0	489	11	27	23	1 507	97,1	1 552	27
5v	979	13	Alle 5	0	0	0	11	0	504	Alle 5	9	12	1 534	97,2	1 578	19
6v	1 264	65	0	0	0	0	7	0	275	19	5	0	1 635	99,6	1 641	16
0 - 6v	5 009	173	Alle 93	0	0	0	29	0	Alle 2497	Alle 58	Alle 149	Alle 81	8 076	82,7	9 770	1 345
7v	5	Alle 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Alle 10	0,5	1 720	0
Kaikki yht.	5 014	Alle 178	Alle 93	0	0	0	29	0	Alle 2497	Alle 58	Alle 149	Alle 81	Alle 8086	63,2	12 800	1 345
Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella ikäryhmittäin														Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus		
Lapsen ikä	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Varhaiskasv atus- ikäinen väestö		
0 - 2v	1 096	47	52	0	0	0	Alle 5	0	728	14	71	Alle 2025	57,7	3 505		
3 - 6v	3 913	126	38	0	0	0	27	0	1 768	43	74	6 054	96,6	6 265		
7 vuotta täyttäneet	5	Alle 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Alle 10	0,5	1 720		
Eritystä tukea tarvitsevat sekä ympärivuorokautisessa ja ilta- ja lauantaivarhaiskasvatuksessa olevat lapset																
	Kunnallinen päiväkotitoimitus	Kunnallinen perhe-päivähoito	Kunnallinen varhaiskasvatus yht.		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	Palvelusetelillä hankittu varhaiskasvatus	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus yht.									
	Lapset	Lapset	% varhais- kasvatuk- yhteensä olevista		Lapset	Lapset	% varhais- kasvatuk- yhteensä olevista									
Eritystä tukea tarvitsevat lapset	523	0	523	9,8	0	105	628	7,9								
mp.vrk ja ilta-lauantaivarhaiskasvatus	293	0	293	5,5	36	0	329	4,1								
Esiopetukseen osallistuvat vuonna 2016 syntyneet lapset (esiopetukseen oikeutettujen ikäluokka) 20.9.2022																
	Lapset	% 6-vuotiaiden ikäluokasta	% esiopetukseen osallistuneista													
Esiopetukseen osallistuvat yht.	1 626	99,1														
Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	1 545	94,1	95,0													

1B/5 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Tampereella 31.12.2022

Lapsen ikä	Kunnallinen päiväkotitoimitus		Hoitajan/asiakkaan kotona tapahtuva perhepäivähoito		Ryhmäperhe-päivähoito		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus		Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus		Yksityisen hoidon tuki	Kerho-toiminta ¹	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus ja yksityisen hoidon tuki yhteensä	Väestö 31.12.2022	Lasten koti-hoidon tuki	
	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Lapset	Lapset
(10-11kk)	16	Alle 5	Alle 5	0	0	0	Alle 5	0	6	0	Alle 5	0	27	7,9	342	329
1v	625	31	20	0	0	0	11	0	271	10	53	5	1 026	47,6	2 154	1 006
2v	1 115	38	25	0	0	0	24	Alle 5	304	7	99	41	Alle 1658	83,8	1 975	288
3v	1 262	33	10	0	0	0	29	0	387	7	60	16	1 804	94,9	1 900	61
4v	1 388	33	9	0	0	0	25	Alle 5	344	5	59	13	Alle 1881	94,8	1 979	35
5v	1 466	25	Alle 5	0	0	0	27	0	297	5	34	6	Alle 1865	93,9	1 982	18
6v	1 883	10	0	0	0	0	0	0	0	20	26	0	1 939	93,7	2 069	28
0 - 6v	7 755	Alle 175	67	0	0	0	Alle 121	Alle 5	1 609	54	Alle 336	81	10 189	82,2	12 401	1 765
7v	9	25	0	0	0	0	0	0	0	0	Alle 5	0	Alle 39	1,6	2 165	0
Kaikki yht.	7 764	Alle 200	67	0	0	0	Alle 121	Alle 5	1 609	54	Alle 341	81	10 224	62,8	16 276	1 765
Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella ikäryhmittäin														Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus		
Lapsen ikä	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	KP-varhaiskasvatus	OP-varhaiskasvatus	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Varhaiskasvatukseen ikäinen väestö		
0 - 2v	1 756	70	47	0	0	0	36	Alle 5	581	17	153	Alle 2711	60,6	4 471		
3 - 6v	5 999	101	20	0	0	0	81	Alle 5	1 028	37	179	Alle 7485	94,3	7 930		
7 vuotta täyttäneet	9	25	0	0	0	0	0	0	0	0	Alle 5	Alle 39	1,6	2 165		
Eritystä tukea tarvitsevat sekä ympärivuorokautisessa ja iltaja lauantai-varhaiskasvatuksessa olevat lapset																
	Kunnallinen päiväkotitoimitus	Kunnallinen perhe-päivähoito	Kunnallinen varhaiskasvatus yht.		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	Palvelusetelillä hankittu varhaiskasvatus		Kunnan järjestämä varhaiskasvatus yht.								
	Lapset	Lapset	% varhaiskasvatuk-yhteensä olevista		Lapset	Lapset		% varhaiskasvatuk-yhteensä olevista								
Eritystä tukea tarvitsevat lapset	788	0	788	9,7	5	48		841	8,5							
mp.vrk ja iltaja lauantai-varhaiskasvatus	210	0	210	2,6	0	0		210	2,1							
Esiopetuksen osallistuvat vuonna 2015 syntyneet lapset (esiopetukseen oikeutettujen ikäluokka) 20.9.2022																
	Lapset		% 6-vuotiaiden ikäluokasta		% esiopetukseen osallistuneista											
Esiopetukseen osallistuvat yht.	2 028		98,0													
Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	1 975		95,5		97,4											

1B/6 Varhaiskasvatuksen, yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen sekä esiopetuksen kattavuus Oulussa 31.12.2022

	Kunnallinen päiväkotitoimi		Hoitajan/asiakkaan kotona tapahtuva perhepäivähoito		Ryhmäperhe-päivähoito		Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus		Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus		Yksityisen hoidon tuki	Kerho-toiminta ¹	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus ja yksityisen hoidon tuki	Väestö 31.12.2022	Lasten koti-hoidon tuki	
Lapsen ikä	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	Lapset	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Lapset	Lapset
(10-11kk)	36	0	0	0	0	0	0	0	19	0	0	0	55	16,3	338	295
1v	802	9	13	Alle 5	5	0	Alle 5	0	426	9	7	75	1 349	62,7	2 151	873
2v	1 087	7	29	0	5	0	Alle 5	0	539	17	9	94	Alle 1792	86,4	2 070	255
3v	1 208	12	13	0	Alle 5	0	0	0	540	16	Alle 5	61	1 856	94,6	1 962	92
4v	1 303	14	9	0	0	0	Alle 5	0	521	11	Alle 5	37	1 903	94,6	2 012	83
5v	1 387	56	Alle 5	0	0	0	6	0	532	10	Alle 5	27	2 022	96,2	2 102	61
6v	1 555	201	Alle 5	0	0	0	0	Alle 5	407	35	Alle 5	0	2 203	98,8	2 230	70
0 - 6v	7 378	299	Alle 74	Alle 5	Alle 15	0	13	Alle 5	2 984	98	28	294	11 176	86,9	12 865	1 729
7v	143	13	0	Alle 5	0	0	0	Alle 5	14	Alle 5	0	0	173	7,4	2 336	0
Kaikki yht.	7 521	312	Alle 74	Alle 5	Alle 15	0	13	Alle 5	2 998	Alle 103	28	294	11 349	67,2	16 890	1 729
Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella ikäryhmittäin														Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus		
Lapsen ikä	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	KP-varhais- kasvatus	OP-varhais- kasvatus	Lapset	Lapset yhteensä	% väestöstä	Varhaiskasv atus- ikäinen väestö		
0 - 2v	1 925	16	42	Alle 5	10	0	Alle 5	0	984	26	16	3 192	70,0	4 559		
3 - 6v	5 453	283	25	0	Alle 5	0	10	Alle 5	2 000	72	12	7 984	96,1	8 306		
7 vuotta täyttäneet	143	13	0	0	0	0	0	Alle 5	14	Alle 5	0	173	7,4	2 336		
Eritystä tukea tarvitsevat sekä ympärivuorokautisessa ja ilt- ja lauantaivarhaiskasvatuksessa olevat lapset																
	Kunnallinen päiväkotitoimi	Kunnallinen perhe-päivähoito	Kunnallinen varhaiskasvatus yht.	Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	Palvelusetelillä hankittu varhaiskasvatus	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus yht.										
	Lapset	Lapset	% varhais- kasvatuk- yhteensä olevista	Lapset	Lapset	% varhais- kasvatuk- yhteensä olevista										
Eritystä tukea tarvitsevat lapset /mp.vrk ja ilt-lauantaivarhaiskasvatus	1 088 433	Alle 5 0	1089 433	13,3 5,3	0 0	117 433	10,7 3,8									
Esiopetuksen osallistuvat vuonna 2015 syntyneet lapset (esiopetuksen oikeutettujen ikäluokka) 20.9.2022																
	Lapset	% 6-vuotiaiden ikäluokasta	% esiopetuksen osallistuneista													
Esiopetuksen osallistuvat yht.	2 209	99,1														
Esiopetuksen liittyvä varhaiskasvatus	1 960	87,9	88,7													

1C Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ikäryhmittäin vuosina 2017–2021¹²

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO		
		Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)			
10kk-6-vuotiaat	2018	31 624	444	1,4	17 397	162	0,9	12 772	256	2,0	8 411	198	2,4	11 273	373	3,4	12 456	93	0,8	93 933	1 526	1,7
	2019	31 734	110	0,3	17 442	45	0,3	12 893	121	0,9	8 325	-86	-1,0	10 761	-512	-4,5	11 665	-791	-6,4	92 820	-1 113	-1,2
	2020	31 298	-436	-1,4	16 941	-501	-2,9	12 358	-535	-4,2	8 206	-119	-1,4	10 576	-185	-1,7	11 133	-532	-4,6	90 512	-2 308	-2,5
	2021	30 878	-420	-1,3	16 908	-33	-0,2	12 711	353	2,9	8 115	-91	-1,1	10 211	-365	-3,5	10 915	-218	-2,0	89 738	-774	-0,9
	2022	30 905	27	0,1	17 139	231	1,4	.	.	.	8 076	-39	-0,5	10 189	-22	-0,2	11 176	261	2,4	77 485	.	.
% 10kk-6-vuotiaista	2018	78,0		77,6		77,8		80,1		81,4		83,7		79,2								
	2019	79,3		79,2		77,5		80,2		80,5		83,0		79,7								
	2020	79,6		79,3		75,4		81,5		81,9		83,0		79,8								
	2021	80,6		80,9		79,7		82,3		81,6		83,6		81,1								
	2022	81,0		80,8		.		82,7		82,2		86,9		82,1								
10kk-2-vuotiaat	2018	6 634	-181	-2,7	3 536	153	4,5	2 681	188	7,5	1 887	-85	-4,3	2 582	89	3,6	2 911	-44	-1,5	20 231	120	0,6
	2019	6 847	213	3,2	3 589	53	1,5	2 669	-12	-0,4	1 819	-68	-3,6	2 425	-157	-6,1	2 636	-275	-9,4	19 985	-246	-1,2
	2020	6 748	-99	-1,4	3 544	-45	-1,3	2 538	-131	-4,9	1 802	-17	-0,9	2 446	21	0,9	2 566	-70	-2,7	19 644	-341	-1,7
	2021	7 193	445	6,6	3 802	258	7,3	2 725	187	7,4	1 869	67	3,7	2 442	-4	-0,2	2 702	136	5,3	20 733	1 089	5,5
	2022	7 905	712	9,9	4 212	410	10,8	.	.	.	2 022	153	8,2	2 708	266	10,9	3 192	490	18,1	20 039	.	.
% 10kk-2-vuotiaista	2018	47,0		48,2		47,3		51,8		54,5		60,7		50,2								
	2019	50,3		50,3		46,8		51,3		53,4		59,1		51,3								
	2020	50,8		51,1		45,6		53,4		55,7		59,1		51,8								
	2021	54,2		54,7		50,0		55,2		56,7		61,4		54,9								
	2022	57,2		57,1		.		57,7		60,6		70,0		59,4								
3-6-vuotiaat	2018	24 990	625	2,6	13 861	9	0,1	10 091	68	0,7	6 524	283	4,5	8 691	284	3,4	9 545	137	1,5	73 702	1 406	1,9
	2019	24 887	-103	-0,4	13 853	-8	-0,1	10 224	133	1,3	6 506	-18	-0,3	8 336	-355	-4,1	9 029	-516	-5,4	72 835	-867	-1,2
	2020	24 550	-337	-1,4	13 397	-456	-3,3	9 820	-404	-4,0	6 404	-102	-1,6	8 130	-206	-2,5	8 567	-462	-5,1	70 868	-1 967	-2,7
	2021	23 685	-865	-3,5	13 106	-291	-2,2	9 986	166	1,7	6 246	-158	-2,5	7 769	-361	-4,4	8 213	-354	-4,1	69 005	-1 863	-2,6
	2022	23 000	-685	-2,9	12 927	-179	-1,4	.	.	.	6 054	-192	-3,1	7 481	-288	-3,7	7 984	-229	-2,8	57 446	.	.
% 3-6-vuotiaista	2018	94,5		91,9		93,8		95,2		95,4		94,6		94,1								
	2019	94,2		93,1		93,5		95,2		94,4		94,2		94,0								
	2020	94,4		92,9		90,6		95,7		95,4		94,4		93,8								
	2021	94,6		94,0		95,0		96,5		94,7		94,8		94,8								
	2022	94,5		93,5		.		96,6		94,3		96,1		94,7								

¹ Kerholapset mukana vuodesta 2017.

²Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

JATKUU: 1C Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ikäryhmittäin vuosina 2018–2022¹²

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO		
		Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)			
7-vuotiaat	2018	70	29	19	8	23	17	18	13	22	21	58	2	210	90	75,0						
	2019	101	31	20	1	34	11	14	-4	23	1	56	-2	248	38	18,1						
	2020	70	-31	20	0	30	-4	13	-1	45	22	69	13	247	-1	-0,4						
	2021	64	-6	11	-9	25	-5	10	-3	26	-19	73	4	209	-38	-15,4						
	2022	73	9	14	3	.	.	8	-2	35	9	173	100	303	.	.						
% 7-vuotiaista	2018	1,1		0,5		0,8		1,1		1,0		2,2		1,1								
	2019	1,6		0,5		1,3		0,8		1,0		2,1		1,3								
	2020	1,1		0,5		1,1		0,8		2,0		2,7		1,3								
	2021	1,0		0,3		0,9		0,6		1,2		3,0		1,1								
	2022	1,1		0,4		.		0,5		1,6		7,4		1,8								
Lapsia kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa yhteensä	2018	31 694	473	1 5	17 416	170	1 0	12 795	273	2 2	8 429	211	2 6	11 295	394	3 6	12 514	95	0 8	94 143	1 616	1 7
	2019	31 835	141	0 4	17 462	46	0 3	12 927	132	1 0	8 339	-90	-1 1	10 784	-511	-4 5	11 721	-793	-6 3	93 068	-1 075	-1 1
	2020	31 368	-467	-1 5	16 961	-501	-2 9	12 388	-539	-4 2	8 219	-120	-1 4	10 621	-163	-1 5	11 202	-519	-4 4	90 759	-2 309	-2 5
	2021	30 942	-426	-1 4	16 919	-42	-0 2	12 736	348	2 8	8 125	-94	-1 1	10 237	-384	-3 6	10 988	-214	-1 9	89 947	-812	-0 9
	2022	30 978	36	0 1	17 153	234	1 4	.	.	.	8 084	-41	-0 5	10 224	-13	-0 1	11 349	361	3 3	77 788	.	.
% varhaiskasvatusikäisistä	2018	78,2		77,7		77,9		80,3		81,6		84,0		79,4								
	2019	79,5		79,3		77,7		80,3		80,7		83,4		79,9								
	2020	79,8		79,4		75,5		81,6		82,2		83,5		80,0								
	2021	80,8		80,9		79,8		82,4		81,8		84,1		81,3								
	2022	81,2		80,9		.		82,7		82,4		88,2		82,4								
Lapsia kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa sekä kotihoidon tuella yhteensä	2018	39 506	326	0 8	21 505	-150	-0 7	16 206	-7	0 0	10 127	71	0 7	13 721	283	2 1	15 318	-179	-1 2	116 383	344	0 3
	2019	38 678	-828	-2 1	21 143	-362	-1 7	16 183	-23	-0 1	9 940	-187	-1 8	12 881	-840	-6 1	14 129	-1 189	-7 8	112 954	-3 429	-2 9
	2020	37 880	-798	-2 1	20 708	-435	-2 1	15 506	-677	-4 2	9 685	-255	-2 6	12 586	-295	-2 3	13 233	-896	-6 3	109 598	-3 356	-3 0
	2021	36 636	#####	-3 3	20 187	-521	-2 5	15 514	8	0 0	9 489	-196	-2 0	12 031	-555	-4 4	12 834	-399	-3 0	106 691	-2 907	-2 7
	2022	36 303	-333	-0 9	20 286	99	0 5	.	.	.	9 429	-60	-0 6	11 989	-42	-0 3	13 078	244	1 9	91 085	.	.
% kaikista 10kk-7-vuotiaista	2018	84,3		81,7		84,7		83,5		85,8		87,4		84,4								
	2019	83,1		81,7		83,7		82,6		81,9		84,5		82,9								
	2020	82,6		81,9		80,7		82,7		83,1		83,0		82,3								
	2021	81,7		81,5		82,8		82,1		82,0		82,8		82,0								
	2022	81,3		81,4		.		82,1		82,3		86,0		82,2								

²Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

1D Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa järjestämissuorittain vuosina 2018–2022 (Tilanne 31.12.)¹⁵

		HELSINKI			ESPOO ¹			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO		
		Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)			
KUNNALLINEN PÄIVÄKOTI																						
Lapset yhteensä	2018	25 614	534	2,1	12 407	287	2,4	10 148	239	2,4	5 298	52	1,0	8 667	91	1,1	7 674	521	7,3	69 808	1 724	2,5
	2019	26 277	663	2,6	12 727	320	2,6	10 406	258	2,5	5 301	3	0,1	8 495	-172	-2,0	7 399	-275	-3,6	70 605	797	1,1
	2020	26 593	316	1,2	12 603	-124	-1,0	10 089	-317	-3,0	5 303	2	0,0	8 343	-152	-1,8	7 311	-88	-1,2	70 242	-363	-0,5
	2021	26 622	29	0,1	12 677	74	0,6	10 537	448	4,4	5 180	-123	-2,3	8 028	-315	-3,8	7 263	-48	-0,7	70 307	65	0,1
	2022	26 835	213	0,8	12 887	210	1,7	.	.	.	5 190	10	0,2	7 960	-68	-0,8	7 833	570	7,8	60 705	.	.
Kunnallisessa päiväkodissa olevien 10kk-7-vuotiaiden osuus (%) kaikista 10kk-7-vuotiaista	2018	54,7			47,2			53,0			43,7			54,2			43,8			50,6		
	2019	56,5			49,2			53,8			44,0			54,0			44,3			51,8		
	2020	58,0			49,8			52,5			45,3			55,1			45,9			52,7		
	2021	59,4			51,2			56,3			44,8			54,7			46,8			54,1		
	2022	60,1			51,7			.			45,2			54,6			51,5			54,8		
Laskennallisten lasten lukumäärä	2018	31 435	1 086	3,6	15 036	589	4,1	12 352	670	5,7	6 297	-24	-0,4	10 429	128	1,2	9 404	703	8,1	84 952	3 153	3,9
	2019	32 577	1 142	3,6	15 674	638	4,2	12 828	476	3,9	6 346	49	0,8	10 297	-132	-1,3	8 767	-637	-6,8	86 489	1 537	1,8
	2020	33 336	758	2,3	15 696	22	0,1	12 793	-35	-0,3	6 365	20	0,3	10 200	-97	-0,9	8 811	44	0,5	87 201	713	0,8
	2021	33 685	349	1,0	15 970	273	1,7	13 586	793	6,2	6 526	161	2,5	10 116	-83	-0,8	9 198	387	4,4	89 081	1 879	2,2
	2022	34 537	852	2,5	16 435	466	2,9	.	.	.	6 511	-15	-0,2	10 060	-57	-0,6	10 241	1 043	11,3	77 783	.	.
Kunnallisessa päiväkodissa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2018	80,8			71,2			79,3			62,9			76,7			61,3			74,2		
	2019	82,5			72,9			80,5			63,6			78,8			63,1			75,9		
	2020	84,8			74,3			81,4			64,5			78,6			65,3			77,4		
	2021	86,0			74,9			82,7			63,8			78,4			66,1			78,2		
	2022	86,6			75,1			.			64,2			77,9			69,0			78,0		
0 - 2-vuotiaat	2018	4 888	-9	-0,2	2 256	118	5,5	1 868	160	9,4	933	-72	-7,2	1 699	17	1,0	1 395	18	1,3	13 039	232	1,8
	2019	5 160	272	5,6	2 400	144	6,4	1 887	19	1,0	942	9	1,0	1 681	-18	-1,1	1 300	-95	-6,8	13 370	331	2,5
	2020	5 316	156	3,0	2 435	35	1,5	1 877	-10	-0,5	957	15	1,6	1 650	-31	-1,8	1 373	73	5,6	13 608	238	1,8
	2021	5 757	441	8,3	2 632	197	8,1	2 046	169	9,0	968	11	1,1	1 653	3	0,2	1 523	150	10,9	14 579	971	7,1
	2022	6 490	733	12,7	2 883	251	9,5	.	.	.	1 143	175	18,1	1 826	173	10,5	1 941	418	27,4	14 283	.	.
0-2-vuotiaiden osuus (%) kunnallisten päiväkotien lapsista	2018	19,1			18,2			18,4			17,6			19,6			18,2			18,7		
	2019	19,6			18,9			18,1			17,8			19,8			17,6			18,9		
	2020	20,0			19,3			18,6			18,0			19,8			18,8			19,4		
	2021	21,6			20,8			19,4			18,7			20,6			21,0			20,7		
	2022	24,2			22,4			.			22,0			22,9			24,8			23,5		
3 - 7-vuotiaat	2018	20 726	543	2,7	10 151	169	1,7	8 280	79	1,0	4 365	124	2,9	6 968	74	1,1	6 279	503	8,7	56 769	1 492	2,7
	2019	21 117	391	1,9	10 327	176	1,7	8 519	239	2,9	4 359	-6	-0,1	6 814	-154	-2,2	6 099	-180	-2,9	57 235	466	0,8
	2020	21 277	160	0,8	10 168	-159	-1,5	8 212	-307	-3,6	4 346	-13	-0,3	6 693	-121	-1,8	5 938	-161	-2,6	56 634	-601	-1,1
	2021	20 865	-412	-1,9	10 045	-123	-1,2	8 491	279	3,4	4 212	-134	-3,1	6 375	-318	-4,8	5 740	-198	-3,3	55 728	-906	-1,6
	2022	20 345	-520	-2,5	10 004	-41	-0,4	.	.	.	4 047	-165	-3,9	6 134	-241	-3,8	5 892	152	2,6	46 422	.	.
Läsnäolopäivät kunnallisessa päiväkodissa ¹²	2018	4 450 109	127 757	3,0	2 182 736	81 427	3,9	1 740 104	69 557	4,2	1 129 164	246 076	27,9	1 439 569	241 054	20,1	1 182 275	72 024	6,5	12 123 956	837 895	7,4
	2019	4 628 135	178 026	4,0	2 260 703	77 967	3,6	1 773 044	32 940	1,9	1 289 132	159 968	14,2	1 484 556	44 988	3,1	1 297 160	114 885	9,7	12 732 730	608 774	5,0
	2020	3 915 883	-712 252	-15,4	.	.	.	1 575 554	-197 491	-11,1	593 612	-695 520	-54,0	1 177 615	-306 941	-20,7	1 102 908	-194 252	-15,0	8 365 572	.	.
	2021	4 616 564	700 682	17,9	2 247 794	.	.	1 790 164	214 610	13,6	1 298 752	705 140	118,8	1 356 754	179 138	15,2	1 337 389	234 481	21,3	12 647 416	.	.
	2022	4 591 322	-25 243	-0,5	2 180 385	-67 408	-3,0	.	.	.	1 241 061	-57 691	-4,4	1 363 975	7 221	0,5	955 867	-381 522	-28,5	10 332 610	.	.

¹ Espoon vuoden 2020 läsnäolotiedot puuttuvat kesken vuoden toteutuneen järjestelmävaihdoksen vuoksi.

⁵Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

JATKUU: 1D Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa järjestämismuodoin vuosina 2017–2021 (Tilanne 31.12.)⁵

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO		
		Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)			
KUNNALLINEN PERHEPÄIVÄHOITO																						
Lapset yhteensä	2018	864	-107 -11,0	637	-95 -13,0	306	-14 -4,4	180	-20 -10,0	74	-29 -28,2	217	-25 -10,3	2 278	-290 -11,3							
	2019	735	-129 -14,9	602	-35 -5,5	246	-60 -19,6	158	-22 -12,2	76	2 2,7	140	-77 -35,5	1 957	-321 -14,1							
	2020	628	-107 -14,6	558	-44 -7,3	214	-32 -13,0	126	-32 -20,3	63	-13 -17,1	111	-29 -20,7	1 700	-257 -13,1							
	2021	539	-89 -14,2	428	-130 -23,3	139	-75 -35,0	96	-30 -23,8	69	6 9,5	96	-15 -13,5	1 367	-333 -19,6							
	2022	473	-66 -12,2	398	-30 -7,0	.	.	90	-6 -6,3	67	-2 -2,9	80	-16 -16,7	1 108	.							
Perhepäivähoidossa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2018	2,7		3,7		2,4		2,1		0,7		1,7		2,4								
	2019	2,3		3,4		1,9		1,9		0,7		1,2		2,1								
	2020	2,0		3,3		1,7		1,5		0,6		1,0		1,9								
	2021	1,7		2,5		1,1		1,2		0,7		0,9		1,5								
	2022	1,5		2,3		.	.	1,1		0,7		0,7		1,4								
Hoitajan kotona tapahtuvassa perhepäivähoidossa olevat lapset	2018	353	-114 -24,4	108	-43 -28,5	160	2 1,3	180	-20 -10,0	74	-29 -28,2	155	-19 -10,9	1 030	-223 -17,8							
	2019	280	-73 -20,7	108	0 0,0	155	-5 -3,1	158	-22 -12,2	76	2 2,7	127	-28 -18,1	904	-126 -12,2							
	2020	230	-50 -17,9	96	-12 -11,1	117	-38 -24,5	126	-32 -20,3	63	-13 -17,1	101	-26 -20,5	733	-171 -18,9							
	2021	189	-41 -17,8	83	-13 -13,5	95	-22 -18,8	96	-30 -23,8	69	6 9,5	85	-16 -15,8	617	-116 -15,8							
	2022	142	-47 -24,9	60	-23 -27,7	.	.	90	-6 -6,3	67	-2 -2,9	68	-17 -20,0	427	-190 -30,8							
Hoitajan kotona tapahtuvassa perhepäivähoidossa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2018	1,1		0,6		1,3		2,1		0,7		1,2		1,1								
	2019	0,9		0,6		1,2		1,9		0,7		1,1		1,0								
	2020	0,7		0,6		0,9		1,5		0,6		0,9		0,8								
	2021	0,6		0,5		0,7		1,2		0,7		0,8		0,7								
	2022	0,5		0,3		.	.	1,1		0,7		0,6		0,5								
Ryhmäperhepäivähoidossa olevat	2018	511	7 1,4	529	-52 -9,0	146	-16 -9,9	.	.	.	.	62	-6 -8,8	1 248	-67 -5,1							
	2019	455	-56 -11,0	494	-35 -6,6	91	-55 -37,7	.	.	.	.	13	-49 -79,0	1 053	-195 -15,6							
	2020	398	-57 -12,5	462	-32 -6,5	97	6 6,6	.	.	.	.	10	-3 -23,1	967	-86 -8,2							
	2021	350	-48 -12,1	345	-117 -25,3	44	-53 -54,6	.	.	.	.	11	1 10,0	750	-217 -22,4							
	2022	331	-19 -5,4	338	-7 -2,0	.	.	.	.	.	.	12	1 9,1	681	-69 -9,2							
Ryhmäperhepäivähoidossa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2018	1,6		3,0		1,1		0,0		0,0		0,5		1,3								
	2019	1,4		2,8		0,7		0,0		0,0		0,1		1,1								
	2020	1,3		2,7		0,8		0,0		0,0		0,1		1,1								
	2021	1,1		2,0		0,3		0,0		0,0		0,1		0,8								
	2022	1,1		2,0		.	.	0,0		0,0		0,1		0,9								

² Turussa ja Tampereella ei järjestetä kunnallista ryhmäperhepäivähoitoa.

⁵ Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihoksen vuoksi.

JATKUU: 1D Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa järjestämismuodoittain vuosina 2018–2022 (Tilanne 31.12.)⁵

		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU ⁴		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)
KUNNALLINEN KERHOTOIMINTA															
Kerhotoiminnassa olevat lapset ³	2018	901	-275 -23,4	483	-35 -6,8	516	-225 -30,4	128	-5 -3,8	461	-91 -16,5	1 139	-400 -26,0	3 628	-1 031 -22,1
	2019	743	-158 -17,5	426	-57 -11,8	360	-156 -30,2	103	-25 -19,5	175	-286 -62,0	854	-285 -25,0	2 661	-967 -26,7
	2020	553	-190 -25,6	323	-103 -24,2	227	-133 -36,9	78	-25 -24,3	114	-61 -34,9	611	-243 -28,5	1 906	-755 -28,4
	2021	424	-129 -23,3	286	-37 -11,5	226	-1 -0,4	81	3 3,8	96	-18 -15,8	437	-174 -28,5	1 550	-356 -18,7
	2022	300	-124 -29,2	210	-76 -26,6	.	.	77	-4 -4,9	81	-15 -15,6	294	-143 -32,7	962	.
Kerhotoiminnassa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2018	2,8		2,8		4,0		1,5		4,1		9,1		3,9	
	2019	2,3		2,4		2,8		1,2		1,6		7,3		2,9	
	2020	1,8		1,9		1,8		0,9		1,1		5,5		2,1	
	2021	1,4		1,7		1,8		1,0		0,9		4,0		1,7	
	2022	1,0		1,2		.		1,0		0,8		2,6		1,2	
KUNNALLINEN VARHAISKASVATUS YHTEENSÄ															
Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevat lapset yhteensä ³	2018	27 379	1 328 5,1	13 527	675 5,3	10 970	741 7,2	5 606	160 2,9	9 202	523 6,0	9 030	1 635 22,1	75 714	5 062 7,2
	2019	27 755	376 1,4	13 755	228 1,7	11 012	42 0,4	5 562	-44 -0,8	8 746	-456 -5,0	8 393	-637 -7,1	75 223	-491 -0,6
	2020	27 774	19 0,1	13 484	-271 -2,0	10 530	-482 -4,4	5 507	-55 -1,0	8 520	-226 -2,6	8 033	-360 -4,3	73 848	-1 375 -1,8
	2021	27 585	-189 -0,7	13 391	-93 -0,7	10 902	372 3,5	5 357	-150 -2,7	8 193	-327 -3,8	7 796	-237 -3,0	73 224	-624 -0,8
	2022	27 608	23 0,1	13 495	104 0,8	.	.	5 357	0 0,0	8 108	-85 -1,0	8 207	411 5,3	62 775	.
Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2018	86,4		77,7		85,7		66,5		81,5		72,2		80,4	
	2019	87,2		78,8		85,2		66,7		81,1		71,6		80,8	
	2020	88,5		79,5		85,0		67,0		80,2		71,7		81,4	
	2021	89,2		79,1		85,6		65,9		80,0		71,0		81,4	
	2022	89,1		78,7		.		66,3		79,3		72,3		80,7	

³ Kerholapset mukana vuodesta 2017 alkaen.

⁴ Vuoden 2017-2021 kerholasten lukumääriin eivät sisälly ohjattuun leikkipuistotoimintaan osallistuneet lapset.

⁵ Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

JATKUU: 1D Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa järjestämisuudoittain vuosina 2018–2022 (Tilanne 31.12.)⁵

		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)	Muutos (lk)	Muutos (%)
Ostopalveluna hankitussa varhaiskasvatuksessa olevat lapset yhteensä	2018	649	106 19,5	1 236	-105 -7,8	35	-19 -35,1	31	3 10,7	334	86 34,7	40	12 42,9	2 325	83 3,7
	2019	318	-331 -51,0	1 097	-139 -11,2	16	-19 -54,3	31	0 0,0	265	-69 -20,7	31	-9 -22,5	1 758	-567 -24,4
	2020	205	-113 -35,5	1 029	-68 -6,2	33	17 105,6	21	-10 -32,3	228	-37 -14,0	21	-10 -32,3	1 537	-221 -12,6
	2021	197	-8 -3,9	802	-227 -22,1	19	-14 -43,4	28	7 33,3	123	-105 -46,1	29	8 38,1	1 198	-339 -22,1
	2022	161	-36 -18,3	681	-121 -15,1	.	.	29	1 3,6	120	-3 -2,4	16	-13 -44,8	1 007	.
Ostopalveluna hankitussa varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2018	2,0		7,1		0,3		0,4		3,0		0,3		2,5	
	2019	1,0		6,3		0,1		0,4		2,5		0,3		1,9	
	2020	0,7		6,1		0,3		0,3		2,1		0,2		1,7	
	2021	0,6		4,7		0,1		0,3		1,2		0,3		1,3	
	2022	0,5		4,0		.	.	0,4		1,2		0,1		1,3	
Yksityisen hoidon tuella tuetussa varhaiskasvatuksessa olevat lapset yhteensä	2018	3 666	215 6,2	2 653	118 4,7	373	-30 -7,4	315	-26 -7,6	607	-68 -10,1	134	-57 -29,8	7 748	152 2,0
	2019	3 762	96 2,6	2 610	-43 -1,6	281	-92 -24,7	251	-64 -20,3	490	-117 -19,3	83	-51 -38,1	7 477	-271 -3,5
	2020	3 389	-373 -9,9	2 448	-162 -6,2	230	-51 -18,1	210	-41 -16,3	453	-37 -7,6	78	-5 -6,0	6 808	-669 -8,9
	2021	3 160	-229 -6,8	1 611	-837 -34,2	220	-10 -4,3	174	-36 -17,1	369	-84 -18,5	36	-42 -53,8	5 570	-1 238 -18,2
	2022	3 209	49 1,6	1 591	-20 -1,2	.	.	145	-29 -16,7	333	-36 -9,8	28	-8 -22,2	5 306	.
Yksityisen hoidon tuella tuetussa varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2018	11,6		15,2		2,9		3,7		5,4		1,1		8,2	
	2019	11,8		14,9		2,2		3,0		4,5		0,7		8,0	
	2020	10,8		14,4		1,9		2,6		4,3		0,7		7,5	
	2021	10,2		9,5		1,7		2,1		3,6		0,3		6,2	
	2022	10,4		9,3		.	.	1,8		3,3		0,2		6,8	
Palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa olevat lapset yhteensä	2018	.		.		1 417	322 29,4	2 477	207 9,1	1 152	405 54,2	3 310	44 1,3	8 356	978 13,3
	2019	.		.		1 618	201 14,2	2 495	18 0,7	1 283	131 11,4	3 214	-96 -2,9	8 610	254 3,0
	2020	.		.		1 595	-23 -1,4	2 481	-14 -0,6	1 420	137 10,7	3 070	-144 -4,5	8 566	-44 -0,5
	2021	.		1 115		1 595	0 0,0	2 566	85 3,4	1 552	132 9,3	3 127	57 1,9	9 955	1 389 16,2
	2022	.		1 386	271 24,3	.	.	2 553	-13 -0,5	1 663	111 7,2	3 098	-29 -0,9	8 700	.
Palvelusetelillä järjestetyssä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus (%) kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2018	.		.		11,1		29,4		10,2		26,5		8,9	
	2019	.		.		12,5		29,9		11,9		27,4		9,3	
	2020	.		.		12,9		30,2		13,4		27,4		9,4	
	2021	.		6,6		12,5		31,6		15,2		28,5		11,1	
	2022	.		8,08		.		31,6		16,3		27,3		11,2	
KUNNAN JÄRJESTÄMÄ JA TUKEMA VARHAISKASVATUS YHTEENSÄ															
Kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa olevat lapset yhteensä ³	2018	31 694	473 1,5	17 416	170 1,0	12 795	273 2,2	8 429	211 2,6	11 295	394 3,6	12 514	95 0,8	94 143	1 616 1,7
	2019	31 835	141 0,4	17 462	46 0,3	12 927	132 1,0	8 339	-90 -1,1	10 784	-511 -4,5	11 721	-793 -6,3	93 068	-1 075 -1,1
	2020	31 368	-467 -1,5	16 961	-501 -2,9	12 388	-539 -4,2	8 219	-120 -1,4	10 621	-163 -1,5	11 202	-519 -4,4	90 759	-2 309 -2,5
	2021	30 942	-426 -1,4	16 919	-42 -0,2	12 736	348 2,8	8 125	-94 -1,1	10 237	-384 -3,6	10 988	-214 -1,9	89 947	-812 -0,9
	2022	30 978	36 0,1	17 153	234 1,4	.	.	8 084	-41 -0,5	10 224	-13 -0,1	11 349	361 3,3	77 788	.

³ Kerholapset mukana vuodesta 2017 alkaen.

⁵Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

1E Lapset kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatusajan ja tuen tarpeen mukaan vuosina 2018–2022 (Tilanne 31.12.)¹²

Varhaiskasvatukseen 20 tuntia viikossa osallistuvat lapset (Vantaa vuosina 2018, Oulu vuosina 2018-2020) on sijoitettu koko- tai osapäiväiseen varhaiskasvatukseen sen mukaan, miten tuntimäärä on sovittu jaettavaksi viikolle. Osaviikkoiset kokopäiväiset 20 tunnin lapset luetaan kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa oleviin lapsiin ja 4 tuntia päivässä varhaiskasvatuksessa olevat 20-tuntiset lapset luetaan osapäiväisiin lapsiin.

		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)
KUNNAN JÄRJESTÄMÄ KOKOPÄIVÄINEN JA OSAPÄIVÄINEN VARHAISKASVATUS															
Kokopäiväinen varhaiskasvatus	2018	25 699	552 2,2	13 754	158 1,2	10 733	1 002 10,3	7 557	333 4,6	9 694	558 6,1	9 862	1 059 12,0	77 299	3 662 5,0
	2019	26 430	731 2,8	13 862	108 0,8	11 067	334 3,1	7 362	-195 -2,6	9 645	-49 -0,5	9 510	-352 -3,6	77 876	577 0,7
	2020	26 838	408 1,5	13 864	2 0,0	10 737	-330 -3,0	7 607	245 3,3	9 475	-170 -1,8	9 685	175 1,8	78 206	330 0,4
	2021	26 862	24 0,1	14 595	731 5,3	11 167	430 4,0	7 585	-22 -0,3	9 487	12 0,1	10 096	411 4,2	79 792	1 586 2,0
	2022	27 035	173 0,6	14 832	237 1,6	.	.	.	7 629	44 0,6	9 557	70 0,7	10 611	515 5,1	69 664
Osuus (%) kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2018	94,7		96,3		90,1		94,7		94,8		87,7		93,4	
	2019	96,7		96,1		90,1		92,2		95,3		88,2		93,9	
	2020	95,9		95,5		88,3		95,0		93,2		87,1		93,2	
	2021	96,7		95,3		89,2		95,4		96,1		92,2		94,6	
	2022	97,4		95,3		.		96,1		96,6		93,7		96,1	
Osapäiväinen varhaiskasvatus	2018	1 428	-19 -1,3	526	-71 -11,9	1 173	-474 -28,8	426	-94 -18,1	533	-5 -0,9	1 379	-507 -26,9	5 465	-1 170 -17,6
	2019	900	-528 -37,0	564	38 7,2	1 219	46 3,9	623	197 46,2	474	-59 -11,1	1 274	-105 -7,6	5 054	-411 -7,5
	2020	588	-312 -34,7	326	-238 -42,2	1 194	-25 -2,1	324	-299 -48,0	579	105 22,2	828	-446 -35,0	3 839	-1 215 -24,0
	2021	496	-92 -15,6	427	101 31,0	1 123	-71 -5,9	285	-39 -12,0	285	-294 -50,8	419	-409 -49,4	3 035	-804 -20,9
	2022	434	-62 -12,5	520	93 21,8	.	.	.	233	-52 -18,2	253	-32 -11,2	416	-3 -0,7	1 856
Osuus (%) kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2018	5,3		3,7		9,9		5,3		5,2		12,3		6,6	
	2019	3,3		3,9		9,9		7,8		4,7		11,8		6,1	
	2020	2,1		2,2		9,8		4,0		5,7		7,4		4,6	
	2021	1,8		2,8		9,0		3,6		2,9		3,8		3,6	
	2022	1,6		3,3		.		2,9		2,6		3,7		2,6	
KUNNAN JÄRJESTÄMÄ ILTA-, LAUANTAI- JA YMPÄRIVUOROKAUTINEN VARHAISKASVATUS															
Lapset ilta-, lauantai- ja ympärivuorokautisessa varhaiskasvatuksessa yhteensä	2018	624	-20 -3,1	347	-14 -3,9	432	-18 -4,0	579	28 5,1	305	-25 -7,6	631	160 34,0	2 918	111 4,0
	2019	589	-35 -5,6	287	-60 -17,3	457	25 5,8	369	-210 -36,3	270	-35 -11,5	564	-67 -10,6	2 536	-382 -13,1
	2020	532	-57 -9,7	264	-23 -8,0	462	5 1,1	398	29 7,9	254	-16 -5,9	540	-24 -4,3	2 450	-86 -3,4
	2021	492	-40 -7,5	290	26 9,8	421	-41 -8,9	344	-54 -13,6	249	-5 -2,0	501	-39 -7,2	2 297	-153 -6,2
	2022	455	-37 -7,5	259	-31 -10,7	.	.	.	329	-15 -4,4	210	-39 -15,7	433	-68 -13,6	1 686
Osuus (%) kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2018	2,3		2,4		3,6		7,3		3,0		5,6		3,5	
	2019	2,2		2,0		3,7		4,6		2,7		5,2		3,1	
	2020	1,9		1,8		3,8		5,0		2,5		4,9		2,9	
	2021	1,8		1,9		3,4		4,3		2,5		4,6		2,7	
	2022	1,6		1,7		.		4,1		2,1		3,8		2,3	

¹ Kerholapset mukana vuodesta 2017 alkaen.

² Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

JATKUU: 1E Lapset kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatusajan ja tuen tarpeen mukaan vuosina 2018–2022 (Tilanne 31.12.)¹²

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO		
		Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)			
TUKEA TARVITSEVAT LAPSET KUNNALLISESSA JA KUNNAN JÄRJESTÄMÄSSÄ VARHAISKASVATUKSESSA																						
Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevat lapset yhteensä	2018	2 619	511	24,2	1 161	195	20,2	1 140	81	7,6	415	-65	-13,5	644	5	0,8	801	145	22,1	6 780	872	14,8
	2019	2 815	196	7,5	1 405	244	21,0	1 326	186	16,3	559	144	34,7	682	38	5,9	912	111	13,9	7 699	919	13,6
	2020	2 988	173	6,1	1 400	-5	-0,4	1 603	277	20,9	433	-126	-22,5	809	127	18,6	806	-106	-11,6	8 039	340	4,4
	2021	2 929	-59	-2,0	1 440	40	2,9	1 788	185	11,5	702	269	62,1	914	105	13,0	904	98	12,2	8 677	638	7,9
	2022	2 980	51	1,7	1 550	110	7,6	.	.	.	523	-179	-25,5	788	-126	-13,8	1 089	185	20,5	6 930	.	.
Osuus (%) kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2018	9,6			8,6			10,4			7,4			7,0			8,9			9,0		
	2019	10,1			10,2			12,0			10,1			7,8			10,9			10,2		
	2020	10,8			10,4			15,2			7,9			9,5			10,0			10,9		
	2021	10,6			10,8			16,4			13,1			11,2			11,6			11,8		
	2022	10,8			11,5			.			9,8			9,7			13,3			11,0		
Kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa olevat lapset yhteensä	2018	2 619	511	24,2	1 197	203	20,4	1 140	81	7,6	425	-78	-15,5	660	16	2,5	886	185	26,4	6 927	918	15,3
	2019	2 815	196	7,5	1 444	247	20,6	1 326	186	16,3	598	173	40,7	718	58	8,8	1 003	117	13,2	7 904	977	14,1
	2020	2 988	173	6,1	1 437	-7	-0,5	1 603	277	20,9	468	-130	-21,7	845	127	17,7	896	-107	-10,7	8 237	333	4,2
	2021	2 929	-59	-2,0	1 483	46	3,2	1 788	185	11,5	760	292	62,4	964	119	14,1	1 029	133	14,8	8 953	716	8,7
	2022	2 980	51	1,7	1 609	126	8,5	.	.	.	628	-132	-17,4	841	-123	-12,8	1 206	177	17,2	7 264	.	.
Osuus (%) kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	2018	9,7			8,4			9,6			5,3			6,5			7,9			8,4		
	2019	10,3			10,0			10,8			7,5			7,1			9,3			9,5		
	2020	10,7			9,9			13,2			5,8			8,3			8,1			9,8		
	2021	10,5			9,7			14,3			9,6			9,8			9,4			10,6		
	2022	10,7			10,3			.			7,9			8,5			10,7			10,0		

¹ Kerholapset mukana vuodesta 2017 alkaen.

² Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

1F Lapset kotihoidon tuella vuosina 2018–2022 (Tilanne 31.12.)¹

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO		
		Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)			
10kk - 6-vuotiaat	2018	7 812	-147 -1,8	4 089	-320 -7,3	3 411	-280 -7,6	1 698	-140 -7,6	2 426	-111 -4,4	2 804	-274 -8,9	22 240	-1 272 -5,4							
	2019	6 843	-969 -12,4	3 681	-408 -10,0	3 256	-155 -4,5	1 601	-97 -5,7	2 097	-329 -13,6	2 408	-396 -14,1	19 886	-2 354 -10,6							
	2020	6 512	-331 -4,8	3 747	66 1,8	3 118	-138 -4,2	1 466	-135 -8,4	1 965	-132 -6,3	2 031	-377 -15,7	18 839	-1 047 -5,3							
	2021	5 694	-818 -12,6	3 268	-479 -12,8	2 778	-340 -10,9	1 364	-102 -7,0	1 794	-171 -8,7	1 846	-185 -9,1	16 744	-2 095 -11,1							
	2022	5 325	-369 -6,5	3 133	-135 -4,1	.	.	.	1 345	-19 -1,4	1 765	-29 -1,6	1 729	-117 -6,3	13 297	.						
Osuus (%) kaikista 10kk - 6-vuotiaista	2018	19,3		18,2		20,8		16,2		17,5		18,8		18,7								
	2019	17,1		16,7		19,6		15,4		15,7		17,1		17,1								
	2020	16,6		17,5		19,0		14,6		15,2		15,1		16,6								
	2021	14,9		15,6		17,4		13,8		14,3		14,1		15,1								
	2022	14,0		14,8		.		13,8		14,2		13,4		14,1								
10kk - 1-vuotiaat	2018	5 250	22 0,4	2 518	-166 -6,2	2 153	55 2,6	1 083	-42 -3,7	1 519	2 0,1	1 439	-41 -2,8	13 962	-170 -1,2							
	2019	4 731	-519 -9,9	2 384	-134 -5,3	2 063	-90 -4,2	1 042	-41 -3,8	1 446	-73 -4,8	1 318	-121 -8,4	12 984	-978 -7,0							
	2020	4 753	22 0,5	2 488	104 4,4	2 010	-53 -2,6	993	-49 -4,7	1 363	-83 -5,7	1 219	-99 -7,5	12 826	-158 -1,2							
	2021	4 326	-427 -9,0	2 264	-224 -9,0	1 900	-110 -5,5	976	-17 -1,7	1 332	-31 -2,3	1 185	-34 -2,8	11 983	-843 -6,6							
	2022	4 173	-153 -3,5	2 307	43 1,9	.	.	991	15 1,5	1 335	3 0,2	1 168	-17 -1,4	9 974	.							
Osuus (%) kaikista 10kk - 1-vuotiaista	2018	70,0		66,1		70,8		55,7		60,6		57,7		65,6								
	2019	65,7		63,6		67,7		54,6		58,7		55,5		62,6								
	2020	66,0		67,6		68,4		55,7		58,3		52,5		63,3								
	2021	58,8		60,6		64,7		51,5		55,7		48,5		57,7								
	2022	54,3		56,1		.		51,1		53,5		46,9		53,3								
2-vuotiaat	2018	1 696	-77 -4,3	880	-60 -6,4	691	-100 -12,6	379	-41 -9,8	494	-59 -10,7	533	-72 -11,9	4 673	-409 -8,0							
	2019	1 475	-221 -13,0	795	-85 -9,7	696	5 0,7	373	-6 -1,6	375	-119 -24,1	421	-112 -21,0	4 135	-538 -11,5							
	2020	1 242	-233 -15,8	746	-49 -6,2	680	-16 -2,3	305	-68 -18,2	380	5 1,3	380	-41 -9,7	3 733	-402 -9,7							
	2021	1 012	-230 -18,5	639	-107 -14,3	592	-88 -12,9	253	-52 -17,0	299	-81 -21,3	309	-71 -18,7	3 104	-629 -16,8							
	2022	891	-121 -12,0	550	-89 -13,9	.	.	240	-13 -5,1	288	-11 -3,7	255	-54 -17,5	2 224	.							
Osuus (%) kaikista 2-vuotiaista	2018	25,7		25,0		26,4		21,4		21,9		23,1		24,5								
	2019	23,0		23,5		26,2		22,4		17,2		20,2		22,5								
	2020	20,4		22,9		25,9		19,1		18,7		18,8		21,2								
	2021	17,1		19,9		23,6		16,2		15,2		15,8		18,1								
	2022	14,5		16,9		.		16,1		15,2		12,3		15,0								

¹Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

JATKUU: 1F Lapset kotihoidon tuella vuosina 2018–2022 (Tilanne 31.12.)¹

		HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO		
		Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)	Muutos (lkm)	Muutos (%)			
10kk - 2-vuotiaat	2018	6 946	-55 -0,8	3 398	-226 -6,2	2 844	-45 -1,6	1 462	-83 -5,4	2 013	-57 -2,8	1 972	-113 -5,4	18 635	-579 -3,0							
	2019	6 206	-740 -10,7	3 179	-219 -6,4	2 759	-85 -3,0	1 415	-47 -3,2	1 821	-192 -9,5	1 739	-233 -11,8	17 119	-1 516 -8,1							
	2020	5 995	-211 -3,4	3 234	55 1,7	2 690	-69 -2,5	1 298	-117 -8,3	1 743	-78 -4,3	1 599	-140 -8,1	16 559	-560 -3,3							
	2021	5 338	-657 -11,0	2 903	-331 -10,2	2 492	-198 -7,4	1 229	-69 -5,3	1 631	-112 -6,4	1 494	-105 -6,6	15 087	-1 472 -8,9							
	2022	5 064	-274 -5,1	2 857	-46 -1,6	.	.	1 231	2 0,2	1 623	-8 -0,5	1 423	-71 -4,8	12 198	.							
Osuus (%) kaikista 10kk - 2-vuotiaista	2018	49,2		46,4		50,2		40,1		42,5		41,1		46,3								
	2019	45,6		44,6		48,4		39,9		40,1		39,0		43,9								
	2020	45,1		46,6		48,4		38,5		39,7		36,8		43,7								
	2021	40,2		41,7		45,7		36,3		37,9		34,0		39,9								
	2022	36,6		38,7		.		35,1		36,3		31,2		36,2								
3 - 6-vuotiaat	2018	866	-92 -9,6	691	-94 -12,0	567	-235 -29,3	236	-57 -19,5	413	-54 -11,6	832	-161 -16,2	3 605	-693 -16,1							
	2019	637	-229 -26,4	502	-189 -27,4	497	-70 -12,3	186	-50 -21,2	276	-137 -33,2	669	-163 -19,6	2 767	-838 -23,2							
	2020	517	-120 -18,8	513	11 2,2	428	-69 -13,9	168	-18 -9,7	222	-54 -19,6	432	-237 -35,4	2 280	-487 -17,6							
	2021	356	-161 -31,1	365	-148 -28,8	286	-142 -33,2	135	-33 -19,6	163	-59 -26,6	352	-80 -18,5	1 657	-623 -27,3							
	2022	261	-95 -26,7	276	-89 -24,4	.	.	114	-21 -15,6	142	-21 -12,9	306	-46 -13,1	1 099	.							
Osuus (%) kaikista 3 - 6-vuotiaista	2018	3,3		4,6		5,3		3,4		4,5		8,2		4,6								
	2019	2,4		3,4		4,5		2,7		3,1		7,0		3,6								
	2020	2,0		3,6		3,9		2,5		2,6		4,8		3,0								
	2021	1,4		2,6		2,7		2,1		2,0		4,1		2,3								
	2022	1,1		2,0		.		1,8		1,8		3,7		1,8								
3 - 6-vuotiaiden osuus (%) kaikista kotihoidon tukea saaneista lapsista	2018	11,1		16,9		16,6		13,9		17,0		29,7		16,2								
	2019	9,3		13,6		15,3		11,6		13,2		27,8		13,9								
	2020	7,9		13,7		13,7		11,5		11,3		21,3		12,1								
	2021	6,3		11,2		10,3		9,9		9,1		19,1		9,9								
	2022	4,9		8,8		.		8,5		8,0		17,7		8,3								

¹Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

1G Osallistumisaste kunnan järjestämään ja tukemaan varhaiskasvatukseen ikäryhmittäin vuosina 2018–2022¹²

		HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
% 0-vuotiaista	2018	0,2	0,4	0,5	0,8	0,6	1,7	0,5
	2019	0,3	0,5	0,4	0,3	0,4	0,9	0,4
	2020	0,2	0,5	0,3	0,9	0,7	0,8	0,5
	2021	0,3	0,7	0,6	0,6	0,6	0,8	0,5
	2022	0,5	1,1	.	0,8	1,3	2,7	1,1
% 1-vuotiaista	2018	27,2	30,6	29,5	38,6	36,5	46,8	32,6
	2019	32,0	32,8	30,0	38,9	36,8	45,4	34,6
	2020	32,2	31,9	29,1	39,0	41,5	48,1	35,1
	2021	38,0	39,5	34,5	43,9	42,5	50,3	40,3
	2022	41,6	42,2	.	44,8	47,6	62,7	45,7
% 2-vuotiaista	2018	73,7	71,5	72,4	72,5	79,9	81,1	74,6
	2019	75,9	74,3	70,4	71,8	78,9	81,0	75,4
	2020	78,2	77,4	68,4	75,4	78,3	79,3	76,5
	2021	81,4	78,5	73,8	77,4	81,8	83,6	79,7
	2022	83,0	81,8	.	80,3	83,8	86,4	83,0
% 3-vuotiaista	2018	90,6	88,3	90,6	89,8	92,4	89,9	90,2
	2019	91,8	90,0	89,5	89,7	91,5	89,8	90,7
	2020	92,0	89,4	85,6	90,4	93,4	90,6	90,4
	2021	93,0	93,2	91,9	91,8	93,4	92,4	92,7
	2022	92,7	91,3	.	92,2	94,9	94,6	92,9
% 4-vuotiaista	2018	93,3	92,1	94,2	95,6	94,6	93,0	93,5
	2019	94,8	92,7	93,2	94,3	95,0	92,7	93,9
	2020	94,7	94,0	91,0	95,0	94,1	91,4	93,6
	2021	94,4	94,0	95,6	95,7	96,0	93,9	94,7
	2022	94,5	94,5	.	97,1	94,8	94,6	94,9
% 5-vuotiaista	2018	94,8	92,4	94,3	96,3	95,5	99,8	95,1
	2019	95,1	95,1	94,6	96,7	95,9	95,0	95,2
	2020	95,5	95,9	91,6	97,2	94,3	95,0	95,0
	2021	95,4	96,0	95,1	98,3	97,2	95,3	95,9
	2022	95,4	94,8	.	97,2	93,9	96,2	95,4
% 6-vuotiaista	2018	99,5	94,6	95,9	99,5	99,0	95,4	97,4
	2019	95,0	94,2	96,7	100,0	95,4	98,7	96,0
	2020	95,2	92,3	94,1	99,8	99,4	99,9	95,9
	2021	95,6	92,6	97,5	99,7	92,4	97,2	95,5
	2022	95,3	93,4	.	99,6	93,7	98,8	95,6

¹ Kerholapset mukana vuodesta 2017.

² Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

2A/1 Varhaiskasvatuksen ja kotihoidon tuen kustannukset vuonna 2022

KOKONAISKUSTANNUKSET (€) VUONNA 2022	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU ²	TAMPERE ²	OULU	KUUSIKKO
Kustannukset yhteensä ilman vyörytyksiä	463 350 558	260 501 841	190 280 168	120 385 532	146 471 341	154 259 323	1 335 248 764
Tulot asiakasmaksuista yhteensä	34 979 088	20 031 363	12 731 446	4 397 270	9 380 972	8 396 657	89 916 796
KUNNAN ITSETUOTTAMA VARHAISKASVATUS							
KUNNAN ITSE TUOTTAMA VARHAISKASVATUS YHTEENSÄ	406 418 457	204 430 425	157 512 564	81 779 457	116 320 811	115 696 028	1 082 157 743
KUNNALLISET PÄIVÄKODIT							
Kustannukset ilman vyörytyksiä yhteensä	398 813 506	196 022 189	155 890 941	80 252 980	115 609 644	114 381 329	1 060 970 588
Henkilöstökustannukset	257 229 711	122 652 208	101 731 637	57 633 361	75 036 011	76 031 703	690 314 630
Tilakustannukset	79 051 022	41 527 010	31 927 881	14 111 511	19 926 959	19 045 721	205 590 105
Tukipalveluiden kustannukset	51 421 765	24 160 998	17 352 390	5 027 055	14 597 092	12 924 572	125 483 873
Muut kustannukset	3 924 012	3 165 576	2 453 771	1 075 180	2 620 245	2 604 393	15 843 177
Varhaiskasvatuksen yhteiset menot ¹	7 186 996	4 516 397	2 425 262	2 405 872	3 429 337	3 774 940	23 738 804
<i>Tulot asiakasmaksuista</i>	<i>33 819 924</i>	<i>18 685 720</i>	<i>11 987 723</i>	<i>4 282 474</i>	<i>9 088 617</i>	<i>8 146 125</i>	<i>86 010 583</i>
KUNNALLINEN PERHEPÄIVÄHOITO YHTEENSÄ							
Kustannukset ilman vyörytyksiä yhteensä	7 604 951	8 408 237	1 621 623	1 526 477	711 168	1 314 700	21 187 155
Henkilöstökustannukset	5 924 368	6 513 867	1 391 908	1 382 864	627 069	1 197 873	17 037 949
Tilakustannukset	852 611	665 776	74 807	18 197	0	24 513	1 635 904
Tukipalveluiden kustannukset	492 333	510 809	0	3 391	0	17 169	1 023 702
Muut kustannukset	188 354	267 711	71 480	78 654	40 547	48 264	695 010
Varhaiskasvatuksen yhteiset menot ¹	147 285	450 073	83 428	43 371	43 552	26 880	794 589
<i>Tulot asiakasmaksuista</i>	<i>752 432</i>	<i>709 282</i>	<i>235 389</i>	<i>103 376</i>	<i>98 658</i>	<i>126 653</i>	<i>2 025 789</i>
HOITAJAN KOTONA TAPAHTUVA PERHEPÄIVÄHOITO							
Kustannukset ilman vyörytyksiä yhteensä	2 709 355	1 060 616	926 843	1 526 477	711 168	1 151 387	8 085 846
Henkilöstökustannukset	2 452 900	801 948	816 755	1 382 864	627 069	1 080 658	7 162 194
Tilakustannukset	64 415	619	0	18 197	0	0	83 231
Tukipalveluiden kustannukset	3 598	168	0	3 391	0	534	7 691
Muut kustannukset	133 286	119 575	68 374	78 654	40 547	45 883	486 319
Varhaiskasvatuksen yhteiset menot ¹	55 155	138 306	41 714	43 371	43 552	24 313	346 412
<i>Tulot asiakasmaksuista</i>	<i>284 196</i>	<i>124 186</i>	<i>183 609</i>	<i>103 376</i>	<i>98 658</i>	<i>107 128</i>	<i>901 152</i>
RYHMÄPERHEPÄIVÄHOITO²							
Kustannukset ilman vyörytyksiä yhteensä	4 895 596	7 347 620	694 780	0	0	163 312	13 101 309
Henkilöstökustannukset	3 471 468	5 711 918	575 153	0	0	117 216	9 875 755
Tilakustannukset	788 196	665 157	74 807	0	0	24 513	1 552 673
Tukipalveluiden kustannukset	488 735	510 641	0	0	0	16 635	1 016 011
Muut kustannukset	55 068	148 136	3 106	0	0	2 381	208 692
Varhaiskasvatuksen yhteiset menot ¹	92 130	311 767	41 714	0	0	2 567	448 178
<i>Tulot asiakasmaksuista</i>	<i>468 236</i>	<i>585 096</i>	<i>51 780</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>19 526</i>	<i>1 124 637</i>
OSTOPALVELUNA HANKITTU VARHAISKASVATUS							
Kustannukset ilman vyörytyksiä yhteensä	4 606 373	10 926 552	2 053 602	488 340	1 950 392	374 055	20 399 314
<i>Tulot asiakasmaksuista</i>	<i>406 733</i>	<i>636 362</i>	<i>508 334</i>	<i>11 420</i>	<i>193 696</i>	<i>123 879</i>	<i>1 880 424</i>
PALVELUSETELILLÄ JÄRJESTETTY VARHAISKASVATUS							
Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus yhteensä	0	12 969 389	14 923 110	29 985 083	17 015 985	29 669 767	104 563 333
YKSITYISEN HOIDON TUKI							
Kustannukset ilman vyörytyksiä yhteensä	24 707 767	13 983 372	1 242 181	1 082 854	1 896 535	199 305	43 112 014
LASTEN KOTIHOIDON TUKI							
Kustannukset ilman vyörytyksiä yhteensä	27 617 962	18 192 103	14 548 711	7 049 798	9 287 618	8 320 168	85 016 359

2A/2 Varhaiskasvatuksen ja kotihoidon tuen kustannusten osuudet kokonaiskustannuksista vuonna 2022

KOKONAISKUSTANNUKSET VUONNA 2022	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
josta kunnalliset päiväkodit	86,1	75,2	81,9	66,7	78,9	74,1	79,5
josta kunnallinen perhepäivähoito	1,6	3,2	0,9	1,3	0,5	0,9	1,6
josta palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus	0,0	5,0	7,8	24,9	11,6	19,2	7,8
josta ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	1,0	4,2	1,1	0,4	1,3	0,2	1,5
josta yksityisen hoidon tuki	5,3	5,4	0,7	0,9	1,3	0,1	3,2
josta kotihoidon tuki	6,0	7,0	7,6	5,9	6,3	5,4	6,4
TULOT ASIAKASMAKSUISTA YHTEENSÄ (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
josta kunnalliset päiväkodit	96,7	93,3	94,2	97,4	96,9	97,0	95,7
josta kunnallinen perhepäivähoito	2,2	3,5	1,8	2,4	1,1	1,5	2,3
josta ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	1,2	3,2	4,0	0,3	2,1	1,5	2,1
KUNNAN ITSE TUOTTAMA VARHAISKASVATUS							
KUNNALLISET PÄIVÄKODIT YHTEENSÄ (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
josta henkilöstökustannukset	64,5	62,6	65,3	71,8	64,9	66,5	65,1
josta tilakustannukset	19,8	21,2	20,5	17,6	17,2	16,7	19,4
josta tukipalveluiden kustannukset	12,9	12,3	11,1	6,3	12,6	11,3	11,8
josta muut kustannukset	1,0	1,6	1,6	1,3	2,3	2,3	1,5
josta varhaiskasvatuksen yhteiset menot	1,8	2,3	1,6	3,0	3,0	3,3	2,2
Asiakasmaksutulojen osuus kokonaiskustannuksista (%)	8,5	9,5	7,7	5,3	7,9	7,1	8,1
KUNNALLINEN PERHEPÄIVÄHOITO YHTEENSÄ (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
josta henkilöstökustannukset	77,9	77,5	85,8	90,6	88,2	91,1	80,4
josta tilakustannukset	11,2	7,9	4,6	1,2	0,0	1,9	7,7
josta tukipalveluiden kustannukset	6,5	6,1	0,0	0,2	0,0	1,3	4,8
josta muut kustannukset	2,5	3,2	4,4	5,2	5,7	3,7	3,3
josta varhaiskasvatuksen yhteiset menot	1,9	5,4	5,1	2,8	6,1	2,0	3,8
Asiakasmaksutulojen osuus kokonaiskustannuksista (%)	9,9	8,4	14,5	6,8	13,9	9,6	9,6
HOITAJAN KOTONA TAPAHTUVA PERHEPÄIVÄHOITO YHTEENSÄ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
josta henkilöstökustannukset	90,5	75,6	88,1	90,6	88,2	93,9	88,6
josta tilakustannukset	2,4	0,1	0,0	1,2	0,0	0,0	1,0
josta tukipalveluiden kustannukset	0,1	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,1
josta muut kustannukset	4,9	11,3	7,4	5,2	5,7	4,0	6,0
josta varhaiskasvatuksen yhteiset menot	2,0	13,0	4,5	2,8	6,1	2,1	4,3
Asiakasmaksutulojen osuus kokonaiskustannuksista (%)	10,5	11,7	19,8	6,8	13,9	9,3	11,1
RYHMÄPERHEPÄIVÄHOITO YHTEENSÄ	100,0	100,0	100,0	0,0	0,0	100,0	100,0
josta henkilöstökustannukset	70,9	77,7	82,8	0,0	0,0	71,8	75,4
josta tilakustannukset	16,1	9,1	10,8	0,0	0,0	15,0	11,9
josta tukipalveluiden kustannukset	10,0	6,9	0,0	0,0	0,0	10,2	7,8
josta muut kustannukset	1,1	2,0	0,4	0,0	0,0	1,5	1,6
josta varhaiskasvatuksen yhteiset menot	1,9	4,2	6,0	0,0	0,0	1,6	3,4
Asiakasmaksutulojen osuus kokonaiskustannuksista (%)	9,6	8,0	7,5	0,0	0,0	12,0	8,6

2B Varhaiskasvatuksen ja kotihoidon tuen kustannusten tarkastelua vuosina 2022 ja 2021. Vuoden 2021 kustannukset on deflatoitu.¹

	HELSINKI			ESPOO			VANTAA			TURKU			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO		
	2021 ¹	2022	Muutos %	2021 ¹	2022	Muutos %	2021 ¹	2022	Muutos %	2021 ¹	2022	Muutos %	2021 ¹	2022	Muutos %	2021 ¹	2022	Muutos %	2021 ¹	2022	Muutos %
Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus yhteensä	428 224 812	435 732 596	1,8	236 197 828	242 309 739	2,6	172 613 223	175 731 457	1,8	110 617 802	113 335 734	2,5	131 778 586	137 183 723	4,1	142 148 043	145 939 155	2,7	1 221 580 294	1 250 232 405	2,3
Kunnan järjestämä varhaiskasvatus yhteensä	400 577 966	411 024 830	2,6	216 844 765	228 326 366	5,3	170 902 030	174 489 276	2,1	109 336 331	112 252 880	2,7	129 212 284	135 287 188	4,7	141 793 017	145 739 850	2,8	1 168 666 393	1 207 120 391	3,3
Kunnallinen varhaiskasvatus yhteensä	395 665 410	406 418 457	2,7	202 854 198	204 430 425	0,8	155 020 668	157 512 564	1,6	80 454 871	81 779 457	1,6	111 834 422	116 320 811	4,0	111 398 535	115 696 028	3,9	1 057 228 103	1 082 157 743	2,4
Kunnallinen päiväkot ²	386 859 636	398 813 506	3,1	193 599 816	196 022 189	1,3	152 793 364	155 890 941	2,0	78 661 355	80 252 980	2,0	111 105 647	115 609 644	4,1	109 744 664	114 381 329	4,2	1 032 764 482	1 060 970 588	2,7
Kunnallinen perhepäivähoito ²	8 805 774	7 604 951	-13,6	9 254 383	8 408 237	-9,1	2 227 303	1 621 623	-27,2	1 793 515	1 526 477	-14,9	728 775	711 168	-2,4	1 653 871	1 314 700	-20,5	24 463 621	21 187 155	-13,4
Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	4 912 557	4 606 373	-6,2	13 229 643	10 926 552	-17,4	2 075 792	2 053 602	-1,1	439 881	488 340	11,0	2 731 145	1 950 392	-28,6	548 002	374 055	-31,7	23 937 020	20 399 314	-14,8
Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus ³	0	0	0,0	760 923	12 969 389	...	13 805 571	14 923 110	8,1	28 441 579	29 985 083	5,4	14 646 717	17 015 985	16,2	29 846 480	29 669 767	-0,6	87 501 270	104 563 333	19,5
Kunnan tukema varhaiskasvatus	27 646 846	24 707 767	-10,6	19 353 063	13 983 372	-27,7	1 711 193	1 242 181	-27,4	1 281 471	1 082 854	-15,5	2 566 302	1 896 535	-26,1	355 027	199 305	-43,9	52 913 902	43 112 014	-18,5
Yksityisen hoidon tuki	27 646 846	24 707 767	-10,6	19 353 063	13 983 372	-27,7	1 711 193	1 242 181	-27,4	1 281 471	1 082 854	-15,5	2 566 302	1 896 535	-26,1	355 027	199 305	-43,9	52 913 902	43 112 014	-18,5
Kotihoidon tuki	34 852 356	27 617 962	-20,8	18 964 141	18 192 103	-4,1	15 542 842	14 548 711	-6,4	7 190 392	7 049 798	-2,0	9 539 833	9 287 618	-2,6	8 762 727	8 320 168	-5,1	94 852 292	85 016 359	-10,4
Kunnan järjestämä ja tukema varhaiskasvatus sekä kotihoidon tuki	463 077 168	463 350 558	0,1	255 161 969	260 501 841	2,1	188 156 066	190 280 168	1,1	117 808 194	120 385 532	2,2	141 318 418	146 471 341	3,6	150 910 771	154 259 323	2,2	1 316 432 586	1 335 248 764	1,4
Muu varhaiskasvatustoiminta	12 193 352	11 664 526	-4,3	4 315 673	4 244 974	-1,6	2 099 203	2 250 062	7,2	1 461 635	1 477 229	1,1	946 271	895 549	-5,4	1 636 031	1 183 413	-27,7	22 652 165	21 715 752	-4,1
Avustukset	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Starttirahat	100 998	58 753	-41,8	118 198	228 769	93,5	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	219 195	287 521	31,2

¹ Vuoden 2021 kustannukset on muutettu vuoden 2022 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä opetustoimelle kertoimella (1,0368). (Lähde: Tilastokeskus 2/2022)

² Sisältää ICT-kustannukset Helsingin, Espoon, Turun, Tampereen ja Oulun osalta. Vantaalla ICT-kustannukset kohdistetaan koko kaupungin tietohallintoon, eivätkä ne tästä syystä ole mukana varhaiskasvatuksen kustannuksissa.

³ Palveluseteli ei ole käytössä Helsingissä.

2C/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen kustannukset vuosina 2018–2022

Kustannukset, euroa		HELSINKI	Muutos (%)	ESPOO	Muutos (%)	VANTAA	Muutos (%)	TURKU	Muutos (%)	TAMPERE	Muutos (%)	OULU	Muutos (%)	KUUSIKKO	Muutos (%)
Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen sekä kotihoidon tuen kustannukset yhteensä ¹ (ilman muuta varhaiskasvatuustoimintaa)	2018	400 382 388	3,6	225 494 883	2,6	156 838 284	2,6	102 082 357	3,7	126 276 754	5,7	130 396 010	3,6	1 141 470 677	3,5
	2019	422 133 853	5,4	238 666 995	5,8	170 602 863	8,8	107 520 777	5,3	129 778 934	2,8	135 688 464	4,1	1 204 391 886	5,5
	2020	432 380 591	2,4	234 990 311	-1,5	173 043 260	1,4	107 628 850	0,1	130 269 356	0,4	137 135 092	1,1	1 215 447 459	0,9
	2021	446 631 437	3,3	246 100 142	4,7	181 473 888	4,9	113 624 352	5,6	136 299 633	4,6	145 551 323	6,1	1 269 680 775	4,5
	2022	463 350 558	3,7	260 501 841	5,9	190 280 168	4,9	120 385 532	6,0	146 471 341	7,5	154 259 323	6,0	1 335 248 764	5,2
Kunnallinen varhaiskasvatus yhteensä ¹	2018	317 591 886	4,7	167 424 769	4,6	125 153 184	8,1	68 555 614	1,9	98 737 919	2,3	92 288 290	3,8	869 751 662	4,6
	2019	341 056 850	7,4	180 703 165	7,9	137 624 113	10,0	72 741 616	6,1	102 360 284	3,7	96 390 921	4,4	930 876 948	7,0
	2020	355 613 981	4,3	177 515 080	-1,8	138 748 456	0,8	72 817 676	0,1	101 878 630	-0,5	98 870 482	2,6	945 444 305	1,6
	2021	381 613 741	7,3	195 650 030	10,2	149 515 261	7,8	77 597 595	6,6	107 862 732	5,9	107 442 325	8,7	1 019 681 684	7,9
	2022	406 418 457	6,5	204 430 425	4,5	157 512 564	5,3	81 779 457	5,4	116 320 811	7,8	115 696 028	7,7	1 082 157 743	6,1
Kunnallinen päiväkot ¹	2018	304 780 429	5,1	156 962 608	5,5	121 058 280	8,6	66 345 410	2,3	97 925 521	2,5	88 934 833	4,7	836 007 082	5,1
	2019	329 493 763	8,1	170 349 517	8,5	134 021 561	10,7	70 756 611	6,6	101 526 312	3,7	93 764 348	5,4	899 912 112	7,6
	2020	346 172 421	5,1	167 967 915	-1,4	136 060 291	1,5	70 718 624	-0,1	101 195 357	-0,3	97 107 679	3,6	919 222 287	2,1
	2021	373 120 696	7,8	186 724 308	11,2	147 367 058	8,3	75 867 774	7,3	107 159 839	5,9	105 847 190	9,0	996 086 865	8,4
	2022	398 813 506	6,9	196 022 189	5,0	155 890 941	5,8	80 252 980	5,8	115 609 644	7,9	114 381 329	8,1	1 060 970 588	6,5
Kunnallinen perhepäivähoito ¹	2018	12 811 457	-3,1	10 462 161	-7,6	4 094 904	-4,2	2 210 203	-7,0	812 397	-15,3	3 353 457	-16,1	33 744 580	-6,6
	2019	11 563 087	-9,7	10 353 648	-1,0	3 602 552	-12,0	1 985 005	-10,2	833 972	2,7	2 626 573	-21,7	30 964 836	-8,2
	2020	9 441 560	-18,3	9 547 166	-7,8	2 688 165	-25,4	2 099 052	5,7	683 273	-18,1	1 762 803	-32,9	26 222 018	-15,3
	2021	8 493 045	-10,0	8 925 722	-6,5	2 148 203	-20,1	1 729 820	-17,6	702 893	2,9	1 595 135	-9,5	23 594 819	-10,0
	2022	7 604 951	-10,5	8 408 237	-5,8	1 621 623	-24,5	1 526 477	-11,8	711 168	1,2	1 314 700	-17,6	21 187 155	-10,2
Hoitajan kotona tapahtuva perhepäivähoito	2018	6 020 757	-8,9	1 602 035	-20,7	1 882 260	-0,2	2 210 203	-7,0	812 397	-11,1	2 614 203	-15,9	15 141 856	-10,5
	2019	4 940 166	-17,9	1 508 157	-5,9	1 795 393	-4,6	1 985 005	-10,2	833 972	2,7	2 037 326	-22,1	13 100 019	-13,5
	2020	3 685 765	-25,4	1 312 105	-13,0	1 402 104	-21,9	2 099 052	5,7	683 273	-18,1	1 607 660	-21,1	10 789 959	-17,6
	2021	3 146 875	-14,6	1 240 199	-5,5	1 263 060	-9,9	1 729 820	-17,6	702 893	2,9	1 427 523	-11,2	9 510 371	-11,9
	2022	2 709 355	-13,9	1 060 616	-14,5	926 843	-26,6	1 526 477	-11,8	711 168	1,2	1 151 387	-19,3	8 085 846	-15,0
Ryhmäperhepäivähoito ²	2018	6 790 700	2,8	8 860 126	-4,7	2 212 644	-7,4	.	.	.	.	739 254	-16,9	18 602 724	-3,3
	2019	6 622 921	-2,5	8 845 491	-0,2	1 807 159	-18,3	.	.	.	.	589 247	-20,3	17 864 817	-4,0
	2020	5 755 795	-13,1	8 235 060	-6,9	1 286 061	-28,8	.	.	.	.	155 143	-73,7	15 432 059	-13,6
	2021	5 346 171	-7,1	7 685 523	-6,7	885 143	-31,2	.	.	.	.	167 612	8,0	14 084 449	-8,7
	2022	4 895 596	-8,4	7 347 620	-4,4	694 780	-21,5	.	.	.	.	163 312	-2,6	13 101 309	-7,0

¹ Sisältää ICT-kustannukset Helsingin, Espoon, Turun, Tampereen ja Oulun osalta. Vantaalla ICT-kustannukset kohdistetaan koko kaupungin tietohallintoon, eivätkä ne tästä syystä ole mukana varhaiskasvatuksen kustannuksissa.

² Turussa ja Tampereella ei järjestetä kunnallista ryhmäperhepäivähoitoa.

JATKUU: 2C/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen kustannukset vuosina 2018–2022

Kustannukset, euroa		HELSINKI	Muutos (%)	ESPOO	Muutos (%)	VANTAA	Muutos (%)	TURKU	Muutos (%)	TAMPERE	Muutos (%)	OULU	Muutos (%)	KUUSIKKO	Muutos (%)
Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	2018	8 278 127	9,2	14 575 315	-10,5	1 796 014	-12,5	545 562	13,0	3 612 540	13,1	473 254	8,3	29 280 812	-2,5
	2019	5 439 457	-34,3	14 619 463	0,3	1 833 483	2,1	445 997	-18,3	3 304 666	-8,5	483 480	2,2	26 126 545	-10,8
	2020	6 047 245	11,2	14 058 346	-3,8	1 874 100	2,2	380 796	-14,6	3 191 095	-3,4	347 273	-28,2	25 898 854	-0,9
	2021	4 738 092	-21,6	12 759 806	-9,2	2 002 072	6,8	424 259	11,4	2 634 151	-17,5	528 540	52,2	23 086 920	-10,9
	2022	4 606 373	-2,8	10 926 552	-14,4	2 053 602	2,6	488 340	15,1	1 950 392	-26,0	374 055	-29,2	20 399 314	-11,6
Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus ³	2018	.	.	.	.	9 493 597	-36,4	22 681 631	16,0	9 271 821	72,9	25 323 247	9,8	66 770 295	6,2
	2019	.	.	.	.	12 182 743	28,3	24 554 425	8,3	10 658 310	15,0	27 546 413	8,8	74 941 892	12,2
	2020	.	.	.	.	13 285 778	9,1	25 526 500	4,0	12 483 857	17,1	27 664 593	0,4	78 960 727	5,4
	2021	.	.	733 900	.	13 315 279	0,2	27 431 504	7,5	14 126 553	13,2	28 786 512	4,1	84 393 748	6,9
	2022	.	.	12 969 389	.	14 923 110	12,1	29 985 083	9,3	17 015 985	20,5	29 669 767	3,1	104 563 333	23,9
Yksityisen hoidon tuki	2018	25 039 950	6,9	20 905 686	9,8	2 508 579	101,9	2 146 973	-10,8	3 684 288	-3,1	807 001	-27,1	55 092 476	8,0
	2019	30 068 728	20,1	21 625 245	3,4	1 798 290	-28,3	1 782 537	-17,0	3 148 523	-14,5	556 218	-31,1	58 979 541	7,1
	2020	28 703 347	-4,5	22 271 414	3,0	1 873 817	4,2	1 522 864	-14,6	2 925 443	-7,1	435 050	-21,8	57 731 936	-2,1
	2021	26 664 995	-7,1	18 665 758	-16,2	1 650 422	-11,9	1 235 961	-18,8	2 475 162	-15,4	342 418	-21,3	51 034 716	-11,6
	2022	24 707 767	-7,3	13 983 372	-25,1	1 242 181	-24,7	1 082 854	-12,4	1 896 535	-23,4	199 305	-41,8	43 112 014	-15,5
Yksityisen hoidon tuen kuntalisä	2018	17 041 803	6,5	15 381 627	11,2	1 664 420	-5,8	1 393 877	-11,5	2 314 602	-4,5	522 098	-25,0	38 318 427	5,6
	2019	21 731 403	27,5	15 933 036	3,6	1 127 345	-32,3	1 164 358	-16,5	1 976 421	-14,6	379 769	-27,3	42 312 331	10,4
	2020	20 663 752	-4,9	16 669 506	4,6	1 217 191	8,0	987 885	-15,2	1 850 860	-6,4	290 270	-23,6	41 679 464	-1,5
	2021	19 118 919	-7,5	13 737 743	-17,6	1 008 556	-17,1	796 119	-19,4	1 577 663	-14,8	223 215	-23,1	36 462 216	-12,5
	2022	17 819 462	-6,8	10 159 452	-26,0	716 336	-29,0	687 860	-13,6	1 194 842	-24,3	122 632	-45,1	30 700 584	-15,8
Lasten kotihoidon tuki	2018	49 472 425	-5,6	22 589 113	-7,9	17 886 910	-5,2	8 152 578	-6,4	10 970 188	3,3	11 504 218	-7,0	120 575 432	-5,4
	2019	45 568 819	-7,9	21 719 122	-3,9	17 164 234	-4,0	7 996 203	-1,9	10 307 151	-6,0	10 711 432	-6,9	113 466 961	-5,9
	2020	42 016 018	-7,8	21 145 471	-2,6	17 261 109	0,6	7 381 014	-7,7	9 790 332	-5,0	9 817 693	-8,3	107 411 637	-5,3
	2021	33 614 609	-20,0	18 290 648	-13,5	14 990 854	-13,2	6 935 032	-6,0	9 201 035	-6,0	8 451 528	-13,9	91 483 706	-14,8
	2022	27 617 962	-17,8	18 192 103	-0,5	14 548 711	-2,9	7 049 798	1,7	9 287 618	0,9	8 320 168	-1,6	85 016 359	-7,1
Lasten kotihoidon tuen kuntalisä	2018	17 389 436	-5,3	5 814 431	-11,1	3 113 490	-7,4	.	.	24 300	-30,1	797 693	-9,5	27 139 350	-7,0
	2019	15 396 444	-11,5	5 455 977	-6,2	2 850 188	-8,5	.	.	28 207	16,1	731 300	-8,3	24 462 116	-9,9
	2020	13 779 535	-10,5	5 127 382	-6,0	2 916 611	2,3	.	.	22 382	-20,7	669 453	-8,5	22 515 362	-8,0
	2021	7 953 812	-42,3	3 627 800	-29,2	1 972 971	-32,4	.	.	29 023	29,7	96 031	-85,7	13 679 637	-39,2
	2022	3 762 833	-52,7	2 936 032	-19,1	1 062 884	-46,1	.	.	12 792	-55,9	.	.	7 774 541	-43,2

³ Palveluseteli ei ole käytössä Helsingissä.

JATKUU: 2C/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen kustannukset vuosina 2018–2022

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO ⁴		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Kustannukset suhteutettuna väestöön ja läsnäolopäiviin															
<i>Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen sekä kotihoidon tuen kustannukset kunnan asukasta kohden</i>	2018	618	2,8	795	0,9	687	0,3	534	2,8	537	4,1	641	2,7	638	3,5
	2019	646	4,5	824	3,6	730	6,2	557	4,4	545	1,5	660	3,1	664	4,1
	2020	658	1,9	803	-2,6	729	0,0	554	-0,6	541	-0,8	661	0,2	664	0,0
	2021	678	3,1	828	3,2	759	4,0	582	5,2	558	3,3	695	5,0	689	3,7
	2022	698	2,9	853	3,0	784	3,3	608	4,5	588	5,4	728	4,8	714	3,6
<i>Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen sekä kotihoidon tuen kustannukset 10kk - 6-vuotiaista kunnan asukasta kohden</i>	2018	9 873	3,6	10 062	3,5	9 549	2,7	9 727	4,7	9 119	6,3	8 758	8,0	9 623	3,5
	2019	10 544	6,8	10 842	7,8	10 255	7,4	10 356	6,5	9 711	6,5	9 659	10,3	10 340	7,5
	2020	11 000	4,3	11 004	1,5	10 552	2,9	10 691	3,2	10 086	3,9	10 220	5,8	10 712	3,6
	2021	11 661	6,0	11 774	7,0	11 372	7,8	11 526	7,8	10 894	8,0	11 142	9,0	11 480	7,2
	2022	12 143	4,1	12 288	4,4	11 951	5,1	12 322	6,9	11 811	8,4	11 991	7,6	12 104	5,4
<i>Kunnallisten päiväkotien kustannukset läsnäolopäivää kohden⁴⁵</i>	2018	68	2,1	72	1,6	70	4,3	59	-20,0	68	-14,7	75	-1,7	69	0,0
	2019	71	4,0	75	4,8	76	8,7	55	-6,6	68	0,5	72	-3,9	71	2,5
	2020	88	24,2	.	.	86	14,2	119	117,1	86	25,7	88	21,8	.	.
	2021	81	-8,6	83	0,0	82	-4,7	58	-51,0	79	-8,1	79	-10,1	79	.
	2022	87	7,5	90	8,2	.	.	65	10,7	85	7,3	120	51,2	.	.
<i>Kuntalisän osuus (€) yksityisen hoidon tuesta / lapsi (kahden vuoden keskiarvo)</i>	2018	5 089	-4,9	6 385	-1,9	4 001	39,6	3 788	14,2	3 452	8,1	2 352	0,5	5 154	3,2
	2019	5 851	15,0	6 055	-5,2	3 448	-13,8	4 114	8,6	3 603	4,4	3 500	48,8	5 558	7,8
	2020	5 779	-1,2	6 591	8,9	4 764	38,2	4 286	4,2	3 925	8,9	3 606	3,0	5 835	5,0
	2021	5 839	1,0	6 769	2,7	4 482	-5,9	4 146	-3,3	3 839	-2,2	3 916	8,6	5 891	1,0
	2022	5 596	-4,2	6 346	-6,3	.	.	4 313	4,0	3 404	-11,3	3 832	-2,1	5 762	.
<i>Kuntalisän osuus (€) kotihoidon tuesta / lapsi (kahden vuoden keskiarvo)⁶</i>	2018	2 205	6,3	1 368	6,3	877	-45,7	.	.	10	-2,9	271	16,7	1 186	-75,0
	2019	2 101	-4,7	1 404	2,6	855	-2,5	.	.	12	27,4	281	3,5	1 161	-2,1
	2020	2 064	-1,8	1 381	-1,7	915	7,0	.	.	11	-11,6	302	7,5	1 163	0,1
	2021	1 303	-36,8	1 034	-25,1	669	-26,9	.	.	15	40,1	50	-83,6	769	-33,9
	2022	683	-47,6	917	-11,3	.	.	.	.	7	-53,4	.	.	570	.

⁴ Espoon vuoden 2020 läsnäolotiedot puuttuvat kesken vuoden toteutuneen järjestelmävaihdoksen vuoksi.

⁵ Vantaan vuoden 2022 läsnäolotiedot puuttuvat kesken vuoden toteutuneen järjestelmävaihdoksen vuoksi.

⁶ Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

2C/2 Varhaiskasvatuksen kustannukset suhteutettuna kyseisen ja edeltävän vuoden joulukuussa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olleiden lasten keskiarvoon vuosina 2018–2022⁶

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannukset lasta kohden ¹	2017-2018	12 092	2,7	12 931	2,7	12 102	7,5	12 551	0,8	11 336	1,4	12 075	1,0	12 187	1,1
	2018-2019	12 752	5,5	13 704	6,0	13 041	7,8	13 302	6,0	11 825	4,3	12 494	3,5	12 871	5,6
	2019-2020	13 114	2,8	13 402	-2,2	13 243	1,5	13 376	0,6	12 002	1,5	13 217	5,8	13 085	1,7
	2020-2021	14 035	7,0	14 898	11,2	14 254	7,6	14 497	8,4	13 072	8,9	14 538	10,0	14 200	8,5
	2021-2022	14 923	6,3	15 493	4,0	.	.	15 494	6,9	14 428	10,4	15 151	4,2	15 058	6,0
Kunnallisten päiväkotien kustannukset lasta kohden ¹	2017-2018	12 024	2,5	12 799	2,8	12 071	7,7	12 584	1,0	11 358	1,5	11 996	0,9	12 126	2,9
	2018-2019	12 699	5,6	13 555	5,9	13 041	8,0	13 352	6,1	11 832	4,2	12 441	3,7	12 818	5,7
	2019-2020	13 095	3,1	13 262	-2,2	13 277	1,8	13 338	-0,1	12 020	1,6	13 203	6,1	13 053	1,8
	2020-2021	14 023	7,1	14 772	11,4	14 289	7,6	14 474	8,5	13 091	8,9	14 525	10,0	14 174	8,6
	2021-2022	14 921	6,4	15 336	3,8	.	.	15 478	6,9	14 462	10,5	15 154	4,3	15 025	6,0
Kunnallisten päiväkotien kustannukset laskennallista lasta kohden ¹²	2017-2018	10 218	-3,1	10 994	-1,2	10 351	10,3	10 629	3,5	9 611	-52,5	9 825	0,4	10 285	-6,3
	2018-2019	10 295	0,8	11 094	0,9	10 645	2,8	11 194	5,3	9 797	1,9	10 320	5,0	10 498	2,1
	2019-2020	10 504	2,0	10 709	-3,5	10 621	-0,2	11 127	-0,6	9 875	0,8	11 049	7,1	10 585	0,8
	2020-2021	11 135	6,0	11 793	10,1	11 173	5,2	11 770	5,8	10 549	6,8	11 755	6,4	11 301	6,8
	2021-2022	11 692	5,0	12 098	2,6	.	.	12 312	4,6	11 460	8,6	11 769	0,1	11 810	4,5
Kunnallisen perhepäivähoidon kustannukset lasta kohden ¹	2017-2018	12 505	-78,2	13 658	15,7	12 133	34,8	11 334	25,5	8 124	95,3	15 454	57,0	12 782	-9,3
	2018-2019	14 463	15,7	16 713	22,4	13 053	7,6	11 746	3,6	11 120	36,9	14 715	-4,8	14 623	14,4
	2019-2020	13 854	-4,2	16 461	-1,5	11 688	-10,5	14 782	25,9	9 831	-11,6	14 046	-4,5	14 341	-1,9
	2020-2021	14 555	5,1	18 105	10,0	12 171	4,1	15 584	5,4	10 650	8,3	15 412	9,7	15 386	7,3
	2021-2022	15 030	3,3	20 359	12,4	.	.	16 414	5,3	10 458	-1,8	14 940	-3,1	16 751	8,9
Hoitajan kotona tapahtuvan perhepäivähoidon kustannukset lasta kohden	2017-2018	11 108	-4,1	8 050	-5,2	9 677	24,4	10 280	13,8	8 462	58,3	15 892	47,3	10 731	12,5
	2018-2019	15 609	40,5	13 964	73,5	11 399	17,8	11 746	14,3	11 120	31,4	14 449	-9,1	13 547	26,2
	2019-2020	14 454	-7,4	12 864	-7,9	10 310	-9,6	14 782	25,9	9 831	-11,6	14 102	-2,4	13 183	-2,7
	2020-2021	15 021	3,9	13 857	7,7	11 916	15,6	15 584	5,4	10 650	8,3	15 350	8,8	14 089	6,9
	2021-2022	16 371	9,0	14 834	7,0	.	.	16 414	5,3	10 458	-1,8	15 051	-1,9	15 087	7,1
Ryhmäperhepäivähoidon kustannukset lasta kohden ³	2017-2018	12 898	14,8	14 645	13,5	12 501	21,6	.	.	.	.	11 373	50,9	13 505	20,7
	2018-2019	13 712	6,3	17 293	18,1	15 250	22,0	.	.	.	.	15 713	38,2	15 528	15,0
	2019-2020	13 495	-1,6	17 228	-0,4	13 682	-10,3	.	.	.	.	13 491	-14,1	15 279	-1,6
	2020-2021	14 295	5,9	19 047	10,6	12 555	-8,2	.	.	.	.	15 963	18,3	16 406	7,4
	2021-2022	14 378	0,6	21 516	13,0	.	.	.	.	.	.	14 201	-11,0	18 892	15,2

¹ Sisältää ICT-kustannukset Helsingin, Espoon, Turun, Tampereen ja Oulun osalta. Vantaalla ICT-kustannukset kohdistetaan koko kaupungin tietohallintoon, eivätkä ne tästä syystä ole mukana varhaiskasvatuksen kustannuksissa.

² Oulun luvut noudattavat henkilöstömitoitusta 1:8 vuodesta 2018 osalta ja muut kaupungit 1:7.

³ Turussa ja Tampereella ei ole kunnallista ryhmäperhepäivähoitoa.

⁶ Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

JATKUU: 2C/2 Varhaiskasvatuksen kustannukset suhteutettuna kyseisen ja edeltävän vuoden joulukuussa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olleiden lasten keskiarvoon vuosina 2018–2022⁶

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO		VANTAA ⁴		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Ostopalveluna hankitun varhaiskasvatuksen kustannukset lasta kohden ⁴	2017-2018	15 575	-3,2	9 592	25,0	17 024	130,5	16 532	-7,5	13 632	30,9	17 528	-11,8	11 800	26,8
	2018-2019	11 250	-27,8	12 533	30,7	.	.	14 387	-13,0	11 034	-19,1	13 619	-22,3	12 798	8,5
	2019-2020	23 125	105,6	13 225	5,5	.	.	14 646	1,8	12 946	17,3	13 357	-1,9	15 721	22,8
	2020-2021	23 573	1,9	13 938	5,4	.	.	17 317	18,2	15 009	15,9	21 142	58,3	16 885	7,4
	2021-2022	25 734	9,2	14 736	5,7	.	.	17 135	-1,1	16 053	7,0	16 625	-21,4	16 785	-0,6
Palvelusetelillä järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannukset lasta kohden ⁵	2018	.	.	.	.	.	.	9 157	6,3	8 048	.	7 651	8,4	7 991	-6,3
	2019	.	.	.	.	7 530	.	9 841	7,5	8 307	3,2	8 571	12,0	8 704	8,9
	2020	.	.	.	.	8 330	10,6	10 289	4,5	8 791	5,8	9 011	5,1	9 218	5,9
	2021	.	.	.	.	8 348	0,2	10 690	3,9	9 102	3,5	9 206	2,2	8 478	-8,0
	2022	.	.	9 357	.	.	.	11 745	9,9	10 232	12,4	9 577	4,0	10 303	.
Yksityisen hoidon tuen kustannukset lasta kohden	2017-2018	7 478	-4,6	8 678	-3,1	6 030	199,3	5 834	15,1	5 495	9,7	3 635	-2,4	7 411	5,5
	2018-2019	8 096	8,3	8 218	-5,3	5 499	-8,8	6 299	8,0	5 740	4,5	5 126	41,0	7 748	4,5
	2019-2020	8 028	-0,8	8 806	7,2	7 334	33,4	6 607	4,9	6 205	8,1	5 404	5,4	8 083	4,3
	2020-2021	8 143	1,4	9 197	4,4	7 335	0,0	6 437	-2,6	6 022	-2,9	6 007	11,2	8 246	2,0
	2021-2022	7 759	-4,7	8 734	-5,0	.	.	6 789	5,5	5 403	-10,3	6 228	3,7	7 858	.
Kotihoidon tuen kustannukset lasta kohden	2017-2018	6 274	6,0	5 316	10,2	5 037	4,8	4 611	12,4	4 421	43,5	3 912	19,9	5 271	-74,6
	2018-2019	6 219	-0,9	5 591	5,2	5 149	2,2	4 848	5,1	4 558	3,1	4 110	5,1	5 387	2,2
	2019-2020	6 292	1,2	5 693	1,8	5 416	5,2	4 813	-0,7	4 820	5,8	4 423	7,6	5 547	3,0
	2020-2021	5 508	-12,5	5 215	-8,4	5 085	-6,1	4 901	1,8	4 895	1,6	4 360	-1,4	5 142	-7,3
	2021-2022	5 013	-9,0	5 684	9,0	.	.	5 205	6,2	5 219	6,6	4 655	6,8	5 169	.
Kustannukset varhaiskasvatusjärjestelmässä ollutta lasta kohden	2017-2018	10 507	-0,5	10 662	3,0	9 964	1,8	10 452	3,0	9 724	4,8	8 950	5,3	10 163	-17,3
	2018-2019	10 798	2,8	11 192	5,0	10 535	5,7	10 716	2,5	9 757	0,3	9 216	3,0	10 503	3,4
	2019-2020	11 296	4,6	11 230	0,3	10 921	3,7	10 969	2,4	10 230	4,9	10 024	8,8	10 923	4,0
	2020-2021	11 988	6,1	12 036	7,2	11 701	7,1	11 852	8,1	11 074	8,2	11 167	11,4	11 741	7,5
	2021-2022	12 705	6,0	12 873	7,0	.	.	12 727	7,4	12 196	10,1	11 906	6,6	12 564	7,0

⁴ Sopimukseen perustuva ostopalvelu päättyi Vantaalla 31.7.2016, joten kustannuksia ei voi suhteuttaa lapsimäärään vuosien 2016-2022 osalta.

⁵ Palveluseteli ei ole käytössä Helsingissä.

⁶ Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

2D/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen deflatoidut kustannukset vuosina 2018–2022

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen sekä kotihoidon tuen kustannukset yhteensä ¹ (ilman muuta varhaiskasvatoimintaa)	2018	434 933 153	2,3	244 953 833	1,3	170 372 552	-21,5	110 891 494	2,5	137 173 733	4,4	141 648 457	2,3	1 239 973 222	-1,7
	2019	450 332 226	3,5	254 609 855	3,9	181 999 066	6,8	114 703 122	3,4	138 448 115	0,9	144 752 399	2,2	1 284 844 784	3,6
	2020	457 161 297	1,5	248 458 135	-2,4	182 960 759	0,5	113 797 302	-0,8	137 735 386	-0,5	144 994 613	0,2	1 285 107 491	0,0
	2021	463 077 168	1,3	255 161 969	2,7	188 156 066	2,8	117 808 194	3,5	141 318 418	2,6	150 910 771	4,1	1 316 432 586	2,4
	2022	463 350 558	0,1	260 501 841	2,1	190 280 168	1,1	120 385 532	2,2	146 471 341	3,6	154 259 323	2,2	1 335 248 764	1,4
Kunnallinen varhaiskasvatus yhteensä ¹	2018	344 998 293	3,5	181 872 591	3,3	135 953 205	-22,8	74 471 580	0,7	107 258 450	1,0	100 252 254	2,5	944 806 374	-1,9
	2019	363 839 311	5,5	192 774 064	6,0	146 817 349	8,0	77 600 726	4,2	109 197 910	1,8	102 829 796	2,6	993 059 157	5,1
	2020	375 995 019	3,3	187 688 870	-2,6	146 700 443	-0,1	76 991 021	-0,8	107 717 523	-1,4	104 536 972	1,7	999 629 848	0,7
	2021	395 665 410	5,2	202 854 198	8,1	155 020 668	5,7	80 454 871	4,5	111 834 422	3,8	111 398 535	6,6	1 057 228 103	5,8
	2022	406 418 457	2,7	204 430 425	0,8	157 512 564	1,6	81 779 457	1,6	116 320 811	4,0	115 696 028	3,9	1 082 157 743	2,4
Kunnallinen päiväkotinä ¹	2018	331 081 278	3,8	170 507 605	4,3	131 504 934	-23,3	72 070 649	1,0	106 375 947	1,2	96 609 412	3,4	908 149 825	-1,7
	2019	351 503 815	6,2	181 728 796	6,6	142 974 148	8,7	75 483 124	4,7	108 308 229	1,8	100 027 769	3,5	960 025 882	5,7
	2020	366 012 343	4,1	177 594 534	-2,3	143 858 213	0,6	74 771 668	-0,9	106 995 090	-1,2	102 673 139	2,6	971 904 987	1,2
	2021	386 859 636	5,7	193 599 816	9,0	152 793 364	6,2	78 661 355	5,2	111 105 647	3,8	109 744 664	6,9	1 032 764 482	6,3
	2022	398 813 506	3,1	196 022 189	1,3	155 890 941	2,0	80 252 980	2,0	115 609 644	4,1	114 381 329	4,2	1 060 970 588	2,7
Kunnallinen perhepäivähoito ¹	2018	13 917 014	-4,2	11 364 987	-8,7	4 448 272	-5,4	2 400 932	-8,1	882 503	-16,3	3 642 842	-17,1	36 656 549	-7,8
	2019	12 335 497	-11,4	11 045 268	-2,8	3 843 201	-13,6	2 117 602	-11,8	889 681	0,8	2 802 027	-23,1	33 033 275	-9,9
	2020	9 982 677	-19,1	10 094 335	-8,6	2 842 230	-26,0	2 219 354	4,8	722 433	-18,8	1 863 833	-33,5	27 724 861	-16,1
	2021	8 805 774	-11,8	9 254 383	-8,3	2 227 303	-21,6	1 793 515	-19,2	728 775	0,9	1 653 871	-11,3	24 463 621	-11,8
	2022	7 604 951	-13,6	8 408 237	-9,1	1 621 623	-27,2	1 526 477	-14,9	711 168	-2,4	1 314 700	-20,5	21 187 155	-13,4
Hoitajan kotona tapahtuva perhepäivähoito	2018	6 540 315	-10,0	1 740 282	-21,7	2 044 688	-1,4	2 400 932	-8,1	882 503	-12,2	2 839 795	-16,9	16 448 514	-11,6
	2019	5 270 167	-19,4	1 608 902	-7,5	1 915 325	-6,3	2 117 602	-11,8	889 681	0,8	2 173 419	-23,5	13 975 095	-15,0
	2020	3 897 005	-26,1	1 387 305	-13,8	1 482 462	-22,6	2 219 354	4,8	722 433	-18,8	1 699 799	-21,8	11 408 356	-18,4
	2021	3 262 748	-16,3	1 285 865	-7,3	1 309 568	-11,7	1 793 515	-19,2	728 775	0,9	1 480 087	-12,9	9 860 559	-13,6
	2022	2 709 355	-17,0	1 060 616	-17,5	926 843	-29,2	1 526 477	-14,9	711 168	-2,4	1 151 387	-22,2	8 085 846	-18,0
Ryhmäperhepäivähoito ²	2018	7 376 700	1,5	9 624 705	-5,9	2 403 583	-8,6	.	.	.	.	803 047	-17,9	20 208 035	-4,4
	2019	7 065 329	-4,2	9 436 366	-2,0	1 927 877	-19,8	.	.	.	.	628 608	-21,7	19 058 180	-5,7
	2020	6 085 672	-13,9	8 707 030	-7,7	1 359 768	-29,5	.	.	.	.	164 034	-73,9	16 316 505	-14,4
	2021	5 543 026	-8,9	7 968 517	-8,5	917 735	-32,5	.	.	.	.	173 784	5,9	14 603 062	-10,5
	2022	4 895 596	-11,7	7 347 620	-7,8	694 780	-24,3	.	.	.	.	163 312	-6,0	13 101 309	-10,3

Vuosien 2018–2021 kustannukset on muutettu vuoden 2022 rahan arvoon julkisten menojen hintaindeksillä opetustoimelle. Lähde: Tilastokeskus 2/2022.

¹ Sisältää ICT-kustannukset Helsingin, Espoon, Turun, Tampereen ja Oulun osalta. Vantaalla ICT-kustannukset kohdistetaan koko kaupungin tietohallintoon, eivätkä ne tästä syystä ole mukana varhaiskasvatuksen kustannuksissa.

² Turussa ja Tampereella ei järjestetä kunnallista ryhmäperhepäivähoitoa.

JATKUU: 2D/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen deflatoidut kustannukset vuosina 2018–2022

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	2018	8 992 483	7,9	15 833 084	-11,6	1 951 000	-13,6	592 641	11,6	3 924 282	11,8	514 093	7,0	31 807 582	-3,7
	2019	5 802 811	-35,5	15 596 037	-1,5	1 955 959	0,3	475 789	-19,7	3 525 416	-10,2	515 776	0,3	27 871 788	-12,4
	2020	6 393 826	10,2	14 864 061	-4,7	1 981 509	1,3	402 620	-15,4	3 373 983	-4,3	367 176	-28,8	27 383 175	-1,8
	2021	4 912 557	-23,2	13 229 643	-11,0	2 075 792	4,8	439 881	9,3	2 731 145	-19,1	548 002	49,2	23 937 020	-12,6
	2022	4 606 373	-6,2	10 926 552	-17,4	2 053 602	-1,1	488 340	11,0	1 950 392	-28,6	374 055	-31,7	20 399 314	-14,8
Palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus ³	2018	.	.	.	.	10 312 841	-37,2	24 638 929	14,6	10 071 927	70,8	27 508 502	8,5	72 532 199	4,9
	2019	.	.	.	.	12 996 545	26,0	26 194 651	6,3	11 370 281	12,9	29 386 503	6,8	79 947 980	10,2
	2020	.	.	.	.	14 047 216	8,1	26 989 481	3,0	13 199 335	16,1	29 250 113	-0,5	83 486 145	4,4
	2021	.	.	760 923	.	13 805 571	-1,7	28 441 579	5,4	14 646 717	11,0	29 846 480	2,0	87 501 270	4,8
	2022	.	.	12 969 389	.	14 923 110	8,1	29 985 083	5,4	17 015 985	16,2	29 669 767	-0,6	104 563 333	19,5
Yksityisen hoidon tuki	2018	27 200 758	5,6	22 709 730	8,5	2 725 055	99,5	2 332 245	-11,9	4 002 221	-4,3	876 640	-28,0	59 846 649	6,7
	2019	32 077 307	17,9	23 069 803	1,6	1 918 415	-29,6	1 901 609	-18,5	3 358 843	-16,1	593 373	-32,3	62 919 350	5,1
	2020	30 348 401	-5,4	23 547 839	2,1	1 981 210	3,3	1 610 143	-15,3	3 093 107	-7,9	459 984	-22,5	61 040 683	-3,0
	2021	27 646 846	-8,9	19 353 063	-17,8	1 711 193	-13,6	1 281 471	-20,4	2 566 302	-17,0	355 027	-22,8	52 913 902	-13,3
	2022	24 707 767	-10,6	13 983 372	-27,7	1 242 181	-27,4	1 082 854	-15,5	1 896 535	-26,1	199 305	-43,9	43 112 014	-18,5
Yksityisen hoidon tuen kuntalisä	2018	18 512 415	5,2	16 708 975	9,9	1 808 050	-6,9	1 514 161	-12,6	2 514 339	-5,7	567 152	-25,9	41 625 093	4,3
	2019	23 183 052	25,2	16 997 356	1,7	1 202 651	-33,5	1 242 136	-18,0	2 108 445	-16,1	405 137	-28,6	45 138 778	8,4
	2020	21 848 038	-5,8	17 624 873	3,7	1 286 951	7,0	1 044 503	-15,9	1 956 937	-7,2	306 906	-24,2	44 068 208	-2,4
	2021	19 822 910	-9,3	14 243 591	-19,2	1 045 692	-18,7	825 434	-21,0	1 635 755	-16,4	231 434	-24,6	37 804 817	-14,2
	2022	17 819 462	-10,1	10 159 452	-28,7	716 336	-31,5	687 860	-16,7	1 194 842	-27,0	122 632	-47,0	30 700 584	-18,8
Lasten kotihoidon tuki	2018	53 741 619	-6,8	24 538 428	-9,0	19 430 450	-6,4	8 856 100	-7,5	11 916 854	2,1	12 496 968	-8,1	130 980 418	-6,6
	2019	48 612 798	-9,5	23 169 951	-5,6	18 310 798	-5,8	8 530 346	-3,7	10 995 665	-7,7	11 426 951	-8,6	121 046 509	-7,6
	2020	44 424 051	-8,6	22 357 365	-3,5	18 250 382	-0,3	7 804 037	-8,5	10 351 438	-5,9	10 380 367	-9,2	113 567 640	-6,2
	2021	34 852 356	-21,5	18 964 141	-15,2	15 542 842	-14,8	7 190 392	-7,9	9 539 833	-7,8	8 762 727	-15,6	94 852 292	-16,5
	2022	27 617 962	-20,8	18 192 103	-4,1	14 548 711	-6,4	7 049 798	-2,0	9 287 618	-2,6	8 320 168	-5,1	85 016 359	-10,4
Lasten kotihoidon tuen kuntalisä	2018	18 890 047	-6,5	6 316 184	-12,2	3 382 167	-8,5	.	.	26 397	-30,9	866 529	-10,6	29 481 325	-8,1
	2019	16 424 920	-13,0	5 820 434	-7,8	3 040 579	-10,1	.	.	30 091	14,0	780 151	-10,0	26 096 176	-11,5
	2020	14 569 271	-11,3	5 421 243	-6,9	3 083 769	1,4	.	.	23 665	-21,4	707 821	-9,3	23 805 768	-8,8
	2021	8 246 685	-43,4	3 761 381	-30,6	2 045 619	-33,7	.	.	30 092	27,2	99 567	-85,9	14 183 344	-40,4
	2022	3 762 833	-54,4	2 936 032	-21,9	1 062 884	-48,0	.	.	12 792	-57,5	0	-100,0	7 774 541	-45,2

³ Palveluseteli ei ole käytössä Helsingissä. Palveluseteli otettu Espoossa käyttöön 1.8.2021.

JATKUU: 2D/1 Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen (sisältäen varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetyn esiopetuksen) sekä kotihoidon tuen deflatoidut kustannukset vuosina 2018–2022

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Kustannukset suhteutettuna väestöön ja läsnäolopäiviin															
<i>Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen sekä kotihoidon tuen kustannukset kunnan asukasta kohden</i>	2018	671	1,5	864	-0,3	747	-23,2	580	1,6	583	2,9	696	1,4	693	-2,9
	2019	689	2,6	879	1,8	779	4,3	594	2,6	581	-0,3	704	1,2	708	2,3
	2020	696	1,0	849	-3,4	771	-0,9	585	-1,5	571	-1,7	699	-0,7	702	-0,8
	2021	703	1,1	859	1,2	787	2,0	604	3,1	579	1,3	720	3,0	714	1,7
	2022	698	-0,8	853	-0,6	784	-0,4	608	0,8	588	1,7	728	1,1	714	0,0
<i>Kunnan järjestämän ja tukeman varhaiskasvatuksen sekä kotihoidon tuen kustannukset 10kk - 6-vuotiasta kunnan asukasta kohden</i>	2018	10 725	2,4	10 930	2,3	10 373	-21,4	10 566	3,5	9 906	5,0	9 514	6,7	10 453	-0,9
	2019	11 248	4,9	11 566	5,8	10 940	5,5	11 047	4,6	10 360	4,6	10 304	8,3	11 031	5,5
	2020	11 631	3,4	11 634	0,6	11 157	2,0	11 304	2,3	10 664	2,9	10 806	4,9	11 326	2,7
	2021	12 090	4,0	12 207	4,9	11 791	5,7	11 950	5,7	11 295	5,9	11 552	6,9	11 903	5,1
	2022	12 143	0,4	12 288	0,7	11 951	1,4	12 322	3,1	11 811	4,6	11 991	3,8	12 104	1,7
<i>Kunnallisten päiväkotien kustannukset läsnäolopäivää kohden ⁴⁵</i>	2018	74	0,8	78	0,4	76	-26,4	64	-21,0	74	-15,7	82	-2,9	75	-8,5
	2019	76	2,1	80	2,9	81	6,7	59	-8,3	73	-1,3	77	-5,6	75	0,7
	2020	93	23,1	.	.	91	13,2	126	115,1	91	24,5	93	20,7	116	54,1
	2021	84	-10,3	86	.	85	-6,5	61	-51,9	82	-9,9	82	-11,9	82	-29,7
	2022	87	3,7	90	4,4	.	.	65	6,8	85	3,5	120	45,8	130	59,4
Kuntalisän osuus (€) yksityisen hoidon tuesta/ lapsi (kahden vuoden keskiarvo)⁶	2018	5 529		6 936		4 346		4 115		3 750		2 555		5 599	
	2019	6 242		6 459		3 678		4 389		3 844		3 734		5 930	
	2020	6 110		6 969		5 037		4 531		4 150		3 812		6 170	
	2021	6 054		7 018		4 648		4 299		3 980		4 060		6 108	
	2022	5 596		6 346		.		4 313		3 404		3 832		5 628	
Kuntalisän osuus (€) kotihoidon tuesta/ lapsi (kahden vuoden keskiarvo)⁶	2018	2 396		1 487		952		.		11		295		1 289	
	2019	2 242		1 498		912		.		13		299		1 239	
	2020	2 182		1 460		968		.		12		319		1 229	
	2021	1 351		1 072		694		.		16		51		797	
	2022	683		917		.		.		7		0		492	

⁴ Espoon vuoden 2020 läsnäolotiedot puuttuvat kesken vuoden toteutuneen järjestelmävaihoksen vuoksi.

⁵ Vantaan vuoden 2022 läsnäolotiedot puuttuvat kesken vuoden toteutuneen järjestelmävaihoksen vuoksi.

⁶ Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihoksen vuoksi.

2D/2 Varhaiskasvatuksen deflatoidut kustannukset suhteutettuna kyseisen ja edeltävän vuoden joulukuussa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olleiden lasten keskiarvoon vuosina 2018–2022⁵

Vuosien 2018–2021 kustannukset on muutettu vuoden 2022 rahan arvoon julkisten menojen hintaindeksillä opetustoimelle. Lähde: Tilastokeskus 2/2022.

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannukset lasta kohden ¹	2017-2018	13 396	-2,4	14 305	-3,2	13 225	-21,7	13 794	3,2	12 417	-2,0	13 474	8,1	13 454	-4,5
	2018-2019	13 604	1,6	14 619	2,2	13 912	5,2	14 190	2,9	12 615	1,6	13 329	-1,1	13 731	2,1
	2019-2020	13 866	1,9	14 171	-3,1	14 001	0,6	14 142	-0,3	12 690	0,6	13 975	4,8	13 835	0,8
	2020-2021	14 551	4,9	15 446	9,0	14 779	5,6	15 031	6,3	13 553	6,8	15 073	7,9	14 723	6,4
	2021-2022	14 923	2,6	15 493	0,3	.	.	15 494	3,1	14 428	6,5	15 151	0,5	15 058	2,3
Kunnallisten päiväkotien kustannukset lasta kohden ¹	2017-2018	13 062	1,3	13 904	1,6	13 113	-23,9	13 670	-0,3	12 338	0,2	13 032	-0,3	13 172	-3,7
	2018-2019	13 548	3,7	14 461	4,0	13 912	6,1	14 243	4,2	12 622	2,3	13 272	1,8	13 674	3,8
	2019-2020	13 846	2,2	14 022	-3,0	14 038	0,9	14 103	-1,0	12 709	0,7	13 960	5,2	13 801	0,9
	2020-2021	14 539	5,0	15 316	9,2	14 816	5,5	15 007	6,4	13 573	6,8	15 060	7,9	14 696	6,5
	2021-2022	14 921	2,6	15 336	0,1	.	.	15 478	3,1	14 462	6,5	15 154	0,6	15 025	2,2
Kunnallisten päiväkotien kustannukset laskennallista lasta kohden ¹	2017-2018	11 100	-4,3	11 943	-2,4	11 245	-22,1	11 546	2,3	10 440	-53,1	10 673	-0,8	11 173	-12,4
	2018-2019	10 982	-1,1	11 835	-0,9	11 356	1,0	11 941	3,4	10 452	0,1	11 010	3,2	11 200	0,2
	2019-2020	11 106	1,1	11 322	-4,3	11 230	-1,1	11 765	-1,5	10 441	-0,1	11 682	6,1	11 191	-0,1
	2020-2021	11 545	3,9	12 228	8,0	11 584	3,2	12 204	3,7	10 938	4,8	12 188	4,3	11 717	4,7
	2021-2022	11 692	1,3	12 098	-1,1	.	.	12 312	0,9	11 460	4,8	11 769	-3,4	11 810	0,8
Kunnallisen perhepäivähoidon kustannukset lasta kohden ¹	2017-2018	13 584	-78,5	14 837	14,3	13 180	33,1	12 312	24,0	8 825	92,9	16 787	55,1	13 885	-10,4
	2018-2019	15 429	13,6	17 829	20,2	13 925	5,6	12 530	1,8	11 862	34,4	15 698	-6,5	15 600	12,4
	2019-2020	14 648	-5,1	17 404	-2,4	12 358	-11,3	15 629	24,7	10 395	-12,4	14 851	-5,4	15 163	-2,8
	2020-2021	15 091	3,0	18 772	7,9	12 619	2,1	16 158	3,4	11 042	6,2	15 979	7,6	15 953	5,2
	2021-2022	15 030	-0,4	20 359	8,5	.	.	16 414	1,6	10 458	-5,3	14 940	-6,5	16 751	5,0
Hoitajan kotona tapahtuvan perhepäivähoidon kustannukset lasta kohden	2017-2018	12 067	-5,3	8 745	-6,4	10 513	22,9	11 167	12,4	9 193	56,4	17 263	45,5	11 657	11,1
	2018-2019	16 651	38,0	14 897	70,3	12 161	15,7	12 530	12,2	11 862	29,0	15 414	-10,7	14 452	24,0
	2019-2020	15 282	-8,2	13 601	-8,7	10 900	-10,4	15 629	24,7	10 395	-12,4	14 911	-3,3	13 938	-3,6
	2020-2021	15 574	1,9	14 367	5,6	12 354	13,3	16 158	3,4	11 042	6,2	15 915	6,7	14 608	4,8
	2021-2022	16 371	5,1	14 834	3,2	.	.	16 414	1,6	10 458	-5,3	15 051	-5,4	15 087	3,3
Ryhmäperhepäivähoidon kustannukset lasta kohden ²	2017-2018	14 011	13,4	15 909	12,1	13 580	20,1	.	.	.	.	12 355	49,0	14 670	19,2
	2018-2019	14 628	4,4	18 448	16,0	16 269	19,8	.	.	.	.	16 763	35,7	16 565	12,9
	2019-2020	14 269	-2,5	18 216	-1,3	14 466	-11,1	.	.	.	.	14 264	-14,9	16 155	-2,5
	2020-2021	14 821	3,9	19 748	8,4	13 018	-10,0	.	.	.	.	16 551	16,0	17 010	5,3
	2021-2022	14 378	-3,0	21 516	8,9	.	.	.	.	.	.	14 201	-14,2	17 890	5,2

¹ Sisältää ICT-kustannukset.

² Turussa ja Tampereella ei järjestetä kunnallista ryhmäperhepäivähoitoa.

⁵ Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

JATKUU: 2D/2 Varhaiskasvatuksen deflatoidut kustannukset suhteutettuna kyseisen ja edeltävän vuoden joulukuussa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella olleiden lasten keskiarvoon 2018–2022⁵

Kustannukset, euroa		HELSINKI		ESPOO		VANTAA ³		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Ostopalveluna hankitun varhaiskasvatuksen kustannukset lasta kohden ³	2017-2018	16 919	-4,4	10 420	23,5	18 493	127,6	17 959	-8,7	14 809	29,3	19 040	0,0	12 818	25,3
	2018-2019	12 002	-29,1	13 370	28,3	76 664	314,6	15 348	-14,5	11 771	-20,5	14 529	-23,7	13 653	6,5
	2019-2020	24 451	103,7	13 983	4,6	.	.	15 485	0,9	13 688	16,3	14 122	-2,8	16 622	21,7
	2020-2021	24 441	0,0	14 451	3,3	.	.	17 954	15,9	15 562	13,7	21 920	55,2	17 507	5,3
	2021-2022	25 734	5,3	14 736	2,0	.	.	17 135	-4,6	16 053	3,2	16 625	-24,2	16 785	-4,1
Palvelusetelillä järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannukset lasta kohden ⁴	2018	.	.	.	.	7 278	-51,4	9 947	5,0	8 743	10,8	8 311	7,0	8 680	-7,4
	2019	.	.	.	.	8 032	10,4	10 499	5,5	8 862	1,4	9 143	10,0	9 285	7,0
	2020	.	.	.	.	8 807	9,6	10 878	3,6	9 295	4,9	9 528	4,2	9 746	5,0
	2021	.	.	682	.	8 656	-1,7	11 084	1,9	9 437	1,5	9 545	0,2	8 790	-9,8
	2022	.	.	9 357	0,0	.	.	11 745	6,0	10 232	8,4	9 577	0,3	10 303	17,2
Yksityisen hoidon tuen kustannukset lasta kohden	2017-2018	8 123	-5,8	9 427	-4,3	6 551	195,6	6 338	13,7	5 969	8,4	3 949	-3,5	8 050	4,2
	2018-2019	8 637	6,3	8 767	-7,0	5 867	-10,4	6 719	6,0	6 124	2,6	5 469	38,5	8 265	2,7
	2019-2020	8 488	-1,7	9 311	6,2	7 754	32,2	6 985	4,0	6 560	7,1	5 714	4,5	8 546	3,4
	2020-2021	8 443	-0,5	9 536	2,4	7 605	-1,9	6 674	-4,5	6 244	-4,8	6 229	9,0	8 550	0,0
	2021-2022	7 759	-8,1	8 734	-8,4	.	.	6 789	1,7	5 403	-13,5	6 228	0,0	7 858	-8,1
Kotihoidon tuen kustannukset lasta kohden	2017-2018	6 815	4,7	5 775	8,8	5 472	3,5	5 009	11,1	4 802	41,7	4 249	18,5	5 726	-74,9
	2018-2019	6 634	-2,7	5 964	3,3	5 493	0,4	5 171	3,2	4 862	1,2	4 385	3,2	5 747	0,4
	2019-2020	6 653	0,3	6 020	0,9	5 727	4,3	5 089	-1,6	5 097	4,8	4 677	6,7	5 865	2,1
	2020-2021	5 711	-14,2	5 407	-10,2	5 272	-7,9	5 082	-0,1	5 076	-0,4	4 520	-3,3	5 331	-9,1
	2021-2022	5 013	-12,2	5 684	5,1	.	.	5 205	2,4	5 219	2,8	4 655	3,0	5 169	-3,0
Kustannukset varhaiskasvatusjärjestelmässä ollutta lasta kohden	2017-2018	11 413	-1,7	11 582	1,8	10 824	-22,1	11 354	1,8	10 563	3,6	9 723	4,1	11 040	-21,4
	2018-2019	11 520	0,9	11 940	3,1	11 238	3,8	11 432	0,7	10 409	-1,5	9 831	1,1	11 205	1,5
	2019-2020	11 943	3,7	11 873	-0,6	11 547	2,7	11 597	1,4	10 817	3,9	10 598	7,8	11 549	3,1
	2020-2021	12 429	4,1	12 479	5,1	12 131	5,1	12 288	6,0	11 481	6,1	11 579	9,3	12 173	5,4
	2021-2022	12 705	2,2	12 873	3,2	.	.	12 727	3,6	12 196	6,2	11 906	2,8	12 564	3,2

³ Sopimukseen perustuva ostopalvelu päättyi Vantaalla 31.7.2016, joten kustannuksia ei voi suhteuttaa lapsimäärään vuosien 2016-2021 osalta.

⁴ Palveluseteli ei ole käytössä Helsingissä. Espoossa palveluseteli otettu käyttöön 1.8.2021.

⁵ Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

2E Laskennalliset lapset¹

31.12. varhaiskasvatuksessa olevat lapset on muutettu laskennallisesti yli 3-vuotiaiksi kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa oleviksi lapsiksi seuraavilla kertoimilla:

- 1) Alle 3-vuotiaat, kokopäiväinen varhaiskasvatus: kerroin: $7/4=1,75$
- 2) Alle 3-vuotiaat, osapäiväinen varhaiskasvatus: kerroin: $7/4=1,75$
- 3) 3 vuotta täyttäneet, kokopäiväinen varhaiskasvatus: kerroin: 1
- 4) 3 vuotta täyttäneet, osapäiväinen varhaiskasvatus: kerroin: $7/13=0,54$
- 5) Erityistä tukea tarvitsevien lasten määrä lisätään summaan sen lisäksi, että he ovat luvuissa omilla ikä- ja varhaiskasvatusaikakertoimillaan. On arvioitu, että kunnissa varataan heitä varten asetuksen mukaisen henkilöstöresurssin lisäksi keskimäärin 3 vuotta täyttäneen lapsen kokopäiväisen varhaiskasvatuspaikan edellyttämä henkilöstöresurssi.

Varhaiskasvatukseen 20 tuntia viikossa osallistuvat lapset (Oulu) on sijoitettu koko- tai osapäiväiseen varhaiskasvatukseen sen mukaan, miten tuntimäärä on sovittu jaettavaksi viikolle. Osaviikkoiset kokopäiväiset 20 tunnin lapset luetaan kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa oleviin lapsiin ja 4 tuntia päivässä varhaiskasvatuksessa olevat 20-tuntiset lapset luetaan osapäiväisiin lapsiin.

Kertoimet johdettu päivähoitoasetuksen 1973/239 6 § mukaisista lasten ja hoito- ja kasvatushenkilöstön välisistä suhdeluista.

	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Kunnallisessa päiväkodissa varhaiskasvatuksessa olevat lapset 31.12.2022							
Alle 3-vuotiaat, kokopäiväinen varhaiskasvatus	6 367	2 796	.	1 096	1 756	1 925	13 940
Alle 3-vuotiaat, osapäiväinen varhaiskasvatus	123	87	.	47	70	16	343
3 vuotta täyttäneet, kokopäiväinen varhaiskasvatus	20 037	9 661	.	3 918	6 008	5 596	45 220
3 vuotta täyttäneet, osapäiväinen varhaiskasvatus	308	343	.	129	126	296	1 202
YHTEENSÄ	26 835	12 887	.	5 190	7 960	7 833	60 705
Erityistä tukea tarvitsevat lapset	2 976	1 544	.	523	788	1 088	6 919
Laskennalliset lapset 31.12.2022							
Alle 3-vuotiaat, kokopäiväinen varhaiskasvatus	11 142	4 893	.	1 918	3 073	3 369	24 395
Alle 3-vuotiaat, osapäiväinen varhaiskasvatus	215	152	.	82	123	28	600
3 vuotta täyttäneet, kokopäiväinen varhaiskasvatus	20 037	9 661	.	3 918	6 008	5 596	45 220
3 vuotta täyttäneet, osapäiväinen varhaiskasvatus	166	185	.	70	68	160	649
Erityistä tukea tarvitsevat lapset	2 976	1 544	.	523	788	1 088	6 919
YHTEENSÄ	34 537	16 435	.	6 511	10 060	10 241	77 783
Kunnallisessa päiväkodissa varhaiskasvatuksessa olevat lapset 31.12.2021							
Alle 3-vuotiaat, kokopäiväinen varhaiskasvatus	5 634	2 537	1 847	927	1 573	1 500	14 018
Alle 3-vuotiaat, osapäiväinen varhaiskasvatus	123	95	199	41	80	23	561
3 vuotta täyttäneet, kokopäiväinen varhaiskasvatus	20 498	9 818	7 896	4 034	6 233	5 500	53 979
3 vuotta täyttäneet, osapäiväinen varhaiskasvatus	367	227	595	178	142	240	1 749
YHTEENSÄ	26 622	12 677	10 537	5 180	8 028	7 263	70 307
Erityistä tukea tarvitsevat lapset	2 914	1 423	1 788	702	914	903	8 644
Laskennalliset lapset 31.12.2021							
Alle 3-vuotiaat, kokopäiväinen varhaiskasvatus	9 860	4 440	3 232	1 622	2 753	2 625	24 532
Alle 3-vuotiaat, osapäiväinen varhaiskasvatus	215	166	348	72	140	40	982
3 vuotta täyttäneet, kokopäiväinen varhaiskasvatus	20 498	9 818	7 896	4 034	6 233	5 500	53 979
3 vuotta täyttäneet, osapäiväinen varhaiskasvatus	198	123	321	96	77	130	944
Erityistä tukea tarvitsevat lapset	2 914	1 423	1 788	702	914	903	8 644
YHTEENSÄ	33 685	15 970	13 586	6 526	10 116	9 198	89 081
Laskennalliset lapset/Kunnallisessa päiväkodissa varhaiskasvatuksessa olevat lapset							
31.12.2022	1,29	1,28	.	1,25	1,26	1,31	1,28
31.12.2021	1,27	1,26	1,29	1,26	1,26	1,27	1,27
Laskennalliset lapset, kahden edellisen vuoden keskiarvo							
Vuosien 2021 ja 2022 keskiarvo	34 111	16 203	.	6 519	10 088	9 719	83 432

¹Vantaa: vuoden 2022 tietoja ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

3A Kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstö 31.12.2022

	HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
	Työntekijät	Varahenkilöt	Työntekijät	Varahenkilöt	Työntekijät	Varahenkilöt	Työntekijät	Varahenkilöt	Työntekijät	Varahenkilöt	Työntekijät	Varahenkilöt	Työntekijät	Varahenkilöt
Henkilöstö täysiaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna.														
KUNNALLISTEN PÄIVÄKOTIEN HENKILÖSTÖ ERI TEHTÄVISSÄ														
Päiväkodeissa työskentelevä henkilöstö yht.	5 012,0	120,0	2 532,0	228,0	2 162,8	0,0	1 513,0	Alle 95	1 575,5	113,0	1 816,7	0,0	14 612,0	Alle 556
Kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstö yht.	4 679,0	120,0	2 248,0	228,0	1 797,9	0,0	1 259,0	Alle 90	1 482,5	113,0	1 584,0	0,0	13 050,4	Alle 551
Lapsiryhmässä työskentelevä päiväkodin johtaja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	91,0	0,0	30,0	0,0	39,0	0,0	27,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	187,0	0,0
Varhaiskasvatuksen opettaja	2 121,0	0,0	1 134,0	0,0	844,5	0,0	542,0	Alle 5	590,5	43,0	756,4	0,0	5 988,4	Alle 48
Varhaiskasvatuksen sosionomi	27,0	0,0	7,0	0,0	6,0	0,0	7,0	0,0	15,0	0,0	5,8	0,0	67,8	0,0
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	2 440,0	120,0	1 077,0	228,0	908,4	0,0	659,0	85,0	877,0	70,0	821,8	0,0	6 783,2	503,0
Muu kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstö		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	24,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	24,0	0,0
Muu henkilöstö yht.	333,0	0,0	284,0	0,0	364,9	0,0	254,0	Alle 5	93,0	0,0	232,7	0,0	1 561,6	Alle 5
Lapsiryhmää avustava henkilöstö	256,0	0,0	172,0	0,0	278,1	0,0	117,0	0,0	93,0	0,0	188,7	0,0	1 104,8	0,0
Avustajat, joilla erityispäivähoidon peruste (oma henkilöstö)	216,0	0,0	94,0	0,0	36,1	0,0	117,0	0,0	93,0	0,0	188,7	0,0	744,8	0,0
Avustajat, joilla erityispäivähoidon peruste (vuokrattu henkilöstö)	40,0	0,0	78,0	0,0	242,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	360,0	0,0
Muut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut työntekijät	77,0	0,0	35,0	0,0	16,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13,4	0,0	141,4	0,0
Oppisopimuskoulutuksessa olevat	14,0	0,0	26,0	0,0	8,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	48,0	0,0
Muut työntekijät	63,0	0,0	9,0	0,0	8,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13,4	0,0	93,4	0,0
Taidepedagogit	0,0	0,0	0,0	0,0	11,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,8	0,0
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja lasten tukemisen tehtävässä	0,0	0,0	21,0	0,0	59,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	85,0	0,0
Puhtauspalvelujen (siivous- ja tekstiilihuollon) henkilöstö	0,0	0,0	56,0	0,0	0,0	0,0	132,0	Alle 5	0,0	0,0	30,6	0,0	218,6	Alle 5
PERHEPÄIVÄHOIDON HENKILÖSTÖ ERI TEHTÄVISSÄ														
Perhepäivähoidon henkilöstö yht.	Alle 144	0,0	107,0	0,0	32,0	0,0	Alle 35	Alle 10	19,0	0,0	23,0	Alle 10	353,5	Alle 10
Kotona tapahtuva perhepäivähoito yht.	Alle 47	0,0	17,0	0,0	25,0	0,0	Alle 35	Alle 10	19,0	0,0	20,0	Alle 5	156,5	Alle 10
Perhepäivähoitaja	42,0	0,0	17,0	0,0	25,0	0,0	28,0	Alle 5	19,0	0,0	20,0	Alle 5	151,0	5,0
Kolmiperhepäivähoitaja	Alle 5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Alle 5	Alle 5	0,0	0,0	0,0	0,0	5,5	Alle 5
Ryhmäperhepäivähoito yht.	97,0	0,0	90,0	0,0	Alle 11	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Alle 10	Alle 5	197,0	Alle 5
Ryhmäperhepäivähoitaja	97,0	0,0	14,0	0,0	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Alle 5	Alle 5	119,0	Alle 5
Lastentarhanopettaja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lastenhoitaja	0,0	0,0	76,0	0,0	Alle 5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Alle 5	0,0	Alle 86	0,0
Avustaja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
VARHAISKASVATUKSEN JOHTAMISEN JA TUKEMISEN HENKILÖSTÖ														
Johtamisen ja tukemisen henkilöstö yht.	Alle 385	0,0	Alle 351	0,0	Alle 144,5	0,0	165,0	0,0	96,0	0,0	Alle 207,26	0,0	1 339,8	0,0
Päiväkodin johtaja, hallinnollinen (kaikki yhteensä)	173,0	0,0	116,0	0,0	87,0	0,0	48,0	0,0	42,0	0,0	55,7	0,0	521,7	0,0
joista maisterin tutkinnon suorittaneet	29,0	0,0	6,0	0,0	Alle 5	0,0	10,0	0,0	8,0	0,0	0,0	0,0	Alle 58	0,0
Perhepäivähoidon ohjaaja	Alle 5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Alle 5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Alle 5	0,0
Varhaiskasvatuksen erityisopettajat lasten tukemisen lisäresurssina yhteensä	112,0	0,0	Alle 87	0,0	45,5	0,0	Alle 26	0,0	54,0	0,0	50,4	0,0	Alle 373,9	0,0
Varhaiskasvatuksen erityisopettajat, aluevastuu	22,0	0,0	13,0	0,0	14,5	0,0	0,0	0,0	54,0	0,0	0,0	0,0	103,5	0,0
Varhaiskasvatuksen erityisopettajat, pienaluevastuu	90,0	0,0	69,0	0,0	31,0	0,0	25,0	0,0	0,0	0,0	50,4	0,0	265,4	0,0
Varhaiskasvatuksen opettajat, tuki nimetyille lapsille		0,0	Alle 5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Alle 5	0,0
Varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuriopettajat	13,0	0,0	37,0	0,0	5,0	0,0	16,0	0,0	0,0	0,0	7,0	0,0	78,0	0,0
Oman äidinkielen opettajat		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Alle 5	0,0	Alle 5	0,0
Muu erityishenkilöstö		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Alle 5	0,0	0,0	0,0	6,5	0,0	10,5	0,0
Työntekijät hankerahoituksella	82,0	0,0	111,0	0,0	6,0	0,0	70,0	0,0	0,0	0,0	82,7	0,0	351,7	0,0

3B/1 Kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstö vuosina 2018–2022 (kunnalliset päiväkodit, johtajat ja kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstö)¹²

Henkilöstö täysiaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna. Lukumäärät on pyöristetty kokonaisluvuiksi.	HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO		
		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)	
Hallinnolliset päiväkodin johtajat	2018	180	114	88	51	42	56	531							
	2019	174	116	91	54	40	56	531							
	2020	178	116	92	50	40	54	530							
	2021	175	117	89	50	40	54	525							
	2022	173	116	87	48	42	56	522							
Hallinnollisten päiväkodin johtajien osuus (%) päiväkodin johtajista	2018	99,4	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	99,8							
	2019	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0							
	2020	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0							
	2021	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0							
	2022	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0							
PÄIVÄKOTIEN KASVATUS-, OPETUS- JA HOITOHENKILÖSTÖ															
Lapsiryhmässä työskentelevät päiväkodin johtajat	2018	Alle 5	0	0	0	0	0	Alle 5							
	2019	0	0	0	0	0	0	0							
	2020	0	0	0	0	0	0	0							
	2021	0	0	0	0	0	0	0							
	2022	0	0	0	0	0	0	0							
Varhaiskasvatuksen erityisopettajat ²	2018	93	33	40	22	0	0	188							
	2019	93	33	39	27	Alle 5	0	Alle 197							
	2020	93	33	39	27	0	0	192							
	2021	91	31	39	27	0	0	188							
	2022	91	30	39	27	0	0	187							
Varhaiskasvatuksen opettajat ²	2018	1 619	27,9	856	22,8	706	6,7	447	18,3	587	13,6	572	-1,9	4 787	16,7
	2019	1 807	11,6	1 006	17,5	762	7,9	477	6,7	528	-10,2	624	9,2	5 203	8,7
	2020	2 041	12,9	1 064	5,8	793	4,2	506	6,1	557	5,5	667	6,8	5 628	8,2
	2021	2 055	0,7	1 169	9,9	800	0,8	509	0,6	575	3,3	702	5,2	5 810	3,2
	2022	2 121	3,2	1 134	-3,0	845	5,6	542	6,5	591	2,7	756	7,7	5 988	3,1
Varhaiskasvatuksen opettajien osuus (%) kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstöstä	2018	41,3	41,8	45,4	43,5	40,1	45,3	42,5							
	2019	44,8	46,9	46,7	48,1	38,7	45,6	45,1							
	2020	46,6	49,6	47,3	49,4	38,8	47,0	46,6							
	2021	47,6	51,2	47,4	47,6	39,4	50,1	47,6							
	2022	47,5	51,9	49,3	45,4	40,2	47,9	47,6							

¹ Henkilöstötiedot ovat ilman varahenkilöiden lukumäärää.

² Vuoden 2018 luvut sisältävät Helsingin osalta myös resurssierityislasterhanopettajat.

**JATKUU: 3B/1 Kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstö vuosina 2018–2022 (kunnalliset päiväkodit, johtajat ja kasvatus-, opetus- ja hoito-
henkilöstö)¹**

Henkilöstö täysiaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna. Lukumäärät on pyöristetty kokonaisluvuiksi.		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Varhaiskasvatuksen lastenhoitajat	2018	2 432	21,0	1 237	14,2	896	-4,6	581	-1,0	878	7,4	690	-2,3	6 714	9,3
	2019	2 341	-3,7	1 176	-4,9	912	1,8	542	-6,7	838	-4,6	742	7,6	6 551	-2,4
	2020	2 450	4,7	1 114	-5,3	922	1,1	546	0,7	875	4,4	752	1,3	6 659	1,6
	2021	2 361	-3,6	1 144	2,7	930	0,9	551	0,9	883	0,9	699	-7,0	6 568	-1,4
	2022	2 440	3,3	1 077	-5,9	908	-2,3	659	19,6	877	-0,7	822	17,6	6 783	3,3
Muu kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstö	2018	0		0		0		28		0		Alle 5		Alle 33	
	2019	0		0		0		Alle 5		Alle 5		Alle 5		6	
	2020	0		0		Alle 5		0		Alle 5		0		6	
	2021	0		0		0		38		Alle 5		0		Alle 43	
	2022	0		0		0		24		0		0		24	
KASVATUS-, OPETUS- JA HOITOHENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	2018	4 145	..	2 126	..	1 641	..	1 078	..	1 466	..	1 264	..	11 719	..
	2019	4 241	2,3	2 215	4,2	1 712	4,3	1 047	-2,9	1 370	-6,6	1 370	8,4	11 954	2,0
	2020	4 584	8,1	2 211	-0,2	1 758	2,7	1 079	3,1	1 434	4,7	1 419	3,6	12 484	4,4
	2021	4 507	-1,7	2 344	6,0	1 769	0,6	1 125	4,3	1 460	1,8	1 401	-1,3	12 606	1,0
	2022	4 652	3,2	2 241	-4,4	1 792	1,3	1 252	11,3	1 468	0,5	1 578	12,7	12 983	3,0
Kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön varahenkilöitä yhteensä	2018	78		150		Alle 5		45		40		0		Alle 317	..
	2019	90		205		Alle 5		56		75		0		Alle 431	36,3
	2020	93		212		0		50		79		0		434	1,6
	2021	99		218		0		50		81		95		543	25,1
	2022	120		228		0		87		113		0		548	0,9
Kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön osuus (%) päiväkodin henkilöstöstä	2018	88,5		89,5		85,7		85,4		91,4		86,1		88,1	
	2019	89,1		90,4		87,4		83,6		90,7		86,0		88,4	
	2020	89,8		90,3		88,8		84,1		90,6		88,6		89,2	
	2021	89,5		88,1		88,6		83,3		91,3		88,1		88,6	
	2022	92,8		88,5		82,9		82,7		93,1		86,9		88,8	
Laskennallisia lapsia kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöä kohden	2018	7,6		7,1		7,5		5,8		7,1		7,4		7,2	
	2019	7,7		7,1		7,5		6,1		7,5		6,4		7,2	
	2020	7,3		7,1		7,3		5,9		7,1		6,2		7,0	
	2021	7,5		6,8		7,7		5,8		6,9		6,6		7,1	
	2022	7,4		7,3		.		5,2		6,9		6,5		6,0	

¹ Henkilöstötiedot ovat ilman varahenkilöiden lukumäärää.

3B/2 Kunnallisen varhaiskasvatuksen muu henkilöstö vuosina 2018–2022¹

Henkilöstö täysiaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna. Lukumäärät on pyöristetty kokonaisluvuiksi.		HELSINKI	ESPOO	VANTAA ²	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Avustajat (erityispäivähoidon peruste)	2018	199	160	180	57	99	123	818
	2019	195	152	154	62	108	157	828
	2020	223	149	136	82	124	145	859
	2021	217	149	143	102	107	150	867
	2022	256	172	278	117	93	189	1 105
<i>Erityistä tukea tarvitsevia lapsia erityis- tmv. avustajaa kohden</i>	2018	13,1	7,2	6,3	7,2	6,5	6,5	8,3
	2019	14,3	9,1	8,6	9,0	6,3	5,8	9,2
	2020	13,3	9,3	11,8	5,3	6,5	5,5	9,3
	2021	13,4	9,6	12,5	6,9	8,5	6,0	10,0
	2022	11,6	9,0	.	4,5	8,5	5,8	6,3
Muut lapsiryhmän avustajat	2018	0	0	0	0	17	0	17
	2019	0	0	0	0	7	0	7
	2020	0	0	0	5	18	0	23
	2021	0	68	0	0	20	0	88
	2022	0	0	0	0	0	0	0
Puhtauspalvelujen (siivous- ja tekstiilihuolto) henkilöstö	2018	212	56	0	125	Alle 5	31	Alle 429
	2019	204	59	0	144	Alle 5	32	Alle 444
	2020	204	62	0	117	0	31	414
	2021	182	58	0	123	0	30	393
	2022	0	56	0	132	0	31	219
Avustaminen ja puhtauspalvelut yhteensä	2018	411	216	180	182	116	154	1 259
	2019	399	211	154	206	116	189	1 275
	2020	427	211	136	204	142	176	1 296
	2021	399	275	143	225	127	180	1 349
	2022	256	228	278	249	93	219	1 323
Muut työntekijät ²	2018	129	33	94	Alle 5	22	50	Alle 333
	2019	121	23	94	0	23	33	295
	2020	96	27	87	0	7	6	223
	2021	111	39	84	0	12	10	256
	2022	77	56	87	5	0	13	238
KUNNALLISTEN PÄIVÄKOTIEN MUU HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	2018	540	249	274	184	138	204	1 589
	2019	520	234	248	206	140	223	1 570
	2020	523	238	222	204	149	183	1 519
	2021	510	314	227	225	139	190	1 604
	2022	333	284	365	254	93	233	1 562

¹ Henkilöstötiedot ovat ilman varahenkilöiden lukumäärää.

² Sisältää myös taidepedagogit sekä oppimisen ja kasvun tuen lastenhoitajat.

JATKUU: 3B/2 Kunnallisen varhaiskasvatuksen muu henkilöstö vuosina 2017–2021¹³

KUNNALLISTEN PÄIVÄKOTIEN KOKO HENKILÖSTÖ		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
KUNNALLISTEN PÄIVÄKOTIEN KOKO HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	2018	4 685	15,5	2 375	16,2	1 915	0,3	1 262	5,3	1 604	13,3	1 468	1,3	13 308	10,2
	2019	4 761	1,6	2 449	3,1	1 960	2,3	1 253	-0,7	1 509	-5,9	1 592	8,5	13 525	1,6
	2020	5 107	7,3	2 449	0,0	1 981	1,1	1 283	2,4	1 583	4,9	1 601	0,6	14 004	3,5
	2021	5 033	-1,4	2 660	8,6	1 995	0,7	1 350	5,2	1 599	1,0	1 591	-0,7	14 228	1,6
	2022	5 012	-0,4	2 532	-4,8	2 163	8,4	1 513	12,1	1 576	-1,5	1 817	14,2	14 612	2,7

¹ Henkilöstötiedot ovat ilman varahenkilöiden lukumäärää.

² Sisältää myös taidepedagogit sekä oppimisen ja kasvun tuen lastenhoitajat.

Henkilöstö täysiaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna. Lukumäärät on pyöristetty kokonaisluvuiksi.		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
VARHAISKASVATUKSEN TUKEMISEN ERITYISHENKILÖSTÖ															
Varhaiskasvatuksen erityisopettajat lasten tukemisen lisäresurssina	2020	100	.	73	.	37	.	25	.	50	.	37	.	321	.
	2021	113	13,0	78	6,8	35	-4,1	25	0,0	50	0,0	29	-22,0	330	2,6
	2022	112	-0,9	84	7,7	46	30,0	25	0,0	54	8,0	50	75,5	371	12,5
Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevat lapset ⁴ /varhaiskasvatuksen erityisopettajat lisäresurssina	2020	272,2		180,3		282,3		217,2		168,1		201,7		223,9	
	2021	240,4		168,0		305,0		211,0		161,9		256,4		217,4	
	2022	243,8		158,2		.		211,2		148,6		157,1		166,7	

³ Vantaa: Osaa vuoden 2022 tiedoista ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

⁴ Kerholapset eivät ole mukana.

3B/3 Kunnallisessa perhepäivähoidossa järjestetyn varhaiskasvatuksen henkilöstö vuosina 2018–2022

Henkilöstö täysiaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna. Lukumäärät on pyöristetty kokonaisluvuiksi.		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
			Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)		Muutos (%)
Perhepäivähoitajat	2018	94	-23,6	40	-16,7	48	-4,0	43	-10,4	22	-15,4	53	29,3	300	-10,7
	2019	76	-19,1	31	-22,5	44	-8,3	46	7,0	22	0,0	35	-34,0	254	-15,3
	2020	63	-17,1	30	-3,2	35	-20,5	36	-21,7	18	-18,2	26	-25,7	208	-18,1
	2021	54	-14,3	25	-16,7	27	-22,9	31	-13,9	18	0,0	27	3,8	182	-12,5
	2022	42	-22,2	17	-32,0	25	-7,4	28	-9,7	19	5,6	20	-25,9	151	-17,0
Kolmiperhepäivähoitajat	2018	7		0		0		Alle 5		0		6		Alle 18	
	2019	5		0		0		Alle 5		0		6		Alle 16	
	2020	Alle 5		0		0		Alle 5		0		Alle 5		6	
	2021	Alle 5		0		0		Alle 5		0		0		Alle 5	
	2022	Alle 5		0		0		Alle 5		0		0		6	
KOTONA TAPAHTUVAN PERHEPÄIVÄHOIDON HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	2018	101	-21,1	40	-16,7	48	-4,0	46	-9,8	22	-15,4	59	20,4	316	-10,2
	2019	81	-19,8	31	-22,5	44	-8,3	48	4,3	22	0,0	41	-30,5	267	-15,5
	2020	65	-19,8	30	-3,2	35	-20,5	38	-20,8	18	-18,2	28	-31,7	214	-19,9
	2021	56	-13,8	25	-16,7	27	-22,9	32	-15,8	18	0,0	27	-3,6	185	-13,6
	2022	44	-21,4	17	-32,0	25	-7,4	32	-1,6	19	5,6	20	-25,9	157	-15,4
Lapsia kotona tapahtuvassa perhepäivähoidossa hoitajaa kohden	2018	3,5		2,7		3,3		3,9		3,4		2,6		3,3	
	2019	3,5		3,5		3,5		3,3		3,5		3,1		3,4	
	2020	3,5		3,2		3,3		3,3		3,5		3,6		3,4	
	2021	3,4		3,3		3,5		3,0		3,8		3,1		3,3	
	2022	3,2		3,5		.		2,9		3,5		3,4		2,7	

JATKUU: 3B/3 Kunnallisessa perhepäivähoidossa järjestetyn varhaiskasvatuksen henkilöstö vuosina 2018–2022¹

Henkilöstö täysiaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna. Lukumäärät on pyöristetty kokonaisluvuiksi.		HELSINKI	Muutos (%)	ESPOO	Muutos (%)	VANTAA	Muutos (%)	TURKU	Muutos (%)	TAMPERE	Muutos (%)	OULU	Muutos (%)	KUUSIKKO	Muutos (%)
Ryhmäperhepäivähoitajat	2018	128		36		23		0		0		7		194	
	2019	123		33		18		0		0		Alle 5		Alle 179	
	2020	117		28		18		0		0		Alle 5		Alle 168	
	2021	103		20		16		0		0		Alle 5		Alle 144	
	2022	97		14		6		0		0		Alle 5		Alle 122	
Muu ryhmäperhepäivähoidon kasvatushenkilöstö	2018	20		98		15		0		0		11		144	
	2019	0		96		Alle 5		0		0		Alle 5		102	
	2020	0		89		8		0		0		Alle 5		Alle 102	
	2021	0		65		6		0		0		Alle 5		Alle 76	
	2022	0		76		Alle 5		0		0		Alle 5		78	
RYHMÄPERHEPÄIVÄHOIDON HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	2018	148		134		37		0		0		18		337	
	2019	123		129		22		0		0		Alle 5		Alle 279	
	2020	117		117		26		0		0		5		265	
	2021	103		85		22		0		0		5		215	
	2022	97		90		7		0		0		Alle 5		Alle 199	
Lapsia ryhmäperhepäivähoidossa hoitajaa kohden	2018	3,5		3,9		3,9		.		.		3,4		3,7	
	2019	3,7		3,8		4,2		.		.		4,3		3,8	
	2020	3,4		3,9		3,8		.		.		2,0		3,7	
	2021	3,4		4,1		2,0		.		.		2,2		3,5	
	2022	3,4		3,8		.		.		.		4,0		3,5	
VARHAISKASVATUKSEN TUKEMISEN ERITYISHENKILÖSTÖ															
PERHEPÄIVÄHOIDON OHJAAJAT (Henkilöt, joiden vastuulla on vain perhepäivähoitoa. Johtajat, joiden vastuulla on perhepäivähoitoa ja muita hoitomuotoja, sisältyvät hallinnollisten päiväkodin johtajien määrään)	2018	8		Alle 5		0		Alle 5		0		0		12	
	2019	7		Alle 5		0		Alle 5		0		0		11	
	2020	5		Alle 5		0		Alle 5		0		0		9	
	2021	Alle 5		Alle 5		0		Alle 5		0		0		7	
	2022	Alle 5		0		0		Alle 5		0		0		Alle 5	
KUNNALLISEN PERHEPÄIVÄHOIDON KOKO HENKILÖSTÖ															
KUNNALLISEN PERHEPÄIVÄHOIDON HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	2018	257	-11,4	176	-8,8	85	-8,5	48	-9,4	22	-15,4	77	17,7	665	-7,7
	2019	211	-17,9	162	-8,0	66	-22,9	50	4,2	22	0,0	44	-42,9	555	-16,6
	2020	187	-11,4	148	-8,6	61	-7,8	41	-18,0	18	-18,2	33	-25,0	488	-12,1
	2021	162	-13,4	111	-25,0	49	-19,0	35	-14,6	18	0,0	32	-3,0	407	-16,5
	2022	143	-11,7	107	-3,6	32	-34,7	34	-4,3	19	5,6	23	-28,1	358	-12,2

¹Vantaa: Osaa vuoden 2022 tiedoista ei ole saatavilla järjestelmävaihoksen vuoksi.

3B/4 Kunnallisen varhaiskasvatuksen koko henkilöstö vuosina 2018–2022¹³

Henkilöstö täysiaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna. Lukumäärät on pyöristetty kokonaisluvuiksi.		HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos (%)	Muutos (%)	Muutos (%)	Muutos (%)	Muutos (%)	Muutos (%)	Muutos (%)	Muutos (%)	Muutos (%)	Muutos (%)				
KUNNALLISEN VARHAISKASVATUKSEN HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ															
KUNNALLISEN VARHAISKASVATUKSEN KOKO HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	2018	4 942	13,7	2 551	14,0	2 000	-0,1	1 310	4,7	1 626	12,8	1 472	-2,8	13 900	8,7
	2019	4 972	0,6	2 611	2,4	2 026	1,3	1 303	-0,5	1 531	-5,8	1 636	11,2	14 079	1,3
	2020	5 294	6,5	2 597	-0,5	2 041	0,8	1 324	1,6	1 601	4,5	1 634	-0,1	14 491	2,9
	2021	5 195	-1,9	2 771	6,7	2 044	0,2	1 385	4,6	1 617	1,0	1 623	-0,7	14 635	1,0
	2022	5 155	-0,8	2 639	-4,8	2 195	7,4	1 547	11,7	1 595	-1,4	1 840	13,4	14 970	2,3
Kunnallisen varhaiskasvatuksen yksikköjohtajat (hallinnolliset ja lapsiryhmässä työskentelevät sekä perhepäivähoidon ohjaajat yhteensä)	2018	189		116		88		53		42		56		544	
	2019	194		118		99		56		44		56		567	
	2020	183		117		92		53		40		54		539	
	2021	178		118		89		53		40		54		532	
	2022	175		116		87		50		42		56		526	
<i>Lapsia² /kunnallisen varhaiskasvatuksen yksikköjohtaja</i>	2018	<i>144,9</i>		<i>116,6</i>		<i>124,7</i>		<i>105,8</i>		<i>219,1</i>		<i>162,7</i>		<i>139,3</i>	
	2019	<i>143,1</i>		<i>116,6</i>		<i>111,2</i>		<i>99,3</i>		<i>198,8</i>		<i>149,4</i>		<i>132,6</i>	
	2020	<i>151,8</i>		<i>115,2</i>		<i>114,5</i>		<i>103,9</i>		<i>213,0</i>		<i>147,8</i>		<i>136,9</i>	
	2021	<i>152,6</i>		<i>111,1</i>		<i>120,0</i>		<i>99,5</i>		<i>202,4</i>		<i>136,3</i>		<i>134,7</i>	
	2022	<i>156,0</i>		<i>114,5</i>		<i>.</i>		<i>105,6</i>		<i>191,1</i>		<i>142,0</i>		<i>140,9</i>	
<i>Henkilökuntaa /kunnallisen varhaiskasvatuksen yksikköjohtaja</i>	2018	<i>26,1</i>		<i>22,0</i>		<i>22,7</i>		<i>24,7</i>		<i>38,7</i>		<i>26,5</i>		<i>25,6</i>	
	2019	<i>25,6</i>		<i>22,1</i>		<i>20,5</i>		<i>23,3</i>		<i>34,8</i>		<i>29,1</i>		<i>24,8</i>	
	2020	<i>28,9</i>		<i>22,2</i>		<i>22,2</i>		<i>25,0</i>		<i>40,0</i>		<i>30,1</i>		<i>26,9</i>	
	2021	<i>29,2</i>		<i>23,5</i>		<i>23,0</i>		<i>26,1</i>		<i>40,4</i>		<i>30,0</i>		<i>27,5</i>	
	2022	<i>29,5</i>		<i>22,8</i>		<i>.</i>		<i>30,9</i>		<i>38,0</i>		<i>33,0</i>		<i>34,1</i>	

¹ Henkilöstötiedot ovat ilman varahenkilöiden lukumäärää.

² Kerholapset eivät ole mukana.

³ Vantaa: Osaa vuoden 2022 tiedoista ei ole saatavilla järjestelmävaihdoksen vuoksi.

Liite 5 Varhaiskasvatuksen asiantuntijatyöryhmän jäsenet

Työryhmän puheenjohtaja

Mikko Mäkelä

Varhaiskasvatuksen johtaja
Vantaan kasvatuksen ja oppimisen toimiala
Varhaiskasvatuksen palvelualue
mikko.makela@vantaa.fi

Helsinki

Miia Kemppi

Varhaiskasvatusjohtaja
Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Varhaiskasvatus ja esiopetus
miia.kemppi@hel.fi

Maija Ärling

Controller
Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Hallinto- ja tukipalvelut
maija.arling@hel.fi

Elina Niemelä

Suunnittelija
Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Hallinto- ja tukipalvelut
elina.paula.niemela@hel.fi

Petteri Räisänen

Erityissuunnittelija
Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Varhaiskasvatus ja esiopetus
petteri.j.raisanen@hel.fi

Sirpa Seppälä

HR-asiantuntija
Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Henkilöstöresurssipalvelut
sirpa.seppala@hel.fi

Heidi Tapojärvi

Suunnittelija
Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Hallinto- ja tukipalvelut
heidi.tapojarvi@hel.fi

Espoo

Virpi Mattila

Varhaiskasvatuksen johtaja
Espoon kasvun ja oppimisen toimiala
Suomenkielinen varhaiskasvatus
virpi.mattila@espoo.fi

Anne Peltonen

Erityissuunnittelija
Espoon kasvun ja oppimisen toimiala
Suomenkielinen varhaiskasvatus
anne.peltonen@espoo.fi

Jaana Turunen

Taloussuunnittelija
Espoon kasvun ja oppimisen toimiala
Esikunta
jaana.m.turunen@espoo.fi

Maija Koiso-Kanttila

Suunnittelija
Espoon kasvun ja oppimisen toimiala
Suomenkielinen varhaiskasvatus
maija.koiso-kanttila@espoo.fi

Vantaa

Helena Bastman

Taloussuunnittelija
Vantaan kasvatuksen ja oppimisen toimiala
Varhaiskasvatuksen palvelualue
helena.bastman@vantaa.fi

Sari Ekholm

Controllor-asiantuntija
Vantaan kasvatuksen ja oppimisen toimiala
Varhaiskasvatuksen palvelualue
sari.ekholm@vantaa.fi

Turku

Vesa Kulmala

Palvelualuejohtaja
Turun sivistystoimiala
Varhaiskasvatuspalvelut
vesa.kulmala@turku.fi

Kirsi Kanninen

Talousasiantuntija
Turun konsernihallinto
Yhteiset palvelut, talouspalvelut
kirsi.kanninen@turku.fi

Anne Koivisto

Järjestelmäasiantuntija
Turun konsernihallinto
Yhteiset palvelut
anne.ma.koivisto@turku.fi

Satu Leppänen

Vs. palvelupäällikkö
Turun sivistystoimiala
Varhaiskasvatuspalvelut
satu.leppanen@turku.fi

Katja Suomela

Järjestelmäasiantuntija
Turun sivistystoimiala
Yleishallinto- ja henkilöstöpalvelut
katja.suomela@turku.fi

Tampere

Elli Rasimus

Varhaiskasvatusjohtaja
Tampereen kaupungin sivistyspalvelut
Varhaiskasvatus ja perusopetus
elli.rasimus@tampere.fi

Henrik Hiekkataipale

Suunnittelija
Tampereen kaupungin sivistyspalvelut
Varhaiskasvatus ja perusopetus
henrik.hiekkataipale@tampere.fi

Heli Rautanen

Palvelupäällikkö
Tampereen kaupungin sivistyspalvelut
Varhaiskasvatus ja perusopetus
heli.rautanen@tampere.fi

Katri Mantere

Asiakaspalvelupäällikkö
Tampereen kaupungin sivistyspalvelut
Varhaiskasvatus ja perusopetus
katri.mantere@tampere.fi

Oulu

Pirjo Koret

Varhaiskasvatusjohtaja 1.5.2023 alkaen
Oulun sivistys- ja kulttuuripalvelut
Varhaiskasvatuspalvelut
pirjo.koret@ouka.fi

Kirsi Ranki

vt. varhaiskasvatusjohtaja 30.4.2023 saakka
Oulun sivistys- ja kulttuuripalvelut
Varhaiskasvatuspalvelut
kirsi.ranki@ouka.fi

Anne Jokiniemi

Sovelluskoordinaattori
Oulun sivistys- ja kulttuuripalvelut
Varhaiskasvatuspalvelut
anne.jokiniemi@ouka.fi

Jonne Karinkanta

Konsernicontroller

Oulun sivistys- ja kulttuuripalvelut

Varhaiskasvatuspalvelut

jonne.karinkanta@ouka.fi

Sari Nyberg

Varhaiskasvatuksen erityisasiantuntija

Oulun sivistys- ja kulttuuripalvelut

Varhaiskasvatuspalvelut

sari.nyberg@ouka.fi

Nina Haukipuro

Henkilöstöasiantuntija

Oulun sivistys- ja kulttuuripalvelut

Henkilöstöpalvelut

nina.haukipuro@ouka.fi

Juuso Kelhä

Taloussihteeri 21.4.2023 saakka

Oulun sivistys- ja kulttuuripalvelut

Talousoalvelut

Työryhmän sihteeri**Nora Tanner**

Projektitutkija

Helsingin kaupunki

Strategiaosasto / Kaupunkitieto

nora.tanner@hel.fi

